

František Alois Palásek

Kronika jako pírko

*O životní pouti skrze Holečkův oddíl souboru Pírko od října 1964 do března 1978.
S přihlédnutím k vnějším vlivům, společnosti a Holečkovi vůbec.*

Všem, kteří byli u toho, ať už to bylo kdekoliv.

– *Ééé...*
– *No!*
– *Ty, Petře...*
– *Co?!*
– *Ééé..., víš na co bych se tě chtěl zeptat?*
– *Ne!*
– *A nemáš ani tušení?*
– *Ne. Ani takový malilinkatý tušeníčko nemám.*
– *Ty, Petře!*
– *Co?!*
– *Že nevíš, čemu se strašně divím?*
– *Ne. No čemu ty se strašně divíš?*
– *No, já se strašně divím...*
– *No?*
– *Že ten neón ještě svítí!*
– *!!!*

[rituál z roku 1975]

Pionýrský dům

Krajský dům pionýrů a mládeže stojí u protipožární nádrže v západní části brněnského centrálního parku Lužánky. Budova je bývalou zahradní restaurací, která se ještě před Pirkem zapsala do dějin tím, že se zde během vánočních svátků v roce 1887 konal sjednocující sjezd československé sociální demokracie. Tak to stojí na pamětní desce. Postaven v polovině 19. století měl objekt k restauračnímu provozu všechno potřebné, a dokonce i obrovský taneční sál, a dvě terasy.

Tak jako se postupně rozpadá protipožární nádrž, po válce přetvořená na fontánu, tak ani zahradní taneční terasa vpravo od budovy už skoro není k poznání. V rámci Krajského domu pionýrů, v nějž byla budova proměněna po roce 1948, se ale velký taneční sál stal alespoň divadlem, které mělo opravdové jeviště s propadlem, provazištěm, oponou na kliku a reflektory s reostatovým pultem. To je ten pravý domov pro nějaké pionýrské divadlo a také se tu hned jedno nalézá. Jmenuje se Pirko a vede jej paní Delongová. Název **PIRKO** je jakýsi akronym, který znamená **P**ionýrský **R**ozhlasový **K**olektiv.

Pokud jdete do Pirka, je třeba nejprve obejít zmíněnou nádrž a vystoupit po třech schodech z šedé žuly ke vchodu, složenému ze tří vysokých vrat. Dávný návštěvník restaurantu měl bezpochyby k dispozici všechny veliké, prosklené, dvoukřídlé dveře, ale v novodobých dějinách jsou dvě z nich hermeticky uzavřeny a pouze na pravé straně jsou ty pravé. Pokud jimi projdete, nemůžete minout novodobou vrátnici, nalézající se bezprostředně za nimi. Je to oblá, zastřešená kukaň pevnostního vzhledu, z materiálu připomínajícího vlnitý plech, neurčité, jakoby okrové barvy. Uprostřed je posuvné skleněné okénko, z něhož všechny příchozí bedlivým zrakem sleduje vrátný důchodce, a pokud vstupujete v padesátých nebo šedesátých letech, vyžaduje průkaz. Jestliže vyhovíte všem nárokům, stojíte ve foyer na dlaždicích z úlomků bílých a šedých mramorů. Čelní stěna nese nařasené čestné pionýrské zástavy. Pod nimi je vitrína s jinými čestnými trofejemi a tabule cti. Jinak tam není prakticky nic, až na identickou strážní boudu umístěnou naproti té první u levých vrat. Ta jsou uzamčena a strážnice rovněž.

Potom se už přes zamřížovanou drátěnou šatnu je možno rozejít za svou zájmovou činností. Pokud jdete do Pirka, máte k dispozici tyto možnosti: kancelář paní Delongové, klubovnu Pirka, baletní sálek „devětapadesátku“, suterénní klub Ornis, což je bývalá Mekka brněnského jazzu, a konečně zmíněný velký divadelní sál. Všude v těchto prostorách lze natrefit Pirko nebo některou jeho součást.

V různých dějinných epochách je různě těžké stát se členem Pirka. Období, kdy přísným přijímacím řízením neprojde skoro nikdo, střídají benevolentní éry, kdy se bere každý, kdo přijde. Může být ale docela náročné setrvat následující rok až dva. To je vlastní zkušenost.

Paní a Silva

Mami, máš mě tam přihlásit!“ To zavolala na jaře 1958 malá Silva Delongová, když na chvíli odběhla ze dvora od svých dětských her. „Máš mě tam přihlásit“ byla reakce na letmo zaslechnutou výzvu brněnského rozhlasu. Jakýsi dětský dramatický soubor vyhlašuje konkurs na nové členy. Paní Delongová to tedy udělala. Přihlásila Silvu do toho konkursu. Protože malá Silva uspěla, je dnes služebně nejstarším aktivním členem Pirka na světě a to málokdo ví.

Teprve rok po Silvě přichází do Pirka paní Delongová, aby se chopila otěží po režiséru Nejezchlebovi, stala se legendou v branži a udělala legendu i z Pirka. K jejím největším zásluhám patří postupná přeměna Pirka z „hereckého“ souboru na centrum dramatické výchovy, inscenace Trnkovy Zahrady a kategorický zákaz kopání do zadku na scéně za účelem srandy. Kdyby tehdy Silva náhodou nebyla v tu chvíli doma a neslyšela výzvu v rádiu, nebo kdyby neprošla přijímacím řízením, kde by dnes bylo Pirko! Naštěstí byla šikovná... a do Pirka postupně vtrhla nová epocha výchovy dramatem.

Místní zajímavost: v Pirku paní Delongové všichni říkají od nepaměti pouze Paní, což je vlastně její titul, kterým byl vyjádřen jak respekt k ní, tak ve starých dobách komunismu revolta směrem ven. K socialistické společnosti soudruhů.

A jak jsem se stal členem Pirka já? Dvakrát!

Dům pionýrů a mládeže stojí v Lužánkách u staré protipožární nádrže upravené jako fontána. Mám to z domu pět až patnáct minut chůze. To záleží na okolnostech. Přestože to mám jenom takový kousek, budu v některých obdobích přicházet pozdě. Budu se cestou courat kolem Krajského výboru Komunistické strany Československa, restaurace Segedín a kolem zmíněné fontány, protože se do Pirka zrovna moc nepohru. Což mně ale způsobí problémy jenom jednou; v době, kdy bude můj kamarád Petr Holeček stát s hodinkami v ruce ve foyer toho domu, sledovat příchody a dávat pokuty. V domněni, že tím utuží kolektiv, zlepší morálku a dosáhne uměleckých výsledků v našem stagnujícím oddíle v Pirku. To bude od této chvíle (podzim roku 1970) až za pět let.

Když jsem tedy šel zase jednou poprvé do Pirka (v listopadu 1970 při příležitosti dvacátého výročí jeho vzniku), trvala mně ta cesta maximálně sedm minut. Chtěl jsem totiž co nejdřív vstoupit do té nepříjemnosti, tu přetrpět a mít za sebou. Byl bych tam vlastně vůbec nešel, kdyby ještě těsně před cestou neproběhl poslední ze série mých výstupů s matkou, věnovaných tomu, že tam jít odmítám.

A nechtěl jsem. Kór na oslavu, která mně vlastně mohla být úplně ukradená. V baráku, který byl pro mě jedinou nepříjemnou vzpomínkou. Navíc u stolu s lidma, který neznám a který nechci znát, protože o to nestojím. Kdybych mohl svobodně rozhodnout sám za sebe, raději bych si něco četl. To mi připadalo jako užitečněji vynaložený čas.

Diskuse s matkou na téma Pirko běžely celý týden a to sobotní ráno dosáhly vrcholu v prudké hádce, po níž jsem kapituloval a sundal z věšáku kabát. Dobrá, jsem introvert, budu s tím tedy bojovat. Byl jsem připraven oslavit to Pirko, pěkně se rozloučit, zmizet a za vším obrátit list. Ale dopadlo to tak, že jsem v Pirku nakonec zůstal – když už ne fyzicky, pak alespoň jaksi duchovně – dodnes.

Přišel jsem tedy do Lužánek a vstoupil do onoho domu hrůzy. Rozpačitě jsem se rozhlédl po foyer a obrovské těžké dveře za mnou s rachotem zapadly. A tu se ozval výkřik: „No nazdar, Igore!!!“ S obavou jsem se otočil po hlase. Ježišmarja, to je pani Delongová... (Vyřítla se zleva). Vrhla se na mě. „Dobrý den, he, he...“ To jsem ze sebe vypravil já. Její nadšení nebralo dlouhé minuty konce. Ta byla šťastná! Jako kdyby našla syna. Tak tohle byla věc, na kterou jsem se opravdu nepřípravil. Nanejvýš na to, že mě po těch čtyřech letech pozná. Já jsem ji tedy nepoznával.

Ano, napsal jsem „po čtyřech letech“, protože jsem tam už kdysi byl. Proto jsem taky v úvodu vtipně poznamenal „když jsem šel zase jednou poprvé do Pirka...“ Teď to vysvětlím: tedy úplně poprvé jsem tam šel v říjnu roku 1964, když mně bylo šest a půl roku a vedla mě tam maminka. Zнала paní Delongovou a věděla o Pirku, tedy se rozhodla mě tam vrazit. Bylo kolem šesté večer, byla už tma a šli jsme za paní Delongovou do kanceláře, kde jsem přednesl báseň a nejspíš taky něco zazpíval. Na základě tohoto přijímacího řízení jsem byl tehdy přijat a od 13. 10. 1964 je proto moje jméno zaneseno v pirkovské matrice tehdy nejmladšího oddílu, jehož mladými vedoucími byl v té době bůhví kdo. Už si toho moc nepamatuju. Skoro jen na to, že Dům pionýrů nebyl v té době žádný holubník. Chodilo se tam na průkazky, které bylo nutno předkládat na vrátnici bez vyzvání.

Jak jsem už napsal, z toho prvního roku si nepamatuju prakticky nic. Ani co jsme dělali nebo co tehdy dělalo celé Pirko. Navíc z toho soudím, že jsem byl ještě tak malý, že nebylo větších zádrhelů.

Pamatuju si až na tak zvané audičky; rozhlasové zkoušky, kterými se prověřovala odborná a umělecká způsobilost členů Pirka vždy na konci školního roku. Prověrka se odehrávala v rozhlasovém studiu (Pirko bylo přece pionýrské a rozhlasové) a krajně nepříjemná exekuce se skládala z mnohých zkušebních součástí, jejichž obsahem bylo několikero různých přednesů. Básně, písně, prózy, texty připravené, nepřipravené... Nicméně, zkušební komisi jsem tehdy pěkně převezl. Fakt.

To bylo tak: co se týče dramatické činnosti výkonné, to jest na jevišti, neb před mikrofonem či kamerou, jsem a byl jsem už jako malý capart dosti nemožný. Nikdy mně nic nebylo tak nepříjemné a nepřátelské jako chvíle, kdy jsem musel vystoupit před publikum. Ať už jako herec v dramatu nebo jako tribun.

Proto: když přišly audičky, naučil jsem se nazpaměť jednu gramofonovou desku. A sice pohádku Za-

toulané písmenko, kterou vypráví na té desce Strýček Jedlička. Tu jsem za nelíbeného nadšení exekutorů v režii přepapouškoval do posledního detailu, včetně výrazu a intonace. Snad taky hlas jsem měl u toho jako Strýček Jedlička, ale to si zřejmě nikdo neuvědomil. Úplně jsem je odrovnal. Další věci jako četba nepřipraveného textu nebo recitace už v té souvislosti nemohly mít žádný význam. (Stejně metody použiju za devět let se stejným úspěchem.)

Vyplývá z toho několik věcí: a) neznali dobře dílo Strýčka Jedličky, b) dílo Strýčka Jedličky interpretované (i když přesně) dítětem není snad až tak trapné; ostatně, měl jsem tu pohádku velmi rád, c) byl jsem tehdy ještě malý, takže jsem byl spíš roztomilý. Za rok už jsem to nedokázal. A tak jsem tenkrát s velkou domácí slávou ještě v Pirku zůstal.

Během druhého roku jsem tam ale začal poněkud trpět. Chodil jsem do Pirka s odporem a hrůzou, že budu muset dělat všechno to, co se tam normálně dělává, totiž: budu muset před všemi ostatními říkat „drbu vrbu“ (například) nebo jiné jazykolamy, budu muset před všemi dělat nějaké pohybové etudy, před všemi něco přednášet nebo hrát a při tom ovšem předstírat, že mě to baví.

Celý příští rok jsem tam tedy trpěl a jenom mravní zákon a strach zapříčinil to, že jsem nechodil za Pirko. Po tom roce přišly audičky a u těch jsem už celkem pochopitelně vybuchl.

Svědomitě jsem se připravoval, od rána do večera jsem slabikoval připravenou četbu a básničku. Byl jsem několikrát přezkušován v kruhu nejbližších příbuzných a v tomto prostředí můj výkon shledán obstojným až uspokojivým.

Na audiční zkoušku do rozhlasového studia na Beethovenově ulici jsem však přišel asi o pět minut později, což bylo samozřejmě v tom množství čekajících dětí úplně jedno, nicméně to zapříčinilo, že blbec, řídící z režie tyto prověrky, patrně odborník pro práci s dětmi, si na mne zasedl, ještě než jsem otevřel hubu. Potom celou exekuci vedl tak, aby mě zničil, což se mu lehce podařilo.

Začal tím, že u prvního čísla programu, což byla básnička, se mě v okamžiku, kdy jsem ohlásil název Semafor, vtipně ironicky zeptal, jestli mě ten semafor náhodou cestou nezdržel, že jako svítila furt červená a tím pádem jsem se zpozdl. (Hahaha.) Tím mě hned na začátku vyřídil a pak už to měl snadné. Přelíčením vedeným podobným způsobem až do konce dokázal ten člověk, že jsem připravený text z větší části zapomněl a četbu nepřipraveného textu jsem ztrémovaným hlasem s tisícerým zadrhnutím ztěží překoktal.

Když tak byl slavně nade mnou zvítězil, v milosti mě propustil. Ovšem můj osud v Péru byl tímto okamžikem zpečetěn. Jenom jsem z toho tehdy ještě nebyl schopen vyvodit správné závěry a cítil jsem se jako ten nejnicotnější člověk pod sluncem. Doma jsem, veden zlou předtuchou, tvrdil, že nevím, jak to dopadlo, že se to dozvím až v Péru. Totiž v Pirku, jsem tehdy ještě říkal.

To bylo v sobotu. A když jsem pak v úterý přišel do Pirka, chovali se tam ke mně všichni tak nějak podivně, jakoby k umělecky malomocnému. Navíc jsem už nemusel dělat nic z toho, čeho jsem se bál. Nic před nikým říkat, nemusel jsem dělat etudy, improvizovat, zkoušet v jakési hře a nic. Jenom jsem seděl v ústraní (řekli mně, abych jenom seděl, že nic nemusím), s nikým jsem nemluvil, nikdo si mě nevšímal a to bylo fajn! To bylo doposud nejhezčí Pirko, co jsem kdy zažil. Jenom paní Delongová se mě s citlivostí sobě vlastní jemně ptala, jestli náhodou nám nepřišel domů nějaký dopis. Nepřišel? Tak to přijde zítra. Já jsem ho posílala včera. Nemusíš nic dělat.

Doma na mě už čekala mamička s příšernou hysterickou scénou jak to, jak to?!, JAK TO????!! že mě vyhodili z Pirka. Ten dopis samozřejmě přišel a ona ho otevřela po příchodu z práce. „Jak to, vyhodili?“ Pokusil jsem se o únik děláním ze sebe blba. „Tady si to přečti!“ Tak jsem četl.

V dopise paní Delongová (s citlivostí sobě vlastní) vysvětlila, že jsem neudělal rozhlasové zkoušky a tím pádem jsem neprospěl a nemůžu dál chodit do Pirka. Samozřejmě, to není citát, tak to formuluju teď. Co ale vím úplně přesně, bylo že: „...Igor je hodný, tichý chlapec a mladí vedoucí se s ním neradí loučí. (Cha!) ...v poslední době jsem však měla dojem, že Igor nechodí do Pirka rád.“ Zlatá slova! A toto je citát. Následkem té scény si to pamatuju dodnes. Jakmile jsem ale domácí bouři přečkal, nesmírně se mně ulevilo. Skoro stejně, jako když mě o rok později konečně vyhodí z nenáviděných houslí.

Tím jsem tehdy (v roce 1966) považoval věc za vyřízenou a o Péro jsem se už zevrubněji nestaral. Jenom občas pronikla až ke mně nějaká významnější zpráva, jako třeba že Pirko zdramatizovalo a nastudovalo nádhernou Trnkovu knížku Zahrada a s touto vyhrálo Jiráskův Hronov. Pak jsem se dověděl, že s tím slavným kusem bylo Pirko dokonce v Anglii. „Kdybys byl chodil do Pirka, mohl tam jet!“ vyčítala mně maminka při té příležitosti.

Jenom tak pro zajímavost: kromě jiného se Zahrada objevila v Pirku taky na těch mých zbabraných audičkách, neboť úryvek ze Zahrady měl být jako připravený text zlatým hřebem mého programu. Nakonec se stal jenom jedním z audičkových hřebíčků do mé umělecké dětské rakvičky.

Znovu se posunul čas a během roku 1970 bylo Pirko asi tak to poslední, co by mi leželo v hlavě, když tu náhle, z ničeho nic – v dopisní schránce je znovu neblahá hnědá obálka s hlavičkou Krajského domu pionýrů. A prej: nazdar, náš nejlepší bývalej člene, nikdo z nás, dnešních pirkařů si nedovede představit větší radost, než kdybys ty, jeden z nejlepších bývalých pirkařů přišel mezi nás a oslavil s náma slavnostně slavný výročí. Teď jsem samozřejmě volně improvizoval na dané téma, jímž byl obsah toho dopisu. Něco podobného tam ale stálo. Nakonec – Pirko je Pirko a pozvánky na oslavu zůstaly bodré do dnešních časů.

Tehdy jsem to tak necítil. Já mám jít do Péra? Po tom všem? Po takové době? Slavit? Já? Tichej? Hodnej? Nechodím do Pirka rád? (Jasně že ne!) Tedy jít tam mě ani ve snu nenapadlo. Nikdy! Ani za nic! A to byl začátek konfliktu s matkou, který nakonec vyústil v to, co bylo popsáno na začátku a kam se teď vrátila moje historická odbočka, kterou jsem začal v roce 1964.

Jsme zpátky v listopadu 1970, na oslavách 20. výročí Pirka. A krátce po tom, co jsem tedy znovu přišel poprvé do Pirka, mě paní Delongová objímá u vrátnice. A: nazdar, náš nejlepší bývalý člene a tak dále, viz výše. A navíc jsem uprostřed rozpaků a trapnosti v tom přívalu zachytil nabídku abych zase začal chodit do Pirka! Já? Po tom všem... (a tak dále) – nikdy! Samozřejmě jsem slíbil, že ano. Nanejvýš, že si to rozmyslím. Ale ani mě to nenapadlo. A to zapření mi vydrželo několik hodin. Až do odpoledne.

Viz:

Oslava proběhla přesně podle očekávání. Byla tam hromada lidí, se kterými jsem musel sedět u stolu, ač jsem je neznal, musel jsem si s nimi připíjet na slávu Pirka a tvářit se u toho příjemně.

Odpoledne bylo ve studiu Marta na Bayerově ulici představení Zahrady a to způsobilo zvrát v mém postoji. Úplně mě to vykolejilo. Po té nepříjemné životní zkušenosti s celým Pérem (čert ho vem!) jsem nevěřil smyslům. To nebyla žádná přiblblá dětská besídka, kterou jsem se sarkastickým despektem (no, tak se teda předved'te!) očekával. Najednou jsem prožil nádherné, okouzující divadlo. Před setmělým sálem se rozsvítila stará zeď, porostlá psím vínem, přesně taková, jakou jsem si vždycky představoval podle knížky. A pak z každé strany vstoupily dvě krásný bosý holky – vypravěčky. Jedna měla světlý dlouhý vlasy, druhá černý. Byl jsem unešen hned tady tím. A jaká tam byla krásná živá hudba v podání klavíru a lesního rohu! Zůstal jsem úplně pať: jestli všechny ty nepříjemný věci, který jsem v Pirku kdysi prožíval, vedly až k tomuhle, pak asi musely mít nějaký smysl. A moje jistota byla otřesena.

Na večerní veselici do pionýrského domu jsem ovšem nešel přesto, že věc pro mě byla znovu otevřena. To divadlo bylo krásný. A že bych byl pořád takovej ňouma, že bych to nedokázal? Určitě bych to nedokázal, protože jsem takový ňouma pořád byl. Kdyby mělo zůstat jenom při krásném divadle, nikdy bych podruhé nezačínal, Zahrada Nezahrada. To, co mě opravdu rozdráždilo, nebylo ani zdaleka tak ušlechtilé. Byla to prostě Anglie. Ano, Anglie, ta mě nenechávala v klidu a užíral jsem se závistivou touhou. Pirko se totiž těsně před tím vrátilo už zase z Anglie. Furt se o tom mluvilo a předváděly se suvenýry. (Dva velké hadrové vojáky královské gardy, které dostalo Pirko od Angličanů, chtěl místní cikán, kterého jsem znal, odebrat malému Rost'ovi Žampovi na ulici před Martou, když je nesl zpět do Lužáněk.) Do té Anglie jsem tedy velice vážně chtěl jet. A rozhodl jsem se, že za každou cenu. Sám jsem si ale stejně netroufal, potřeboval jsem oporu. Přemluvil jsem tedy svého nejlepšího kamaráda ze školy, kterým byl Ivo Streck. Navnadil jsem ho na „bezvadný lidi“, „fantastickej kolektiv“ a „skvělou činnost“. A hlavně, že pojedeme do Anglie. Ivo to vzal a v úterý jsme šli za paní Delongovou. Zeptal jsem se, jestli bychom tam nemohli

chodit spolu. Samozřejmě! Bylo zrovna období, kdy se s přijímáním nových členů nedělaly žádné ciráty. Paní nás prostě přidělila do II. oddílu a odvedla na jeho schůzku, do klubovny Pirka.

V rohu klubovny stál absurdní stojan, v němž bylo zastrčeno několik opravdových lehkootletických oštěpů. Zdál se mi povědomý. Na rozdíl od stěn, které teď byly pokryty trofejemi (plakáty a diplomy), jež dokumentovaly dosažené úspěchy posledních let a slavnou historii souboru. Jaká výzva všem (novým) členům!

Byli jsme představeni druhému oddílu. Posvátné stěny, palba kritických pohledů a celá situace vůbec, mě během chvíle rozpustily v pouhou nicku. Ještě, že vedle mne stál Ivo. Kdybych v tom měl lítat sám, asi bych se tam už příště neukázal. Paní Delongová nás vřadila do kolektivu a odešla.

A tak jsem tedy ve svých dvanácti letech, po čtyřleté přestávce a skrz naskrz nervózní, začal znovu.

4

1970 až 1971

Cesta dovnitř

Na prvních schůzkách jsem se tak akorát rozhlížel po lidech. Maje oporu v Ivu Streckovi, na kterém jsem trval při dělení do „tvůrčích“ skupin, jsem statečně trpěl při jazykolamech, pohybových etudách (tehdy se ještě dělaly) a improvizacích. A co se týká toho rozhlížení, výsledek je tento: z toho prvního roku si skoro nepamatuju na žádné dívky s výjimkou vysoké a autoritativní Aleny Jojové. Zato na všechny hochy. Skoro všichni se později stali pilířem kulturně-politicko-intelektuálního života v Pirku. Ale to je normální, protože pilířem se stane každý oddíl, když má to štěstí a dožije se toho, že je v Pirku prostě nejstarší. A stát se nejstarším v Pirku je velmi příjemné. To mohu dosvědčit, i když jsme si toho sami jako oddíl moc neužili. To proto, že v Pirku měl na věky věků své teplé místo V. oddíl, který si později začal říkat „Kolektiv mladých“ nebo jen „Kolektiv“. Ten byl během naší éry statutárně nejstarším oddílem, jehož přítomnost zabraňovala tomu, aby jiné oddíly byly tolerovány příliš dlouho. Kolektiv, požívající neomezených a u jiných oddílů naprosto neslýchaných privilegií, byl však tím pravým a trvalým pilířem Pirka, který dokázal vytrhnout každému představení trn z paty. A na svá privilegia měl nespíš právo. Členové „Kolektivu“ byli vážně nejlepší. My (děti) jsme k nim jen fascinovaně vzhlíželi (v přeneseném i pravém smyslu slova). Ale o tom jindy; teď zpátky (dolů) k našemu oddílu.

Hochy si, jak už řečeno, pamatuji všechny: v první řadě dva, kteří mě zaujali nejvíc, protože mezi nimi panovala, jak jsem vycítil, poměrně silná vazba, která je vydělovala od ostatních, čímž je řadila poněkud mně na roveň a činila mi je tím bližší. Byl to Petr Stuchlík, nejmladší v oddílu, vyzábělý asketický hoch s poněkud zasněným výrazem v očích, skromný génius; svoji pirkovskou kariéru k nesmírnému ohromení všech pověsíl z ničeho nic na hřebík na jaře 1975.

S ním byl ve vazbě Petr Holeček, další génius, vůdčí postava a pozdější symbol oddílovosti našeho oddílu. V tento galaktický zjev se přerodí v letech 1973–1975. Představy o fyzickém zjevu takového velikána je nezasvěcený čtenář dnes schopen směřovat nespíš do okruhu akčních filmů a jejich hrdinů, a přesně tak Petr Holeček ovšem nevypadá. Navíc to je taky všechno, co o tom lze říct, protože má přibližně 27 velmi různých podob.

Symbolem našeho oddílu se Holeček stane v přímé závislosti na odchodu Radka Hály, jenž má dodnes z Pirka pocházející přezdívku Mini, neboť má ještě většího a staršího bratra Bóru, tehdejšího člena V. oddílu. Mini je další nadprůměrná osobnost; s Pirkem končí na sklonku roku 1972 a tím se uzavírá první epocha našeho oddílu, která už stojí za to, abych ji speciálně vydělil a označil jako „Miniho éru“. Po krátkém období ničeho a nikoho nastane doba Petra Holečka.

Přibližně tři měsíce před Minim opouští Pirko a náš oddíl Rost'a Žampa, který byl v té době služebně nejstarším členem oddílu; přišel asi 14 dní po mně, koncem října 1964. On a jeho starší bratr Pepek byli jediní řadoví členové Pirka, které jsem si pamatoval z předchozí éry.

Luboš Jeřábek, hlučný chlapec; z hlediska orientace našeho oddílu tvořil jakousi výjimku. Měli jsme vzájemně štěstí, že byl po prázdninách 1971 přemístěn o oddíl výš, neboť v té době jsme si už (mírně řečeno) přestávali rozumět.

Následuje Jiří Rambousek, jenž má na Jeřábka doživotní památku v přezdívce Jícha, kterou si ho tento

dobíral počátkem sedmdesátých let. Jiřího jsem od prvních chvil nějak nemohl vystát, ale pokud mě paměť neklame, byl tento přemoudřelý průpovídkář protivný značně širokému okruhu lidí, Hálovi – Minimu pak velmi. Je to fanatický přívrženec Pirkismu až do úplného konce.

Pak tam tedy byl spolužák Ivo Streck. Já a on jsme měli jednu vzájemnou nevýhodu: když jsme byli spolu, dělali jsme všude (ve škole i v Pirku) docela veliký bordel. Pirkovská dráha Iva Strecka byla poměrně krátká; necelé tři roky, do září 1973.

Naším „mladým vedoucím“ byl tehdy Pavel Reich, člen V. oddílu. Mně velmi sympatický klid'as. Řekl bych, že měl pro mě porozumění. Měl dost podstatnou zásluhu na tom, že jsem ty nové začátky vydržel. Naše „mladá vedoucí“ byla Silva. To jest Silva Delongová, dcera samotné Paní (Delongové). Jako naše vedoucí se mi ale vybavuje až na jaře 1971.

Pirko bylo tehdy poměrně uzavřeným organismem a jeho členové byli náchylní k tomu, aby trpěli komplexem umělecké, intelektuální, etické, estetické (a tak dále a tak dále) a jiné výlučnosti už od nejútlejšího věku. Tím se taky formoval jejich vztah k obyčejným lidem, kteří byli tak nešťastní, že do Pirka nechodili. Měl jsem tehdy z toho právě takový dojem a postupem času jsem si to všechno také osvojil. Se zaostalým okolím jsem se pak sice bavil, ale věděl jsem svoje. Na každý pád.

Tento úvod byl nezbytný pro pochopení toho, jak nesmírnou zátěž musel nést nový člen oddílu. A je jenom příznačné, že se to netýkalo jen úplně nových členů, ale i dobře zaběhnutých pirkařů, kteří v rámci vnitrosouborové organizace byli převelováni z oddílu do oddílu. Z čehož plyne, že každý oddíl vytvořil svými členy uzavřenou komunitu, do níž bylo vždy velmi nesnadné proniknout. Úplně zvenčí mně to trvalo skoro dva roky.

Oddílová pospolitost a výlučnost nebyla samozřejmě nikdy v prostředí tak z gruntu demokratickým a liberálním oficiálně deklarována. O to jsem se pokusil v červnu 1973 s Holečkem, když jsme spolu připravili puč, jehož cílem bylo rozštěpení našeho, evidenčně tehdy už III. oddílu na frakce A a B, přičemž skupina A měla představovat intelektuální elitu, do níž jsme si vybrali (podle nás) nejperspektivnější členy.

Přesto, že jsme věc mysleli ze srdce dobře (chtěli jsme se zbavit protivného a přemoudřelého Rambouska), pochybuji, že by se v celých dějinách Pirka našel zářnější příklad postižení a zpitomnění pirkovským duchem výjimečnosti.

Nakonec všechno prasklo a v hodinu plánovanou na vyhlášení deklarace rozštěpenosti se místo očekávané nezávislosti dostavila demokracie a spravedlnost v osobě paní Delongové, kterou jsme byli před nastoupeným oddílem denuncováni jako „duševní elita“ a odsouzeni. Pochopitelně; v tak liberálně-demokratické společnosti, v Pirku, kde se klade takový důraz na rovnost všech členů, jak tehdy Paní vyhlásila, nemohla mít podobná akce naději na úspěch.

Ted' jsem ale začal chodit do Pirka, a jak už řečeno, téměř dva roky mi trvalo, než jsem začal chodit do II. oddílu a ne s II. oddílem. Holeček v té době čelil tlaku spojenectvím se Stuchlíkem, já jsem prozřetelně začal chodit do Pirka se Streckem.

V čele II. oddílu tehdy stáli dva hoši: Radek Hála – Mini a Jiří Rambousek – Jícha. A vzájemně se docela nesnášeli. Kde byla možnost, tam došlo ke srážce. Spjovali se pouze ve chvílích, kdy bylo nutno připomenout „těm novým“ nebo jim podobným jejich pravé místo a tam je vykázat.

K dalším konsensům mezi oddílovými předáky pak vždy vůči „těm novým“ docházelo v souvislosti se Zahradou, ve které širší okruh čtyř leadrů oddílu hrál ve čtyřech z pěti hlavních rolí. (Jícha, Mini, Jeřábek, Žampa.) S tím spojeny služební cesty do Anglie, Hamburku, Arménie, Panonie, Tramtárie a tak dále.

Opět let později se pochopitelně budu chovat podobně. Třeba když naše Miluška Obrátilová v září 1975 přivede do oddílu nového hochu jménem René. Prej má být dobrej. A tak tam byl: celý vlasatý, zamklý, seděl a zíral, zkrátka – od začátku se nám nezdál. A protože jsem se před tím o prázdninách, po pěti letech v Pirku konečně skamarádil s Jíchou, sedávali jsme teď spolu tak, abychom měli na onoho Reného dobrý výhled a jako dvě drbny jsme si šuškali, nebo aby to slyšel, přímo polohlasem pomlouvali. Tak tedy ten René (nebo jak jsme s Jíchou říkali: Renö) se nám od začátku tak nezdál a tak jsme mu to všichni dali

vyžrat, že to naštěstí pochopil, naštěstí nevydržel a asi po dvou, třech schůzkách se už neukázal. Pospolité duchu pirkovské výlučnosti vypudil cizí element a oslavil vítězství na celé čáře. (To tak, aby nás infiltroval nějaký cizí element!) Tak to bývalo, ale zpět do podzimu 1970. Z předchozí ukázky z budoucnosti celkem jasně vyplývá, v jakém nebezpečí jsem se jako nováček nalézal.

Sedával jsem tedy na schůzkách (spolu se Streckem) v nejzapadlejším koutě, a pokud to nebylo možné, tak někde pod lavicí, pod stolem, zkrátka za bukem a snažil se tvářit jako nejnenápadnější z nenápadných. Jako bych tam ani nebyl a trnul jsem, kdy mě kdo vyvolá. To bych pak musel jít na plac a ztrapňovat se hlavně před superkritickým pohledem leaderů oddílu, Jíchy a Miniho, hlučného Jeřábka a uječené Aleny Jojové.

V té době už ovšem nebyl kladen takový důraz na sólové předvádění, jako kdysi. V etudách neb improvizacích se už vše provádělo ve skupinách nejméně dvoučlenných, ale spíše vícečlenných až celooddílových. To je už nějaká nová metoda (říkal jsem si tehdy), kterou Pirko načerpalo patrně za západní hranicí státu, na socialistické poměry tak často překračovanou. A to bylo výborné, protože v tom všem společném reji se člověk (já) mohl velmi dobře ztratit. Tím se zvyšovala šance na přežití a bílé útesy doverské vlídně kynuly z budoucnosti. Navíc – hrůzné audiční zkoušky, na něž jsem měl své příšerné vzpomínky, se už dávno neprováděly. Ostatně, jak jsem pozoroval, už by je stejně nikdo neudělal. Všichni byli rozjívění, ukecaní a demokratičtí.

Ted' po létech se situace jeví asi tak, že přísně vedený a organizovaný soubor produkující brilantní dětské dramatické umělce pro nejnáročnější použití v rozhlase, televizi a na divadle, postupem času polevil v nárocích a začal profesně upadat. Tehdy ještě neznatelně, nicméně spolehlivě a svoji společenskou funkci přeorientoval spíše na rozvoj osobnosti prostřednictvím dramatické výchovy.

Náš oddíl v té době samostatně nic netvořil. Pouze se rutinně přejížděly jazykolamy, což, jak dnes už každý ví, jsou slova pospojovaná do obtížně vyslovitelných celků, pokud možno humorného obsahu (drbu vrhu). V té době to ale mezi obecným lidem tak úplně známá věc nebyla. Dále se s poměrně spornými výsledky prováděly všelijaké pohybové etudy (například Holeček s oštěpem honil Stuchlíka po stolech; nikdy jsem nepochopil, co tím ztvárňoval, ale myslím, že byl rád, že je rád, tak jako já) a korunou vši přípravy byly tak zvané improvizace. Pod hlavičku „improvizace“ tehdy spadalo skoro všechno, co se týkalo naší dramatické výchovy, ale většinou se jednalo o aranžování různých situací. Taky žádné velké potěšení. („Ted' půjde [k tabuli] Petr Stuchlík [nebo Holeček nebo Mini nebo já nebo někdo jiný], představí si, že propadl ve škole a předvede, jakým způsobem přijde domů a jak to oznámí rodičům!“ Mladí vedoucí pak markýrovali rodiče: „Tak, jak dopadlo vysvědčení?“ A tak dále. Ještě dnes mně z toho naskakuje husí kůže.)

Krátce po mém příchodu začal celý soubor nastudovávat pásmo „Děti by si měly hrát“ nebo krátce „Deníky dětí“ nebo po našem jednoduše „Terezín“, což byla scénická montáž z básní a dopisů dětí z terezínského ghetta. Obsahově je to značně svíravé. Hlavně dopisy, ale některé básně mně už tehdy připadaly krásné a jedna byla opravdu velká. Jmenuje se Poslední. Je o žlutém motýlovi a na scéně úžasně sedla Pepkovi Žampovi, staršímu bratrovi našeho Rosti. Tak ji vždycky podal, že se ani nikdo nepochechtával. S tou básní jsem se setkal až po deseti letech z ničeho nic v jakýchsi novinách a zapůsobila na mě ještě víc.

Mezi děti Pirka byly rozděleny sólové party; dopisy a básně. Své dostal Mini, Jojová, Rambousek, ba i Stuchlík. Mě naštěstí zkušeně ošacovali za nekňubu a byl jsem zařazen pouze do sboru. Přesto, když jsme o premiéře čekali v zákulisí, až vylezeme, byla to málem moje poslední hodinka. Jak jsem záviděl všem těm ostríleným a cynickým rutinérům ze Zahrady, ukecaným a humorným až do poslední vteřiny. Pak vylezli na scénu, přednesli tragédii a zase bylo veselo. A já jsem z toho den předtím a den po tom měl zastavený metabolismus.

Před koncem hry bylo jako zastřeleno malé dítě, což byl efekt, který předčasně rozplakal publikum a to už pak nemělo sílu plakat v závěru, kdy jsme byli potenciálně zastřeleni všichni. Byl jsem z toho vyjeven, neboť to bylo mé první představení.

Moc se ovšem nehrálo. Asi dvakrát na pódiu Domu pionýrů; z toho jednou snad pro nějakou politickou sešlost a jednou pro naše maminky a tatínky. Potom taky kdesi na chodbě (ten dojem z toho dodnes mám) jakéhosi politického úřadu nebo spolku. Buďto Svazu československo-sovětského přátelství (dále jen SČSP) nebo Svazu protifašistických bojovníků, či co. Bylo to bizarní.

A protože v té době nemělo Pirko na repertoáru nic, kromě tisíckrát obehnané Zahrady, oprašované už pouze pro zcela výjimečné příležitosti (televize, Hamburk, Arménie), bylo mé první umělecké tourné právě s Terezínem. Bylo to v červnu 1971 a jeli jsme na přehlídku dětských divadel do Žďáru nad Sázavou. Tam se to hrálo jednou (nebo dvakrát?) a sklidilo to poměrně velmi rozpačité přijetí. Po ideové stránce tomu ovšem nebylo možno zhola nic vytknout.

Fakt ale je, že když tam takové představení sledoval plný sál dětí, pro které přehlídka znamenala pouze vítanou ulevárnu ze školy, měly z toho tak akorát srandu. Ta začínala u našich ošuntělých „koncentračnických“ oděvů, pokračovala přes nikoho nezajímající přednes 30 let starých básní a dopisů a neskončila ani v závěru naším „zastřelením“.

Bral jsem to představení vážně, proto jsem byl poměrně překvapen, když mně o těchto skutečnostech referoval Holeček, který v tom nemusel hrát. Nemusel proto, že se zotavoval po operaci krční páteře a chodil ve speciálním límci. To měl blbě, ale k mé velké závisti nemusel hrát v Terezíně od samého začátku. Vždycky se motal akorát v zákulisí. Text se ovšem naučit musel. Pirkovský duch se zde projevil v období sportovního kolektivismu a nebylo možno nechat Holečka vypadnout z formy. Další důvod Holečkova nuceného a zbytečného studia Terezína byl humanitární, neboť nikdo nesmí být pro svoji momentální nedostatečnost odstrkován mimo kolektiv. Naopak, aktivní tvůrčí činnost ve spojení s duchem Pirka Petrovi prospěje. (Ten bude rád!) Proto přesto, že nehrál v Terezíně, jel s námi i do Žďáru. Tam umělecký zájezd na místě proflákal bloumáním mezi zákulisím, odkud „řídil“ představení a hledištěm, odkud sledoval Terezín z publika. A odtud tedy pocházejí informace o reakcích politicky uvědomělé socialistické mládeže na počátku sedmdesátých let.

Jediným kazem na jinak příjemném výletu byly pro Holečka (pro mě samozřejmě taky) obrovské improvizace obrovského počtu lidí v tamním obrovském sále. Žádný kout nám nebyl dost temný a vzdálený k uschování, a tak jsme se museli dramaticky rozvíjet jako ostatní.

Spali jsme v jakési noclehárně nebo internátu a v den odjezdu v neděli ráno vyfasovali všichni oddíloví vedoucí drobné reklamní předměty od patronátního podniku (sponzora), které měli podělit mezi své svěřence. Já jsem se náhodou nikde významně nemotal, abych taky dostal, takže jsem nedostal. Silva na mě zapomněla a už už jsem se hotovil k tomu, že bych měl snad začít demonstrativně brečet. Samozřejmě, po tom všem, já, kterej jsem ten Terezín na rozdíl od všech ostatních jedinej poctivě odtrpěl a nemám dostat nic? Já, kterej si to vlastně zasloužím nejvíc? Naštěstí, než jsem začal, Silva si vzpomněla a byl jsem taky obdarován těmi blbostmi.

Na zpáteční cestě se Pirko zastavilo na Pernštejně, na hradní prohlídce. Tu jsem absolvoval po boku Holečka a bavili jsme se tím, že jsem mu předfíkal kastelánovo průvodní slovo, které jsem po nesčetných návštěvách hradu znal nazpaměť.

Ve stánku souvenírů v podhradí prodávali tehdy oblíbený a mezi chlapci rozšířený celuloidový colt na vystřelování gumových přísavek. Nikdy se na nic nepřisály, ale důležitější je, že Mini s Rost'ou Žampou iniciovali hromadný nákup těchto koltů všemi hochy našeho oddílu. Následovala velmi vážně organizovaná přestřelka, které se nezúčastnil pouze Holeček a ze začátku já, protože jsem z toho nebyl zrovna nadšením bez sebe.

Když jsem se ale na opakované výzvy lídrů oddílu po chvíli přece jenom zapojil, nebylo to proto, že by se mi to snad až tak zalíbilo, ale rozumová kalkulace, jejímž výsledkem byla vidina šance, jak proniknout do tohoto jinak naprosto uzavřeného kolektivu. Což se pro momentální potřebu doplnění jedné slabší strany zdařilo. Přestože jsem servilně přiznával po desítkách (třeba po stovkách nebo po tisících, kdyby to pomohlo!) neexistující zásahy oddílovým velitelům (Minimu, Rambouskovi, Rost'ovi, Jeřábkovi), byl jsem v této bitvě pro všechny pořád jako „ten novejš“ (jak na mě pořvávali). Ale navzdory tomu nahlížím na tuto epizodku jako na první krůček do nitra oddílu, který mne poprvé potřeboval.

Dnes ovšem nechápu, co mě tam vlastně drželo, když pominu tu Anglii. Neměl jsem prostě ty lidi rád. Jen Holečka, protože se mnou mluvil. A Stuchlíka ze stejných důvodů. Ale například Jiří Rambousek se v den odjezdu do Žďáru ještě v Lužánkách prezentoval jako někdo, komu prostě není pomoci. A mně vlastně taky ne; na můj pokus o navázání konverzace (a důvod jsem měl; byl bych se skamarádil s kým-koliv, a navíc opravdu mě zajímalo, co mu to kolem krku visí za prehistorickou krychličku), tedy, na můj pokus o navázání kontaktu prostřednictvím stejné záliby: „Jakej je to foťák?“ odpověděl: „Takovej na focení.“ Z čehož jsem si pro několik následujících let odnesl poznatek, že to prostě nemá smysl. Že je to pitomec.

Mezitím bylo Pirko v Hamburku s obligátní Zahradou, což se mě netýkalo, a pak už jsem měl konečně pokoj, protože přišly prázdniny. A ty byly docela fajn, protože jsem se během nich poprvé zamiloval, přeplaval jsem bazén „pěťadvacítku“ koupaliště Dobráku pod vodou nadél a přehradu na vodě napříč a pak v polovině srpna přišla v neděli večer strašlivá bouřka. Blesky se křížovaly po celé obloze ještě dlouho přes půlnoc.

Ráno bylo ovšem krásné, ale nic jsem z něj neměl, protože nepříjemnost, která mne pronásledovala od začátku prázdnin jako noční můra, konečně nastala: připochoďoval jsem s nacpaným kufrem k pionýrskému domu, tam jsem narukoval do autobusu a odjel na soustředění Pirka jako na frontu.

Co to je „soustředění Pirka“: před Domem pionýrů nasedne asi šedesát až sto veselých mladých lidí do jednoho až dvou autobusů a všichni šťastně odjedou do tábora mimo Brno, pokud možno v lůně přírody. Tam stráví dva až tři týdny v zábavných jazykolamech, veselých etudách a žertovných improvizacích. Nic horšího mě na konec prázdnin nemohlo potkat.

Místem soustředění v roce 1971 byla zotavovna jménem Juráška v Olešnici v Orlických horách a byl to můj první tábor v životě. Pod tak zvaným Pahorkem, jenž každé ráno sloužil k rozvoji fyzické zdatnosti způsobem podobným jako ve stejnojmenném filmu, se rozkládaly chatky, pod nimi kuchyň s konfliktní vedoucí celého areálu, paní Denisou, jídelna, společenská místnost a pokoje pro Paní a mladé vedoucí, což byl V. oddíl, pozdější Kolektiv. Ten se v Olešnici vyznačoval tím, že den co den, každý večerní nástup měnil své nástupiště. Hned na silnici, hned u lesa, hned ve starém bazénu, hned na šikmé cestě... Paní se z toho pravidelně radovala a kladla nám jejich vynalézavost za vzor. (Jo, to určitě, myslel jsem si. Docela bych chtěl vidět, co by se dělo, kdyby si to někdo jinej dovolil!) Tehdy jsem to ještě neuměl pojmenovat, ale už jsem si uvědomoval jejich výlučnost, která by mě dokázala fascinovat dodnes, kdyby se zase sešli a vytvořili Kolektiv. A kdyby chtěl někdo vědět proč, přehrál bych mu několik (bohužel nikdy nezaznamenaných) sekvencí z těch starých časů: jak hráli v Komenského Škole hrou, jak ji ještě nedodělanou právě v Olešnici jedno odpoledne parodovali, jak dělali jakýkoliv jiný happening...

Člen V. oddílu Pavel Reich, jak už bylo řečeno, vedl náš oddíl i tady v Olešnici a Silvu, která byla služebně na divadelní přehlídce Jiráskův Hronov, suplovala Jarča Cíhová. Přestože byli oba hodní, na své první odborné průpravě, na louce na svahu Pahorku jsem se pořádně potil, a příčinou nebylo prudké dopolední slunce v zádech. Pro nezasevěné musím přidovysvětlit, že *odborná průprava* (nebo krátce jen „odborná“) je rozvíjení odborných dovedností členů souboru, nezbytných k úspěšné dramatické činnosti Pirka. Odbornou dovedností je zejména: srozumitelná (jevištní) mluva, schopnost improvizace, pokud možno koordinovaný pohyb jak vlastní, tak v prostoru a podobně. „Odborná“ se provádí na soustředění buď specializovaně v každém oddílu, nebo (ve výjimečných případech) masově a provádí se (většinou s výjimkou nedělí) denně.

Hned druhé ráno po procitnutí nám tedy rozdali fascikly lihem vonících tréninkových textů, v nichž bylo všechno přesně tak, jak jsem od začátku prázdnin vídal za bezesných nocí: několik stran jazykolamů, intonačních cvičení a na konci „cvičení artikulační“. Fascikl uzavíral výběr z Morgensterna a básně z Holubovy sbírky Jdi a otevři dveře. Dva zmínění básníci byli sice perfektní, ale jaksi jsem z jejich poezie moc neměl, neb byla využívána k mému trýznění.

Nejdřív jsme jazykolamovali (drbu vrbu), a když jsem to přežil, přišlo cvičení artikulační a precisní Rambousek cítil povinnost vyhlásit: „No, já mu (tomu novému) nerozumím ani slovo. Jenom ou-ou-ou-ou-ou...“ Předčítal jsem totiž: „...chroupou oukrop s pouhou houskou.“ Hanbou bych se propadl a Ram-

bouska jsem nenáviděl. A to tak, že i po létech je pro mě zadostiučiněním pomyšlení na to, jak ho tam později uzemnila Věra Mašková: koncem soustředění jsme měli z příčiny škaredého počasí dopolední odbornou v pokojích mladých vedoucích. „Mladá vedoucí“, krásná Věra Mašková tam před zrcadlem rozčesávala své dlouhé, zlaté vlasy. Rambousek okamžitě podlehl nutkání to glosovat řka: „Každé ráno rozčesávala Zlatovláska před zrcadlem své zlaté vlasy.“ Což mi přišlo docela vtipné a dodnes mě mrzí, že mne to samotného nenapadlo. Ona odvětila: „Nemudrcuj, Rambulíne!“ což bylo také vtipné, navíc trefné, a jak už řečeno, těším se z toho ještě dnes.

Kromě těchto nepříjemných konfrontací v rovině odborných průprav jsem tam byl nucen zvládat ještě problém jiného druhu. Že jsem nikdy v životě pořádně neartikuloval, to už je prostě tak; konečně Rambousek na to taky hned bystře poukázal. Ale že mě tam ještě k tomu všemu strčili do chatky ne ke svému oddílu, ke kamarádům, které jsem tam už jakž takž měl (Holeček, Stuchlík), ale ke třem bouřlivým adolescentům ze staršího oddílu, to mně připadalo jako zlomyslnost nebo slabomyslnost. Takže jsem po blbých odborných neměl azyl ani na ubikaci a klid ani po večerech. Spal jsem v chatce, jejímiž dominantními obyvateli byli: nějaký Kučera, nějaký Kramář a nějaký Ambroz, takto adolescentně značně pokročili hoši ze staršího, III. oddílu.

Každý večer se odehrávala tato scéna: těsně po večerce se do chatky pravidelně dostavoval Pepek Žampa, adolescentně zcela jistě úplně nejvyspělejší chlapec z III. oddílu. Za normálních okolností mě odjakživa uchvacoval svojí výřečností a zde tuto dokázal používat k erotickému vtipkování tak legračnímu, že jsem se musel pod dekou smát i já. Kučera s Kramářem komparsně přicmrndávali a objektem těchto verbálních sexuálních hrátek byl Ambroz. Mne si nevšíмали. Jako bych tam nebyl. Za takového vola mě měli. A to jsme ráno všichni společně cítili podlahu za účelem bodování úklidu. Těžko říct, zda mně na tom víc vadily jejich pubescentní hrátky jako takové nebo skutečnost, že mě ignorovali.

Po týdnů jsme o víkendu měli oddílový sportovní den. A tu se stalo něco, na co jsem čekal už skoro rok: kápa oddílu zaregistrovala moji existenci! Vyhrál jsem totiž běh na 100 m, na 200 m, skok do výšky a do dálky a ve všech ostatních disciplínách jsem byl druhý. Ty vyhrál kolohnát Jeřábek a ten byl zase druhý tam, kde jsem byl já první. Jícha, jak začal Rambouskovi říkat Jeřábek, se dělil s Minim o třetí a čtvrtá místa. Férovým duchem prodchnutý Jícha přišel za mnou a pravil jako Mirek Dušín: „Igre, seš dobrej sportovec!“ A když se potom se mnou začal bavit i Mini, viděl jsem, že začínám mít vyhráno. Tak. Hned jsem se začal cítit líp i na těch protivných odborných. Dokonce se ve druhé polovině soustředění stávalo, že jsem zažíval věci příjemné, které mě až naplňovaly nadšením.

Například když nás jednou v noci vytáhli na noční hru. Sice jsme taky absolvovali obvyklý úsek odvahy, ale potom všechno skončilo nahoře na tom vyhlášeném Pahorku, děsivém přízraku ranních rozcviček, kde u lesa hořel oheň a u něj seděl Bóra Hála, velký bratr našeho Miniho, člen V. oddílu. U tohoto skomírajícího ohýnku jsme potom polehali do trávy a Bóra nám tichým, sugestivním hlasem vyprávěl hororové příběhy. Nechal jsem se unést a docela jsem se bál. Dodnes nemůžu zapomenout třeba na jeho skvělý Dav od Raye Bradburyho a musím dodat, že podobnou zábavu jsem u ohně zažil poprvé.

V této druhé polovině soustředění jsem už definitivně přilnul ke dvojici Stuchlík – Holeček a začal jsem v jejich chatce denně trávit polední klid. Tak jsme si rozuměli a dokázali jsme dělat takovou srandu, že to dál nešlo. Jejím hnacím motorem býval zpravidla Petr Holeček, ale jednou jsem dokonce já sám celý polední klid dělal Juke-box. (Ten opravdový stál v jídelně a byly v něm takové pecky jako Děti z Pirea a podobně.) Seděl jsem na kavalci, projel jsem si jako hudební stroj svoji řadu singlů, vybral ten pravý a už jsem hrál. Většinou všelijaké dechovky, kterých jsem měl nepřebernou zásobu načerpanou z rozhlasu po drátě. Řehtali jsme se, div nespadla chatka.

Potom se k tomu nachomýtl Mini a byl ze začátku poněkud vyjeven. Tak odvázaného mě neznal. A tak si nakonec všichni objednávali skladby; například Holeček, který Miniho moc nesnášel, ale spíš v dobrém, mně pošťuškal do ucha název: „Mini je vůl.“ Tak jsem improvizoval a Mini jako zuřil. Nejdřív šel na mě, ale přesvědčil jsem ho, že jako pouhý automat za nic nemohu a hraju, co si objednali. Vrhel se tedy na Holečka a to bylo randy! Já jsem navíc poznal, jak je příjemné být bavičem.

Nejraději bych se do té jejich skvělé chaty odstěhoval, ale měli tam Michala Novotného a Petra Peňáze, oba zase pro změnu z nižšího oddílu. A podobně, jako jsem ve své chatce mezi starými trpěl já, také tito

hoši z nejmenšího oddílu si mnohdy zoufali. Nejenom, že úpěli pod jhem Petra Holečka a jeho nepřírozenou uklízečímání. Jako by toho nebylo dost, musel během každého poledního klidu ještě přicházet ten velký zlý chlapec a následující společné žertování těch „starých“ (viz Juke-box), doprovázené řinčivým řehotem bylo vrcholem utrpení zejména pro citlivého Petra Peňáze. Zajímalo by mě, kdo a proč složení chatek tak nesmyslně zamíchal. Paranoia mi radí, že proto, aby nás, nejslabší články hierarchie mohli deptat.

Celosouborové Pirko začalo nastudovávat nový kus, jímž byla Komenského Škola hrou. Sedávali jsme po oddílech s Paní a krystalizovali příští velké představení po Zahradě. Tyto tvůrčí schůzky mě na rozdíl od jazykolamů a artikulování docela bavily. V této době už ale odborná průprava přestávala být pro mě problémem a cítil jsem, že začínám být oddílem vnímán jako konzistentní prvek. A dnes vím, že bez toho soustředění by se to nikdy nepohnulo. Ten účel Olešnice rozhodně splnila.

Nakonec – všechno by bylo v podstatě k přežití, jenom nebýt toho pitomého místa mých noclehů. Postupem času mě začalo opravdu deprimovat už jenom to pomyšlení. Tak tedy, když už jsem to v chatě adolescentů nemohl vydržet, ale spíš jsem to už nemohl vydržet mimo chatu Holečka a Stuchlíka, začal jsem k nim chodit i spávat. Nejdřív to bylo na zemi a potom, když Michal Novotný odjel dřív, poslední dvě noci dokonce na kavalci. To byla slast.

Soustředění jsem tedy přežil a po návratu do Brna jsem z něj měl relativně dobrý pocit. „Tak jaký bylo Soustředění?“ zeptal se mě Streck, který mě v tom nechal lítat samotného. „No fantastický. Perfektní!“ lhal jsem radostným hlasem. (Bezvadný lidi, výborný vedení, skvělá činnost..., viz závěr třetí kapitoly) „Tak to já tam příště už taky pojedu,“ odvětil trpce.

Ted', po roce, je potřeba zrekapitulovat seznam členů oddílu, neboť po soustředění jsem jednak zhodnotil lidi znovu (neříkám, že nutně jinak) a od té doby už jsem taky schopen popsat naše děvčátka nebo spíš to, kdo naše děvčátka vůbec jsou.

Tedy: Alena Jojová, velmi vysoká a autoritativní; Eliška Rubešová, kmenová členka našeho oddílu od samého jeho vzniku do samého jeho konce, Míla Obrátilová, vyznačovala se tím, že měla narozeniny v srpnu během soustředění, Eva Weiszová, která nosila brejle a vypadala úplně jako jedna tehdejší populární zpěvačka; do ní se asi budu muset brzy zamilovat. Do černovlasé Věry Zástěrové se budu muset zamilovat později. Dále Ivana Rambousková, přijatelnější z obou sourozenců, Eva Plšková, o níž jsem vlastně během její krátké a neskutečně nenápadné existence mezi námi nevěděl víc, než že v našem oddíle byla kamarádkou Evy Weiszové, Helena Dvořáková, zajímavá dívka, která se vrátila těsně před Olešnicí z ročního pobytu v Pákistánu, kde byla služebně s rodiči, následkem čehož jí Jeřábek říkal Pákoška. Co se týče kluků, nenastaly zásadnější změny v porovnání s minulým výčtem jak co do počtů, tak co se týká mých dříve popsaných postojů k nim.

Začal podzim a Pirko odletělo do Arménie. Ohromilo tam, jak jsem se doslechl, jednak Zahradou a jednak naší západní módou řachacích koulí na špagátu.

5

1972 až 1973

V bleděmodrém

Na jaře roku 1972 byla premiéra hry J. A. Komenského Škola hrou. Bylo to skvělé představení, které se ovšem moc nehrálo a dodnes jej považuji za silně nedocenené.

Hrál jsem v něm taky a řekl jsem tam samostatně (!) na jevišti (!) před všema těma lidma (!) asi tři věty (!). Všechny věkové kategorie Pirka měly v první části hry své zastoupení a jedinci svých pár šteků. Co ale udělalo z toho představení bombu, to byl výkon V. oddílu, tehdy už oficiálně Kolektivu mladých, samostatně prezentujícího druhou část. Jak jsem už dříve naznačil, při všech zkouškách a potom představeních jsem na nich mohl nechat oči až do toho úžasného finále, kdy celá hra končila sborovou kantátou, jejíž hudbu zkomponoval Karel Cón ze Žalmu 38., Beethovena a Cream. Karel Cón byl hudební pilíř Pirka na přelomu 60. a 70. let a dějiny potvrzují, jak je taková kreativní a výkonná hudební osobnost důležitá

pro jakékoliv amatérské divadlo. Jeho hudba byla organickou součástí každého představení souboru v té době a navíc nikdo z nás už nikdy nezapomene na štěstí, které pocíťoval jako součást Pirka, jež namačkáno celé u klavíru, za nímž seděl Karel Cón, zpívalo třeba písničky Suchého a Šlitra.

SKomenským jsme odjeli zase do Žďáru, kde se tak vymkl všemu, co se čekalo a na co se bylo uvyklé, že si jej sice nedovolil nikdo zatratit, ale ani patřičně ocenit. Vypadalo to asi tak, jako kdyby na školní akademii přijelo Divadlo na provázku. Takže z toho mám dodnes pocit, že to vlastně nedopadlo nijak a jaksí se to rozplynulo.

Ale kromě toho se na této přehlídce opět rozzářil můj bílý doverský sen, neb na místo zavítal sám director Hugh Lovegrove, takto ředitel našeho družebního londýnského mladého divadla. Tam jsem ho viděl poprvé a už na ten první pohled bylo zřejmé, že patří do jiné části světa. Obrýlený čtyřicátník s černým knírem a šedými vlasy skoro na ramena. Zjev, který by dnes na ulici nikdo nebral na vědomí, byl tehdejšímu standardu ukázněné zašedlosti schůzí a brigád socialistické práce vzdálen stovky světelných let. Director Hugh, jak byl svým souborem titulován, si tehdy ve Žďáru padal kolem krku s paní Delongovou celé dva dny tak intenzivně, že jsem si v duchu říkal: „Tak co? Tak už, ne? Tak jedem, ne?“ Opravdu, vypadalo to tam s tou Anglií docela nadějně, obzvlášť, když mu, Directoru Hughovi, členové Kolektivu přehráli a přezpívali fragmenty svého muzikálu Ztracený chlapec, který si sami napsali a zrovna jej studovali. Právě tento muzikál byl nejžhavější kandidát celosouborového repertoáru, jež se měl (snad za rok?) v Londýně uvést. Na této předváděčce bylo celé Péro a já, děcko, jsem bylo ohromeno hudbou Karla Cóna a texty Járy Svozila. Moc víc tam k předvedení zatím nebylo.

Spali jsme tehdy přepychově v hotelu Ski u Nového Města. Tedy – přepychově spalo akorát vedení a Kolektiv. Nás, cucáky, nacpali do takových kotečů v suterénu. Tam jsme také museli absolvovat jeden poměrně otravný (protože k neskončení dlouhý) večer se slavnou legendou rozhlasového režisérství a dětských rozhlasových souborů, panem režisérem Dismanem. Navštívil žďárskou přehlídku, také hotel Ski, a když si byl dostatečně popadal do náručí s paní Delongovou, vzácnou ženou, jak nám byl několikrát zdůraznil, byl mu v oněch suterénních kotečích náš oddíl ponechán napospas.

A on seděl a vyprávěl nám příběhy ze svého režisérského i občanského života a nebralo to konce. Mini trčel naproti mně v šatníku, aby na něj Disman neviděl, a vysílal jeho směrem příšerné grimasy. Na mě pan režisér viděl, musel jsem se proto držet, abych se nesmál. Asi po třech hodinách Miniho zaklínání přišla konečně paní Delongová a za další půlhodinu jsme se šťastně rozloučili.

Pravda je, že já, naivní, jsem byl ze začátku rád, že nám vypráví slavný režisér, jehož jméno jsem slýchal z rádia. Mini mě ale svým přístupem poněkud vzpamatoval a skoro bych řekl, že mi ukázal nové horizonty.

Těsně před prázdninami jsme Komenského jeli zahrát ještě na festival Šrámkova Sobotka, což byla v podstatě jeho derniéra. Jinak to byl docela příjemný výlet. Na svůj první zájezd s Pirkem jel konečně taky Ivo Streck, od čehož jsme si nadšeně slibovali veliké zlobení.

Jak jsme si slíbili, tak jsme udělali a naše veselí se, počínaje odjezdem od pionýrského domu, neustále stupňovalo až k okamžiku, kdy jsme spolu násilím otevřeli protipožární skříňku soboteckého divadla a v ní (kromě hadic a sekýrek) našli také pravé německé helmy z II. světové války. „To sou originál esesácký helmy!“ vykřikoval nadšeně Ivo. Když jsme si tyto nasadili a vypochoďovali s nimi na divadelní dvůr, došla Paní konečně trpělivost a poručila nás dva do osobního velení svému synovi Jiřímu Delongovi. Ten si nás vzal pod velmi přísný a těsný dohled, hraničící s šikanováním, kdy nám ponechal volnost tak na dva kroky. Do okamžiku, kdy ho to samotného přestalo bavit, jsme měli po ptákách, což trvalo asi tak půl dne. My jsme pak taky trochu přestali zlobit a věci se stabilizovaly nakonec celkem přijatelně pro obě strany. Nicméně bylo definitivně potvrzeno, že já a Streck pohromadě, to je pohroma pro všechno.

Hned nato přišly prázdniny a Pirko odjelo výjimečně na jejich počátku na soustředění. Místem soustředění byl tentokrát pionýrský tábor Brusov v severních Čechách. Obrovské zařízení, v němž souběžně probíhalo několik táborů jednoho tak zvaného turnusu. Ve spodním traktu desítky stanů, v horní části areálu desítky chat. V chatkách tentokrát spali jak mladí vedoucí, tak dokonce i paní Delongová s celým vedením. Dále se v táboře nacházela veliká vyvařovna, jídelna a (poměrně malé) sprchy. Ty budou ještě dále důležité.

Náš oddíl (II. oddíl) byl ubytován v dolní části ve stanové podkově v krásném hájíčku pod lesem. Ani Foglar by si nevymyslel hezčí. A protože v té době už vykrytalizovaly mezilidské vztahy uvnitř oddílu, vypadalo chlapecké složení našich stanů takto: Mini – Rost'a Žampa, Stuchlík – Streck a (jaká krása!) Holeček – Veselý. Bůh sám ví, s kým tehdy sdílel stan Jiří Rambousek.

V průběhu sezóny došlo k několika mezioddílovým přesunům, jež se našeho oddílu dotýkaly takto:

1. Na základě toho, jak nakonec ztroskotál olešnický pokus o moji násilnou asimilaci do III. oddílu nesmyslným ubytováním v adolescentní chatce, jsem byl definitivně a na věčné časy potvrzen v „Holečkově“, to znamená ve II. oddílu.
2. Z našeho II. oddílu byl reorganizován přerostlý Jeřábek a vyvinutá Jojová do oddílu nad námi (k Pepkovi Žampovi), což jsme docela přivítali; jistě si budou rozumět. Dívčí autoritu po Jojové pak přebrala Eliška.
3. Z nejnižšího (tehdy I.) oddílu byli k nám těsně před soustředěním predisponováni a) Petr Peňáz, b) Michal Novotný, c) Aleš Zouhar.

Petr Peňáz a Michal Novotný jsou další důležitá jména, o která doplňuji výčetky předchozích kapitol. Petr Peňáz nebyl svým zjevem nikterak nápadný, ale už tehdy geniální latiník a zásadový pacifista. (Zásadový sice, ale s plně rozvinutým sebezáchovným účelovým omezením. V nekonečných pacifistických debatách z ledna 1977 nezvratně zásadový [nikdy, nikdy, do armády nikdy] mne, cynika, přesvědčoval [a nepřesvědčil]. Naopak já nikdy nezapomenu na ten obraz, kdy jsem ho potkal na ulici, kráčejiícího na výcvik v mundúru. V kopřiváku, komickém kabátu až na paty, kterým armáda ponižovala mladé muže – studenty. „Co to je?“ nevěřil jsem vlastním očím. Začal rozpačitě vysvětlovat něco o volbě mezi kriminálem a tady tím... Jasně. Měl jsem to tehdy už za sebou a nestrkal jsem mu do ničeho nos. Prostě jsem tomu rozuměl. [Ale nikdy, jak známo, neříkejte nikdy. Nebo alespoň co nejmíň].) Petra Peňáze jsem sice zpočátku (v roce 1972) tak úplně nechápal, nicméně jsme se jaksi respektovali a zdál se mi být pro náš oddíl rozhodně přínosem. Už jenom proto, jak uměl píseň U kanónu stál úplně celou a strašně rychle. Tak jsem to ještě v životě neslyšel. Náš vzájemný respekt byl založen na těchto odlišných postojích: jeho kořenil v hrůze z mé domnělé fyzické brutality a ten můj zase v tom, že jsem dlouho nevěděl, co si mám o tom malém vědátorovi myslet. Nakonec po letech jsme vzájemně poznali, že nejsme ani jeden tak pitomý, jak jsme zpočátku vypadali, a tak to dobře dopadlo.

Michal Novotný byl už tehdy hezký chlapec s načesanou vlnou tmavých vlasů nad čelem. Poněkud sebestředně založený člověk, což se stupňovalo s přibývajícími léty, pozoruhodný hypochondr, v dospělosti lékař. Začátkem roku 1977, rezignoval na členství v našem oddílu. Byla to reakce na údajnou kampaň, údajně nastartovanou údajně účelovým, tak zvaně „pomlouvačným pamfletem Žaclěš '76“, který jsem sepsal já a časem na něj dojde.

A s Alešem Zouharem se to má jako s Evou Plškovou. Po pouhém roce v našem oddíle zmizel a jako by tam nikdy nebyl.

Průběh brusovského soustředění byl sice co do dramaticko-výchovných postupů standardní, ale už jsem tam byl vysloveně rád, odborná neodborná, Anglie Neanglie. Jenom se tam kromě běžných rutinních činností nic nového, neřku-li celopírkovského nestudovalo. A takto vzniklý prostor bylo možno vyplnit spoustou zábavy, ze které se mi teď, po desítkách let vybavuje zejména jedna, ale zato tak, jako by to bylo včera.

Tak tedy – kousek od jídelny stálo zděné stavení, ve kterém se nacházela místnost, v níž se nalézaly sprchy a to tak, že jednou pro pány, jindy pro dámy. Sprchová místnost byla z čelní strany zasklená neprůhledným, jednodílným oknem poměrně kolosálních rozměrů. Sklo bylo takzvaně drátěné, nerozbitné a neprůstředné a jeho neprůhlednost, pokud se člověk nalézal ve sprchách, byla zcela evidentní. Zvenčí procházelo pouze rozptýlené světlo neurčitých barev. Přímě pod oknem stála lavice, na kterou bylo možno odložit před sprchováním svršky, při kteréžto činnosti se nacházel nahý člověk asi půl metru od skla a my chlapci jsme brzy zjistili, jak úžasnou vlastnost to sklo má.

A tak vždycky, když bývalo sprchování děvčat vyšších oddílů, odcházeli jsme za jídelnu, kde jsme vysedávali na betonové zídce s výhledem na sprchy. Tam jsme seděli úplně „jenom tak“ a kochali se jakoby přírodou. A přitom jsme zírali jako u vytržení do toho velikého okna, jímž byly opatřeny sprchy a které do vzdálenosti asi půl metru fungovalo zcela průhledně. Nebohá děvčata odkládající si svršky byla od pasu nahoru „...jako za výkladem.“ To řekl Holeček a všichni jsme se pochechtávali. Všichni, to znamená (kromě rozumného Rambouska a dětí Peňáze, Novotného a Zouhara) prostě všichni. Mini, Rost'a, Holeček, Stuchlík, Streck a já.

V tomto složení jsme si z počestného, rozumného a vůbec nepříliš oblíbeného Rambouska potom vystřelili. A taky v těch sprchách. To bylo zase naopak chlapecké sprchování a nevím, od koho ten nápad vzešel, ale tajně jsme se na toho Jirku domluvili. Všechno jsme připravili a šli jsme za ním. No, a tak dme do sprch, ne?, Jirko. Tak jsme šli. Zavřeli jsme se tam a vedli jsme řeči: to je přece normální, ne? Chlapi ve sprchách, ne? Všichni jsme nazí, jako chlapi, ne? Na tom přece nic není.

To byla pravá slova pro skauta Jíchu. Vřele se vším souhlasil, odkládal postupně jeden svršek za druhým, až před námi stanul tak jako ten Adam. My ostatní jsme v poslední fázi jakoby zvolnili tempo. Měli jsme na sobě ještě trénky a jako bychom váhali. „Tak co je,“ vyzval nás Jícha. „Jdeme pod sprchy, ne?“ „Jo!“ Na to jsme čekali. Všichni jsme jako jeden chlap stáhli trénky – a byli jsme v plavkách! Mohli jsme se uřehtat, div nevypadlo okno. „No bóže,“ dělal statečně Jiří. „Jestli si myslíte, že mi to nějak vadí...“ Nám bylo ale srdečně jedno, jestli mu to vadí nebo ne. Byla to prostě radost. Nechci nikomu připisovat neprávem zásluhu, ale myslím, že ten skvělý vtípek vymyslel tehdy Mini s Rost'ou.

Nejvýznamnější události z mého hlediska, zachycené v heslech:

- Jelo se na zájezd do nedalekého Terezína. Večer před zájezdem jsme byli všichni otřeseni, neboť Paní dostala nápad, že tam zahrajeme (když už tam budeme), téměř zapomenutý „Terezín“. Svolala veškerý soubor do kruhu na trávník a museli jsme si osvěžit celé pásmo. K produkci přímo v Malé pevnosti druhý den nakonec naštěstí nedošlo. Paní si to buďto rozmyslela, nebo jí to někdo rozmluvil.
- Koupávat jsme se chodili až do Úštěku, kde byl rybník s plážemi s pravým mořským pískem. O písku se tradovalo, že jej tam nechal kolonou vojenských vozů navézt z Bulharska sám legendární generál Šejna, místní rodák, což nám poskytlo inspiraci k četnému podařenému vtípkování.
- Kolem Brusova bylo několik neobydlených vesnic a jedna obydlená s názvem Konojedy.
- Do Kolektivu, který pracoval na svém muzikálu Ztracený chlapec, přivedl skladatel Karel Cón Danu Matějkovou, pozdější zpěvačku popmusic, potom Kolektiv sehrál prestižní volejbalové utkání s druhým táborem a prohrál.
- Děti z nižších oddílů za aktivní pomoci svých oddílových vedoucích a jiných nadšených dospělých postavily z písku obrovský hrad, zabírající i s rozsáhlým romantickým okolím plochu nejméně padesát metrů čtverečních.
- V Miniho stanu se objevili mravenci, proti nimž bojoval tak, že poprášil celý interiér souvislou vrstvou bílého insekticidu.
- Kousek od naší stanové podkovy, obklopen divou přírodou, se nalézal zpustlý, ale funkční lesní bazén s ledovou vodou. Pokud jsme se nechali naší vedoucí (Silvou) probudit v 06.45, mohli jsme si s ní v tomto bazénu zaplavat a vyhnout se tím nepopulární ranní rozcvičce.
- Mini prohlásil: „Igre, seš děsnej sympat'ák!“ z čehož jsem se štěstím na místě roztekl, aniž jsem to ovšem dal najevo.
- Vedoucí druhého tábora Pacina zorganizoval společný družební večer všech táborů a my jsme tam museli celí otrávení jít; Pacina, který celou akci pojal jako svoji one-man-show, ve které všechny nepřetržitě bavil slovem, zpěvem a hrou na kytaru, nadchl celé Péro zejména písní Na té naší Hané („pečó bochte slané, sérem posepané“), kterou věnoval jakože „nám, Moravákům“. Z písně byla Jarka Žáková z vyššího oddílu úplně vedle a Pacina zářil jako tisíc sluncí. Holeček ke mně: „Ten se raduje, jak nás dostal!“ A na jednu jsem viděl, že ho miluje celé Pirko, ačkoliv do toho večera mu nikdo nemohl přijít na jméno, neboť s ním byly stále konflikty.
- Inspirován Monicelliho filmem Brancalonova armáda provedl během jednoho poledního klidu Pepek Žampa happening, v němž chodil po táboře a blízkém okolí se suitou nahastrošenou do středověkých rouch a rekvizit. Podle filmu vykřikovali: „Branca, Branca, Branca! Leon, Leon, Leon!“
- Poslední večer u táboráku hrál nejdřív božsky (to bych chtěl taky tak umět!) na svou dvanáctistrunku Pavel Ťoukálek, pak, ukecán Luborem Fridrichem, přinesl Karel Cón (všichni Kolektiv) své housle a před úžasem oněmělým nočním Brusovem přednesl kompletní Eine kleine Nachtmusik.

To bylo všechno naprosto senzační pro harmonický rozvoj našich osobností, ale jinak se nedělo skoro nic. Bylo to takové „období hledání“ a jako by něco viselo ve vzduchu. Jako by se mělo něco stát! A taky se stane, ale až o půl roku později. Bude to ráz dva a nebudeme se stačit divit.

Zatím jsme ale prožívali příjemné soustředění, na němž byl zmíněný harmonický rozvoj mé osobnosti narušen pouze v samém závěru, kdy jsem byl v den odjezdu vylosován za náš oddíl k úklidu ošetrovny. Do slosování byli zařazeni pouze ti, po celé soustředění zdraví, protože, jak Paní zdůvodnila: „Ti nemocní za to přece nemohou, že byli nemocní.“ To mě vzbouřilo, nicméně vykřikování: „Já za to taky nemůžu, že jsem byl zdravější!“ mně bylo houby platné a už jsem měl v ruce rejžák.

Napříště jsem ovšem v žádném případě nehodlal podobnou blamáž s ocelovým zdravím a následným úklidem opakovat a po následující dva roky, neboť tehdy jsem to považoval za nutné, jsem vždy na každém soustředění pro jistotu krátce onemocněl. Po třetí, v Žaclěři v roce 1975, sice taky, ale tehdy to náhodou bylo doopravdy. „Ty seš, Igore, na každém soustředění dycky nemocnej,“ správně statisticky shrne Michal Novotný, budoucí lékař. „No jo, su; co už holt nadělám,“ budu na to tehdy vyhybavě odpovídat já.

Prázdny uběhly a po nich už nepřišla Eva Plšková, kterou jsme viděli naposled, když po příjezdu z Brusova vyběhla v Lužánkách z autobusu. A přestal chodit taky Rost'a Žampa. Zato já jsem byl na oddílových schůzkách v baráku, jak se říkalo Domu pionýrů, už tak „in“, že jsem dokonce začal kamarádit s Minim (!). A že si to pouze nenamlouvám, dokládá skutečnost, že nás Silva během podzimu byla nucena několikrát vyhodit ze zkoušky. Tak jsme tam my dva spolu začali zlobit. Nicméně pravidelnost Miniho návštěv Pirka začala také postupně dostávat trhliny, až koncem roku přestal chodit úplně.

A tak jako se pomalu přesouvají kontinenty, začali zaujímat nové pozice noví lidé. Stuchlík, Holeček..., ale ten se, stane ještě něčím víc. On bude za tři roky symbolem našeho oddílu. Od těch dob se říká „Holečkův oddíl“.

Začátkem prosince došlo ke dříve již avizovanému velkému třesku. Bum – prask, ráz dva na jedné zkoušce nastalo fasování. Až z Prahy z nakladatelství divadelních textů přišly scénáře nového kusu. Gyula Urbán, Bleděmodrý Petr, což jsem znal jako loutkohru z divadla Radost a měl jsem to docela rád. Teď je to tady a ze dne na den se začne tvrdě, profesionálně pracovat. No ano, vždyť se musí v létě s něčím jet do Anglie! Paní, zřejmě z důvodu časové tísně, obešla krystalizační proces uměleckého tápání, kterému se říká dramatická výchova, kdy se ze zábavy a her asi tak za pět let vyvine představení, jež ovšem, jak dále zjistíme, není cílem.

Nyní však (proti všem zažitým tradicím) bylo svrchovaným cílem, neboť bylo zapotřebí něco bleskově nastudovat, doma předvést a odjet. A na to byl profesionálně připravený Bleděmodrý Petr nanejvýš vhodný.

Bleděmodrý Petr je štěně modré barvy, kvůli níž musí prodělat mnohé ústrky a životní peripetie, než dojde ke šťastnému konci ve velikém finále. (Šťastný konec nespočívá v tom, že na závěr šťastně zhnědne, ale že je konečně akceptováno modré.) Hra svou pohádkovostí znovu protínala linii staré dobré, nikdy nepřekonané Zahrady a navíc byla i politicky (protože antirasisticky) angažována. To bylo chytré, neboť šlo o ideovost takového druhu, která musí být spolehlivě kladně přijata jak na východ, tak na západ od Aše. Nejlépe v samém Londýně.

Začalo se tedy chodit do Péra i o sobotách. Navíc a ještě ke všemu, protože Bleděmodrý Petr je hrou se zpěvy, bylo vedení Pirka po několika prvních zkouškách znervózněno naší pěveckou dispozicí. Na to bylo reagováno povoláním výpomoci v osobě pěvecké instruktorky. Po oddílech jsme tedy byli každé sobotní dopoledne přikazováni na půl hodiny do klubovny, v níž za pianinem seděla nějaká paní Halířová. Museli jsme stát v půlkruhu okolo, ona hrála všelijaké rozložené akordy a ty jsme na různé solmizační slabiky opakovali. Svozně jsme tyto prachzbytečné a nesmyslné buzerace nenáviděli i s celou paní „Maštalířovou“, jak jí říkal Holeček.

Mimo to bylo také bezpodmínečně nutno nastudovat zdramatizovaný úryvek z knihy Arkadie Gajdara Timur a jeho parta. Toto bylo svěřeno našemu oddílu a hrál tam Holeček, Stuchlík, Peňáz, Rambousek, Zouhar, Novotný a já. A pokud nepočítám titulní roli Budulínka v mateřské školce (bůhví, proč si na to tehdy vybrali zrovna mě), byla tato role chlapce, s dalekohledem na stromě největší v mém dosavadním divadelním životě. „Igore, prosím tě, dej si záležet a otevírej pus. Ať je ti rozumět.“ Byl jsem kritickým místem inscenace a Silva byla neklidná. Za srozumitelnou výslovnost byla ochotná mě i podplatit. A taky to nakonec pro jistotu udělala.

Dopadlo to dobře a k žádným stížnostem nedošlo. Scénku jsme odehráli jedno páteční dopoledne v rámci

oslav Měsíce československo-sovětského přátelství v internátu na Vachově a za tím účelem nás ústřední orgány SČSP vyreklaovaly ze školy (bez milosti a odvolání).

V té době jsme měli akorát jedno povyražení, a to na Mikuláše, kdy jsme Stuchlík, Holeček a já udělali našemu oddílu čerta (Stuchlík), anděla (Holeček) a Mikuláše (Veselý). Věc jsme pečlivě připravili u Delongů v bytě a vyšla akorát na úterní Pírko.

Těsně před vánocemi se odehrála ve velkém sále obvyklá pirkovská vánoční party. Aniž jsme tehdy kdo co tušili, byla jakýmsi prenatalním vývojovým stádiem Holečkových pozdějších estrád, o kterých bude ovšem řeč až později.

Oddíly byly pověřeny účastí na společenském programu, čehož se náš oddíl zhostil tak, že připravil několik zábavných soutěží pro celé Pírko a tyto soutěže řídil a moderoval sám Holeček. Celkově ovšem náš příspěvek k celopirkovskému veselí za moc nestál a proti ostatnímu Pírku jsem se cítil méněcenný. Byla to ale jenom naše vina. Řekla mně Silva a měla pravdu.

Z tohoto našeho dílu programu stojí za zaznamenání sochařská soutěž. Přihlášení soutěžící dostali hroudu plastelíny a tvořili na volné téma. Toho využil člen V. oddílu Lubor Fridrich k tomu, že ze svého materiálu splácal poměrně monstrózní bustu neurčitých tvarů a podoby, která nicméně servilně nesla název „Paní Delongová“. Ta se tedy nasmála, když jako členka poroty obcházela exponáty.

Z ostatního programu mě zaujal nejvíce III. oddíl, který předvedl aktualizovanou parafrázi Romea a Julie. Fascinoval mě tam, jak se dalo předpokládat, Pepek Žampa, který jako starý Capulet, sedě v županu v ohromném fotelu, práskal novinami a improvizoval výtečné monology velikých délek, netušeného ducha a neuvěřitelného vtipu. Zíral jsem na něj od portálu jako u vytržení.

Jaro roku 1973 přineslo našemu oddílu průměrný věk patnácti let, který je nepříjemně mezně školní, ale taky příjemně vážný mladými láskami, které jsou jako létavice. A s těmi k nám přivál z nižšího oddílu jednu Naďu Burianovou, což bylo poměrně logické; už delší dobu byla mezi těmi dětmi nepřehlédnutelná. Teď u nás zaplnila mezeru po Evě Plškové, a i když jsem momentálně miloval Evu Weiszovou, do budoucnosti jsem mohl nahlížet poměrně optimisticky.

Jaro přineslo ovšem také závěrečné fáze pilování Bleděmodrého Petra. Hudbu složil a na klavír doprovodil (jak jinak) Karel Cón. Mně se pokoušeli vnutit jednu ze tří hlavních rolí, totiž kocoura, ale to jsem prostřednictvím četných výmluv odmítl, takže úloha byla nakonec svěřena právě té o dva roky mladší, nadějně se rozvíjející Nadě Burianové. My ostatní flákači, ulevváci a jiní Holečci jsme se spokojili s různými šťěky a kompary a bylo taky dobře.

Kromě výpomoci při proměnách a účasti na veliké honičce čtvrtého obrazu se mé účinkování v podstatě zredukovalo na roli „Šofér č. 3“. Ten se ve třetím obrazu (dálnice do New Yorku) přehnal scénou na miniaturní dřevěné dětské koloběžce, při čemž hrubě vykřikl na Bleděmodrého Petra větu: „Nemáš voči, chuligáne?“

Obsazení bylo tedy vyřízeno z mého pohledu ideálně: na scénu jsem moc nevyšel, a přesto jsem byl zapojen.

Radost, spojenou s dychtivým očekáváním budoucnosti, mně (a nám všem) zkalila skutečnost, že vedení Pirka nám odebralo naši vedoucí Silvu, aby ji mohlo (zase jako vedoucí) poslat o oddíl výš. Jako náhrada nám, otráveně se tvářícím, byla představena moje sousedka z vedlejšího domu, členka Kolektivu Jiřina Hanušová, otráveně se tvářící. To nám tedy klapat nebude, to jsme vzájemně viděli na první pohled. My jsme chtěli svou Silvu a Jiřka nechtěla vést vůbec nikoho, natož nás. Po nějaké době nám ovšem vzájemně otrnulo, pak jsme si vzájemně zvykli a na soustředění jsme se už měli rádi. Po roce, když od nás zase odcházela, nám to bylo skoro líto, což bych si v den jejího příchodu vůbec nepomyslel. Je to zvláštní.

Zpět do časného léta roku 1973, kdy zbývalo ještě určit to hlavní: kdo do Anglie. Spekulace měly být zkončeny jedno úterý, kdy se do oddílové zkoušky dostavila paní Delongová a demokraticky vše spravedlivě rozhodla.

Seděli jsme v podkrovním malém baletním sálku, tak zvané „devětapadesátce“ kolem stěn, před námi vedle pianina Paní a mladí vedoucí. Paní vždycky přečetla jméno dotyčného, jeho věk a spočetla, jak dlouho chodí do Pirka, eventuálně jaké má zásluhy. Rekapitulace končila výčtem zahraničních zájezdů, které inkriminovaný s Pirkem absolvoval. Z tohoto hlediska jsem na tom byl úplně skvěle. Zásluhy jsem sice žádné neměl, ale: „Do Pirka chodí třetí rok, nebyl nikde...“ Lepší kádrový posudek co se týče délky docházky měl snad jenom Holeček. Nejhuř na tom byl Stuchlík; cituji: „...do Pirka chodí pět let, dvakrát byl v Anglii, dále v Hamburku, v Arménii a v Maďarsku...“ Jmenovaný klopil zrak a šeptal, že se stydí. Z průběhu pojednávání bylo ovšem každému hned jasné, kdo si zaslouží jet a kdo ne, protože už byl všude stokrát.

K čemu bylo toto skandalizování dobré, to opravdu nevím, protože z našeho oddílu jeli stejně nakonec všichni kromě Iva Strecka, který si mezitím zlomil na lyžích nohu a byl tím vyřazen prakticky až do prázdnin.

Nedlouho po tom následovalo veliké, celopirkovské rodičovské shromáždění, na kterém bylo oficiálně a definitivně vyhlášeno, kdo pojede. K mé velké úlevě jsem byl potvrzen. Sice s výhradami, že jsem líný, že jsem nechtěl hrát kocoura a kdesi cosi. Ale že teda (co už s ním naděláme) jedu. Hurá.

Mezi tím vším horečným chvatem jsme si ještě já a Holeček stačili udělat jeden tvůrčí výlet. Devátého května byl státní svátek, tedy jsme osmého v poledne vyjeli vlakem do jeho bájného rekreačního sídla v Podivíně. Bájného proto, že o něm bájil s menšími přestávkami celé minulé prázdniny a pak při různých příležitostech před tím i potom. A ukázalo se, že měl proč, neb jeho tatínek tam u rybníka, na břehu neuvěřitelně poetické zátoky, vybudoval romantickou chatu.

Strávili jsme tam tedy asi třicet hodin a tvůrčí to bylo proto, že jsme se opravdu zodpovědně snažili zamýšlet nad naším oddílem v Pirku a nad jeho činností. Pomáhat nám v tom (mimo jiné) měla konzumace nepříliš chutné polevové čokolády, jíž jsme měli k dispozici několik kilogramů. (Čokoládu dostala jako „pozornost“ Holečkova maminka, zdravotní sestra, od jakéhosi svého pacienta, zaměstnance továrny na zmrzlinu, kdež ji tento ukradl. Tak to bývalo.) Naše společná mysl, zbystřená nepřetržitou konzumací čokolády, právě tam, v Podivíně zrodila myšlenku na rozdělení našeho oddílu na elitu a ostatní (pitomce). Pokud vím, v elitní skupině měl kromě nás dvou být například třeba Petr Peňáz a samozřejmě ta, kterou jsem tehdy miloval, Eva Weiszová. Dalším rafinovaným cílem rozdělení mělo být navrácení Silvy, jako vedoucí naší frakce. Elitní skupinu i Silvu jsme pak postavili před hotovou věc. Nevím, kdo nás nakonec udal, ale všechno skončilo tak, jak jest popsáno v kapitole čtvrté, jako pokus o puč.

Dále jsme vybírali vhodný námět na inscenaci pro náš oddíl. V blaze poetických chvílích, kdy jsme seděli na dřevěném molu a zadumaně zírali na vodu, do níž jsme z velkého kastrólu pomalu vylévali litry roztavené čokolády, na niž jsme se druhý den odpoledne jako na potravinu už nemohli ani podívat, jsem navrhl, že bude dobré, když jako oddíl nastudujeme hru podle novely Fina Havrevolda Zrádné útesy, což se mi v té době velmi líbilo a docela teenagersky jsem to prožíval a přesvědčil jsem taky Holečka. Nakonec z toho samozřejmě nic nebylo, jako ze všeho ostatního, co jsme během své kariéry v Pirku v rámci našeho oddílu do roku 1977 navrhli buďto já a Holeček nebo já a Jícha nebo Holeček a Eliška nebo jenom já. Během příštích čtyř let se jednalo (jenom co já vím) o tyto pokusy:

1973, jaro: Fin Havrevold, Zrádné útesy (já + Holeček),

1974, léto: Jerome David Salinger, Kdo chytá v žitě (já),

1974–5, zima: Jiří Suchý, Praha, město věží (já + Holeček),

1976, podzim: Roark Bradford, Černošský pánbůh a pání Izraeliti (já),

1976–7, zima: Robert Merle, Malevil (já + Jícha),

1977, jaro: Kurt Vonnegut, Kolíbka (já + Jícha) a jako protinávrh

1977, pozdní jaro: George Grossmith, Deník pana Nuly (Holeček + Eliška).

Nejdál jsme se ovšem dostali s Vonnegutovou Kolíbkou, respektive s tou jsme se dostali alespoň někam. Knihu jsem vytipoval následkem jakési anonce, zakoupil, přečetl a tím okamžikem se změnil můj život. Všechny, kromě konzervativního Holečka jsem pro to totálně zblbnul, skupili jsme všechny Kolíbký po celém Brně a nastaly dokonce pokusy převést to do scénáře. Začátkem září 1977 jsme se dobrali jakéhosi tvaru, který se zdál vypadat docela nadějně.

Škoda, že se nám do půl roku potom rozpadl oddíl a nedokázali jsme to rychle udělat. Byli bychom u nás asi první. Po roce 1980 se už s Kolíbkami v amatérských divadlech roztrhl pytel. Nebudu ale předbíhat. Zpět do roku 1973.

Počátkem června se tedy odehrál můj a Holečkův zmařený elitářský puč a Bleděmodrého Petra jsme předvedli několikrát (s velikou slávou) v Domě pionýrů našim maminkám a tatínkům. Téměř jsem podlehl iluzi návratu zlatých časů Zahrady. S představením se jelo potom samozřejmě taky do Žďáru, ale toho jsem se nezúčastnil, neb jsem měl se svou devátou třídou poslední školní výlet. Ten jsem si za žádnou cenu nechtěl nechat ujít.

První týden prázdnin byly denně zkoušky a pátek 13. července 1973 završil konečně tři roky mé řehole. Jedeme na západ!

Při nakládání do autobusu na takto dlouhou a náročnou cestu bylo konečně možno pořádně docenit to, co už prošlo testem na zájezdu do Žďáru: totiž praktické zájezdové řešení na scéně velmi rozložitě a hmotně působících kulis. Byly vymyšleny tak, aby se vtipně naskládaly různě do sebe a zabraly pouze dolní zavazadlový prostor autobusu Karosa přesně na špendlík. Nemuseli jsme mít přívěs, ani hromadu na střeše. Tím jsem se tehdy ovšem ani ve snu nezabýval a celý dychtivý jsem se s ostatními řítil ku Praze.

Tam byla úřední zastávka, na níž jsme vyfasovali služební pasy a taktéž tam přistoupila jedna baba, které jsme pak říkali Anča (Proletářka). Byla přes Socialistický svaz mládeže (dále jen SSM) jako dohled. Další dohled měl nad námi soudruh Schnirch z Odboru kultury Národního výboru města Brna a ještě další, policejní dohled, měli oba dva řidiči. Což nám došlo až po návratu, když nás potom všichni udali. Možná s výjimkou Schnircha; ten jel snad skutečně jenom na výlet.

K večeru jsme přikodrcali do Mariánských Lázní. Tam jsme přespali v jakési sokolovně, kde jsme večer ještě sborově vyplňovali jakési evidenční karty v cizí řeči a pro jistotu nám vyplnění kolonek diktovali.

V tom sále bylo pódium s piánem a basou. Karel Cón pak na píano a Jára Svozil na basu ještě dlouho hráli a ostatní zpívali. Zpíval hlavně Kolektiv a kromě jiného také písně ze svého muzikálu Ztracený chlapec, se kterým měli původně jet do Anglie a který stále studovali. Ale bylo to hezké.

Ráno se jakési holčičce pokazily zuby a dr. Pavlinec, který jel s námi na ten výlet jako lékař, ještě před překročením hranic honil v Mariánských Lázních kolegu dentistu.

Kolem poledního jsme konečně po překonání několikerych zátarasů, drátěných plotů a předsunutých vojenských hlídek dospěli na hranice míru a socialismu, na hraniční přechod Pomezí a asi po půl hodině jsme byli přes pancéřovou závoru vypuštěni do západního Německa.

Na dveřích německé celnice visel plakátek „Hledá se...“ ten a ten. Snad nějaké dítě. Na což nás upozornila Paní jako na typický atribut toho západního světa, pro který jsou tyto věci normální. Jasně. Vedle, sám na dvou sedadlech rozvalen, až mu dederónka přetékala, seděl soudruh Schnirch.

Projeli jsme jakýmsi městečkem a za necelou hodinku jsme vjeli na pravou německou dálnici, kde jsme brzy zastavili na odpočívadle. Přiletěl hmyz a Holeček povídá: „Brouk! A německej!“ Tu mi došlo, že je to pravda. Byli jsme venku!

Celé odpoledne jsme se řítili po Autobahn a mýjeli nádherně barevné benzínové pumpy. Nechal jsem se chvíli unášet tím estetickým blahem a pak jsem sledoval Pirko v autobusu. Už od včerejška jsem si prohlížel třeba to, co kdo čte. Byli tam šprti, kteří se snažili dohonit nedostatek vzdělání poměrně nesmyslným studiem česko-anglické konverzace. Byli tam romantici, kteří se připravovali na to, do čeho jedou, četbou vhodných cestopisů, zejména čapkových Anglických listů. Někdo byl napjatý a nemohl číst nic, někdo četl detektivku, někdo Mladý svět. Já jsem si s sebou vzal, abych to prostě cestou dočetl. Ve znamení Kon-Tiki od Thora Heyerdahla, kde autor-cestovatel popisuje svoji plavbu přes Pacifik do Polynésie, kterou podnikl na balzovém voru. Nic jsem tím nezamýšlel, to až teď, po mnoha létech a v jiné době, se mně zjevuje jakési žalostné podobenství.

Voilà!

Dálnicí vedoucí kolem Norimberku jsme navečer dorazili na jakési ohromné německé dálniční odpočívadlo s motelem, hotelem, botelem, benzínovou pumpou, sprchami, toaletami, chatkami, neónem a dubovým hájem. Autobus zaparkoval pěkně stranou, jak už to tak české zájezdové autobusy dělávají leckdy až do dnešních dnů, a fasovala se menáž. Soubor se postavil do fronty a u otevřeného zavazadlového prostoru každý obdržel 10 dekagramů komisárku a jiskřičku másla na muže a den. Vodu jsme si měli nabrat ve sprchách u motelu. (Jedete do Anglie, tak co byste chtěli.)

Ale my jsme ani nic víc nechtěli. Ještě snad tak akorát na WC, což by v naší situaci mohl být problém, ovšem to se nám podařilo vyřešit brilantně: Holeček měl 20 feniků a automatický zámek na dveřích WC byl taky na 20 feniků. Odemkl tedy pomocí té mince dveře, ale nezaklapl je za sebou a my ostatní jsme hlídali. Pak jsme se vyměnili a tak pořád dokola, až se nás tam za jeho 20 feniků vystřídal snad šest.

Tedy – tehdy mně to jako brilantní řešení připadalo. Navíc mě uspokojovala naše (jak jsem byl přesvědčen) úžasná a jedinečná chytrost, s jakou jsme na *ně* vyžráli. V rozjařené euforii mě ani nenapadlo, že běžící o zcela obvyklý a pro nás typický technologický postup. Aniž bych tomu a všemu ostatnímu, co jsme ještě během celé cesty podstoupili, přikládal navíc nějakou jinou, například tristní závažnost. Když jsme se napili z vodovodu a snědli příděl, roztrousili jsme se v teplém červencovém večeru po dubovém háji ke spánku.

Asi za dvě hodiny mě roztrásla zima, i vrátil jsem se zbaběle do autobusu, neboť tam se fasovaly deky a pod nimi se k sobě tulilo Pirko a hřálo se vlastním dechem. Nacpal jsem se tedy taky mezi někoho, zakutal se, zadýchal a převaloval se šťastně až do svítání, kdy byl budiček do sychravého dne a po fasování odjezd na belgickou hranici.

Součástí ranního přidělu byl taktéž horký čaj, navařený ve velikém hrnci na plynové bombě, což je také úkaz, kterým se české autobusy vždy vyznačovaly na západních parkovištích. Po takové noci měl nápoj každopádně blahodárný účinek a na belgické hranici, kam jsme dorazili asi za deset minut, jsme byli zase už docela fit.

Kolem poledne jsme přijeli do Bruselu. Zastavilo se a šli jsme se projít do centra. Nejvíc mě zaujaly tyto věci: reklamní tabule na jakési cigarety, z nichž bylo jasné, že jsme na Západě, pasáž plná vlajek a škaředé ženské. Pak na nás na jedné křižovatce nadšenými gesty mával starší muž v hubertusu, o němž Pavel Reich prohlásil, že je to Sláva Volný v jednom ze svých rafinovaných převleků, čemuž jsem se zasmál snad jenom sám. Kdo už tehdy co věděl o tom redaktorovi Svobodné Evropy? Já jsem si jeho fejtony ještě z československého rozhlasu pamatoval.

Jako správného turistu mne však nejvíc potěšil čurací chlapeček na kašničce na jednom náměstíčku. Je to slavná fotogenická fontánka a měli jsme štěstí, neboť chlapeček byl za příčinou svátku oblečen v klobouček, kabátek, pantalonky a bílé punčochy, nicméně činil se jako normálně, to jest jako by byl nahatý.

Další zastávka na procházku byla v Bruggách, kde starší vzpomínali, jak před třemi léty, zrovna na náměstí, vařil v hrnci čaj pro Pirko sám doktor Rambousek, Jíchův tatík a jakou dělali ostudu.

Uvědomělý dialog se socialisticky poučeným obsahem z předměstí Ostende:

Joiová: „Jé, to sou hezký domečky!“

Foltýn: „To je jenom pozlátko, Aleno.“

Joiová: „Myslíš, Bědo?“

Reich: „No jasně. Uvnitř bydlí samí žebráci!“

Za dalších pár minut jsme přijeli do přístavu. Tam jsme šli zase na procházku po okolí, tentokrát vedeni Pavlem Reichem a poté jsme se už konečně nalodili na trajekt, který se po rozbouřeném moři vydal přes Kanál.

V lodi jsme byli zavedeni do ohromné čekárny, kde jsme měli během cesty sedět a nezlobit. Tak jsme tam trčeli a skoro jsem si připadal, jako bych jel na té naší brněnské přehradě na dolní palubě lodí Kyjev nebo Moskva. Tady ale bylo všechno jaksi větší.

Byla tam taky hromada všelijakých obchodů, kde jsme si nemohli nic koupit, ačkoliv některé byly otevřené. Hlavně restauranty a bary. Ale my jsme to nepotřebovali, protože se fasovala menáž.

Po přísných ponaučeních jsme byli puštěni na procházkovou palubu. Procházel jsem se tedy s Holečkem, a kochali jsme se smaragdově zeleným mořem a loděmi, jež nás míjely, vyrušení pouze Alešem Zouharem, naklánějícím se přes zábradlí, jehož obličej se svou barvou blížil vzhledu mořské hladiny. „Tobě je už tak špatně?“ staral se Holeček. Ale protože Zouhar už nic dalšího zajímavého nepředvedl, nejspíš se jenom snažil upoutat na sebe pozornost.

Protože jsme ani nadále nikdo nespádl přes palubu, dorazili jsme bez komplikací, už za soumraku, do Doveru.

V obrovském odbavovacím terminálu jsme trčeli poněkud déle, než je normálně zvykem, neboť s odbavováním se zdálo být nějaké potíže. Hrdý Albion se snad bál, že se mu tam chceme všichni přistěhovat. Já jsem si obstrukce spíš než politicky vyložil celně-ekonomicky a chvil jsem se o svůj sovětský fotoaparát Zenit 3M, který by mi mohli zabavit, kdyby chtěli, neb jsem byl vybaven třemi kinofilmů stejné značky. Z literatury jsem měl nastudováno, že tímto činem překračuji britskou (tehdejší) dovozní normu o jeden kus. Nakonec zaťali zuby, zavřeli oči a otevřeli bránu do toho svého království. Hned za zábradlím na nás čekal sám Director H. a okamžitě si padl do náručí s Paní D.

Bylo už docela šero, když jsme (britsky po levé straně highway) upalovali k Londýnu. Celý autobus byl vzrušen a někteří, jako třeba výřečný Pepek Žampa, přemáhali nervozitu hlasitým bavením okolí.

Z Londýna jsme ten večer pochopitelně viděli prd a zastavili jsme až před tím jejich družebním „pionýrským“ domem v Ilfordu, Essexu. Podle předem připravených plánů si nás Angličané rozebrali do rodin a rozvezli do postelí.

K mé velké lítosti jsem nebyl rozdělen ani s Holečkem, ani se Stuchlíkem, nýbrž v domku našeho londýnského hostitele, nějakého Mr. Bretta, jsem sdílel manželskou postel s Alešem Zouharem, což bylo zase ale lepší, než třeba s Rambouskem. Jako praví burani z kontinentu jsme nevěděli, jak se do té postele lehá, respektive jak podivně se použijí přikrývky. To nám musel Mr. Brett s laskavým úsměvem osobně předvést (vyvolalo to ve mně asociace na jistou chaloupku, pec a lopatu) a po té třídení socialistické cestě jsme okamžitě usnuli, Londýn – Nelondýn.

Druhý den dopoledne, když nás naši hostitelé byli předvedli zpět do Workshopu, jak se tomu jejich divadlu říkalo, nastalo pravé oficiální přivítání, jehož se ujal sám director Hugh. Nenechal si nikým vymluvit čtení našich jmen, která roztomile komolil, a tak měli někteří z nás (např. Stránský – Strenoki nebo Stuchlík – Štušlík) na dlouhá léta o zábavu postaráno.

Součástí tohoto ceremoniálu bylo také rozdávání obálek. Angličtí hostitelé celkem správně odhadli naši oficiální finanční situaci, proto každý z nás (nešťastníků z kontinentu, navíc z Východu a ještě ke všemu ze socialismu) obdržel na místě darem tři pěkné zelené portréty mladé královny Alžběty II. Péči Ministerstva kultury české socialistické republiky nám bylo věnováno po dvou librách, tak jsme teď měli celých pět, což byly tehdy poměrně velké prachy. A taky jediné. Tedy pro hloupáky jako já. Většina ostatních propašovala jiné západní valuty ze socialistické republiky ven a při návratu zase plné kufry kontrabandu zpět.

Hostitelé nám dále věnovali doma anglické snídaně a to bylo nejlepší ze všeho. Každé ráno jsme se nacpali, což bylo nutné, protože obědy, které nám vozili do Workshopu, byly tak typicky anglické, že se v nich každý jenom tak formálně vrtal.

Byli jsme tam ale kvůli divadlu a byli jsme na festivalu mladých divadel, pořádaném naším hostitelem, Redbridge Youth Theatre Workshop. Kromě nás a pořadajícího Workshopu tam byl ještě soubor z Walesu a z Francie, ale celý ten anglický zájezd v zásadě běžel podle osvědčených scénářů dětských divadelních přehlídek, zažitých například ze Žďáru nad Sázavou: dopoledne byly improvizace, odpoledne byly další improvizace a večer bylo představení. Po této stránce se nic ničemu nevymykalo. Rozdíl byl ale v tom, že všichni přítomní Anglosasové, Keltové a Románi improvizovali, jako by šlo o život a jejich kreativní třesnutí, hraničící s hysterií, jsem sledoval s opravdovým znepokojením. Tomu jsme my ze světa míru a socialismu nebyli uvyklí. Zvláště, pokud jsme něco takového zažívali poprvé. A tady, na malém placu, při improvizacích a pohybovkách vedených divokou, bezprostřední Angličankou jménem Molly s očima jako ostříž se nedalo nikam schovat.

Kromě toho, jak jsem už řekl, proběhla čtyři večerní představení. Z cizích produkcí jsme (my, kteří jsme si to dokázali přiznat) téměř ničemu nerozuměli, ale vše jsme vysoce, tak jako ostatní ocenili.

Když pak konečně došlo na nás a Bleděmodrého Petra, mělo představení i v konkurenci ostatních západně progresivních a mladě avantgardních divadel obrovský úspěch, který se vlastně u spektaklu postaveném na malých dětech, antirasismu a celkové naivní roztomilosti dal očekávat. A když jsem se vyřítíl na jeviště já, na malinké dětské dřevěné koloběžince, kterou Angličani určitě viděli poprvé v životě, málem spadl barák. Takový úspěch jsem měl. Nebo ta koloběžka.

Po tom slavném představení, kdy jsme v zákulisí hráli se Stuchlíkem karty, kdykoliv jsme měli „tacet“ a odsakovali na scénu jako opravdoví profesionálové jenom odhrkat své štky, pozval mne a Zouhara náš hostitel, Mr. Brett, do Wimpey baru na oslavu na coffee. A celý večer se snažil se mnou zapříst posunkovou řeč na téma mého výstupu s dřevěnou koloběžkou. Tak moc se mu to líbilo. Vypadalo to, že takovou koloběžku v životě neviděl ani on a to musel v mládí na Baker Street ještě potkávat Sherlocka Holmese.

Za týden pak nastala pravá západní rozlučková party, které jsme se všichni zúčastnili a bylo působivé, jak v tom anglosaském světě zněla mezi domácím bigbitem i Zelená pošta, tehdy nové, geniální album československé skupiny Collegium Musicum. V té době to byla snad jediná naše deska, za kterou jsme se nemuseli ani v Londýně stydět; naopak. Někdo z „těch velkých“ ji svému anglickému hostiteli přivezl darem. Dobře. Moc dobře.

Následující den, v úterý před polednem, jsme vyrazili zase na východ. V Canterbury byla zastávka na prohlídku katedrály a vyznačovala se tím že: za a) ihned po prohlídce proslaveného chrámu jsme se Stuchlíkem zapadli do naproti se nalézajícího sex-shopu, kde jsme si každý (s očima navrch hlavy) zakoupili karty s nahýma babama, a za b) se k mé velké potěše ztratil moudrý Rambousek se sestrou. čtvrt hodiny po termínu mījely jedna za druhou, Paní šíleně zuřila, a když se konečně pokojně kráčející zjevili na rohu, strašlivě je seřvala. Co se týče Jirky Rambouska, měl jsem z toho svinskou radost, protože to měl za ten foťák „na focení“.

Přes Dover, kde jsme vylezli nahoru na pevnost, jsme v pozdním odpoledni dorazili do Folkestone, místo našeho návratového nalodění. V podvečerním přístavu jsme dostali volno na procházku, což mělo ten následek, že jsem (po vzoru ostatního Pirka) se Stuchlíkem vlezl do jakési herny, kde jsme pak v automatech prohráli všechny zbylé (převážně jeho) prachy.

Kanál jsme přejeli v noci a v noci jsme pak taky pokračovali dálnicí na sever. Z Belgie do Nizozemska jsme přejeli, aniž jsme si toho všimli, už za světla a kolem desáté jsme dorazili do Eindhovenu, sídla ústředí koncernu Philips. A on (Philips) hned vedle své správní budovy vytvořil pro všechny ostatní lidičky věhlasné technické muzeum všech vynálezů světa a toto muzeum bylo důvodem naší zastávky. „Zastavujeme! Vystupujeme!“ vyhlásila Paní. Všichni, ale všichni, celý Pirko jdeme do muzea! A tak jsme se celá ta socialistická tlupa vyvalili z modrobílého autobusu ČSAD a z ohromných holandských přízemních oken roddinných domků na nás vyjeveně zíraly snídající rodiny, jak se hrneme uličkou jako První máj.

Budova muzea má tvar létajícího talíře a vstupní hala je pod ním. „Tak Pirko, jdeme dovnitř!“ velela Paní. Zaplavili jsme halu a čekali, co bude dál. Dál ovšem nebylo nic, a když už to trvalo přes půl hodiny a začínali jsme všichni zlobit, přišla z důvěryhodných zdrojů shora zpráva, že „nemáme na vstupný“! Bylo to poměrně trapné a začal jsem se s Holečkem stydět. Za všechno a za všechny. Za sebe, za Péro, za celej socialistickej tábor..., když tu náhle přišel pokyn, že se to vyřídilo a máme vstoupit, ale rychle, rychle, máte na to tři čtvrtě hodiny, musíme jet dál.

Vymezený čas byl absurdní; tak tak jsme stihli proběhnout nejmenší horní patro a utíkat do autobusu. Tam jsme s Holečkem zastali Paní nadšeně popisující, jak to bylo moc drahé a tak dále. Z vyprávění vyplynulo, že nakonec se vedení muzea smilovalo a zeptalo, jestli používáme nějaké přístroje značky Philips, a doktor Pavlinec řekl, že ve své praxi ten a ten. Následkem toho potom pan Philips mávl rukou a napsal to na reprezentační fond. Styděli jsme se tedy s Holečkem ještě víc.

V poledne jsme dorazili do Rotterdamu, kde byla vyhlášena přestávka a dokonce povoleno koupání v moři. Jen jsem se svlékl, jako že tam poprvé v životě vlezu, bylo to zakázáno a vyhlášen odjezd. Pozdě odpoledne jsme zastavili v Amsterdamu, kde jsme se mohli taktéž dvě hodiny procházet.

Noc jsme strávili na dálničním parkovišti způsobem popsaným už dříve a probudili se do sychravého chladného rána. Z otevřeného boku autobusu se zase rozdávala menáž; čaj a kus komisárku, tentokrát britské provenience. Pocházeli jsme tedy kolem autobusu, v jedné ruce hrnek a v druhé studený, holý toast. Všichni s výjimkou velkého Lubora Fridricha z Kolektivu, jenž seděl uvnitř restaurantu, jak jsem viděl přes velké okno, a prudil mne tím, že si poručil snídani na vidličku. Navíc u toho vypadal úplně západně, jak tam tak stoloval. V Kolíně proběhla prohlídka katedrály a pádili jsme po dálnici stále dál na východ.

Na německo-československé hranici jsme se ocitli po půlnoci a spoře osvětleným autobusem pomalu procházeli celníci. Svůj balíček pornokaret jsem měl zastrčen téměř až tak, jako bych jej pašoval na Dáňbelské ostrovy, a byl jsem připraven ho za žádnou cenu nevydat. Zouhar vedle mě, bledý jako stěna, na sucho polykal a varoval se být jen pohlédnout nahoru na svůj kufr vyboulený na všechny strany, z něhož vyhřezávaly rifle, bundy, svetry, halenky, košile a trička. Za mnou sedící zsinálý Holeček se snažil na celníka pěkně usmívat. Tulili se k sobě se Stuchlíkem, zakutaní do deky od hlavy po paty, jako že jim je v noci zima. Polaroid, který Holeček pašoval, byl zahrabaný v tašce, kterou měli pod nohama a která byla zneviditelněná právě tou dekou. To vymyslel třesoucí se Holeček. Stuchlík s holým zadkem byl stejně jako já veselý myslí. Až jsem se musel krotit a přestat dělat za celníkovými zády na Holečka opičky.

Nakonec všechno dobře dopadlo, pašeráci zůstali neodhaleni a v pátek dopoledne jsme už zase stáli před pionýrským domem. Všude bylo pusto a prázdno, neboť jsme byli očekáváni až v odpoledních hodinách. Ale v okamžiku, kdy se jako jediná příbuzná z celého Pirka zjevila jasnovidná Holečkova a moje babička, jsem byl zase doma.

Co se týká oddílové „kroniky“: po rozchodu od autobusu jsme už nikdy v Pirku neuviděli Zouhara. Nedostavil se ani za tři týdny na soustředění. Jako by tou Anglií a plným kufrem hader naplnil určitou etapu života.

Co se týká pirkovských dějin: po návratu z Anglie výše zmínění udavači naplnili své poslání a oznámili všechno, co jsme spáchali, a to:

1. Blbá a šeredná Anča udala v Praze na ústředí, že jsme tam mluvili a stýkali se s emigranty. To byla pravda, neb na festival dorazilo několik bývalých členů Pirka emigrovavších po roce 1968.
2. Řidiči nás udali jedné ze svých matek, která byla členkou (nebo ředitelkou) výboru (nebo úřadu) pro potírání imperialistické (nebo antisocialistické) mládeže. Je to neuvěřitelné, ale něčím takovým se to opravdu zabývalo.

Až rozum usedá.

Každopádně ti všichni zajistili poměrně kolosální průser, který rozkýval Pirko i Paní. Ta ale nakonec (jak už to vedoucí takových souborů v té době uměli) dokázala všechno ustát a následkem bylo pouze to, že Pirko pět let, to je až do konce naší oddílové existence (bohužel) nikam nejelo. Z toho se vymkl jen V. oddíl, který se pod oficiálním názvem „Kolektiv mladých“ chytře od Péra formálně oddělil, tím s ním přestal být úředně spojován a mohl si jezdit křížem krážem po celém světě, neboť na něj Státní bezpečnost nahlížela, jako by nebyl nikdy trestán. Tím pádem jeli za čas na jakýsi festival do Francie a na jiný do Jugoslávie.

Tak teď jsem konečně mohl dělat to, na co jsem se třepal všechna ta léta od chvíle, kdy jsem začal znovu chodit do Pirka, totiž nenápadně a jakoby mimochodem předhazovat svému okolí tu ohromující skutečnost, že jsem byl venku. A hned jsem se do toho pustil. V Brně i mimo Brno, mezi chlapci i před děvčátky. Byl jsem v Anglii! A tak jsem to popisoval po pravdě, pak jsem fabuloval, co se nikdy nestalo, k tomu jsem si přisvojoval, co se stalo jiným, nebo přetvářel to, co se stalo jinak. Posluchače jsem samozřejmě vybíral a ti mně pak viseli na rtech, protože jsem byl „na Západě“. Ten socialistický stát byl opravdu komický.

Za tři týdny jsme se zase všichni sešli (až na Zouhara) před pionýrským domem, nasedli do autobusu a odjeli na soustředění znovu do Brusova. Za rok, který uplynul od minulého „Brusova“, poněkud pokročila normalizace a konsolidace socialistické společnosti po roce 1968 (jak se tomu tehdy oficiálně říkalo) a v brusovském táboře přituhlo. Daleko před areálem byla najednou zbudována brána se závorou, u níž byla předsunutá hlídka. Sice pionýrská, nicméně vojensky nekompromisní a zadržela nás s celým autobusem až do vyžádání rozkazů shora.

Táboru velel podsaditý, kávově opálený, nadělaný, svalnatý mladík, jemuž rostlo na hlavě krátce střižené opravdové zlaté rouno. Proto mu celý soubor za zády začal okamžitě říkat Kudrna, což bylo nežalovatelné krycí jméno a začali jsme se vřele oboustranně nenávidět. To se samozřejmě při liberálně-demokratickém založení Pirka dalo čekat.

S velitelem tábora Kudrnou, nastaly okamžitě vytrvalé problémy, neboť nás organizačně buzeroval na každém kroku. Poměrně brzy dosáhl toho, že se celé Pirko muselo denně účastnit celotáborových večerních rozkazů. S ostatními účastníky lágru jsme v pozoru zaujali tvary v nastoupených plucích před Kudrnou a vlajkovým stožářem. Za zvuků trub z amplionů se odehrávalo takové jakési pionýrské čepobití a my, vesměs zažívající něco takového poprvé v životě, jsme z toho byli poněkud vyšinuti z rovnováhy. Kolektiv mladých to s Kudrnou ale „uměl“, a než se konec tábora s koncem sešel, měl ho omotaného kolem prstu. Ne, že by snad došlo k nějaké liberalizaci poměrů nebo dokonce ke zrušení každodenních defilírek, při kterých jsme všichni (včetně Kolektivu) stáli čtvrt hodiny v pozoru jako idioti. V tom ohledu zůstalo všechno při totalitním. „Uměl“ spočívalo v tom, že Kolektiv se s Kudrnou zkrátka jenom párkrát ožral a následkem toho se z něj najednou stal „takovej docela fajn kluk“, jak nám bylo řečeno. Pirko se na oplátku stalo jeho největším oblíbencem mezi tábory. Zjišťoval, chudák, jestli přijedeme i příští rok.

Na rozdíl od loňska jsme tentokrát nemuseli přebývat v nuzných stanech, nýbrž povýšili jsme do chatek v dolní části areálu, do níž jsme před rokem z přilehlého kopce pustili obrovskou pneumatiku ze zadního kola traktoru. Byl to totálně pitomý nápad a jen zázrakem jsme nikoho nezabili: ze samého vrcholku se rozjela obrovskou rychlostí, odmrštila Pavla Reicha deset metrů stranou do ovsa, když se ji snažil zastavit, a otáčkami většími, než jí kdy byl schopen udělit jakýkoliv traktor, se vřítla mezi chatky. Tam narazila do stromu (naštěstí tam stál), což ji přibrzdilo, a pak se už jenom rozšafně odvalila uličkou do spodní části tábora, obývané delegací z NDR, kde se zarazila o stan a konečně padla.

Poměrně obrovský pionýrský stan s těžkou železnou kistrou a bytelnou podsadou poskočil asi o půl metru a vzápětí se z něj vyřítil obrovský Němec v šortkách (ale bez bílých podkolenek) a začal svou mateřštinou příšerně rvát, zatím jenom tak univerzálně do okolí. Pak se sebral a odešel rvát na vedení tábora a to si povolalo Paní. Vypadalo to na pěknou ostudu a pořádnou ránu socialistickému internacionalismu. Paní si předvolala Pavla a Silvu, aby na ně řvala, protože nesli zodpovědnost. My jsme mezitím trčeli ve stanech a čekali, až půjdeme k raportu. Pak, když k němu došlo, Paní řvala na nás, že Pirko mohlo dnes odjízdet z tábora, protože jsme mohli zabít dítě. Pavel se Silvou si nás pak vzali stranou celý oddíl, ale oni už na nás neřvali. Věděli jsme svoje a oni věděli, že to víme. Byli jsme na sebe hodní.

Jen pro zajímavost: tu pneumatiku našel předtím Petr Peňáz a Ivana Rambousková v nedalekém lese nad táborem a pak ji celý oddíl nadšeně, v linii kultu osobnosti, pojmenoval Silvinka. To jako na počest Silvy, naší tehdejší vedoucí. Název se mně, jak už to vždycky v takových situacích masového nadšení bývá, pranic nelíbil a šel (ale jenom v duchu) přes moji mrtvolu. Potvrzení své skepse jsem tehdy nepřímou nalezl u Miniho, který to blouznění taky sledoval s kritickým odstupem. Navenek jsem ovšem příliš razantně neprotestoval, neboť by to mohlo být vykládáno ideologicky, jako že mám snad něco proti naší milované Silvě. A to jsem tedy věru neměl. Sám jsem ji miloval nejvíc, za to dám krk.

Tak přesně v té skupině chatek, kterou loni projelo to kolo, bydleli teď hoši z Pirka. Děvčata byla přísně oddělena (jako vždy) a umístěna asi o půl kilometru dál.

Složení mé chatky bylo tentokrát naprosto skvostné: Holeček, Stuchlík, Streck a já. Hned po příjezdu jsme se nerozdělitelně semkli a nikdo na světě by nás už nedokázal rozmístit jinak. Byli jsme taková veselá chajda, samá sranda.

Mezi tím se organizačně stalo: III. oddíl Pepka Žampy se stal IV. oddílem, na III. oddíl jsme se přečíslovali my a II. oddílem se stali ti pod námi, kteří už přestali být nejmenší, neb do Pirka byl nabrán oddíl nových malých dětí, které se už účastnily soustředění.

Jako oddíl jsme tam začali dělat na dvou věcech: jednak divadelní příhodu z dětské humoristické knížky od Švandrlíka a divadelní kapitolu z knihy Angličanky Richmal Cromptonové Jirka, postrach rodiny, což je docela dobré. Bylo to navíc zábavné a postupem času se toho chytla paní Delongová, která rozhodla, že se to stane součástí nového celosoubořového představení po Bleděmodrém Petrovi. Ted' bude každý oddíl hrát něco o divadle. My toto, IV. oddíl čapka, Jak se dělá divadlo, a tak podobně.

Protože Pirko respektovalo některé obecné tradice pionýrských táborů, tak také na našich soustředěních byla tvořena denní kronika, formou nástěnných novin, popisujících aktuální události soustředění. Povinnost

jejich vydání ležela vždy na oddílu, držícimu ten který den službu, což obnášelo především rozložení talířů a příborů pro celé Péro v jídelně. (Těto své role se o rok dřív jednou zábavně zhostil Kolektiv, který ji pojednal jako hru na interhotel. Ten den se nikdo nemusel obtěžovat sám k okénku pro přiděl, nýbrž po příchodu byl sborem číšníků a krásných servírek usazen ke stolům. Na to přišel vrchní, zapsal objednávky a pak se téměř hodinu čekalo než krásné servírky přinesly polévku. Za další hodinu bylo na stole hlavní jídlo a všechny stížnosti na dobu obsluhy vyřizovalo s taktem a šarmem několik vrchních. Ti v závěru obešli hosty a „kasírovali“. Náš stůl účtoval Karel Cón a připadal jsem si opravdu jako v restauraci. Tak šílenou dobu oběd Péra ještě nikdy netrval, ale jako nápad mně to přišlo ohromné.)

Zpět k načatým novinám: co těch se týká, rozhodli jsme se, že nezávisle na povinnosti služebního oddílu budeme vydávat denně svůj vlastní list. Byl nazván Škorpión a redakce byla v naší veselé chajdě. Šéfredaktorem jsme jmenovali Petra Holečka a přispěvatelem mohl být samozřejmě kdokoliv z oddílu.

Tento sdělovací prostředek se dá zodpovědně označit za praotce budoucího „Holečkova rozhlasu“, který zahájil „vysílání“ o rok později na Radhošti a nesl nakonec méně provokativní krycí název Radio Journal Bimbo, jenž mi připadal padlý na hlavu, a vymyslela ho Eliška Rubešová. Tady teď ale byl zatím jenom list Škorpión, který ovšem dokázal něco, co doposud nebylo slyšáno: asi dvakrát až třikrát přinesl aktuální fotku! Ano, tady se uplatnil Holečkův z Anglie propašovaný přístroj pro okamžitou fotografii a bylo to vítané oživení rukodělně-kresebné tradice. Například fotka zobrazující náš oddíl po té, co jsme v rámci jakéhosi celopírkovského soutěživého pochodu nejdřív pod vedením Pavla Reicha zabloudili, potom putovali trasou asi o dvacet kilometrů delší a nakonec v příšerné bouři zmokli od hlavy k patě, byla opravdu skvostná.

Kromě Škorpióna, prazárodku Radio Journalu Bimbo, tady došlo i k prazárodku estrády, později nazvané Bimbo-Show, neboť to byl sesterský podnik Radio Journalu Bimbo. A došlo k tomu tak, že Holeček zkrátka jednoho dne rozhodl, že uspořádá estrádu. Svoji první doopravdickou estrádu. A tak stanovil na 21. srpna konání čehosi, co nazval Show-Dance. Realizoval se tam jako moderátor nebo, jak se tehdy říkalo, konferenciér a uváděl tam náš oddíl, jak tancuje, respektive předvádí různé druhy tanců. Neviděl jsem v tom (a dodnes jsem neuviděl) žádný smysl a kategoricky jsem odmítl sebemenší díl spoluúčasti. Ani nevím, zda to mělo úspěch, protože jsem se na to nebyl schopen ani dívat až do konce. Jenom vím, že nástup oddílu byl na Holečkův oblíbený pochod četníků ze Saint-Tropez a pak tam Holeček (jako František Filipovský v jakési televizní, socialistické, gruzínské inscenaci) pobíhal a zpíval (!) „Džamila, džamila“. Nikdo neví, co to je. Ani on. A nakonec Peňáz se Stuchlíkem tančili kozačok (!), což mi vzhledem k datu, kvůli kterému se to vlastně konalo, přišlo dost ujeté.

Podstatné bylo právě to datum, skutečnost, že se to celé odehrálo zrovna 21. srpna, což Holeček zdůvodňoval jako „politický příspěvek“ k pátému výročí okupace. To bylo správně. Měli jsme totiž dojem, že na to už tak nějak všichni kašlou. Až potud byla tedy idea estrády v pořádku. Ale proč v takových souvislostech měla show zrovna ten obsah jaký měla (až po toho „gruzínského“ Holečka), tomu jsem nerozuměl ani tehdy. Ale možná jsem jen něco dodnes nepochopil. Jinak dojem všeobecné rezignace nebyl jen dojmem a normalizace začínala nabírat obrátky. Viz například nové móresy na brusovském táboře.

A v tom jsme si my jako oddíl najednou uvědomili, co jsem už dříve naznačil: začali jsme se mít rádi s naší novou, půlroční vedoucí Jiřinou Hanušovou. Což jsem jí taky jednou vyznal a tázal se jí, co se s ní přihodilo od chvíle, kdy nám ji přivedli do oddílu. Nu, přiznala, že to dělat nechtěla, navíc jsme byli protivní a tak dále. Asi ano, ty schůzky z té doby byly opravdu hrozné.

A to mě přivedlo k rozhlédnutí po našem oddílu: Petr Holeček, Petr Stuchlík, Petr Peňáz, Ivo Streck, Michal Novotný, Jiří Rambousek – Jícha a Igor Veselý. A jaká jsme už začali mít pěkná děvčátka: Ivana Rambousková, ale ta vláčela jako kříž zátěž svého neblaze populárního bratra, Míla Obrátilová, Eliška Rubešová, Helena Dvořáková, Věra Zástěrová a nová Naděa Burianová. A pak ještě Eva Weiszová, která se mi tak líbila, že jsem se koncem jara, jak jsem už naznačil, neváhal do ní zamilovat a v Brusově jsem s ní dokonce několik dní chodil. Než začala být zase zásadově věrná tomu, s kým chodila doma, a brněnské hvězdě pop-music Bobu Frídlovi. Tady jsme se spolu vodili a už jsem si připadal hnedle jako sám Kolektiv.

A něco na tom bude, protože teď, v Brusově v našem průměrném věku patnácti let, se poprvé probouzel v našem oddíle duch. Už jsme se začínali mít docela rádi, prostě byli jsme rádi spolu. A projevovalo se nám to dosud nepoznanými příhodami: jednou v neděli večer (a bylo to právě po zmíněném bloudění, kterým jsme prošli za hladu, žízně a bouře) jsme seděli v jinak už pusté jídelně. Nikdo tam nebyl, protože bylo pozdě a venku odeznívala obrovská bouřka. Velikými okny nás oranžově ozařovaly blesky a my jsme seděli v šeru. Venku už zase lilo, začalo to být příjemné a potom nastalo to, co jedinec zná jako stav souladu dokonalé fyzické i psychické pohody, jenže nám se to teď přihodilo jaksi kolektivně. Seděli jsme v této „nirváně“ a bylo nám fajn, aniž jsme si toho byli vědomi a chtělo se nám prostě chvíli tak být.

Sám nevím, co mě to napadlo, ale polohlasem jsem spíš jen tak poznamenal, než zazpíval: „...a v melodii teskné se pokoj rozplyne, jak se ta trubka leskne a teta v kombiné...“ a teď se první přidala Ivana, a to jsem skoro čekal, pochází z ortodoxní semaforové rodiny. Což znamená, že hned po ní se do toho dal její bratr Jícha. „Sousedí, když se vrací zpět...“ postupně se nachytali a přidali další.

Těch písniček nakonec moc nebylo, snad dvě nebo tři, ale ohlásily něco, co se nám udělalo, a skrze ně to šlo ven. Pak to zase zmizelo. Skoro na dva roky.

O tomto víkendu se také objevil v táboře Mini. Byl s kamarádem na jakémsi čundru po Čechách. Pronikl strážným pásmem kolem tábora a navštívil nás v naší chajdě. Asi se tady objevit musel, protože vazby na Pirko byly po půlroce ještě stále silné. Docela dobře jsme si pokecali, ale jak už to bývá, přestože jsme se rádi viděli, byli jsme už všichni jinde. A pak zase odjel.

Poslední večer jsem seděl s Ivem Streckem na vartě u dříve již zmiňované závory, protože jsme měli jako oddíl denní službu. Seděli jsme, kecali jsme, kouřili jsme, celkem jsme se nudili a já jsem cítil nejistotu z toho, co teď zrovna končí a co teď po tom azylu anglo-pirkovských prázdnin zase začne.

Já a Ivo Streck jsme opustili třídu své základní školy a přestali jsme se bezprostředně ovlivňovat. On krátce po prázdninách z ničeho nic přestal chodit do Pirka. My ostatní jsme ale nepřestali a v polovině září jsme jeli odehrát Bleděmodrého Petra do Frýdku Místku. Potom jsme všichni měli čtyři týdny karantény, protože jedna holčička z nižšího oddílu dostala žloutenku. Nám ostatním nic nebylo; nechodili jsme do svých škol, ale jako oddíl jsme cítili potřebu být ještě pohromadě. Scházeli jsme se tedy o své vůli v Lužánkách, na lavičkách vedle pionýrského domu, který pro nás, malomocné, byl uzavřen, nebo v černých Polích ve vile u Helenky Dvořákové a bylo to skvostné.

Nescházel se s námi jen Michal Novotný, který jako pravý hypochondr dostal lehký exemplář žloutenky, jenž u něj měl, jak se proslechlo, opravdu psychologický a nikoliv infekční původ. Začal se tehdy svíjet bolestí jater okamžitě po tom, co nám oznámili tu zvěst a že se máme dostavit na prohlídku a očkování. Poté byl dva měsíce hospitalizován.

Od konce října začalo Pirko zase normálně fungovat, ale bylo to celé jakési divné. Doznívala karanténa, probleskoval anglický průser a celkem se nic nedělo. Připadalo mi, že spousta lidí (a týká se to celého Pirka) najednou přestala chodit. Pepek Žampa třeba. A plno lidí z jeho oddílu.

Před vánocemi uspořádalo Pirko obvyklou předvánoční party ve velkém sále, ale i to se mi zdálo jaksi divné. Možná ale, že jsem byl po skončení základní školy divný jenom já.

Na této party se znovu objevil Ivo Streck a jako by zase začínal chodit do Pirka. Což Paní teatrálně na celý sál glosovala: „Od konce soustředění ho nevidíme a první, kdo se tady dnes objeví – Streck!“ vykřikovala. Ivo ji ujišťoval, že znovu začíná chodit. Kecal, protože to bylo naposled, co ho kdo v Pirku jako „člena“ viděl. Prostě jak říkám, všechno bylo divné.

Přežral jsem se laskonek a šel jsem dom.

Ztracený a nalezený

Rok 1974 otevírá významný úsek dvou let, jehož vrcholem bylo, že náš oddíl začal být fantasticky kompaktní a svůj. Osobně je pro mne konec tohoto období zajímavý tím, že jsem se během něj skamarádil s Jíchou (!). Tam se bylo nutno ale nejdříve prokousat těžkým obdobím nicoty, kterou se vyznačoval hlavně rok 1974. Pak, počátkem roku 1975, a hlavně po soustředění, nastal odraz ode dna, aby se za další dva roky dostavil konečně ten zářivý vrchol našeho pirkovského oddílového bytí.

Popořádku: začátek roku 1974 jako by byl předznamenán divnou vánoční party a přestálým průserem z udavačské anglo-emigrantské aféry. Připadalo mi, že se na oddílové schůzky vlastně chodí jen tak, aby běželo Pirko. Bleděmodrý Petr se taky nehrál, a tak Paní nařídila audičky. Nebylo to ovšem tak nelidské jako v roce 1965. Odehrálo se to jenom v prostředí Pirka, a to po oddílech a to tak, že každý člen si měl připravit přednes nějaké básně a píseň. Vše volný výběr a pak se uvidí.

Nakonec se vidělo, že všichni prošli. Paní si nás poslechla a buďto to byla formalita, nebo jsme byli všichni tak dobří a splnili jsme kritéria, která byla ostatně nejspíš velmi měkká. Přesto jsem do toho šel s určitou obavou a pečlivě jsem se připravil, neboť jsem se rozhodl neponechat nic náhodě. Udělal jsem toto:

1. Použil jsem své vždy spolehlivě silné zbraně a tou je volba tématu.
2. Aplikoval jsem znovu úspěšný úskok z audiček roku 1965 (popsáno na příslušném místě), kdy jsem se (cituji): „...naučil nazpaměť jednu gramofonovou desku“.

Tentokrát to pochopitelně nebylo od Strýčka Jedličky, nýbrž novela Rudyarda Kiplinga Amulet, volně zveršovaná Petrem Novotným a jím přednesená za doprovodu skupiny Greenhorns. Dokonale jsem to naslouchal a vystoupil jsem vlastně už jakoby Petr Novotný. V duchu jsem slyšel hudbu, počítal si rytmus a umělecký dojem byl velkolepý. Sama Paní byla nadšená, jak jsem se já, její staronový nováček z roku 1970, vybarvil.

Fakt je, že jsem tehdy nadchl (rozuměj převezl) všechny. Obdiv mně vyjádřil dokonce i Jícha Rambousek. Došlo to až tak daleko, že člen vyššího oddílu Radim Zezula si dokonce vyžádal dotyčný text a zúčastnil se s tímto kusem Wolkerova Prostějova, kde samozřejmě pohořel, což mě nepřekvapilo. S touto básní – nebásní bylo pro dosažení úspěchu potřeba prokázat jediné cit pro míru a časoprostor. Jinými slovy – můj „úspěch“ vycházel z toho, že jsem ji přednesl jenom našemu oddílu. A jenom já.

Následující úterý se (opět pod předsednictvím Paní) odehrála druhá část těchto „audiček“, totiž zpěv. Každý z nás přednesl libovolnou píseň. Já, Michal Novotný a Petr Stuchlík jsme na to vyzráli a vystoupili jsme s uceleným blokem tří C&W písní za doprovodu vlastních C&W nástrojů, jako C&W skupina The Sharpers, tehdy čerstvě založená. Zase jsme všichni prošli. Ještě vím, že Jícha, ten upřímný bojovník za všechny ideály světa, tam spíše odrecitoval, než odzpíval Kata a blázna, ale co zpíval Holeček si opravdu nepamatuju. Možná, že onemocněl.

A Pirko běželo, neběželo, alespoň mi to tak připadalo, a jestli jsem někdy během své kariéry opravdu vážně přemýšlel nad tím, že mě to vlastně vůbec neuspokojuje a že bych se na to měl asi vykašlat stejně jako Mini, pak to bylo právě v této době. Nechuť k Pirku a jeho činnosti byla samozřejmě zcela jiného druhu než před třemi léty. Tehdy jsem měl nervy z činností Pirka na mně aplikovaných, teď mě svojí činností – nečinností neuspokojovalo. Přestával jsem si rozumět dokonce i s Holečkem a Stuchlíkem to všechno nezastal. (S Petrem Stuchlíkem jsme toho jara dokonce oprášili kamarádství s Rostou Žampou.) A jini? Jíchu Rambouska ještě pořád vylučuji, přestože jsme se spolu tehdy už sem tam dokonce i bavili.

Potácelo se to od ničeho k ničemu, ale vždycky v okamžiku, kdy to bylo se mnou velmi nahnuté, se stala nějaká maličkost, která mě přes tyto odchodové spády přenesla. Například teď bylo najednou celé to blbé monotónní jaro přerušeno v momentu, kdy Paní určila mne vlasatého a ještě několik hochů z Pirka, aby se dostavili do televize na konkurs. Tam si vybrali mě a Aleše Záboje z vyššího oddílu, abychom ztvárnili dva chuligány v publicistickém pořadu brněnského studia To nechce klid. Měli jsme jako jedni z mála v té době i přes školní perzekuce dlouhé vlasy a to byl hlavní důvod našeho „úspěchu“. Museli jsme se pak dostavit na natáčení ještě k tomu i ve zpustlých svrscích, podle pokynů režie.

Přesto se ani potom neodvážili pustit nás na obrazovku tak, jak jsme byli, takže kromě toho, že nám napajcovali ksichty, nám za a) připlácali vlasy k hlavě, jak jen to šlo, za b) nacpali je za uši (!) a za c) nakonec nás nasníмали v Lužánkách na hlavní cestě u fontány asi z půl kilometru a zvuk se dodělal jako „postsynchron“. Výsledkem bylo, že jsme pak jako chuligáni nebyli vůbec k rozeznání a záběr byl pro jistotu sestřižen asi na tři vteřiny. Takový měli strach, že bude průser. Což bylo komické, protože pořad měl předvést a pranýřovat právě chuligány. A já jsem se tak těšil, že se uvidím v „bedně“ jako chuligán! No zkrátka, od ničeho k ničemu.

Koncem května jsme se byli (skoro celý oddíl) podívat na radnici, kde se jako jedna z prvních mladých vedoucích provdala naše (už dávno oblíbená) Jiřina Hanušová. Tím vlastně skončila s Pirkem, takže jsme přesně po roce znovu bez mladé vedoucí.

Schylovalo se tedy k prázdninám a zdálo se, že konečně nastal jakýsi průlom, protože se začal chystat Sveliký umělecký zájezd s Bleděmodrým Petrem na dětskou divadelní přehlídku v Kaplici. Z toho zájezdu jsem byl už dopředu jaksi vyloučen, protože o mé účinkování v představení vedení Pirka už nějak přestalo stát. Moje krásná maličká rolička „šofér č. 3“ mi byla i s koloběžkou bez náhrady odebrána, aby ji (i s koloběžkou) dostal někdo jiný. Takže jsem za celou dobu své pirkovské existence dospěl až na samý okraj. A ten, kdo je na kraji, jak praví básník, má jen jediný krok.

Situace vypadala naprosto neutěšeně, a to celkově takto:

1. Venku běžela normalizace, až praštělo. Tímto způsobem jsem na to jistě nemyslel, nicméně v podvědomí jsme to měli všichni.
2. Byl jsem zrovna v tom nejblbějším věku a zrovna v nejblbější fázi toho věku. Jaký div, že jsem nebyl s to se s nikým domluvit.

K tomu všemu jsem už nechodil do školy (myslím do té klasické základní školy, která patřila k Pirku jaksi do páru). A když už venku za okny mrzlo a ani Pirko neposkytovalo ten obvyklý azyl, říkal jsem si: „No bůže, tak si jedte do Kaplice. Kvůli blbému Bleděmodrému se nepodělám, kvůli blbě Kaplici taky ne a kvůli blbému Péru, no to už vůbec ne!“ Skutečně, tehdy by stačilo málo.

Těsně před zájezdem do Kaplice se mně navíc dostala do rukou kniha Kdo chytá v žitě J. D. Salinger. To mi jednak velmi prospělo, ale také mě to v mých existencialistických postojích utvrdilo.

Z výše uvedených důvodů jsem právě prožitý čas (podzim 1973 až jaro 1975) označoval už o rok později, kdy se to všechno začalo lámat, jako nejhorší období života a myslím si to dodnes.

A tak, když jednoho deštivého červnového odpoledne zazvonil telefon a komisně prohlásil: „Holeček!“ nikdo by nebyl překvapenější. „Igore, potřebujeme (my [!]; jako by se mnou hovořilo samotné Pirko), potřebujeme (najednou!), abys jel do Kaplice.“ No prosím, mám jít dělat „dirigenta“ do Bleděmodrého Petra. Už je to tady – nová role a nakonec jsem jim dobrý. Na poslední chvíli totiž zjistili, že Zouhar už rok nechodí do Pirka a zčista jasná chybí dirigent finálového sboru. „Tak jo, jedu.“ A docela rád, ale to jsem mu neřekl. Jenom jsem se okamžitě dostavil na předzájezdovou generálku.

Když jsme pak v Kaplici na náměstí vystoupili z autobusu, vítala nás pionýrská sláva a breskná pochodová hudba, která jakoby nás očišťovala od naší loňské anglické poskvrny, od toho antisocialistického selhání. Bylo horko a začínalo Kaplické divadelní léto 1974.

Při rozdělování do pokojů v jakémsi internátu mně poněkud sklaplo, neboť přestože jsem byl pro představení nepostradatelný, Holeček se mnou jinak nechtěl nic mít a uzavřel se v pokoji s Rambouskem, se kterým se začal najednou intenzívně paktovat, a s Peňázem. V podstatě se se mnou vůbec odmítal bavit a ty své spolubydlící uhranul natolik, že se mnou taky nechtěli nic mít a všichni na mě shlíželi s despektem. To mě rozladilo a v pokoji, který jsem sdílel se Stuchlíkem, což ale bylo fajn, jsem vyhlásil tomu jejich blbému pokoji válku. A sice tak, že jsem se začal tvářit jako stát a Stuchlíka jsem zapletl tak, že se taky prohlásil státem. On království San Uchliko a já Spolková republika igorsko-veselská s protektorátem Spatnoví (člen nižšího oddílu Mirek Špatný nám byl přidělen na pokoj) jsme předložili těm holečkistům nejdřív ultimátum, a když se na mě tvářili pitomě pohrdavě, tak taky válku.

Možná měli proč se pitomě tvářit, byla to trochu zastydlá zábava na náš věk, jenže oni vypadali dotčeně, jako kdybychom jindy neprovozovali daleko dětinštější hry. Tvářili se moudře a mírově, jako že jim to strašně vadí hlavně tématicky. A v tom smyslu taky vydali prohlášení.

Vrátil jsem se tedy do pokoje a začal skládat hymnu té naší konfederace. Dost jsme se u toho nasmáli. Já jsem postupoval v linii své vrozené okázalosti a patosu, Stuchlík se pragmaticky držel „reality“. Následující ukázka prezentuje část jediné dochované sloky této dlouhé, popisné hymny. Úvod je můj, poslední verš Stuchlíkův:

„...máme krásné hory, bystré řeky,
lány polí
a silná děla...“ (!)

Příští ráno u snídaně jsem těm třem pacifistům vyzývavě v pozoru u jejich soukromého stolu tu naši hymnu zazpíval. Tvářili se u toho, jako by měli na stole zdechlinu; tak byli moudří a já blbec. Když neocenili ani takovou legraci, postupně jsem toho nechal.

Stereotyp snídaně byl však náhle přerušen znovu, když se na paní Delongovou vrhla jakási baba, která mně připadala povědomá a s radostným výrazem ve tváři činila pokusy se s Paní obejmout jako nejlepší známá. Jícha mi musel napovědět, než jsem ji poznal. No ovšem! Byla to šeredná blbá Anča, náš svažácko-udavačský doprovod do Anglie. Tak teď se zas tvářila Paní, jako by před sebou měla zdechlinu. Diplomatically se však opanovala a rozešla se s ní chladně, ale bez skandálu.

Kaplické léto bylo normální, úspěch Bleděmodrého Petra očekávaný. V rámci povyražení, organizovaného pro nás péčí pořadatelů, jsme navštívili příšerné divadelní představení v krumlovském amfiteátru, přehradní hráz na Lipně a radiolokační posádku naší „Lidové armády“ až na rakouské hranici. Tím byl program tohoto dlouhého čtyřdenního turné vyčerpán.

Je zvláštní, že i když jsme se tehdy s Holečkem vzájemně nemohli ani vystát (strašně mě rozčiloval a nejraději bych ho kopl), udělali jsme si i v té době krátký umělecký tvůrčí pobyt v Podivíně. časově se dá zařadit úplně přesně podle světových dějin, protože zrovna v rádiu proběhla abdikace amerického prezidenta Nixona, následek aféry Watergate.

Podivín byl znovu velmi příjemný. Trochu jsme po sobě sice stříleli ze vzduchovky (přesněji Holeček po mně), ale jinak to bylo rekreačně pohodové. Dokonce jsme si tam jedno odpoledne zinscenovali a sami žertovně zahráli celého Bleděmodrého Petra. Bylo to velmi moderně pojaté divadlo dvou herců; každý jsme zastali svoji polovinu rolí. Klavírní doprovod jsem za Karla Cóna obstaral já na místní mandolínu. Holeček dokonce sborově zpíval: „Nebe je modré ze všech stran a svět se pod ním točí...“ zkrátka, vydali jsme ze sebe vše.

V srpnu nastal odjezd na soustředění, které se toho roku odehrálo v samém pohanském srdci Valašska, přímo na vrcholu hory Radhošť. Dostavil jsem se do Lužánek celý vlasatý, riflový, s originálním starodávným kufrem, na který jsem jako součást mého image nastříkal zlaté nápisy a ornamenty. „To je tvůj pubertální kufr?“ zeptá se mě asi za deset let jedna kamarádka, vidouc tento v naší předsíni. Ano, byl to můj pubertální kufr a byl jsem sám celý pubertální. Mimochodem, na kufru byly zlaté nápisy „The Sharpers“, „C&W“ a zkřížené kolty a šavle. Kufr byl součástí image nejen mého, ale i skupiny The Sharpers, kterou jsme začátkem roku založili s Petrem Stuchlíkem a Michalem Novotným a v Pírku jsme se poprvé předvedli na lednových „audičkách“. A teď jsme jako The Sharpers vlastně taky odjeli na soustředění.

Na vrcholu Radhoště je horský hotel, kde jsme teď měli strávit čtrnáct dní. Avšak přesto, že jsme byli objednáni a měli být očekáváni, museli jsme po příchodu skoro hodinu čekat, než nás konečně vpustili dovnitř. Jako oddíl jsme tedy seděli pohromadě venku a byli jsme otrávení, neb jsme se tam trmáceli až z Pusteven. Jak jsem nás tehdy pozoroval a jak nás sleduji teď po létech, vidím, že došlo zase ke změnám oproti loňsku: přestal chodit Ivo Streck a moje láska z Brusova, Eva Weiszová, jenomže toho jsem dávno přestal žet. Jako bych předjímal, že po dvaceti letech si na mě ani nevzpomene. Ale tak to bývá.

Mým citově estetickým nárokům bude však přesto učiněno zadost, neboť luzným vábením mi už delší dobu byla Nad'a Burianová. V jejím vzezření se pro mě spojovaly v jednu všechny tři bohyně z Paridova soudu. Zevrubně jsem ji zkoumal a bylo to opravdu tak, což mě zdrtilo. Další taková celá krásná! Byl jsem zasažen! Kam se teď na hloubku mých pudů hrabala Evička Weiszová s celým loňským Brusovem. Teď

jsem byl teprve ztracen. Cítil jsem, že to je chtíč na první pohled. Jenomže zatím se věc jevila být poněkud odloženou, neb si mne nevšímal.

V radhošťském hotelu jsme my, hoši z našeho oddílu, ať už spolu mluvíme nebo se zrovna nesnášíme, sdíleli jednu místnost. Byl tam: Petr Holeček, Petr Stuchlík, Petr Peňáz, Michal Novotný, Jiří Rambousek – Jícha a Igor Veselý a to jsme už všichni. Děvčátka měla také jednu místnost a tam zas byla: Ivana Rambousková, Míla Obrátilová, Eliška Rubešová, Věra Zástěrová, Helena Dvořáková a Nad'a Burianová. Volná postel byla zaplněna jednou vhodnou členkou z nižšího oddílu a tou byla Jarka Malásková. Poplést se ale mezi nás nemohla už proto, že jsme se jako oddíl veřejně identifikovali: přesto, že jsme nebyli zrovna v nějaké kreativní nebo pospolité extázi, dokázali jsme se před prázdninami domluvit na společném znaku, kterým se bude vyznačovat náš oddíl. Na trojce vyšíte na libovolných částech oděvu, nejlépe na tričku, a tento cejch budeme na soustředění všichni viditelně nosit. Tak se stalo a demonstrovali jsme celému světu, k čemu přináležíme. Sice jsme se vlastně opičili po Kolektivu, který přišel s něčím podobným už dřív, ale připadalo nám to nesmírně důležité. Zaznamenávám to jako příslib lepších časů, které dozajista přijdou.

Před třemi léty v Olešnici jsme (na tenkrát pro mě příšerné odborné) nafasovali několik dětských knih, ve kterých jsme si měli číst za účelem literárně-dramatického rozvoje. Žádná nestála za moc, ale jedna nám připadala opravdu vyloženě pitomá. Byly to takové všelijak „vtipně“ popletené nebo aktualizované pohádky Josefa Lady. Nepřijatelnost jsme zjistili hned první den, zhrozili jsme se a ke knize se víc nevraceli. Ovšem vedení Pirka a Paní ty pohádky nenechaly v klidu, proto některé z nich vybrala a už to tu bylo zas. K naší poměrně malé radosti stanovila značně intenzivní tvůrčí činnost na této nové, celosouborové (jak vymyslela) inscenaci. Tyto zkoušky strávily podstatný díl odborného času na soustředění.

Další věc, na které se náš oddíl v Brně dokázal domluvit bylo, že s sebou vezmeme knihy, které máme rádi a které by se, dle našeho nejlepšího uvážení, hodily k tomu, abychom se pokusili o jejich divadelní ztvárnění. Je celkem logické, že jsem tam v tomto svém období, čerstvě inspirován, přinesl Salingerovu dříve již zmíněnou novelu Kdo chytá v žitě. Jednoznačně zvítězila nad vším ostatním a výsledkem bylo, že jsme si ji pak celooddílově veřejně četli. Ze začátku jsme se střídali, ale nakonec si Holeček svým uměleckým přednesem zavařil a my jsme vždy jednomyslně trvali na jeho interpretaci. „Kdo chce číst?“ „Holeček!“ vykřikli jsme sborově kromě něj všichni. A pak byl už jenom požitek.

Ohromně nám to sedělo. Až jsem litoval, že jsem to neutajil a nevyvalil zase až někdy na audičkách. To bych měl zaručený úspěch. Jenže já jsem teď postavil vyšší zájem nad svůj a opravdu jsem to zveřejnil s nadějí, že bychom se o to mohli jako oddíl pokusit. Šťastně jsme to přečetli, ale nic z toho zase nebylo, ani sám nevím proč.

V celém širém okolí je Radhošť nejvyšší a nejstrmější horou, z čehož vyplýval jeden historicky nezměnitelný znak tohoto soustředění: všechny cesty vedly dolů. Ať to byla celodenní túra nebo nicotná procházka na deset minut, její první část byl vždy krkolomný sestup z prudkého kopce. A potom, až se člověk dostatečně vyčerpal příslušným nedobrovolným sportovním úkonem, pak nadešel návrat, což znamenalo vydrápat se zpět na samu střechu Valašska. Do hotelu na Radhošti pak dotyčná součást souboru dorazila zcela fyzicky zdecimována a psychicky ubita.

Jedné krásné neděle jsme podnikli výlet na jiný vrchol Beskyd, horu zvanou Kněhyně. Vedl nás zase Pavel Reich jako před rokem v Brusově a průběh byl velmi podobný. Prostě jsme zabloudili. Že nás vedl Pavel, nepřipomínám proto, že bych jej podezíral z orientační neschopnosti. Naopak, teď po létech jsem si téměř jist tím, že nám to dělal naschvál. Pochopitelně, byli jsme svým věkem přemoudřelí a znučení životem. Zkuste s námi pořídít jen tak. Normálně.

Nejdříve jsme tedy několik hodin bloudili po Beskydech, po horách, dolinách, až jsme to konečně našli. Z Kněhyně se dochovala fotka, která zachycuje nás, mírně otrávené. Na zpáteční cestě jsme zase bloudili nahoru a dolů, než jsme konečně (Beskyde, Beskyde) dorazili pod Radhošť. Opakuji: pod Radhošť. Co bylo třeba ještě podstoupit, je z předchozích řádků jasné.

Od těch dob dodnes stačí přijít k Holečkovi a zřetelně a nahlas vyslovit: „Kněhyně.“ Když akademik Pavlov zazvonil na zvonek, jeho psi začali slintat. Když se Holečkovi řekne: „Kněhyně...“

Pokud se ale Holečkovi neřekne Kněhyně a nechá se pracovat, zorganizuje (jako zde na Radhošti) to, co tu ještě nebylo: rádio a estrádu!

Už poměrně dlouho před prázdninami nám Holeček začal fantazírovat o tom, že na soustředění Pirka udělá své vlastní rozhlasové vysílání. Já jsem se příprav neúčastnil. Jednak proto, že jsme spolu momentálně spíš nekamarádili, a to zejména v tvůrčí rovině, a pak mě ten nápad po pravdě příliš neohromil. On ale nepromarnil ani vteřinu prázdnin, usilovně jednal až posléze zfanatizoval a uvedl do chodu potřebný počet spolupracovníků. Ti už pak sami dále prováděli vše, co bylo nutné, což bylo zejména zajištění potřebné techniky do začátku soustředění.

A skutečně: bezprostředně po příjezdu nařídil Holeček položení spojového kabelu mezi naším chlapecským pokojem a restaurantem hotelu – naší jídelnou, kde jsme byli obsluhováni opravdovými číšníky. Tam chlapci rozhlasoví technici – inženýři připojili reprobednu a v našem pokoji zřídili studio. A po stresovém odpoledni nervózního testování se druhý den ráno v restaurantu při společné snídani celého Pirka z reprobedny ozvala jakási „znělka“ a hned na to příjemný (Holečkův) hlas oznámil něco jako: „Dobrý den, vážení posluchači, hlásí se Radio Journal!“ Nevím, jestli se hned první den ohlásil tím pitomým názvem Bimbo, který mu dala do vinku Eliška a který mě celoživotně poznamenal tím, že dodnes, když slyším v rádiu ohlašovat: „Radiožurnál!“ vždycky si k tomu v duchu nebo nahlas dodávám: „Bimbo!“ Na tom názvu se dohodli na jakési přípravné schůzi, na které jsem z důvodů výše popsaných nebyl, jinak bych mu zabránil všemi prostředky. Ale pořád to bylo pro veřejnost stravitelnější, než kdyby se vysílání hlásilo bez okolků pravdivě jako Radio Holeček.

Ze začátku jsem jevil určitou snahu být u toho; koneckonců vysílalo se z našeho pokoje. Nicméně role byly předem rozděleny a neměl jsem chuť se tam vši silou cpát. Tu chuť a sílu však projevil Michal Novotný a nakonec se mu podařilo skončit jako „technik Michal Novotný“, uváděný každé ráno v tiráži na závěr. Pak nastal konec vysílání a celý Radio Journal Bimbo se přičítal do téměř už prázdné jídelny, kde v rychlosti dohltal zbytky, které zapil vystydlou bílou kávou.

Obsah vysílání tvořily zprávy z domova i ze světa, které chlapci – redaktori připravovali panu šéfredaktorovi zápisem zpráv z normálního rádia nebo rešeršemi nanejvýš tři dny starého Rudého práva, které až na sám vrchol Radhoště vynášeli dvakrát za týden šerpové. Občas se objevila nějaká aktualita z Pirka, jako třeba: „Blahopřejeme člence III. oddílu Míle Obrátilové k dnešním patnáctým narozeninám“ a tak podobně.

Z tohoto vysílacího stereotypu vybočil 21. srpen, šesté výročí okupace. Holeček od začátku vytvořil potřebné napětí neustálými narážkami na „dnešní den“, který „je významný tím, že (třeba) Lubor Fridrich má...“ bůhví co. Narozeniny nebo svátek, ale to je jedno. Pravá příčina těchto narážek nebyla pochopitelně nikdy vyřčena, to by bylo v té době už nerozumné. Z Kolektivu to někteří nepochopili a pak nám nadávali, že už si nic nepamatuujeme, že jsme ignoranti, nevíme co je dnes za den a kdesi cosi. Taky to nevyslovili přímo. Bystřejší z Kolektivu dokládali pak svým nedovtipným kolegům na příkladech, že naopak. Vždyť už sama pravidelná meteorologická předpověď redaktora Peňáze byla ten den pořádně odbojová. Ohlásil totiž škaredé počasí s východním prouděním, které odpozoval z rosníček (vždycky mluvil o rosníčkách), které ten den vystoupily až na (významně symbolický) „šestý příčel“ žebříčku.

Hotel na Radhošti nestojí přesně na vrcholku, ale asi deset výškových metrů pod ním. Na vrcholu stojí kaplička sv. Cyrila a Metoděje se sousoším. Z druhé strany pod vrcholem ve stejné úrovni jako hotel stála stará, tehdy pro veřejnost uzavřená výletní restaurace, s prázdným restauračním sálem, jehož čelní stěna byla vyhlídkově prosklena. Od toho všeho mělo Pirko klíče a konaly se tam odborné a pohybovky, pokud se nekonaly pod širým nebem, a také různé společné nebo společenské akce. Z hotelu do restaurace se naštěstí nemuselo přes vrchol Radhoště a zase dolů, ale vedla tam po obvodu kopce soustava malinkých, všelijak se křížujících pěšinek. Mně a Holečkovi, milovníkům železnic, připomínaly ty pěšinky kolejiště a vymysleli jsme senzační hru.

Jednou na večer za šera jsme zbuntovali celý náš oddíl, aby se s baterkami dostavil na tyto pěšinky, a protože jsme se tvářili tajemně a nanejvýš v narážkách mluvili o vlacích, byli všichni zvědaví, co jako bude. Holeček sám si opatřil čtyřbarevnou baterku a byl – no ano! – byl sám dispečer, výpravčí a semafor a my ostatní s obyčejnými baterkami jsme byli vlaky! Křížovali jsme po pěšinkách – kolejích sem i tam, on přepínal červená, zelená, modrá a bílá návěstí, vypravoval mezinárodní expres i „lokálku do Trbošán“, jak říkal. Hráli jsme si asi hodinu a byli jsme zcela uspokojeni. Dohodli jsme se, že toto budeme dělat na příště na každém soustředění. Na věky věků.

Konal-li se před rokem skromný pokus o estrádní zábavu s názvem Show-Dance, letos došlo opakováním ke stejnému datu k založení tradice pravidelných estrád, které nakonec budou až čtyři. Tedy, na 21. srpen byla Holečkem zorganizována ohromná estráda s názvem Bimbo-Show, odvozeným od názvu své „sesterské“ rozhlasové stanice. Holeček rozpoutal kampaň ve svém rádiu a pak už to pro něj bylo celkem snadné. Každý oddíl dostal za úkol přispět do programu, on to dramaturgicky skloubil a pak si konečně mohl celý večer konferovat.

My, oddíl, fungující ku zdaru estrády jako jeden muž, jsme podle Holečkových dispozic vyzdobil a přizpůsobil sál oné výletní restaurace, neboť tam se měla celá ta sláva odehrát. Nadělal jsme (my oddíl) také plakáty na každé číslo programu, pokud příslušný interpret neprojevil zájem si plakát vytvořit sám.

My, oddíl, jsme vystoupil na dvě části tak, jak uvedeno v programu: „Chlapci: The Sharpers, dívky: Jazz balet“. „Chlapci The Sharpers“ jsem byl já, Petr Stuchlík a Michal Novotný. Provedli jsme tři skladby, jakousi obdobu vystoupení na lednových „audičkách“ a sklidili jsme poměrně zdvořilý úspěch. Kromě toho jsme ovšem měli i otvírák celé show, v němž jsme zahráli píseň o problémech s nadváhou, zpívanou původně tlustým zpěvákem Michalem Tučným, s textem vtipně aktualizovaným na Holečka, jenž v té době byl poněkud plnoštíhlý. A teprve potom vstoupil za velikého potlesku na scénu on a parafrázuje závěrečná slova písně „...váha si mě neváží!“ pravil: „Ano, přátelé, ta váha si mě opravdu neváží!“ a estráda začala.

Naopak dívky v uplynulých dnech trénovaly pod vedením Dany a Silvy jazzbalet. Dana Synková, vedoucí II. oddílu a Silva Delongová, naše bývalá vedoucí, organizovaly pro celé Pirko kurzy tak zvané jazzgymnastiky, čehož se nápaditě chytil Holeček a s pomocí zmíněné Dany a Silvy nastudoval s našimi dívkami „jazzový balet“. A tak když přišel čas, předvedly tak pěkné revuální taneční číslo, že jsem se nestačil divit. Na rock'n'roll všech rock'n'rollů Rock Around the Clock udělaly choreograficky i pohybově velmi slušně zvládnutou kreaci, která eroticky rozpumpovala zralé již mladé muže z Kolektivu natolik, že se neudrželi, s dozněním závěrečných tónů vtrhli na plac a odnesli si ty svůdné mladé prdelky na ramenou.

Sám Kolektiv pak vystoupil s inscenací, která se nakonec ukázala být zlatým hřebem programu. Byla to převratná dokumentárně-instruktažní féerie pojednávající o Beskydech, jako o velehorách himálajského typu a nesla název Nebezpečí hor. Jejím autorem, pokud pomímám kolektivní dotvoření, byl Jára Svozil. Ten psal pro ně snad všechno a oni, čert ví jak to pořád dělali, byli opět i v takové příležitostné hříčce skvělí.

Možná jsem pozitivně zaujatý, ale oni měli něco, co v Pirku neměl nikdo. Byli přirozenou pirkovskou autoritou, ničím nezastupitelnou a inspirativní. Oni dokázali jako oddíl vytvořit několik představení, která se vyznačovala nejen hlavou a patou a diváckou přitažlivostí, ale nesla také progresivní prvky avantgardního divadla. Jejich inscenace (moc jich pravda nevytvořili, jsou amatéry) ve mně vždycky probouzely pocity srovnatelně příjemné, jako třeba profesionální představení v té době vrcholného Divadla na provázku. Navíc, jak jsem už dříve poznamenal, byli skvělí i v Komenském, což nebyla jejich hra, ale oni si z jeho druhé poloviny svou hru vlastně udělali. To oni zařídili, že Komenský byl taková pecka. I Nebezpečí hor, bylo představení, jež neslo atributy výše uvedené.

Časem jsem viděl jejich Svatbu (Čechov), vynikající Odysseu na Homérův text, nápaditého Doktora Oxe podle Verna a dokonce udělali představení pro děti (!) s názvem Malujeme pohádky. Na třicátém výročí Pirka je zahráli pro nás. V pozdějších dobách pak udělali Auroru (hru o křižníku Aurora) a potom Měsíc nad řekou podle Šrámka (a Smetanovy Vltavy). To bylo ale o osm let později, už dávno nebyli součástí Pirka a já jsem měl za sebou dokonce půlroční epizodu s „angažmá“ v tom vysněném Kolektivu. Pak jsem sám odešel, protože jsem cítil, že to nějak není ono, že jim je prostě souzeno být kolektivní tak, jak jsou. Tak jsem to pochopil, aniž by mě samozřejmě někdo vyháněl. To už jsme v té době měli všichni za sebou. (Ale možná jsem se té své šance stát se Kolektivem prostě spíš jenom lekl.) Později, v polovině osmdesátých let Kolektiv jako amatérské divadlo sice zanikl, ale duchovně jako by z něj něco přetrvalo až do dnešních časů.

A kromě toho všeho, jak nám, všem děckám, když se vrátím do poloviny sedmdesátých let, imponovali tak nějak lidsky! My mladí chlapci z nižších oddílů jsme mohli na těch dospělých suverénech, co mluvili chlapeckými hlasy (Fridrich), hráli na kytary jako bozi (Toukálek), byli svalnatí jako býci (Svozil) a kouřili (všichni), nechat oči. A ty krásné baby, které v Kolektivu měli!

K Bimbo-Show '74 na závěr jenom tolik: i když ji po dvou letech ve spisku Žacléř '76 zhodnotím slovy „celkový krach“, dnes se mi zdá, že to bylo příliš přísné; myslím, že estráda se celkem podařila, když už musela být.

Pokud v souvislosti s Holečkovým kabaretem tak široce pojednávám o Kolektivu, který, mimochodem, zanechal marných pokusů o muzikál Ztracený chlapec a začal se konečně věnovat jiné inscenaci, musím zmínit jeden významný mezník v jeho životě a sice karetní hru v taroky. Někdo z mladých mužů Kolektivu tehdy na Radhošť vynesl tarokové karty a naučil je to všechny hrát. Od té doby až dodnes je možno vidět při každé vhodné příležitosti (večírky, silvestry, soustředění, rodinné a tarokové sešlosti) čtyři muže, kterak sedí, kouří, pijí pivo a všelijaké kořalky, a jak se kdysi říkalo, honí pagáta.

Na Radhošti byl naprostý vrchol tarokového šílenství v dějinách a hrál to v Péru tehdy každý, kdo byl schopen se to naučit. Všem hochům našeho oddílu, kteří o to stáli, dal jedno odpoledne lekci Pavel Reich. Nadchlo nás to a za pár dnů jsme (Michal Novotný, Petr Stuchlík, já) dosáhli docela slušné hráčské úrovně. Dokonce takové, že pokud se těm velkým nedostávalo hráčů do počtu, povolali někoho z nás. A pak jsem seděl u jednoho stolu jako tarokový spoluhráč třeba Lubora Fridricha, Járy Svozila nebo Dolo-Doležala, jako rovný s rovnými. A naše hra byla poměrně vysoce oceňována. Den před odjezdem jsme (já a Michal) hráli několik partií s Luborem a Dolou. Jára Svozil to přišel chvíli sledovat a zeptal se: „Tak, jak to těm mladým jde?“ A Lubor: „Dobře, fakt dobře. Ale tady ten“ – nevěděl samozřejmě, jak se jmenuju – „ten to hraje výborně. Výborně!“ V duchu jsem se tetelil. Začínali si nás všímat.

Podzim k nám přivedl nejdříve dva nové lidi z nižšího oddílu, kteří nám byli představeni hned úvodní poprázdňinovou schůzkou. Darek Rafii byl napůl perského původu a k jeho odsunu od malých dětí byl zřejmě nejvyšší čas, neboť o hlavu převyšoval i největší z nás. S ním zaraženě seděla ta holka, která spala v pokoji našich děvčat už na Radhošti. Vůbec jsem se jí nedivil, že byla nesvá v novém oddílu, když jí před tím rok trvalo, než přestala být nápadná v tom starém. Tak tedy Jarka Malásková. Uvidíme, co se z ní vyvrbí. Každopádně hned nahradila Helenu Dvořákovou, která krátce na to přestala chodit do Pirka. Ostatně už na Radhošti se nám zdála jakási divná.

Podzim dále přinesl to, že jsem sice pořád s Holečkem trochu kamarádil, což ale stačilo tak akorát na návštěvy kina. On se hlavně začal intenzivně stýkat s Věrou Zástěrovou a začali spolu něco péct. Proslýchalo se, že snad chtějí zakládat nějaké divadlo, ale nechtěli mně nic říct, což jsem nelibě nesl. Tento laskavý nezáměr jsem kompenzoval intenzivní mimopirkovskou hudební aktivitou ve skupině C&W The Sharpers (Stuchlík, Novotný, Veselý.) Jinak se nedělo nic.

Po novém roce bylo konečně možno zaznamenat mírné rozhýbání toho všeho. Nejdříve počátkem ledna přišel návrh zdramatizovat knihu Suchého a Šlitra Praha, město věží. Na jedné zkoušce jsme si to pod vedením Pavla Reicha celé přečetli, moc jsme se nasmáli, ale to bylo tak asi všechno, co z toho pošlo.

V únoru odjelo Pirko na víkend do Tábora, kde hrálo v místním Divadle Zdeňka Nejedlého. Na klavír doprovázel Bleděmodrého Petra nový klavírista, náhrada za odstoupivšího Karla Cóna. Holeček tam ohromil celé Pirko svojí novou nadpozemsky dokonalou filmovou kamerou západní značky Eumig, čerstvě zakoupenou za nekřesťanské peníze. V té souvislosti musel celý soubor pózovat, případně provádět různé „přirozené“ akce po celém Táboře, neboť Holeček se rozhodl natočit o tomto zájezdu dokument. To, co natočil, pokud vůbec něco, nikdy nikdo neviděl, nevím proč. Ale je pravda, že film „super osmička v kazetě“ byl v těch dobách supernedostatkovou komoditou. Tak kdo ví...

Než jsme se v sobotu uložili ke spánku v hotelu Jordán, museli jsme v mlhavém únorovém večeru chodit po historických uličkách a zpívat husitské chorály, aby měla Paní radost, což byla činnost, která ve mně vyvolávala značně rozporuplné pocity, neboť jsem chápal, že provádíme něco, z čeho bych vlastně měl být nadšený tak, jako ostatní. Ale ve mně vzpomínka na Tábor prvoplánově vyvolává jen dojem lezavého chladu, táhnoucího se od rybníku Jordán toho hnusného, sychravého večera, kdy jsme se motali kolem historického náměstí a v pouličním, naštěstí sporém osvětlení zpívali Ktož sú boží bojovníci a žalmy z Komenského.

Zanedlouho potom, jednoho únorového večera, uvedla televize jakýsi pokrokový západní film s názvem Kdo řídí Jumbo-Jet. V závěru je scéna, v níž padoucha při projevu chytá kolaps a už nemůže vykřiknout slovo „loajální“. Od těch dob až dodnes vždycky, když Holečka něco rozčilí až ke kolapsu, mám já jediný právo mu podle toho filmu chytat na zápěstí puls a on se pokouší vyslovit „loajální“. To je rituál, který spolu léta sdílíme. Podobně jako dialog o neónu; ten, ze kterého jsem udělal bránu do této knihy.

Rituální návyk, který se ale týkal úplně všech a byl důležitější, než jsme v začátcích tušili, ten začal vznikat taky v této době. Totiž – po Pirku jsme se nerozešli do svých domovů, ale jako kompletní oddíl jsme se odebrali Lužánkami směrem do centra, kde se na ulici Lidické, několik metrů od Divadla bílí Mrštíků, v těch dávných dobách nalézal malý potravinový obchod, tak zvaná Večerka, mající jako jediná (v těch dávných dobách) v celém širém okolí otevřeno až do neuvěřitelné osmé hodiny večerní.

Časem nás tam už znali a každé úterý a pátek na nás byli zvyklí. V obchodě byly dva vysoké úzké bufetové stoly „na stojáka“, u kterých jsme až do zavírací hodiny postávali u různého občerstvení. Tam se řešilo všechno, co se v Pirku nedořešilo, tam nás napadaly důležité věci a srandy k popukání. Ten rituální „obchůdek“, jak jsme mu říkali, byl tím pravým Pirkem našeho oddílu v dobách, kdy Pírko v pionýrském domě nestálo za nic nebo nám to tam prostě neklapalo. Tady v obchůdku jsme se dokázali vždycky najít. Po celé další tři roky až do konce.

V únoru 1975 jsme tedy s Holečkem objevili rituál „loajální“, ale ani takové souznělé žertování mu nebylo překážkou v tom, aby nevykonstroval teorii, která pravila, že náš oddíl nic nedělá, respektive není ani schopen něco dělat, protože má špatnou morálku a všichni chodí pozdě do zkoušek.

Pozdní příchody prověřil, jak bylo řečeno hned v úvodu třetí kapitoly, asi měsíc trvajícím hlídáním ve foyer DPM s hodinkami v ruce. Marně tehdy milý Jícha poukazoval na své hodinky, které se prý, jak se pokorně omlouval, nedají posunout dopředu. Nebylo mu to nic platné a už byl zapsán v černém notýsku. Navíc, po této výmluvě si Holeček jeho švýcarské hodinky se stopkami vyžádal a rup!, hned mu je napravil. „Upozorňuji tě, že datum se ti změní zítra v poledne,“ vrátil hodinky rozpačitému Jirkovi.

Špatnou morálku má oddíl proto, že ji někteří jedinci negativním příkladem své nejhorší morálky vyvolávají. Takto podkopaný oddíl pak nemůže pracovat a je zapotřebí věc napravit. Závěrem Holečkova teorie dospěla k tomu, že tito jedinci s nejhorší morálkou jsou zejména jeden, a to je Igor Veselý. Je proto třeba provést razantní exemplární opatření. Ale protože jsme v dramatickém Pirku, je nutno věc zdramatizovat. A protože (a hlavně) je už víc než půl roku po Bimbo-Show a už dlouho jsem si (já Holeček) nevrazil s žádnou estrádou, jednu si zinscenujeme teď a tou inscenací bude soudní tribunál! Tak se stalo a my jsme mu na to všichni jako praví idioti skočili.

Já jsem byl zaslepen tím, že jsem ho měl rád, a myslel jsem, že třeba bude k něčemu dobré sehrát tu hru s ním. Ale že ani rozumbrada Jícha nezachmuřil čelo a (i když jsem měl být demonizován zrovna já) neodhalil pravou podstatu šaškárny prostě principiálně, Veselý – Neveselý, to nechápu. A tak jediný, kdo celou věc bral od začátku s nadhledem a zpoza auditoria si během procesu dokázal dělat destruktivní randu, byl můj starý dobrý Petr Stuchlík.

Celá ta blbá inverzní kafkovština proběhla tak, že Holeček, předseda tribunálu, jak jinak, povolával svědky a vedl výslech, odročoval, vyzýval ke klidu a napomínal. Všichni, se světlou výjimkou Věry, která se mně svou výpovědí opravdu upřímně (a naivně) snažila pomoci a to jí nezapomenu, předstupovali, vypovídali a podávali svědectví o tom, jak „všechno jsem rozvrátil já“. Nešťastné, poctivé, dělné ovce bez viny, „svědomitě“ se snažící hledat „nápravu“, tedy „loajálně“ se postavit na bezpečnou stranu a zachránit tak především sebe. Holečkovi se mimoděk povedlo na tomto komorním modelu předvést princip, který leckdy praktikoval režim ve velkém v nejrůznějších souvislostech s masami pracujících. Tady jedině Petr Stuchlík dokázal být tak dalece nad věcí, že mně byl schopen hlasitým šepotem třeba navrhnout, že na můj pokyn hodí zezadu bombu na předsedu a podobně.

Jako korunovaný vůl té komedie jsem seděl přede všemi sám na židli, celý obžalovaný. Zpitomělý pirkovským duchem improvizace jsem tam trčel a ani ve snu mě nenapadlo vstát, říct, že mě to už nebaví, prostě se sebrat a jít pryč. Morálně jsem na to zcela jistě právo měl.

Celé úterní Péro trvalo, než se soudce Holeček konečně ukojil a odebral k poradě. Když se po chvíli vrátil, vyjevil rozsudek, z něhož vyplynulo, že se konečně nažral, ale vůl zůstane celý. Odsoudil mě totiž za to všechno, co jsem spáchal, s přihlédnutím k polehčujícím okolnostem, ale zejména k mé dosavadní bezúhonnosti, k měsíčnímu vyhazovu z Péra s podmínkou na tři měsíce!

V té souvislosti nemohu nevzpomenout toho, že až na podzim toho roku budu skutečně na zkoušce dělat opravdový bordel, Jarka Žáková, která nás v té době povede, mě okamžitě bez milosti z té zkoušky vyrazí. Tehdy mě rozčilila, ale dnes si toho hluboce vážím.

Přišlo jaro a povolily ledy. Dokonce i úřední, neb se začalo proslýchat, že na podzim by snad možná, eventuálně mohli přijet za Pirkem družebně naši spřátelení Angličané z Londýna, Essexu, Ilfordu, Redbridge, Workshopu. Ale v té době to byla spíš taková lákavá vize, která se neměla zakřiknout.

V průběhu jara zprovoznili Delongovi čerstvě dostavěný dům v Pisárkách a náš oddíl dostal nařízení přesunout své schůzky tam. Po absolvování prohlídky, vedené paní Delongovou od střechy po sklep, jsme skončili v suterénní chodbě na zemi, rozsazení podél stěn a následovalo Pirko. Takto nestandardní bylo docela zábavné.

Oddílových schůzek v suterénu bylo několik a právě tehdy nám byl předložen čapek, Jak se dělá divadlo, což jsme zdědili po IV. oddílu, který pomalu dokončoval svůj rozpad. Přestože naše snaha o dramatizaci tohoto díla se potom s proměnlivým úsilím táhla celé další dva roky, Čapkovo „Divadlo“ se mně nejintenzivněji spojuje s místem, kde jsem se s ním setkal poprvé. Na hnědých dlaždicích chodby mezi fotokomorou Jiřího Delonga a budoárem téhož.

S květnovým oteplením jsme se vrátili zase zpět do Domu pionýrů a tam jsme dostali pořádnou personální ránu. Svě dlouholeté působení v Pirku z čista jasna ukončil Petr Stuchlík, pilíř oddílu. Jen tak, z ničeho nic prostě najednou nepřišel, příště taky ne a pak kdosi přinesl vzkaz, že už nebude dál chodit. Důvody neuvedl, prostě přestal, což byla škoda pro obě strany. Pravá příčina tehdy spočívala nejspíš v jeho patnácti letech a prudce se projevivší komunikační bariéře, přes kterou se prostě nedokázal přenést.

To znám. Potkalo mě v uplynulých dvou letech prakticky totéž, ale před anglickým zájezdem jsem to silou předrtil a pouze jsem se vykroutil z role kocoura. Následující hnusný normalizovaný rok 1974, kdy jsem byl opravdu zralý na padnutí, jsem to buď nedokázal tak radikálně rozseknout, nebo jsem se vždycky v poslední chvíli byl schopný něčeho chytit.

Dříve již naznačené povolené ledy toho jara jako by v Brně potvrdil květnový, na socialistické poměry nezvykle obrovský, rockový „Koncert mládí a míru“ na velodromu brněnského výstaviště. Začal ve čtyři odpoledne a trval až do dvou hodin v noci, způsobil nevídaně velké shromáždění mladých lidí z celé republiky a mimo tehdejší československou rockovou špičku včetně Blue Effectu a bratislavského Collegia Musica tam zahrál také folkový Jaroslav Hutka s akusticky rockovým Radimem Hladíkem. Koncertu, na který jsem tehdy naštěstí šel, „tak jako všichni“, dodnes na kolenou děkuji za zcela zásadní impuls k přeměrování mé hudební orientace, do té doby pravověrně countryové. Byl jsem tím vším tak zasažen, že jsem při nejbližší příležitosti skoupil všechny dostupné desky Collegia Musica a Hutky.

Tahám to sem hlavně proto, že společná znalost Hutky se stane za dva měsíce základním kamenem navázání nedávno ještě zcela nemyslitelných kamarádských vztahů s Jíchou. Od toho okamžiku dojde k postupnému přehodnocení našich vzájemně negativních postojů. A to bude pro naši oddílovou komunitu velmi důležité. Dovolil bych si skoro neskromně říct: určitým způsobem klíčové.

Opřázdňinách jsme se jako oddíl z důvodu vzájemné potřeby a vlastní vůle několikrát sešli v Lužánkách a pokoušeli se něco tvořit. Bylo ovšem horké léto a nevytvořili jsme nic. Jenom jsme žvanili a ve vesmíru nad našimi hlavami kroužily dvě kosmické lodi. Sovětský Sojuz s americkým Apollem, spojené a přátelské. Až tak dalece přátelské, že evropská mezinárodní konference v Helsinkách dospěla k závěru, který na to tehdy vůbec nevypadal, ale vlastně byl jednou z příčin toho, že za patnáct let celý ten znormalizovaný socialistický tábor vezme čert.

O této budoucnosti nic netušíce, příjemně jsme se bavili vedle pionýrského domu na lavičkách, které s námi už leccos pamatovaly. Ty schůzky jsme tehdy iniciovali já a Holeček, který už v té době držel v rukou imaginární otěže vrchního vedení našeho oddílu. Vrchního výš než Silva, výš než Pavel Reich, než paní Delongová. Ruce na těch otěžích měl už pevně a navždy sevřeny a my ostatní jsme je tam přidržovali.

Já a on jsme už zase byli jedna ruka a hodlali jsme jeho dokonalou kamerou natočit umělecky vysoce hodnotný avantgardní film. Nevím už, o čem to mělo být, popravdě jsme to nevěděli tenkrát ani my dva, ale na každý pád to mělo být progresivně avantgardní, což pro nás znamenalo především to, že hlavní představitelé museli nutně účinkovat nahatí. Hlavní představitel jsem měl být já a jako hlavní představitelku jsme si (na můj skromný návrh) vybrali krásnou Nadu Burianovou. Něco jsme jí tajemně se tváříce naznačili, ale jak už bylo pravidlem, i zde zůstalo jenom u žvanění. Sojuz-Apollo dolétal a my jsme se přestali scházet v Lužánkách.

Mezitím Jícha zhodnotil realističtěji než já své možnosti, začal chodit s Jarkou Maláskovou, a pokud nepočítám svoji krátkou brusovskou avantýru s Evou Weiszovou, stal se v našem oddíle průkopníkem pirkovské tradice vnitrooddílových dvojic.

Pak asi za týden jsem se takhle pracovně sešel s Holečkem (avantgardní film) a při té příležitosti jsem se seznámil s Jíchou. Když totiž Holeček asi za hodinu vyjevil, že má ještě domluvenou schůzku s Jíchou u něj, projevil jsem přání jej k němu doprovodit. A tím vznikla má první návštěva u Jiřího Rambouska, který se mi už déle než rok zdál být čím dál méně protivným. Ta návštěva nakonec položila základní kámen našemu nerozbornému přátelství, ba dokonce určitým citovým vazbám.

Pozdravili jsme se a proběhlo nezávazné, leč docela zábavné vtipkování a viděl jsem, že ten Jícha není takový přemoudřelý suchar, jak jsem si celých pět let myslel. Potom jsem zkontroloval jeho gramfon, a spatřiv na něm Hutkovu desku Stůj, břízo zelená, stočil jsem na to tentokrát vážnější řeč a nakonec jsme si přehráli kousky Hutkových písní na jeho kytaru.

Při řeči mi už definitivně docházelo, že vůbec není takový pitomec, jak jsem si celá ta léta myslel. A studem jsem si v tu chvíli netroufal ani domyslet, co si celá ta léta mohl myslet o mně on. Doufal jsem, že při tom setkání dojde taky ke změnám v jeho postoji vůči mně. Asi došlo, protože jsme se rozešli příjemně překvapení a vzájemně potěšeni touto návštěvou.

Než nastalo soustředění, vyjeli jsme já a Holeček asi třikrát do přírody v útěchovských lesích, kde jsme hledali inspiraci s tím, že bychom se pokusili natočit několik zkušebních sekvencí do našeho nového uměleckého avantgardního filmu. Bloumali jsme sice přírodou hodiny a hodiny, ale nic nám nepřicházelo.

K soustředění došlo poslední dva srpnové týdny v jakémsi Žaclěři v severovýchodních Čechách. Jelo se tam šíleně dlouho a na místě jsme postupně zjistili, že Žaclěř je maličké městečko těsně u polské hranice, poblíž něhož jsou dvě obrovské haldy hlusiny vyvezené z dolů, v nichž pracují obyvatelé místní rozsáhlé věznice. Teď jsme ale na náměstí dostali do rukou kufry a vypadalo to, že se budeme muset trmácet se zavazadly kamsi do vrchu.

Tam (na vrchu) se nalézal miniaturní zámček, socialisticky adaptovaný v ubytovnu. Nádvoří bylo obehnané pseudohistorickým cimbuřím a jedině portál hlavního vchodu se zdál být snad autenticky barokní.

Náš oddíl měl přiděleny pokoje až v posledním (druhém) patře, nezbylo tedy než znovu vyvláčet kufry až bůhvíkam na střechu, což jsme otráveně provedli. Otráveně o to víc, když se záhy ukázalo, že Holeček ne. Kdepak, ten né! Ten si vymrčel v prvním patře samostatný pokoj (!), což mi připadalo jako vrchol všeho. Prej jako že rozhlasové studio a redakce a bůhví co. Samostatný pokoj! Jedině Holeček a paní De-longová. To mě dorazilo a byl jsem pevně rozhodnut mu to osladit hned, jak jen mě něco napadne.

V tuto chvíli jsme ale museli pojit z vlastních zásob a odejít na odpolední procházku. Vedoucí Pavel Reich i tentokrát zvolil vlastní trasu mimo civilizované cesty normálních lidí. Seskákali jsme proto z hradeb do trní pod nimi a po prudkém svahu jsme se zřítili hustým lesem na silnici. Ten nestandardní úvod zřejmě Pavla uspokojil natolik, že s námi už pro dnešek nezabloudil. Stačilo, že jsme byli hned jako prasata.

Pod Žaclěřem jsme dorazili na místo s malinkým rybníčkem, zvané Prkenný Důl, které se později stane docela populárním koupalištěm.

Odborné průpravy se odehrávaly na onom ocimbuřovaném nádvoří anebo na louce v lese nad zámekem. Odborné uvnitř byly organizovány do největšího sálu. A v tomto sále, opatřen psacím náčiním, povinnou to výbavou odborných průprav, jsem na čistý list nakreslil první karikaturu generalissima. Postavu, která byla

sice prvoplánově namířena jakože na Holečka, ale podvědomě jsem tam postupně zanesl všechno, co jsme měli kdesi uvnitř nenápadně zaryto. Totiž – i když jsme na první pohled byli taková veselá mládež (jak už to tak v tom srandovním věku bývá), která si ničím moc hlavu neláme, všechny nás někde uvnitř poštíval normalizační marasmus, ve kterém jsme se ocitli. Byli jsme na něj citliví. Možná trochu citlivější než naši vrstevníci. Liberální prostředí Pirka, v němž jsme rostli jako v pařeništi, nás vychovávalo poněkud jinak.

Z „liberálního Pirka“ si druhdy na jiných místech utahuju, ale jestli něco mohlo správně ošetřit náš světonázor nabytý po srpnové okupaci (až do 21. srpna 1968 jsem byl ortodoxním stalinistou), bylo to právě Pirko. Krátce – realitu v níž jsme se ocitli, jsme necítili jako úplně normální.

Ale tato frustrace nebyla momentálně nic proti tomu, jak jsem byl dožrán na Holečka. Nebylo v tom nic konkrétního. Bylo to takové univerzální dožrání, jak bylo už dříve řečeno: na všechno, co s ním souviselo; a do toho se taky promítala zmíněná realita.

Tedy, na čistou stránku svého bloku jsem tehdy v sále žacléřského zámku nakreslil tlustého (Holeček byl stále ještě plnoštíhlý) muže v maršálské uniformě krácejícího kouřícími rozvalinami, sahajícími mu po kolena. Do titulu jsem nadepsal: Generalissimus Petr Holeček. A do popisku: „Neznámý mistr: Přes spáleniště“. Strašně se mi totiž líbilo slovo generalissimus, kterým jsem navíc potěšil Jíchu i Peňáze. Slovo jsem načerpal z obrazové publikace o Stalinovi, kterou jsme měli doma. Tím byl stanoven Generalissimus a Neznámý mistr jako rámec a formát. A teď jsem to ukázal kruhu nejbližších, což byl Peňáz a Jícha (!!!), kterého jsem si začal považovat, a koneckonců, i sám Holeček. Protože jsem s tím docela uspěl, pokreslil jsem během následujících dnů několik dalších listů z bloku a vytvořil jedno obrovské zobrazení této veliké osobnosti. (*Neznámý Mistr: „Portrét Generalissima“. 100×120 cm, barevné fixy a tuše, papír.*)

Jak kreslení gradovalo a jak jsme se nad tím s Jíchou se stále větším kulturně-politickým požitkem radovali, cítil jsem, jak jsme si čím dál blíží. Za týden už dokonce vedle sebe budeme ležet rozvaleni v okně prvního poschodí s výhledem na nádvoří, na kterém budou právě probíhat jakési dívčí míčové hry, a budeme hodnotit baby našeho oddílu. Jícha skončí u Jarky Maláskové jako nejpřitažlivější, neb ona je sportovní typ. Blahosklonně jsem mu to tehdy schválil, neboť mé cíle se vznášely vysoko, nesený myšlenkami na krásnou Burianovou.

Tu jsem ovšem zatím neměl čím pořádně ohromit, protože jsem nebyl ani s to zahrát u ohně na kytaru. Na soustředění jsem totiž opět odjel opatřen loňským pomalovaným C&W kufrem, který se mi stále docela líbil, ačkoliv jsem jej i věci s ním žánrově související prožíval stále méně. Jako hudební nástroj (stálo to tak vždycky v pokynech: „S sebou: ...pláštěnku, tepláky, holínky nebo přezůvky do deště, ...oblíbenou knihu a tak dále a tak dále a – hudební nástroj.“), tedy jako hudební nástroj jsem měl s sebou (tak jako loni) banjo, tentokrát však opravdové, velké, pětistrunné, bluegrassové. Michal Novotný měl krásnou červenou dvanáctistrunku, a protože Petr Stuchlík už s Pirkem skončil, byli jsme jako The Sharpers kompletní. To bylo sice všechno hezké, leč tím jsem se jako bavič a střed pozornosti v podstatě znemožnil, protože zkuste někde u ohně hrát normálním lidem pořád do zblbnutí Foggy Mountain Breakdown. Oni chtějí něco populárnějšího nebo aktuálního nebo zavedeného a mají pravdu. Doma jsem v countryovém nadšení nedomyslel, že takto nemohu zaujmout například krásné slečny, kvůli nimž jsem to ostatně stejně všechno dělal. Tolik k táborovým ohnům.

A k umělecko-dramatické činnosti oddílu a Pirka v té době tolik, že Paní prozatím upustila od Ladových pohádek a začala nacvičovat s malými dětmi novou inscenaci podle knihy Daisy Mrázkové Jak šumí les, ale toho jsme si nevšimli, nemajíce s tím nic společného. Do příprav tohoto představení jsme zapojeni nebyli.

Nezapomněli jsme na svůj slib z loňska a jeden večer jsme si opět zahráli na „vlak“, tentokrát za účasti samotného Pavla Reicha. Teď jsme zinscenovali „velkou vlakovou loupež“ a sám Pavel představoval ten inkriminovaný expres Glasgow – Londýn, který jsme jako ve filmu, pomocí čepice přetažené přes návěští (Holečka), zastavili a vyloupili.

Bylo to ještě zábavnější, než loni. Pavel Reich, přestože „vedoucí“, dokázal být v takových (i jiných) chvílích tak dokonale s námi, že mě to dodnes hřeje.

Ženskou polovinu páru mladých vedoucích nám občas suplovala několikrát už v knize zmíněná Jarka

Žáková, jeden z několika mála reliktnů oddílu nad námi, to jest prakticky už zaniklého oddílu Pepka Žampy. Naše dřívější vedoucí Silva sice byla v Žaclěři taky, ale jaksi celá roztěkaná na různé strany; mezi Pirko, momentální vojenské působíště svého budoucího chotě a své (neustále prané) kultovně bílé tenisky. Dohromady s ní nic nebylo.

Pod vedením Pavla Reicha a Jarky Žákové jsme se tedy stále pokoušeli o toho Čapka (Jak se dělá divadlo), aniž z toho ale cokoliv vzešlo a aniž bych to kladl za vinu komukoliv, nejméně však právě Pavlovi nebo Jarce. Prostě, naplňovali jsme zlatá slova paní Delongové opakovaná ve sdělovacích prostředcích po celá desetiletí: „...jde nám daleko více, než o celkový tvar představení, o proces jeho tvorby...“ A tak se také dělo. Probíhal proces.

Co se týče našeho oddílu, nechali jsme proces, ať probíhá, a začali jsme se v plné míře soustředit na nadcházející Bimbo-Show, která byla tento rok vzhledem k termínu soustředění přesunuta až na jeho druhý týden, to jest na čtvrtek 28. srpna.

Ten z nás, který do oddílu donesl docela pěkné variace na báseň Šla Nanyňka do zelí byl Jícha s nápadem uvést to jako naše číslo právě na Bimbo-Show. Nápad to byl docela dobrý; kdosi to zbásnil asi v deseti variantách jakoby stylem deseti slavných básníků a docela vtipně. Jenomže mně přidělili „Majakovského“, který začínal: „Ratata bum, přes pole krasnoarmějci letí...“ Vybrat jsem si nemohl a z tohoto jsem byl otráven. Jakkoliv mám Majakovského rád (a mám!), přednášet bych ho nikdy nechtěl pravého ani falešného a navíc jsem cítil, jak mi to nesedí. Nebyl jsem výjimkou, protože například Holečkovi nesedělo naprosto, ale naprosto nic. Jenže ten se ze všeho vyvlékl jako zaneprázdněný konferenciér estrády, kterej pochopitelně nemůže... atd. a jako úplně zaneprázdněný vedoucí svého rádia Bimba, kterej přece už vůbec nemůže... atd. (další důvod k tomu, abych se do něj znovu obořil jako do generalissima).

Rádio Bimbo vysílal Holeček letos ze svého soukromého pokoje, jak už bylo řečeno, v době poledního klidu. Všichni jsme se museli v tom čase shromáždit před barokním portálem z něhož hlaholil velký moderátor prostřednictvím reprobedny, vystrčené z okna svého apartmá. Princip relací byl stejný jako na Radhošti, pouze zprávy z Rudého práva byly aktuálnější, neb list bylo možno denně zakoupit v trafice na náměstí.

Pirko tedy stálo v půlkruhu před portálem s reprobednou, pohled upřený vzhůru jako na kazatelnu. A velký hlasatel přinášel tehdy takové senzační zvěsti, jako byla třeba zpráva o velkém a slavném požáru veletřížního paláce v Praze. Aby náš (Holečkův) oddíl demonstroval svou vzdělanost a pokročilost před ostatním Pirkem, opakovaly se některé zprávy nebo sdělení také v cizích jazycích: anglicky (hlasatelka Eliška), německy (Jícha) a francouzsky a rusky (Petr Peňáz).

Navíc nad povinnost stanovenou zákony Pirka začal náš oddíl znovu vydávat vlastní denní list. Tentokrát se už nejmenoval Škorpión, nýbrž – jak jinak – Bimbo Journal. Ten pod vedením šéfredaktora Jiřího Rambouska popisoval a komentoval jednak události, jež se staly, jednak fabuloval fantaskní mystifikace. Například reportáž Jiřího Rambouska s názvem „Co to je, když se řekne »palačinka«“, pojednávající o tom, jak většina hochů z Pirka (včetně redaktora Rambouska) měla v jídelně velké oči, přežrala se tučných, přimoudlých, přelazených a vůbec těžkých amolet, byla pravdivá. Následky, které v jiném článku popsal Darek, byly částečným výmyslem. Ovšem třeba esej Petra Peňáze „Hrůzná katastrofa na žaclěřském zámku“ o sesuvech fylito-znělcových vrstev pod zámek s následnou tragedií, která může ohrozit celý soubor, byla čistou, zábavnou fikcí.

Navíc Peňáz kromě toho už v Brně připravil a vytvořil podobnou fikci, vědecké pojednání o *krtku horizontálním*. Tak zvaný vědecký binom *krtek horizontální* vytvořila Paní před dvěma léty na jedné z nesčetných zkoušek Bleděmodrého Petra. Stalo se v okamžiku, kdy si povšimla toho, že při stavbě scény někdo omylem otočil o 90 stupňů kostku – kulisu s namalovanou krtinou s vyčnívajícím krtkem. Následkem toho krtina se svým obyvatelem čněla do prostoru v neobvyklé, *horizontální* poloze. Vtip by byl dávno zapomenut, nebýt Petra Peňáze, jemuž zřejmě učaroval natolik, že jej zpracoval do obsáhlé vědecké studie a pod názvem *Talpa delongaea* (krtek horizontální) publikoval v Bimbo Journalu na pokračování. Vědeckou erudici podložil svou latinou a vzbudil zaslouženou pozornost i u nejstarších členů Pirka. „Ty, kdo to píše, toho krtka horizontálního?“ nelenil tehdy pátrat Lubor Fridrich.

Mediální magnát Holeček by si mohl mnout ruce, jen kdyby to rádio Bimbo nepronásledovaly samé technické potíže. Vysílání před portál bylo záhy z technických důvodů zrušeno a posluchači dostávali prostřednictvím denního tisku pokyny, kde a v kterou hodinu se mají shromáždit k poslechu. Není proto divu, že jich kvapem ubývalo. Přestože s vysíláním byly problémy až do konce a každý jiný by zatrpkl a skončil, Holeček se ukázal jako tvrdý chlap. Za rok zase neúnavně vysílal, jen aby byli všichni šťastni. Ještě že teď fungovaly alespoň noviny a estráda.

Připravovali jsme tedy na 28. srpen Bimbo-Show a kromě toho jsem začal horečně finišovat generalisimův cyklus. Teď už bylo mojí snahou jej přetvořit v ucelený soubor s hlavou a patou, neboť Jícha dostal nápad, že při příležitosti Bimbo-Show, konané ve velkém rytířském sále žacléřského zámku, bude vedle v malém salónku slavnostní vernisáží otevřena výstava děl Neznámého Mistra. Jenomže ono to ještě něco chtělo. Tak jak to bylo nakresleno (Holeček = Generalissimus) to byla spíš jenom naše vnitrooddílová sranda, na kterou by se jiné publikum nemuselo tak úplně chytit. Aby tedy celé dílo nabylo širšího významu, bylo třeba doplnit je nejlépe vhodným komentářem, čehož se chopil bezkonkurenčně šťastnou rukou Petr Peňáz a podařilo se mu dovršit celé dílo v obecný politický protest, rozdělený společnou příbuzností témat v cykly vnitřně spojené a teprve takto zhodnocené. Výsledek byl skvělý a dodnes si tohoto prvního z nemnoha společných děl „autorské dvojice“ Peňáz/Veselý považuji.

Den před Bimbo-Show jsem byl zachráněn před Nanynkou do zelí prudkým horečnatým onemocněním. Majakovského part za mě převzala Věra Zástěrová, takže v pásmu vystoupila dvakrát. Nakonec, je to mladá konzervatoristka, tak ať se činí. Já jsem ale opravdu výjimečně nesimuloval, a vzhledem k vernisáži jsem u toho chtěl být, ale když mi půl hodiny před začátkem Pavel Reich osobně naměřil 39 a nějaké drobné, dohodli jsme se, že zůstanu ležet.

Osaměl jsem tedy v našem chlapeckém pokoji, v našem křídle zámku, ba osaměl jsem v celém patře, skoro se mi chce říct – osaměl jsem na celém světě. Jen zezdola ke mně doléhaly zvuky právě probíhající estrády s konferenciéry Petrem Holečkem a Jarkou Žákovou, parafrázujícími populární dvojici z normalizačních televizních estrád Dvořáka a Bohdalovou. Občas někdo vyběhl pro něco nahoru a hlásil, jak to jde. Nanynka prý měla celkem úspěch.

Později se pustým zámkem rozlehly tragické tóny varhan. To Bóra Hála z Kolektivu hrál na harmonium Pochod padlých revolucionářů na počest Neznámého Mistra. Zahajoval tím vernisáž výstavy Generalissimus. Chlapci to krásně zaranžovali: v salónku byl určen směr prohlídky, panely stály v logické posloupnosti, byla tam i návštěvní kniha, v níž se jako jedno z prvních jmen skvělo: Jindra Delongová!

Rovněž výstava se setkala (jak jsem slyšel) docela s úspěchem, nicméně druhý den musela sofort dolů z nařízení Paní. Důvody uvedené v denním rozkaze jako „technické“, byly samozřejmě veskrze politické, ale pochopitelné a nikdo se nezlobil, natož vyčítal. Po návratu do Brna se pozůstatků výstavy ujal Jícha a vypravil ji jako katalog, opatřený ještě dalšími náležitostmi včetně listu z návštěvní knihy.

Brněnský podzim se vyznačoval tím, že a) byl dlouhý, slunný a teplý, b) v Brně se odehrály celorepublikové státní dožínky, za osobní účasti zbrusu nového prezidenta Husáka, c) naše oddílové zkoušky začala občas vést Jarka Žáková, která, jak už řečeno, mě nejméně jednou vyrazila za zlobení, d) začal jsem se intenzivně kulturně rozvíjet pravidelnou návštěvou filmového klubu, který tehdy hrál skvělé kusy, e) rozešly se naše umělecké cesty s Michalem Novotným, který začal hrát v jedné opravdové country kapele a já v jiné, f) příliš jsem se nestýkal s Holečkem, což ovšem mohlo být tím, že jsem se g) začal stýkat intenzivně s Jíchou. O tomto období jsme později s Jíchou říkali, že jsme se „pobratřili“.

Bylo to vlastně celkem jednoduché, vyhovovali jsme si čím dál víc a jednou v září jsme se prostě domluvili a sešli se v temné komoře jeho pantáty, jak jsme říkali, za účelem zhotovování fotek ze soustředění z jeho a mých filmů. V oranžovém příšeří jsme nad zvětšovákem a miskami s chemikáliemi lámali letité bariéry vzájemného nepochopení a obrušovali ostrovtip asi takovýmito dialogy:

Igor: ...jak napsal v knize Ukradený měsíc Ludvík Aškenazy.

Jícha: Až Kenázy?

Igor: Jo!

Po dvou minutách:

Igor: Až ten. Až ten Kenázy.

Jícha: Ale k tomu ses už nemusel vracet. Ono to zase tak strašně dobrý nebylo. Vlastně to vůbec nebylo dobrý.

Igor: Ale ne, já bych se k tomu taky nevracel. Jenže já jsem to totiž hned nepochopil. Mně to došlo až teď. Takže jsem se k tomu musel vrátit, aby tě třeba nenapadlo, že to nechápu. A oba jsme v takových chvílích zůstávali příjemně ohromeni vlastní otevřeností, s níž jsme doznávali vinu. Principem znehodnocení své, celá léta vyzývavě demonstrované „geniality“, jejímž prostřednictvím jsme se vzájemně měli za blby. Tak nám na našem novém vztahu záleželo, že jsme se bez zaváhání obnažovali až pod kůži, neboť jsme cítili, že to potřebujeme a že je to tak dobře.

Co se od jara proslýchalo jako fáma, to se už před prázdninami potvrdilo: v říjnu přijedou Angličani a my si je rozebereme po rodinách. Každý jsme měli slíbeného svého Angličana! A tak se také stalo.

6. října 1975 se v 16 hodin shromáždilo celé Péro před pionýrským domem (ti menší se svými rodiči) a všichni v radostném vzrušení očekávali příjezd anglického autobusu. Bylo na první pohled zřejmo, že většina má na sobě z rifloviny to nejlepší a aspoň něco z rifloviny měl tentokrát na sobě prostě každý, dokonce i Holeček. To tak, aby si Angličani o nás mysleli, že jsme nějakí křupani! (Jediný, kdo nebyl v riflích a dostavil se tradičně tesilový, byl Petr Peňáz.) Tak jsme tam v tom sychravém říjnovém odpoledni postávali v hloučkách, vesele rozprávěli, hodiny ubíhaly, až se setmělo, a Angličani, kteří měli přijet už ve čtyři, nikde.

Byli jsme vzhledem k události trpělivi a čekání nás bavilo. Občas jsme s Holečkem a Jíchou vyšli na kraj Lužánek a vyhlíželi jen tak pro zábavu anglický autobus. Provoz pomalu řádnul, po půlnoci ustal docela a Angličani furt nikde. V „baráku“ jsme se dozvěděli, že se konečně ozvali telefonem, že měli problémy na hranicích (jak jinak) a že už jedou.

Ohromný, zelenobílý autobus se vkolébal do Lužánek přesně tři hodiny po půlnoci, 7. října Léta Páně 1975. Problémy několika poddaných Jejího Veličenstva na hranicích spočívaly v nesouladu fyzické podoby s podobou na podobence v jejich cestovních pasech. Zkrátka, dokud se obě podoby neshodovaly, československá hranice zůstávala uzavřena, lazebníci stříhali a holili, až se z nich kouřilo, a hosté ze Západu mohli konečně pochopit, že socialistická republika není žádný bordel. Několik vlasatých a fousatých pilířů Workshopu pak přijelo do Brna hladce oholeno a ofidláno tak, že by mohli jít rovnou před kamery tehdejší československé televize. Ospale jsme si Angličany rozebrali a dvanáct hodin po plánovaném příjezdu jsme byli v posteli jako na koni.

Oficiální přivítací party se odehrála následující večer v klubu školství a tam jsme své Angličany ještě osobně přivedli. Pak už chodili všude sami tak, jak bylo třeba a jak jsme je to naučili.

Jen mimochodem, „můj“ Angličan se jmenoval Brian a dá se říci, že mě celou dobu vlastně ničím zvláštním nezaujal, a dokonce bych šel ještě dál – byl jsem zklamán. Z celé naší rodiny si ho nakonec vlastně nejvíc oblíbila moje babička, která s ním doma během nepřítomnosti všech ostatních trávila rána a dopoledne. Mluvila na něj německy, což pro ni, jako rodilou světoobčanku Rakouska-Uherska, nebyl problém. Brian německy kupodivu taky trochu uměl a myslím, že se s babičkou měli docela rádi. Jednou mi naznačil, že moje grandmother je moc fajn. Bohužel – po odjezdu jsme si vzájemně poslali dopis a tím naše družba skončila. Pro mě na něm vlastně byla nejcennější ta skutečnost, že byl zasnouben s Angličankou umístěnou u Jíchů, což bylo jako na objednávku, neboť to zdůvodnilo ještě častější frekvenci vzájemných návštěv, než kdy jindy.

Svoji hru nazvanou v překladu Charlie, blázen z chudobince odehrálo Redbridge Youth Theatre Workshop dvakrát ve studiu Marta. Bylo to o jakémsi Charliem a nic jsem nechápal, přesto se mně to líbilo. Hlavně proto, že tam byla skvělá doprovodná živá rocková kapela.

Ale ať už byly mé naděje, vkládané do Angličanů, naplněny nebo ne, pro mě byla nejzajímavějším zážitkem na celé jejich návštěvě akce, kdy jsme v sobotu vyvezli vlakem menší část anglického zájezdu do moravské pýchy socialistického mezinárodního turismu, do Moravského krasu. Tam Angličané všechny předvedené přírodní divy přijali s lhostejnou ignorancí tak, jako cokoliv, co se jim u nás kdykoliv snažil kdokoliv ukázat. Ten ignorantský klid by udrželi stejně, i kdyby u východu z Masarykova dómu dostal každý z nich od průvodce ránu krápníkem po palici.

Proto mě potěšilo, když jsme je pak usadili v hnusné špeluňce s názvem Skalní mlýn, kde museli několik hodin socialisticky čekat na autobus. Ten ovšem o deset minut dříve před termínem projel aniž zastavil,

protože byl sobotní večer a on socialisticky spěchal dom. A protože jsem si dal v úvodu s Holečkem čaj, potom sám z dlouhé chvíle čaj s rumem a nakonec jsem pil už jenom rum, začínal jsem se docela bavit. Mimochodem, ten rum jsem popíjel s Minim, bývalým oddílovým druhem, který si taky zajel s Angličany na jeskynní výlet nadýchat se trochu čerstvého západního vzduchu.

V dobré náladě jsem sledoval všechen ten ruch, který vznikl skandálním nedodržením jízdního řádu. Mezinárodní průser! Lubor Fridrich zrovna něco v tom smyslu řval telefonem na okresního dispečera v Blansku.

Ten autobus, co projel ač měl zastavit, byl poslední. Vidina noci strávené někde na seně v maštali Skalního mlýna uprostřed černé noci mezi rozeklanými skalními stěnami, jež brousí vichřice svými písněmi hrůzy, privátými až ze dna Macochy, mě docela bavila. Angličanům to ale bylo jedno a Mini neříkal nic.

Věc nakonec dospěla k nedramatickému rozuzlení tím, že Lubor přesvědčil nějaký jiný autobus, který tam nešťastnou náhodou zastavil, a ten pak tento mezinárodní skandál uklidnil tím, že nás vzal do Blanska jenom tak, aniž měl vůbec koho brát. V Blansku jsme dokonce ještě chytili jeden z posledních rozumných vlaků do Brna, takže Angličani ani nepoznali, že něco nebylo v pořádku. A kdyby poznali, bylo by jim to jedno.

Když pak následující úterý zase všichni odjeli, měl jsem z toho celého smíšené pocity. Ale zase jsem měl alespoň čím honit vodu: mám (měl jsem) Angličana na bytě! No, kdo se tím v celé škole mohl pochlubit? Udělal jsem hluboký dojem dokonce na slečnu snobského založení, kterou jsme měli z ekonomiky.

Patologická touha po vlastní rozhlasové stanici přivedla v listopadu Holečka až k tomu, že začal jednat a) s československým rozhlasem o svých vlastních „vysílacích frekvencích“ a b) s vedením Domu pionýrů, kde si vyřídil povolení „vysílání“ do foyer. Za tím účelem dostal přidělenou nepoužívanou levou vrátnici.

Situace pak v praxi vypadala asi takto: Holeček se svou rozhlasovou suitou (Jícha, Peňáz, Eliška, Darek...) podniká v neděli večer reportážní misi do Divadla brí Mrštíků na Lidické ulici, kde probíhá jakási akademie pěveckých a folklórních souborů za účasti Domu pionýrů. Tam totiž spatřuje svoji velkou příležitost nažrat se (vlk) a uspokojit i samo vedení DPM (koza). Na místě zjišťuje, že není technicky schopen dostát svým záměrům a slibům, neboť socialistický magnetofon Uran, jímž je vybaven, není pro takovou činnost použitelný. Pověřen tedy Jiří Rambousek telefonováním Igoru Veselému z protilehlé budky. Po navázání spojení přebírá Holeček iniciativně sluchátko s požadavkem okamžitého nástupu dotyčného Veselého s vlastním přenosným cívkovým magnetofonem japonské značky. Což tento rád učiní, neboť cítí docela dobrou zábavu. V té souvislosti se taky ukazuje, že Veselého nemá nikdo (Holeček) co odsouvat, protože nakonec stejně přijde s prosíkem (tentýž). Je ovšem pravda, že jsem se do toho rádia nikdy moc aktivně nehrnul.

Po mém příchodu natočil tedy Holeček několik rozhovorů s vycházejícími diváky (rodiči a příbuznými vystupujícími dětmi) o tom, jak se jim to líbilo (moc). Příští den všechno sestříhal, přetočil, doplnil vhodnou hudbou a svým optimistickým komentářem a toto pásmo pak z výše zmíněné levé vrátnice pomocí reprobedny pouštěl ve foyer shromážděným ohromeným rodičům, kteří vůbec nechápali, odkud to přichází a proč.

Jediným, kdo chápal velmi dobře, proč má najednou po svém klidu, byl v protější vrátnici sedící vrátný, pan Mračna. Jeho tvář, která byla nepřívětivá i za normálních okolností, začala postupně nabývat výrazu dušené zuřivosti. Otrlý moderátor Holeček, v mezihrách sledující účinky svého „vysílání“, viděl, jak nepřičetný stařec několikrát opustil svůj druhý domov a zamířil rovnou do kanceláří ředitelství DPM, kde se domáhal nápravy. Holeček nicméně sveřepě pokračoval ve „vysílání“ až do okamžiku, kdy sám rozhodl, že všichni jsou už dokonale informováni. Přes vytrvalé interpelace vrátného Mračny u samotné paní ředitelky opakoval redaktor Holeček svůj pořad stejným způsobem denně celý týden. Už nikdy potom jsem neviděl v očích žádného vrátného Domu pionýrů tolik bezmocné, zoufalé nenávisti, jako u pana Mračny během těchto dnů.

Mezitím se naše svazky s Jíchou utáhly až do neskutečna. Dělali jsme spolu prostě všechno a pořád, což začalo poněkud rozčilovat jeho rodiče. Zejména „Pana doktora“. Tímto titulem jsem PhDr. Rambouska, Jíchova otce, veden směsicí strachu (jak jsem k nim furt lezl) a respektu, začal za jeho zády trvale

označovat. On o mně zase mluvil jako o „Zloduchovi“, neb nabyl dojmu, že odvádím jeho syna, s nímž měl určité jiné plány, od studia.

Chodili jsme spolu fotit a vyvolávat, do kin a divadel. Nedali jsme bez sebe ani ránu. Slovy básníka Sandburga: „Chodili spolu na tancovačky, jezdili na sena žebříňákem, na výlety a na zábavy“. Citát je z tak zvaných Bramborových pohádek. Dojde na ně asi za půl roku.

7

1976

Brambory, hvězdy a bestsellery

Začátek roku 1976 je pro mne nesmazatelně spjat se skutečností, že jsem se v noci na čtvrtého ledna příšerně ožral slivovicí v jakési garáži, do níž mě zavedl Ivo Streck, jehož jsem před tím, nic zlého netuše, potkal v restauraci Slavia. Následkem toho jsem nějaký čas reagoval na alkohol podobně jako Limonádový Joe. Kromě toho Paní opět zavelela k benevolentním prověrkám, kterým (zřejmě z tradice) všichni neustále říkali audičky.

Tentokrát jsem si z toho už bůhvíjakou hlavu nedělal a nehledal jsem už ani úskok. V porovnání s celou historií „mých“, vždy niterně prožitých a kdysi i odtrpěných audiček, by se skoro dalo říct, že jsem to tentokrát docela odflinkl. Prostě jsem jenom zvolil dle nejlepšího uvážení silné téma, jímž byl čirou náhodou výňatek z knihy, kterou jsem právě četl. Žít v New Yorku od Miroslava Holuba. Tím jsem dohnal veškeré přítomné v Ornisu až k pláči a k bráničním křečím, jako by nic srandovnějšího v životě neslyšeli. Jako všichni jsem prospěl, ale mnohem lepší bylo, že pět let po Olešnici (Jdi a otevři dveře) v našem oddíle znovu propukl neoficiální zájem o nepříliš povoleného Miroslava Holuba.

Počátkem jara se vytáhla paní Delongová a dovedla k premiéře dramatizaci dříve zmíněného pohádkového příběhu Jak šumí les. Představení, které se začalo připravovat už na Radhošti, bylo opět v poetickém rámci vytýčeném slavnou Zahradou a bylo velmi zdařilé. Což se nás ovšem netýkalo, neboť ačkoliv to byla inscenace tak zvaně celosouborová (v soubor už nepočítám prakticky odtržený Kolektiv), účinkovali v ní všichni od prvního do zbytků posledního oddílu se zvláštní mezerou a tou jsme byli my. Takže jediné, co jsem s tou hrou měl bezprostředně společného já, byl pokyn od Paní, abych zdokumentoval fotograficky celé představení. Tak jsem učinil.

Vté době jsme se oddílově začali (nesměle a váhavě) projevovat jako kolektiv. Což sice možná zavání trochu silnou asociací, ale tehdy jsme se opravdu začali intenzívně vyhledávat i mimo Pírku a každou chvíli jsme spolu něco dělali. V malých skupinách s Jíchou, s Darkem nebo Holečkem (to byl mimochodem další pokus o natočení uměleckého filmu), nebo všichni. Byli jsme schopni něčeho, čemu jsme právě teď dorostli: domluvit se, sejít se a podniknout třeba byt jen banality, pro nás ovšem důležité. Pročež jsme „pod vedením“ Petra Holečka podnikli nádherně zábavný výlet do zoologické zahrady, který pak skončil uměleckým focením v Lužánkách. Nebo jsme šli na výstavu karikaturisty Bartáka. Courali jsme se v hloučku po Domě pánů z Kunštátu od obrázku k obrázku a řvali smíchy, až se všichni otáčeli.

A protože oddíl začal být nositelem společného ducha a začal být skrze něj koherentní, udělám poslední hromadnou inventuru jednotlivců:

Holky:

Míla Obrátilová; tu máme všichni rádi. Je hodná, je hezká a prostě patří k nám, i když se neprotlačuje do popředí přes silnou autoritu.

Eliška Rubešová; je kmenovou členkou oddílu. Velmi výrazně, avšak svérázně tvůrčí. S humorem, který mi ne vždy sedí, což může ovšem být můj problém.

Ivana Rambousková; Jíchovo dvojče. Je opravdu dobrá! Chvilí trvalo, než jsme na to přišli. Ještě dodnes, vždycky když se setkáme, nestačím se divit, jaká je.

Věra Zástěrová; najednou jsem si uvědomil, že se z ní dělá taková Carmen. Navíc je milá, vtipná, bezprostřední, a pokud to zvládá přirozeně a krotí své hyperromantické projevy, jsme z ní my hoši docela paf.

Jarka Malásková; poprvé jsem si jí všiml před prázdninami v létě 1973, když byla v Pírku nová. Provozovali jsme ji se Streckem, ona nás honila před domem pionýrů a snažila se nás pohlavkovat. Bylo to

všechno ze srandy a říkali jsme jí tehdy proto Jarka Silná, neboť byla v nižším oddílu a nevěděli jsme, jak se jmenuje. Z našich dam je asi nejvíce obdařena schopností sebeshazujícího humoru. Dodnes jsem rád, že jsme se potkali.

Nad'a Burianová; její přitažlivost nechá v klidu jen málokoho z pánské části Pirka. Z pochopitelných důvodů patří k jádru oddílové avantgardy, jako ostatně každá jiná, z níž máme my hoši oči navrch hlavy. Já si to přiznám. Je moje Piková dáma.

Hana Šebestová; tu jsem si nechal na závěr. Krátce po tom, co v září před rokem přivedla Miluška onoho Reného, jenž byl tak nepříjemný, že jsme jej okamžitě vypudili, pokusil se předvést Jícha, jak se to má dělat a jaký má správně přivedený nový člen být. Na nejbližší zkoušce nám představil hezkou, černovlasou dívku. Nevím jak komu, ale mně, přestože se mi líbila, se jaksi nezdála. Ona byla jistě bezvadná v jazykové škole, kam spolu chodili, ale Pirko nebyla tak úplně správná trefa. Oboustranně. Vzájemně jsme si prostě nesesedli a za rok odešla. Co se mě týče, nedokázal jsem navzdory jejímu půvabu dobře skrývat určitou averzi na první pohled, kterou ona, zcela pochopitelně a ráda opětovala. Stali jsme se vlastně v našem oddíle takovým zajímavým antipárem, vzájemně dokonale negativně vymezeným. čas samozřejmě všechno obrousí a na „III. setkání veteránů“ v lednu 1998 budu překvapen, jak rád ji zase uvidím.

Kluci:

Michal Novotný; bývala s ním docela sranda. V Pirku i v naší country skupině. Jak jsme začali pubescentně vyspívat, přestávalo nám to ladit.

Aleš Šibal; další příklad přivedení nového člena, ale také toho, že nemusí být hned tak zle, jako v případě Reného nebo Hany Šebestové. Tentokrát se o to koncem jara 1976 přičinil Michal a Aleš se ukázal být docela dobrým, každopádně vysoce kompatibilním.

Darek Rafii; na podzim 1976 napíšu: „Myslím, že ho máme všichni rádi“. Dodnes za tím stojím, přestože nás stále ohromoval a zneklidňoval svojí chaotickou tvůrčí invencí.

Petr Peňáz; co mám o něm říct? Že vzbuzoval vždycky tichý respekt pramenící z jeho intelektu a způsobu jeho využití. Přesto nikdy žádnou srandu nezkaží.

Petr Holeček; není co dodat k charakteristice, obsažené v předchozích kapitolách. A teď, na jaře roku 1976 už je dávno nevyhlášeným „prezydentem“ našeho oddílu.

Jiří Rambousek – Jícha; toho bych už v životě necharakterizoval tak jako ve čtvrté kapitole. Přestože průpovídkuje stále, nejen že mi to nevadí, ale průpovídkuji s ním a Holeček taky.

Igor Veselý; o sobě můžu napsat jenom to, co jako autor v tomto stadiu „příběhu“ uznám za vhodné. To jest teď, na jaře 1976, mně začíná docela vadit, že kromě těch, kteří mě znají, což je Holeček a Jícha, mě nikdo v našem oddíle nebere tak úplně vážně, jak bych si přál, a zdá se mi, že většina si o mně myslí, že jsem pitomec. Ale to tak dál nejde; už kvůli našim krásným děvčátkům. Zejména některým. Z nich nejvíc třem a z těch hlavně jedné. S tím vším budu brzy muset něco udělat, ale zatím nevím kdy a ještě míň pak co. A vlastně na to ani nemyslím. Je totiž jaro roku 1976.

Navíc, kromě toho, že jsem citově rozháran, se teď taky intenzivně věnuji uměleckému focení. Několik vhodně seřazených podnětů mě během uplynulých šesti měsíců inspirovalo k rozhodnutí, že se vyvinu ve velkého fotografa. Nejraději bych umělecky fotil jenom ženské, ale mezi těmi, co znám, nenacházím zatím dostatečné porozumění. Fotografické umění musím tedy realizovat v jiných žánrových oblastech, k nimž mi dostačují tvůrčí kontakty s Jíchou, Darkem a dokonce pořád se ještě sem tam stýkám s Petrem Stuchlíkem, bývalým oddílovým spoludruhem. Zpět do Pirka ho přemlouvám, ale nepřemluvím za žádnou cenu. Škoda.

Ale, a to je úplně nejdůležitější ze všeho, hlavně každé úterý a pátek chvátám do středobodu své existence, na místo odkud jsem mohl sledovat svět a tvořit světonázor v konfrontaci s tím nejlepším sdružením lidí, které jsem znal. Na rozdíl od situace před pěti léty, o které jsem napsal: „...neměl jsem ty lidi rád...“, teď jsem měl ty lidi rád. Což jsem si tehdy nepochybně neuvědomoval.

Měl jsem ty lidi rád a táhl jsem se za tou lampou jako můra. A vůbec mi nevadilo, že jsme vlastně už zase (nebo ještě pořád) nic nedělali. Schůzky našeho (tehdy už IV.) oddílu byly tím nejužasnějším klubem, který mohl mladého člověka v průměrném věku osmnácti let uprostřed Brna, v roce XV. sjezdu a oslav 55. výročí KSČ potkat. Nic jsme nedělali, jen jsme se vždy v plném počtu dostavili, viděli jsme se a mluvili jsme spolu. Byli jsme spolu.

Před prázdninami došlo organizačně k tomu, že Pavel Reich po dlouholetém a úspěšném výkonu funkce vedoucího našeho (II., potom III. a konečně IV.) oddílu abdikoval z důvodu poprázdninového odchodu na vojnu. To bylo ovšem vyváženo tím, že po třech letech nám byla zásahem shora vrácena jako vedoucí Silva. Tak to ještě navíc, ke všemu tomu štěstí.

Silva byla sice taky celá šťastná, že vede takový dobrý klub, naše debatní orientace ji ovšem jako čerstvou vedoucí – nové koště – plně neuspokojovala. Náš ladem ležící invenční potenciál se rozhodla konečně zaktivizovat a napřít jediným směrem, na což se připravovala na dvou frontách a časovala na soustředění, které mělo být tradičně na samém konci prázdnin.

Mimochodem – jak jsme tak na posledních oddílových schůzkách (debatních klubech) těsně před prázdninami postávali nebo posedávali v hloučcích před „barákem“, v klubovně Pirka nebo v oknech Ornisu a naší výměny názorů se účastnila i Silva, bylo zřejmé, že dialog běžel nikoliv směrem vedoucí – děcka (a zpět), ale v partnerské rovině. Je to tak. Bylo nám okolo osmnácti let a – marná sláva – najednou jsme byli velcí.

V samém počátku července jsme si (Holeček a já) udělali další, tentokrát ani ne moc tvůrčí výlet do Podivína, který, aniž jsme to tušili, byl pro příštích pět let poslední. Tam už bylo všechno jinak. Zmizela chata z romantické zátoky a nahradil ji jakýsi bunkr na mezi uprostřed polí. I tak to bylo zajímavé a zabývali jsme se tam pokusy o umělecké, nebo alespoň zvláštní fotografie. Já jsem mu pózoval v lánech obilí, on mi postál s vavříny ve vlasech, v římské tunice ovinuté břečťanem, s nohou v opánku, půvabně vykročenou. Ta fotka je slavná dodnes a na oslavě dvacátého výročí oslavy čtyř březnových narozenin v našem oddílu nalezne své prezidentské místo na stěně nad námi.

Soustředění v Žaclěři mělo být poslední tři týdny prázdnin a do té doby jsem byl postaven před nutnost nějak využít volný čas. Ačkoliv jsem dělal velké plány a předsevzetí, prázdniny jsem prostě proflákal.

Nejdřív s Jíchou, a když odjel z Brna, potkal jsem ve městě po docela dlouhé době Petra Stuchlíka. Pořád si rozumíme a tak jsme se asi týden spolu poflakovali podobně jako já předtím s Jíchou. Pokud ovšem přišla řeč na Pirko, téma se obešlo. Už dřív jsem napsal, že zpět ho nepřitáhnu ani párem volů.

Jindy (takhle v pátek večer) jedla tramvaj narazil jsem na Stanislava Zajíčka. Ten chodil v Pirku do nižšího oddílu. V dřívějších dobách byl věkový rozdíl mínus dva až tři roky velmi citelný a oni nám byli prostě malí. Jakmile jsme ale povyrostli, psychologický odstup se snížil, začali jsme je brát a navzájem se respektovat. Velmi jsme uznávali zejména špičky jejich oddílu, kterými byli takoví tahouni, jako například Jaroslav Ludvík – Šimako, Pavel Kříž, pozdější hvězda československé kinematografie, a zmíněný již Zajíček. Slovo dalo slovo a odjel jsem k němu na pozdní návštěvu.

V bytě nebylo nikoho, strávili jsme tedy dlouhý, zábavně neomezený večer, kdy jsme se předháněli v sršení vtípem a dobrou náladou. A to i přes to, že opuštěný byt byl až natolik prázdný, že v něm kromě chleba a vody nebylo nic k jídlu, natož k pití.

Nevadí. Když jsem se za svítání vracel ranní tramvají, byl jsem touto návštěvou příjemně naladěný. Povstávají nám zajímaví partneři.

Historií „Holečkova oddílu“ začíná v této chvíli souviset skutečnost, že jsem kamarádil s jednou Věrou. Znal jsem ji už delší dobu, během níž jsem od ní odzírál kulturní inspirace. Před dvěma lety, v tom hnusném roce 1974, mně hodila existencialistický záchranný kruh v podobě Salingerovy knihy Kdo chytá v žitě. Aniž o tom ovšem věděla. Rok na to jsme se seznámili a okamžitě v sobě našli zalíbení. Pak, v šeru kavárny hotelu Monopol, kde jsme pravidelně končovali své návštěvy filmového klubu, se mi otevíraly další, doposud snad jen tušené obzory. Předcházející vynikající filmový zážitek byl zakončen lógrovým kafem a dvěma deci vína. Mlžným lokálem jsem ji následoval a nechal se vést. Měl jsem ji nesmírně rád, ale byl to platonický vztah, nakonec plný mých vnitřních rozporů, které mě rozpolcovaly už v tom, že jsem vlastně nevěděl, jestli bych s ní chtěl chodit nebo ne, jestli si ji můžu troufnout dovést do Pirka nebo ne... A když jsem se jí pokoušel vyložit co to je Pirko a čím je pro mne, nezdálo se, že se mi to daří. Dnes si myslím, že se mi to nepovedlo. Nepochopila to, protože vlastně ani příliš nechtěla. Nebo ne?

Přesto je pro nás její existence důležitá, ale to teď, v červnu 1976 ještě nevím. Je třeba počkat do září.

Koncem července se konečně Jícha vrátil z rodinné chalupy a hned jsme vyřídili dvě věci. Nejdřív jsme vsedli do autobusu a odjeli na inspekční cestu na jakési místo v lesích, kde Holeček jako táborový vedoucí (!) vedl (!!) pionýrský (!!!) tábor (!!!!). Jícha se nějak dopídl cestovních informací a když jsme z dálky slyšeli skrz les vřestivé rozkazy, bylo jasné, že jdeme správně a radovali jsme se, jak ho překvapíme.

Sluch nás neomylně dovedl na správné místo, ale to, co jsme od setkání očekávali (samou srandu), to se nějak nedělo. Holeček nás přijal nervózně s trpným výrazem, z něhož číselo, že se už nemůže dočkat, až zase budeme pryč. Jako polití studenou vodou jsme se rádi rychle rozloučili a s nadáváním na blbýho Holečka jsme odjeli zpět. Tak. To se nám nepovedlo.

Povedlo se nám ale připravit na soustředění takovou srandovní zábavu. Byla inspirovaná skutečností, že Jícha si z rodinné rekreace dovezl historický masážní přístroj fungující na principu katodového (nebo jakého) záření ve skleněných trubicích. Přesně takový se objeví za několik let ve filmu Postřižiny, a proto jej nemusím zevrubně popisovat. Protože jsem měl doma po předcích neméně historický masážní přístroj vibrační, vymysleli jsme si pro Žaclěř takový happening: vezmeme to všechno s sebou a uděláme masážní salón. Ne! – ještě lépe – my uděláme rovnou masážní kliniku! A spojili jsme se s ostatními hochy: „Vezměte si bílý pláště, budeme doktoři!“

Tak se stalo. Ještě v sobotu před odjezdem jsem po celém městě sháněl vhodné díly na přiopravení svého strojeku. Během neděle jsem vše stihl, a měl jsem tudíž být spokojen. Měl jsem být v radostném vzrušení z nadcházejících tří týdnů. Nemohl jsem se jich dočkat od začátku prázdnin.

Leč dostavily se pouze pochybnosti a jakési tenze. Byl jsem zralý na duchovní útěchu nebo psychoterapeuta. Nadelegoval jsem se tedy v podvečer pro pomoc obojího druhu k té „své“ Věře, ale ani ona nezabrala a vracel jsem se od ní v naprostém stresu.

Doma jsem skládal věci do kufru s pocity odsouzení, podobnými pocitům prožitým v předvečer soustředění před pěti léty. Před Olešnicí v roce '71. Měl jsem chuť ráno vůbec nevstávat, neodejít, nehlásit se, nenastoupit, neodjet.

Naštěstí zazvonil telefon. Konečně! Ne že by měl volat, ale potřeboval jsem ho. Drahý Jícha! Kdyby se v ten moment zhmotnil vedle přístroje, hned bych mu dal pusu, jak jsem ho měl rád. V ten moment ze mě všechno spadlo. Po telefonním rozhovoru, trvajícím přes hodinu, jsem se ocitl v tom nejpříjemnějším rozpoložení před odjezdem, jaké jsem do té doby ještě nezažil.

Ráno před pionýrským domem jsem se ve společnosti našeho oddílu už cítil jako král (mezi králi rovněž). Jedeme do toho sympatického Žaclěře, máme Silvu za vedoucí a celý Péro (rovná se svět) nám leží u nohou. Jo. Jsme tady najednou nejstarší oddíl. Pravda, jel tam sice taky Kolektiv a ti byli starší. Ale oni byli z našeho hlediska vlastně už tak staří, že nás nemuseli zajímat. (Rodiče a učitelé se na školním výletě taky nepočítají.)

V Žaclěři jsme celí natěšení vystoupali nad město. Nahoře čekal náš hrad. A že jsme si připadali lepší než loni, on byl taky lepší. Cítil jsem že to je přesně to pravé. Euforie druhého vstupu do stejné řeky (ale jinak) byla navíc umocněna tím, že pokoje nám byly tentokrát přiděleny v samém přízemí. To nás zbavilo věčných výstupů do schodů, ale lepší byl pocit z toho, že nás toto umístění potvrdilo na špici pirkovské hierarchie. (Věk a výška patra spojuje nepřímá úměra.) Dole už byla jenom kancelář a naproti pokoj Kolektivu, který nás už ale, jak jsem řekl, nemohl rozházet. (Paní taky ne.)

Mým soukromým potěšením navíc bylo pak to, že Holeček byl nucen sdílet pokoj a lože s námi, ostatními hochy, neboť o jeho ložské soukromé apartmá v prvním patře jej připravili novomanželé Svozilovi z Kolektivu. Jarek Svozil si vzal Danu Synkovou. Připomínám, že Jára je autorským srdcem Kolektivu. Už jako malému klukovi mně byl tak sympatický, že jsem s ním vždycky chtěl mluvit, ale nevěděl jsem dost dobře, jak na to. A to mi svým způsobem vydrželo dodnes. A co se týká Dany, ta se mně vryla do paměti hned první den mých novodobých dějin v Pirku jako „černá“ polovina dvojice vypravěček ze Zahrady ve studiu Marta (viz oslava 20. výročí Pirka, listopad 1970).

Silva (blondatá polovina vypravěček ze Zahrady) pro nás přišla po několika hodinách lenošivé aklimatizace a vytáhla nás dolů do města, kde se v obrovské závodní jídelně podávala večeře.

A potom už opravdu neztrácela čas. Hned po návratu nás nahnala do kanceláře a ještě ten večer jsme začali číst Pána much Williama Goldinga, kterého nám předložila. Protože v příběhu figuruje plno dětí a mladistvých, měla ideu, že by se to mohlo zdramatizovat.

Nacpání v těsné kanceláři jsme poslouchali ten příběh probuzené agresivity dětí puštěných z řetězu. Bylo to nesporně zajímavé, ale – teď po létech to mohu doznat – moc se mi to nelíbilo. Později jsem všechno pochopil, ale tehdy mi to připadalo, buď jak buď, jako příliš velké sousto. Ostatně, zdálo se mi hned na místě, že se momentálně závažnost poselství poněkud minula účinkem a šli jsme spát (samá sranda) s veselou myslí. Naštěstí.

Druhý den dopoledne vytýčila Silva další směr naší, tentokrát oddílové činnosti a stalo se to u našeho koupacího rybníčku v Prkenném Dole pod Žaclěřem. Asi po hodině rekreace a vodních hrátek si nás sezvala na hráz kol sebe a vytáhla na nás pět *Pohádek z bramborových řádků* Carla Sandburga. Seděli jsme spojeni touhou konečně sami taky něco udělat a poslouchali Silvin tichý, zastřený hlas. Ještě dnes, když stojíte na tom místě na hrázi a přivřete oči, můžete slyšet ten hlas vyprávějící o Růžence červené, Bláze Bláhové, Pepovi Blechovi, Bělohřívce... Je to pravda, ověřili jsme to s Jíchou a Holečkem o 22 let později. Je tam pořád.

Tenkrát, co bych zapíral, nejenom Pánem much, ale ani tímhle jsem nebyl zrovna nadšen. Po Salingerovi (a těch druhých) jsem měl jinou, poněkud patetičtější představu o našem sebevyjádření. Ale disciplinovaně jsem to bral. Konečně někdo něco rozjžděl, vypadalo to funkčně a myslel to vážně: tradiční prázdninové fascikly lihových jazykolamů byly tentokrát doplněny rovnou o těch pět Bramborových pohádek a Silva už měla taky dost pokročilou představu, kterou postavu komu. Prostě rozdala karty a hotovo. A to je v Pirku pro oddíl jediná efektivní, historicky ověřená cesta k úspěchu. Opakuji: pro oddíl. Jinými slovy: oddíl vzít za ručičku a dokopat ho tam, kam třeba; tedy vize a jasná představa, jak ji proměnit ve skutečnost. Aniž jsem o tom přemýšlel, nechal jsem se vést instinktem a přes své vnitřní výhrady jsem byl rád a věřil jsem. Což byl ten pravý důvod, proč jsem od začátku, než jsem se chytil, po vzoru nadšeného Jichy statečně s Holečkem tvrdil, že je to všechno naprosto skvělé. Fakt všechno. Pohádky i Pán much.

Když nás Silva znovu propustila k letním radovánkám, přidal jsem se ke kroužku hrajícímu volejbal. Krásná Nad'a Burianová tam hrála taky a teď, dva roky po Radhošti, jsem věc tehdy odloženou zhodnotil jako konečně dozrálou. Nad'a se totiž začala jevit jako poněkud otevřenější směrem do oddílu způsobem, který začal pro mě být zajímavý. Během volejbalového plácání jsem s ní tedy rozvinul nevázanou konverzaci, jejíž průběh jsem mohl označit za velmi pozitivní až do okamžiku, kdy jsem provedl servis obdivuhodným, mocným chlapským úderem, při němž mi poněkud sklouzla ruka. Trefil jsem balónem krásnou Nad'u pořádnou peckou rovnou mezi oči tak, že si málem sedla. Ach, jak trapně jsem se cítil! Připadal jsem si v tu chvíli jako inspektor (vlastně ne; šéfinspektor!) Clouseau. Naštěstí to překousla, statečně se zbráborala a zase jsme se smáli. Od té chvíle jsem nemyslel na žádnou jinou a na nic jiného, než jak to s ní zaonačit.

V našem zábavném nápadu, v masážní klinice, jsme primářem ustanovili (jak jinak) Petra Holečka. A Michal Novotný, který neměl žádný přístroj, si vymyslel, že bude masírovat ručně. Aleš, Darek a Petr Peňáz, zbylí, kterým nevadilo, že nejsou také doktoři jako my, se spokojili s tím, že zůstali pouhými sanitařky.

První opravdová zkouška Jíchova přístroje se odehrála v linii mírného dobrosrdečného dušení, které jsme provedli na Darkovi. Všichni jsme ho drželi a pan primář do něj pouštěl proud. Darek byl nejmladší a měli jsme ho, jak už napsáno, rádi a tuto situaci jsme si interpretovali jako takovou malou srandovni improvizaci. (Chodíme přece do Pirka!) Ovšem následkem Darkova řevu vtrhla do pokoje Paní, na základě svých letitých pedagogických zkušeností událost v podstatě správně klasifikovala jako drobnou šikanu a odešla to oznámit Silvě. Ta nás přišla vzápětí potrestat dokonce fyzicky.

V zásadě měly asi obě pravdu, přesto trvám na tom, že věc nebyla tak jednoduchá, ovšem ani tak zlá, jak byla vykládána. Darek byl jenom první (a zdaleka ne poslední), koho jsme tímto způsobem „lčili“. Byl to náš kamarád, ale hlavně – a to říkám zcela realisticky – na šikanování jsme byli příliš inteligentní. Příhoda se nicméně stala určitou komplikací v počátečním provozu kliniky a museli jsme ordinovat tajně.

Ve velkém rytířském sále žacléřského hradu probíhaly (tak jako loni) odborné průpravy v interiéru.

První z těch, které tam prožil náš oddíl, byla pro mě ohromující. Silva to vzala opravdu od podlahy a to v pravém smyslu slova. Jako kdyby začala usilovně dohánět to, co s námi, po léta napůl opuštěnými sirotky, nikdo nedělal nebo dělal málokdy.

Ted' jsme intenzívně v jednom kuse prováděli to, čemu se tehdy jedním slovem říkalo improvizace. Podle dnešní metodiky jsou ovšem improvizace jenom část celého výchovně dramatického systému a sice ta, ve které se hraje na dané téma (všichni se při tom radují, jak se jim to krásně dělá). Další části dramatické výchovy jsou dnes třeba simulace reality, ale ať tak nebo tak, všechno se odvíjí od cvičení dovedností. A tím jsme tehdy začali.

To úterní odpoledne položila Silva základ našeho oddílového vzájemného porozumění. Bylo to jistě taky vhodným věkem, složením oddílu a ledaším jiným. Ale naše stmelení nebylo následkem mé knížky *Žaclěř '76*, jak jsem si později rád namlouval; ta nás možná jenom dorazila. Za všechno může Silva a její první cvičení na uvolnění a získání vzájemné důvěry. Fascinovalo mě to natolik, že mé pocity tímto cvičením navozené byly jedním ze zárodků výše zmíněné knihy, kde je ostatně celá událost velmi podrobně popsána. Silva s námi provedla to, čemu se v anglosaském světě idiomů říká lámání ledů. A zdá se, že k tomu došlo hned to první odpoledne. Zkrátka s námi prolomila ledy. Ale my jsme se nechali prolomit rádi. Jako bychom na to čekali. Zavřel jsem oči, uvolnil se a nechal jsem se unášet tak, jako při podobném cvičení ještě nikdy. A dokonale jsem si to procítil. Proto ani nevím, kdo byl se mnou potom naskládán v hromadě nejlépe uvolněných a důvěřivých. Probouzeli jsme se jako spadlí z Marsu a všechno bylo jinak, ale to jsme si tehdy naštěstí neuvědomovali.

S naším zmíněným souzněním ovšem neměl nic společného způsob zábavy odehrávající se po večerech. Zpestřovali jsme si totiž pobyt tak, že naše děvčata organizovala (hned první večer a napříště každý následující) jeden večírek za druhým. Odehrávaly se převážně v dívčím pokoji a sice s vínem a kytarou. Víno organizovala Nad'a Burianová a kytarovou produkci jsem zajišťoval já. Jak jsem loni přísahal, tak jsem letos udělal: banjo i s celým bluegrassem jsem nechal v Brně, a ozbrojen zapůjčenou kytarou (svou vlastní jsem loni v záchvatu bluegrassového poblouznění rozřezal a vyrobil z ní dobro) a vybaven zcela novým repertoárem, jsem byl rozhodnut stát se pilířem písničkové zábavy. Zejména v souvislosti s našimi slečkami. Jak už bylo řečeno, zejména s některými. Už v Brně jsem si stěžoval Jíchovi: „Loni jsem tam bral banjo a pak jsem byl vždycky večer u toho jako blbec a všechnu slávu vyžral s kytarou Michal!“ Jícha: „Jo, taky jsem si toho všim a vážně nevím, proč to dělal.“ Já: „No, letos se už vykašlu na country a pojedu tam s kytarou, i kdybych si ji měl vod někoho půjčit.“ Nakonec mně ji na ty tři týdny poskytl bývalý kolega Ivo Streck a tím mi umožnil stát se hned při první příležitosti kytarovým bavičem.

Protože se první večírek docela povedl, inspiroval naše progresivní volnomyšlenkářky k jeho každodennímu opakování i se zmíněnou vinnou složkou. Těchto pravidelných akcí se ze zásady pravidelně neúčastnil Holeček a já s Jíchou jsme časem začali mít výhrady k alkoholovému obsahu. Za prvé jsme byli v tom směru poněkud suchoprdi. Jícha tak nějak podstatou a ve mně pořád ještě doznívala ta novoroční garáž plná slivovice. Ještě pořád jsem se s tím tak úplně nevyrovnal. Za druhé a hlavně jsme se v Holečkově nepřítomnosti cítili (jako další nejstarší) do jisté míry morálně zodpovědní za to, co *ty děcka* (organizátorkám vína bylo pouhých šestnáct) zase udělají za průser. Tím spíš, že veselí vinných večírků den ode dne gradovalo, na vedení Pirka se už leccos proslýchalo a nás dva znepokojovalo (byli jsme poserové), že se neustále vzdalujeme od hranice vedením ještě tolerované. Za třetí jsme v tomto směru velmi dobře znali Paní a věděli, jak v podobných situacích dovede vyvádět.

Všechno vyvrcholilo v závěru neděle prvního víkendu, kdy večírky konečně dospěly do krize, kterou jsme si samozřejmě vyrobili sami. Ten večer jsme se vrátili z výletu na muzikálové představení v trutnovském amfiteátru a v oválném salónku žaclěřského zámku připravila naše neúnavná děvčata další mejdan, který se záhy ukázal být vrcholem všeho.

Introdukcí této party byl ovšem taneční večírek, den před tím tamtéž, který se (ač bez alkoholu) nadmíru vydařil. My chlapi jsme v kole vystřídali pokud možno všechna přístupná oddílová děvčata, a tiskna jednu po druhé co nejtěsněji tělo na tělo, byl jsem najednou zmaten. Kterou mám vlastně milovat? Kterou mám milovat dřív? Nad'u, Jarku nebo Věru? Jaké krásné trauma! Jak vyřešit tu trojjedinou záhadu s dlouhými vlasy, plnou vnaď a oblých boků? Nakonec jsem zůstal věrný krásné Nadě. Ostatně sama mě dokázala držet pod správným tlakem tím, že se k mé rostoucí nelibosti zaměřovala spíš na Michala Novotného.

Je jenom konstatováním tehdejšího širšího konsensu mezi námi hochy a nic proti nikomu, že Michal nás jaksi přestával uspokojovat. Nás, tím myslím tak zvanou duševní elitu (už je to tu zas!), a přestával uspokojovat, to znamená, že jsme jej začali vnímat jako rušivý prvek. A nemá to nic společného s mou knihou o Žaclěři čtvrt roku po tom. Teď a tady v Žaclěři to nějak potichu skřípalo. Při večerním návratu ze zmíněného Trutnova jsme šli (duševní elita) pěkně pospolu a polohlasem sesílali pomluvy na jeho načesanou a napomádovanou hlavu.

Po příchodu na zámek následoval okamžitě večírek v oválném salóncu, na který naše agilní šestnáctky neprodleně dopravily víno, cigarety a kořalku (!). Než jsme si toho všeho stačili užít, dostavila se Paní a to hned nadvakrát. Poprvé nám přišla vyčinit za nepřiměřený hluk a odešla. Pak jí zřejmě došlo, jakou hrůzu vlastně spatřila, vrátila se, zabavila kromě načaté láhve vína všechny ostatní neřesti a zavolala na nás Silvu. Ta pro nás sice našla pochopení (Kolektiv byl nakonec také kdysi mladý), průser se ovšem tentokrát zdál být opravdu poměrně velkým. Večírek skončil.

Vlastně neskončil. Maximálně znechucen jsem odešel jenom já. Naším šestnáctkám a o něco starší Haně připadalo všechno v pořádku a za každou cenu pokračovaly. S nimi Michal, což jsem chápal, ale taky Jícha a tomu jsem věru nerozuměl.

Celá aféra mě naladila pro nějaké rychlé a velmi radikální řešení. S Holečkem, který se už o nepříjemnosti taky doslechl, jsme dali hlavy dohromady a během několika minut vymysleli umírněnou repliku našeho starého elitářského puče z roku 1973. Umírněnost spočívala v tom, že tentokrát jsme nehodlali dělit oddíl na poloviny. Vymysleli jsme, že tři největší viníky všeobecného úpadku morálky (už zase!) rovnou vyrazíme!

Soudili ti praví. Farizej a pokrytec. Nevinný čestný inkvizitor, spravedlivější než všichni spravedliví, a ten, který měl na celotýdenních mejdanech taky lví podíl. Tedy já. Pamětliv svého loňského potupného soudního procesu, vedeného zmíněným samosoudcem, jsem pragmaticky přešel včas na stranu výkonného práva (Holečka). A navíc, jakmile nahoře dotancoval, přidal se na stranu práva okamžitě i Jícha.

Na situaci jsme měli shodný názor, zbývalo jen celou věc uzavřít. „A koho ty by sis představoval, že by se měl vyhodit?“ otázal se praktický Holeček. „No, Hana, Michal a Nad’a,“ zněl výstup mých skrz naskrz poctivých úmyslů. Trefil jsem se. „Ano,“ souhlasil. „Přesně tak“. Sestupovali jsme po schodišti slavnostně jako dva (římští) senátoři.

Hana Šebestová, která k nám byla dovedená před necelým rokem Jíchou, byla jasná. Neseděla nám, a i když jsme samozřejmě nakonec nevyhodili nikoho, odešla po soustředění sama, protože ani my jsme jí nesedli. To bylo zcela zjevné. Prostě se to nepovedlo. Zůstala vlastně pořád „dovedená“.

Michal Novotný nám začal, jak už řečeno, dělat problémy v poslední době. Ačkoliv jsme to (my hoši) zatím nedávali příliš najevo, nějak jsme si s ním přestávali rozumět. Vnitřně jsme se dostávali na jakési rozcestí. Teď, v Žaclěři, to zdánlivě gradovalo, přestože se všechno odehrávalo nespíš v pocitové rovině, která formálně nemůže (samozřejmě) obstát.

Kdo měl být třetí vyhozenec jsem za ta léta zapomněl. V okamžiku, kdy jsem zalistoval starým rukopisem, jsem úžasem zpozorněl: totiž přihodit ke dvěma neoddiskutovatelným vyhnancům také objekt svého chtíče, bez něhož jsem si už nedovedl život představit, to mi s odstupem dvou desítek let připadá jako téměř geniální vrchol těchto mých machiavelistických, psychologicko-politikářských pletich.

V pozorovateli zvenčí by mohly hlodat všelijaké pochybnosti. Například – vžívá se tak poctivě do role spasitele oddílu (a Pirka) a neváhá být spravedlivým, i když se jedná o přední favoritku jeho srdce? Nebo – nezachází příliš daleko ve své hře na servilitu vůči Velkému Holečkovi? Další spekulace už je ryze emoční, ale melodramatická a málo pravděpodobná – zhrzený neopětovanými city, zamýšlí jejich původkyni odstranit (i s Michalem) ze svého života. Nebo to je úskok? Založený na vcelku správném předpokladu, že všichni tři se stejně nakonec nevyhodí?

Sám nevím, pro co bych se jako *pozorovatel zvenčí* rozhodl, ovšem po tolika letech já osobně, ale zcela odosobně, vidím celou věc jako docela vyspělou a komplikovanou intriku. Po zveřejnění těch tří jmen bude přece to poslední, z čeho by mě mohl někdo podezírat, že bych si snad prostřednictvím této represe vyřizoval s Michalem své srdeční účty. Vždyť nejen Michala, jak by bylo logické, ale i Nad’u jsem přece kázal vyhodit! A v této souvislosti nemohlo být o čestnosti mých úmyslů nejmenších pochyb, přičemž pravděpodobnost skutečného vyhození všech tří se prakticky rovnala nule. S tím jsem mohl počítat. Ale

kdyby to snad s tímto manévrem mělo přece jenom zajít dál, než jsem zamýšlel, určitě by se dodatečně dala použít ta výše zmíněná pojistka „tři je moc“. Náš revoluční senát by pak nepochybně spravedlivě a nezávisle rozhodl, že tím, kdo zůstane bude právě *ona*. Na to jsem se mohl spolehnout.

Byla to nakonec pěkná junda. Povolovaly nervy, padala ostrá slova a s dívkou svých snů jsem si druhý den dal málem do držky. Hana Šebestová byla nafrněná, Michal upjatý a nezvykle příčinnivý v kolektivní práci.

Kolektivní práce byla už v té době plně zaměřena na Bramborové pohádky a postupovala vpřed vskutku mílovými kroky. Navíc – protože jsme následkem dvou kytar (Michal a já), zobcové flétny (Věra), foukací harmoniky (já) a velmi zpěvných dívčích hlasů našich holek byli považováni za příkladně muzikální oddíl, nemohl tento náš hudební potenciál zůstat ležet ladem ani v Bramborových pohádkách. To Silvu napadlo udělat z nich tak trochu muzikál. Dokonce tak, že si to všechno složíme sami.

Na to se mladí básníci okamžitě vrhli do poesie (Darek), mladí skladatelé do kompozice (Michal) a renesančně všestranní umělci do obojího (Věra). Já jsem se rozhodl, že pokud platím za hudebníka, nebudu textovat, nýbrž skládat perfektní melodie, abych důvěru sebou samým ve mě vloženou nezklamal. I lehl jsem si v pokoji na kavalec, zíral do špinavě zeleného, popraskaného stropu a usilovně vraštil čelo. A to bylo po následující tři dny asi tak všechno, co jsem ze sebe dostal.

Z tvůrčí slepé uličky mě vyvedli Beatles, se kterými jsem se na tomto soustředění osudově setkal. Samozřejmě, že jsem je znal a měl i leccos nahrané. Tady v kanceláři byl však magnetofon, na němž se od rána do večera otáčely pásy Lubora Fridricha s ranými LP Beatles. Kancelář jsme my starší často navštěvovali a mnozí rozvaleni v křeslech náruživě poslouchali. Při té hudbě docházelo k tak nezvyklému jitržení mých citů, jaké jsem do té doby v souvislosti s nějakým uměním snad nezažil. Ostatní umělci ať mi prominou. Ve tvrzi uprostřed lesů, obklopen příkopem, hradbami a všemi svými lidmi jsem za pomoci Beatles postavil další část svého světónázoru. Ležel jsem s hlavou mezi reproduktory, John Lennon zpíval *Anna (Go To Him)* a já jsem byl v jiných světech.

Když jsem se vrátil zpět naplněn hromadou emocí a ovšem také inspirací, udělal jsem melodii na text o pověrách, který mi zadala Naďa Burianová a který se jí opravdu mimořádně povedl. Byl obsahově přímočarý, zvukově rytmický, s dlouhými vokály na správných místech a dokonce s rockovým sloganem, který, jak to má být, nabízel možnost stupňovaného opakování. Vzhledem k tomu, že nebyla žádná profesionální textařka, která by měla ponětí o tom, co dělá, měla prostě štěstí.

Dílo jsme pak společně opíplali a vycizelovali. Tak vznikla nejbíbitovější vypalovačka z celého představení, na niž jsem dodnes napůl hrdý. Později jsem ještě přispěl dalšími melodiemi, z nichž jedna, spojená s Peňázovou básní o penězích a věcech dopadla taky velmi dobře. Ale ať dopadla nebo nedopadla, cizelování s krásnou Naďou bylo pro mě důležitější a rozvíjeli jsme je pokud možno všude; stylovou příležitostí byl pak zejména trénink menuetu pro naše vystoupení na tradiční Holečkovu estrádu.

Bimbo-Show se letos odehrála v amfiteátru, což byl ohromný Holečkův nápad a v celé historii jeho Bimbo estrád byla tato nejpovedenější. V mrazivém letním večeru bylo celé Pirko usazeno do hlediště na nádvoří, rozzářila se reflektorová rampa a náš pořadatelský oddíl si vyhradil tu čest celý večer otevřít. To se stalo prostřednictvím zmíněného menuetu, jenž nebyl tak úplně samoúčelný, neboť uvedl začátek pohádky, která byla naším oddílovým příspěvkem do programu. Pohádka, dále roztahaná po kouscích přes celou estrádu, byla samo sebou odbojová a alegorií měla upomínat na aktuální výročí 21. srpna.

Za zvláštní zmínku stojí vystoupení III. oddílu (Stanislav Zajíček & spol.), který předvedl vtípnou parodii naší masážní kliniky, v níž vypíchl její hlavní protagonisty. Mladí chlapci správně identifikovali, že jimi jsou Holeček, Jícha, Peňáz a Veselý. Což signalizovalo, že jsme vystoupili z anonymního houfu dětí z celého Pirka.

Ale to mně nestačilo. Pořád tady byly vztahy uvnitř oddílu a tam jsem měl za jisté, že mě všichni kromě Jíchy mají furt tak nějak svým způsobem za pitomce. To bylo bezpodmínečně třeba nějak vyřešit. Pořád jsem ale nevěděl jak. Jenomže – říkal jsem si všichni, ale důležité byly jenom ty holky; tedy říkal jsem všichni, ale myslel jsem baby. A myslel jsem baby, jenomže jsem věřil v jednu. Což ale v praxi znamenalo každou chvíli v nějakou jinou.

Do konce soustředění byly naše Bramborové pohádky v podstatě hotové. Jejich počet se nakonec zredukoval z pěti na čtyři a kromě rámuující „tulácké balady“ *O Bělohřívce a Modrém větru* obsahovalo představení jako hlavní pohádku o *Růžence červené* a jejím celoživotním váháním mezi rozumem a srdcem, o *Bláze Bláhové* a kouzlu náhody a pověr a nakonec příběh dvou materialistických kamarádů, zatížených v jednom případě spoustou předmětů, ve druhém hromadou peněz. Tematicky střihla Silva výběr pohádek našemu krásnému času docela dobře.

Úvod „muzikálu“ byl samo sebou hudební; na scénu jsme vstoupili za doprovodu kytar a s písní na rtech. Píseň byla značně sentimentální, celá pocházela z tvůrčí dílny naší romantické Věry a byla pro ni identifikačně typická. Podobné byly i další, na nichž se autorsky podílela. Jednoznačně ale do rámce představení dobře zapadly.

Jinak se celá hra stala vlastně prezentační platformou pro naše dvě nedostižně nebeské dívčí superhvězdy, totiž Věru, jako *Růženku červenou* a Nad'u, jako *Blázu Bláhovou*. My ostatní jsme jim asi hodinu přihrávali na úrovni trochu náročnějšího komparsu. Na nich to v podstatě stálo a bylo to asi dobře. Výkon našich dvou sólistek na jednom smetišti byl pilířem představení a vlastně jedním z možných obrazů vnějšku naší oddílové komunity. Další pilíř tvořily docela povedené písničky, z nichž ty nejzávažnější (o penězích a o věcech od Petra Peňáze) mohly být odrazem spíš toho uvnitř.

Postoj Petra Holečka ke hře byl mučednický. Bylo opravdu obdivuhodné, jak v pohádce o *Bláze Bláhové* hrdinně snášel svoji roli *Pepy Blechy* a seděl klidně skoro polovinu představení na bránách na sušení sena až kdesi u stropu. Je nepochybné, že se mu to celé ze srdce nelíbilo, ale těžko si mohl uprostřed všeobecného nadšení dovolit něco jiného než to všechno dělat taky a své estrádní plány spřádat jenom v duchu. Scénicky bylo ale velkolepé, jak dokonale byla jeho postava se sarkastickým šklebem ve tváři v principiálním protikladu s herecky velice vyspěle svůdným výrazem Nadi Burianové, jež ho svou postavou *Blázi Bláhové* obletovala jako pravá mrcha.

Závěrem soustředění se v souvislosti s Pánem much organizovaly pohovory s dětmi. Cílem pohovorů bylo zjistit, zda by tyto děti byly, ponechány sobě na pospas na pustém ostrově, schopny vzájemné brutality. Na to k naší všeobecné spokojenosti odpovídaly správně: „Byly!“ Ano, tak jsme si to představovali, tak to má být! Nevím, možná mi něco uniklo, ale dodnes nechápu, jaký to mělo smysl.

Kolektiv pilně pracoval na svém novém představení, jímž měl být Doktor Ox podle Verna. Viděl jsem jednu zkoušku a zdálo se mi, že to bude docela dobré.

Poslední večer na tradiční závěrečné celopirkovské party jsme s Nad'ou Burianovou konečně prolomili bariéru nezávazných tlachů a kromě toho, že se mi líbila, jsem zjistil, že je to docela fajn holka.

Konec „Žacléře“ a návrat do Brna následujícího dne mi připravil dosud nepoznané rozčarování. Všechno bylo umocněno tím, že jsem začal „chodit do procesu“, jak se tehdy říkalo zaměstnání, což pro mě znamenalo denní služební cesty po jižní Moravě, v oblasti působnosti oděvní firmy, pro kterou jsem aranžoval výlohy. Těmto cestám Holeček sice vtipně říkal „montáže“, nicméně na mou první dvou-denní montáž, ze které jsem s vyplazeným jazykem přiletěl do Péra až o hodinu později, reagoval dramaticky: „No, už to začíná. Ty budeš pořád někam jezdit a už tě tady neuvidíme!“ To mně lichotilo, ale byl jsem zdrcen. Má pravdu! A chtěl jsem měnit povolání. Naštěstí se situace ukázala nebýt tak vypjatou a nechal jsem povolání povoláním. Stejně by mě nepustili dřív než za sedm měsíců.

Celé září bylo (mimo jiné) věnováno rekonstrukcím suterénního klubu Ornis, jenž dostalo Pirko přidělen a na nichž jsme se jako nejstarší oddíl podíleli vrchovatou měrou. Navíc jej počátkem září po průtrži mračen zaplavila až po kolena voda a my jsme strávili jedno zábavné odpoledne likvidační zátopy. Já jsem bojoval s živlem vysvěčený do půl těla a s vykasanými nohavicemi jsem se vrhal na nebezpečná místa, kde jsem zachraňoval životy a majetek. Při tom jsem bedlivě sledoval, jestli se dívají. Dívaly se. Bylo to v pořádku.

Záchranných prací se onoho úterního odpoledne zúčastnil taky náš bývalý člen, můj spolužák ze základní školy, se kterým jsem před šesti léty začal chodit do Pirka, Ivo Streck, který teď po třech letech zaskočil na návštěvu. Taky se činil a Paní ho pochválila.

Atmosféra při povodni byla dělná a celkově velmi pozitivní, což nás inspirovalo k tomu, že jsme se po Péru odebrali ke Streckům na takový menší sedánek. Tím „odebrali“ míním vlastně jenom sebe a Silvu. Ostatní se projeví jako suchaři. Tak jsem se po roce ke své potěše zase potkal s Minim a byly to velmi příjemné dvě hodiny. Doprovodiv pak už za tmy Silvu na tramvaj, vracel jsem se teplým večerem začínajícího září vnitřně zcela satureován.

Co nejdříve, jak to jen bylo možné, vyhledal jsem přeplněn Žaclěrem, tu „svou“ Věru. Cítil jsem potřebu jí hned za tepla vyličít, co a jak s tím soustředěním, které se do mě takovou měrou zarylo.

Zastihl jsem ji jedno odpoledne, v jejím tehdejšímu působišti, v reklamní aranžérské dílně na Křenové, ve chvíli, kdy zrovna rozkreslovala obrovského státního lva. Prostředí na takové vyprávění nebylo asi nejvhodnější a pokus nedopadl valně. Líčení typu: odjeli jsme tam tak a tak..., tam je na kopci zámek... a tak dále, páté přes deváté, nemělo smysl. Například: „My jsme tam dělali takový improvizace. Víš, to si všichni lehnu na zem a musí se úplně uvolnit. A potom Silva, to je naše vedoucí...,“ zkrátka nebylo to asi k ničemu. Když tu ona, tam, pod tím třímetrovým lvem s vatrou v srdci, vyslovila jednu z nejlepších a zcela jistě nejzásadnějších myšlenek svého života: „Víš co? Tak mně to napiš.“ To bylo něco! Od té chvíle už se mnou nebyla řeč, protože jsem na nic jiného nemyslel.

Doma jsem hned vyhledal tlustý červený sešit a do propisovačky značky Parker jsem nasadil fungl novou černou náplň. Obé dar od Mr. Bretta, mého londýnského hostitele. A vrátil jsem se asi tak o měsíc zpět do nedělního večera, kdy jsem odcházel od ní. Začal jsem: „*I. Předehra. Takže začalo to tím odchodem od tebe.* (Původně jsem to vlastně celé směřoval jenom na ni.) *Pořád jsem žebrol aspoň vo kousek tvé...*“ ...a už jsem byl zpátky. Začal jsem to prožívat znovu. (Totéž řekne po přečtení za dva měsíce Holeček: „Prožil jsem to znovu.“) Teď jsem cítil, že to musím. Že tím potřebuju zalepit jakousi díru. Proto jsem si nedělal problémy a psal jsem všechno tak, jak jsem cítil. Nakonec – bude to číst jenom ta „moje“ Věra. Z Pirka to neuvidí pochopitelně nikdo.

Tak nastalo období, které trvalo asi šest týdnů, kdy jsem nečetl, nejedl a skoro ani nespál. V každé volné chvíli, všude a za všech okolností jsem ze sebe chrlil to soustředění. Doma, na nádražích (tehdy jsem, jak už řečeno, pořád někam jezdil), ve vlacích, v hnusných bufetech, po večerech v nevládných hostinských pokojích. Ale to mně bylo jedno. V bufetu na „hlavní třídě“ v Jemnici už jsem byl známou atrakcí. čekaje na autobus, cpal jsem do sebe levné chlebičky, které jsem zapíjel kofolou a: „Tak co, ještě jste to pořád všechno nenapsal?“ slyšel jsem účastně pokaždé, jen jsem vytáhl červený sešit. Slušně jsem se na ně usmál a psal jsem jako v transu. Psal jsem na čisto, rovnou z první, jako Shakespeare. Naštěstí. Jenom takové to dnes má cenu.

Říká Jícha. A snad má pravdu. Už čtvrt roku po tom bych to napsat nedokázal a o rok později to už ani nedokážu dát někomu přečíst.

VPirku nejdřív nikdo o ničem nevěděl. Ale to pochopitelně ani neměl. Na jevišti Ornisu se vypilovávaly Bramborové pohádky pro listopadovou premiéru. Na scéně stály dvě luční brány na sušení sena, na nichž a kolem nichž byla pokud možno esteticky rozhozená hromada nastříhaného sisálu, který představoval právě seno. (Proč v Bramborových pohádkách seno, to nevím. Připouštím ale, že uprostřed jeviště nasypaná hromada brambor by byla poněkud popisnou dekorací.) V tom všem byl malebně rozložen celý náš oddíl, v jednotném kostýmu tričko a džíny, a úplně vpředu, seděli dva kytaristé, na každém kraji scény jeden, totiž Michal a já. A potom hodinu každý z nás propůjčoval svoji osobu hned té, hned jiné postavě.

V pátek 1. října jsem se před odpoledním Pérem sešel u nás s Věrou a Jíchou a tehdy jsem těm dvěma poprvé odhalil, co se chystá, totiž tu rozepsanou knížku. Byli překvapeni, Věra byla nadšená a oba si to chtěli taky přečíst. No, konečně, proč ne? Ale jenom oni. Usoudil jsem, že zcela výjimečně několik málo nejbližších (z oddílu) by to snad mohlo číst. A to jsem jim slíbil. Třebaže je tam té upřímnosti (nebo toho, co jsem v té době opravdu upřímně za upřímnost považoval) trochu víc, než je zvykem, vadit to asi nebude, možná spíš naopak. Byl jsem si vlastně jistý, že jsme na to připravení. Proto neuhnu teď v polovině psaní už ani o píď. Ani kdybych to snad měl dát číst samotné Silvě!

V odporném pokoji jemnického hotelu U tří slunců jsem příští týden prožil znovu letošní Bimbo-Show a při tom v knize také zrekapituloval všechny předešlé.

Po pátečním Pirku jsem za asistence Jichy a Jarky odešel jako úplně čerstvě vylíhlý volič, tak zvaný prvovolič volit. „Tak Veselí už jsou všichni!“ radoval se domovní důvěrník, když si mě v seznamu voličů odfajfkoval. Jarka s Jíchou, který už měl odvoleno, čekali před volební místností a pak jsme se všichni řehtali. Takoví jsme byli. Byli?

Čtrnáct dnů před těmito „volbami“ se režim jako by rozhodl vyvolat sentimentálně smířlivou náladu mezi pracujícími a nařídil Týden starých filmů. V jeho rámci kina uváděla snímky do té doby nevidané vůbec, jako různé předválečné veselohry nebo snímky nevidané (z nejrůznějších důvodů) řadu let. Tím nastal okamžik, kdy jsme po deseti letech měli možnost znovu spatřit muzikál Kdyby tisíc klarinetů.

Z dětství jsem měl na ten film poměrně matné a chaotické vzpomínky; v podstatě jenom ty, že to byla nějaká sranda se Suchým, Šlitrem a Matuškou. Teď mě nově objevená antimilitární tematika zcela zasáhla. Což bylo umocněno ještě tím, že v těchto památných říjnových dnech, kdy jsem šel poprvé k volbám, psal Žaclěř '76 jako o život a chodil denně na staré filmy, tedy tenkrát v první polovině října, jsem byl také povinen dostavit se k vojenskému odvodu. V neblahém špinavém sále vyhlášeného „kulturního střediska“ v Obřanech jsem předstoupil před komisi, která mně nahlédla do trének a prohlásila mě za vojenské služby schopna bez závad. Byl jsem v prdeli.

A potom jsem večer zase uviděl Kdyby tisíc klarinetů. Tam Bachova toccata a fuga d-moll udělala tečku za dalším nezvratným krokem k ustavení mého světonázoru. Chodil jsem na to denně, pokud to hráli, pak do jiného kina a pak zase do jiného. Tahal jsem na to lidi z oddílu a postupně ten film viděli všichni, každý nejméně jednou.

Píšu o tom proto, že to byla přesná trefa. Byli jsme toho filmu plní. Cítili jsme se vždycky v kině natolik jeho součástí, že nás ani nemohlo napadnout nic jiného, než že si to prostě taky zahrajeme. Během týdne jsme mezi sebou po nejrůznějších známých a po všech čertech posháněli prakticky všechny písničky z filmu na malých deskách, vydaných přibližně deset let předtím, v polovině šedesátých let.

Když přišel konečně pátek, byli jsme po celé Bramborové pohádky jako na trní a zkouška nestála za nic. Jak jen to bylo možné, se všim jsme praštili a s pirkovským gramofonem se odebrali do velkého sálu. Měli jsme ho celý pro sebe a na jeho památném jevišti jsme zahráli celý ten klarinetovský příběh.

Dopadl nad očekávání dobře; je skoro škoda, že to nikdo neviděl. Znali jsme to dokonale a podle potřeby jsme vystřídali všechny důležité role. Protože Naďa chyběla, Věra, tentokrát s téměř neomezeným prostorem, „nesla břemeno“ většiny dámských rolí. My, mladí muži jsme postupně alternovali všechny ostatní významné postavy. Jícha byl k popukání, když jako ministr války (Martin Růžek) vysvětloval, jak se hraje „vrabčák“. Věra byla dobrá; ať už jako filmová Tereza (Brejchová) nebo jako dítě volající na mne – Jiřího Šlitra: „...kde je ten míč...?“ A – po pravdě – i Michal byl dobrý; většinou v roli mladého Karla Gotta, která mu velmi seděla. Můj herecký přínos k produkci spočíval v oscilaci hlavně mezi postavami Šlitra, Matušky a některých důstojníků (Darek Vostřel). I Petr Peňáz si udělal pár lampasáků. Celé představení bylo samozřejmě poněkud zhuštěné, nosnými pilíři byly reprodukovány písničky, jež jsme playbeckovali a nejproslulejší scény. Ale to jsou vlastně skoro všechny. Děj jsme našlapali, což vyšlo časově přibližně na polovinu, tedy asi na hodinu.

Tak jsme to ze sebe dostali. Přišlo mně poctivé, že jsme ten milovaný film jenom pasivně nezkonzumovali. A škoda, že to nikdo neviděl.

Před léty si Kolektiv zinscenoval Čechovovu Svatbu tak, že nakoupil spoustu potravin, jež rozložil na dlouhou prostřenou tabuli na jevišti. Jarek Svozil v nápovědní boudě předfíkával kompletní text, který po něm protagonisté opakovali. Tak si před prázdným sálem sami pro sebe udělali divadlo. čirou náhodou se mi tehdy podařilo kus shlédnout a zdálo se mi to docela dobré. Závěr: pokud si tedy Kolektiv počítá mezi své realizované inscenace i tuto Svatbu, potom já musím našemu oddílu započítat kromě Pohádek z bramborových řádků i muzikál Kdyby tisíc klarinetů. Bez diskuse. A náš oddíl za dobu své existence má na kontě (kromě bezpočtu smělých plánů) dokonané inscenace hned až dvě. Jenom o tom nikdo neví.

Koncem října byl „Žaclěř“ dopsán. Celé jsem to vyvázal a poslední sešit, nedopsaný až do konce jsem Knabidl několika eventuálním čtenářům k připsání jejich názorů. To nebyla chytrost nebo jasnozřivost, jak mě později někdo přecenil. Prostě tam zbylo volné místo. A pomalu jsem se smiřoval s představou, že to bude číst přece jenom víc lidí. A odhadoval jsem správně, že by nás to za současného stavu mysli mohlo

pěkně slepit. Z odpovědnosti za následky přílišné otevřenosti jsem se vyzul počátečním upozorněním na bezprostřednost zachycených myšlenek. Pak jsem slavnostně hotové dílo předal už týden otravující Věře Zástěrové, jako první v pořadí. Okamžitě s tím utekla domů a až do pozdních nočních hodin četla a četla, dokud to celé nepřečetla.

A přečetla si to, co následuje. (Prakticky beze změny. Vem to nešť!)

IV. oddíl & Žaclěř '76

– jak jsem to viděl já

I.

Předehra

Takže začalo to tím odchodem od tebe. Pořád jsem žebrol aspoň vo kousek tvé společnosti a snažil jsem se to prodloužit. Ani jsem nevěděl proč. To jsem pochopil až v tramvaji, když jsem začal přemýšlet vo tom soustředění dopředu. Padl na mě tak příšernej spleen, že jsem si říkal, že to bude strašný a proč já vůl tam vůbec jedu. Možná, že to bylo předznamenání toho, že to soustředění bylo tak fajn.

Ještě doma to bylo příšerný; to jsem z toho byl tak zničený a zblblej, že jsem si pak pustil gramofón a když dohrála první strana elpíčka, tak jsem ji pustil znovu a že je to vlastně pořád první strana a ne druhá, mně došlo až při třetí písničce. A tak podobně utíkal večer. (To balení a tak). Taky jsem se pokusil zavolat Holečka, abych s ním pokecal, ale s tím nebyla řeč.

A pak přišel konec spleenu náhle: zazvonil telefon, volal Jícha. To byl skvělej dialog. Po prvních větách to ze mě spadlo, kecali jsme asi hodinu (a je to opravdu pravda svatá, to bylo 19.30–20.30), pak jsem šel k němu a blbnuli jsme u něj až do půl druhé; to bylo výborný. To jsem zrovna potřeboval. A když jsem pak doma zabalil, osprchoval se a dočetl knížku, kterou jsem s sebou nechtěl tahat (necelých asi 100 stránek), šel jsem asi před čtvrtou spát. To už jsem věděl: To soustředění bude fajn!

II.

Cesta a předcestí

Samozřejmě, začnu předcestím.

Na pozdní noční hodinu, kdy jsem usnul, jsem se ráno probudil dost brzo čilý a svěží jako ranní ptáče. Udělal jsem ze sebe světáka, zavolał jsem jednou Jíchovi a Jícha mně jednou zavolał, pustil jsem si desku (poslední) a šel jsem.

Ó ty odjezdy! A zvlášť na tohle soustředění se vydařil. Škoda, žes tam nebyla! (U toho odjezdu). Svůj obří kufr jsem nechal stát venku a šel jsem do baráku („barák“ – všeobecně používané synonymum pro oficiálně: Krajský dům pionýrů a mládeže). Vpadl jsem dolů do Ornisu (naši klubovny), kde jsem padl – samozřejmě – na Holečka. A v takové výborné náladě jsme potom s klukama a s některejma holkama z našeho oddílu připravovali poslední potřebný věci na ten lágr, a bavili jsme se a hádali jsme se a dělali jsme srandu a celá ta atmosféra byla taková fajn.

A pak jsme vyjeli. Ty cesty mám rád (většinou), když někam jedem. Ale ty autobusy, co jsme s něma jeli, byly dost příšerný. Já jsem málem omdlel, když jsem je spatřil. Ty byly zjednaný od Dopravního podniku města Brna (!); takový ty jejich zasviněný krcálky z linek. Městskéjch. No, ale vlastně mně to ani nevadilo. Pak. A jeli jsme.

Já jsem seděl na tom rodinným sedadle vedle Darka. Darek se jmenuje Rafii a je po otcovi Persián. Totiž Íránc. A proti nám seděla Věra. A tak jsme dali na kolena naplacato kytaru, protože Darek prohlásil, že nás naučí jednu karetní hru. Pochytil ji někde na prázdninách a říkal, že to je „stará francouzská hra“, protože nevěděl jak se jmenuje. Tak nás to naučil a my jsme to pak asi 40 kilometrů hráli, než nás to přestalo bavit. Pak ten blázen prohlásil, že nás naučí ještě jistou „starou anglickou hru“. O té taky nevěděl jak se jmenuje a největší sranda byla, že asi po čtvrt hodině jeho příšernýho výkladu jsem v ní poznal poker. Jinak jsem na cestě „ani nesáhl na kytaru“, jak jsem si přísahal. Téměř jsem to dodržel. A pak už jsme přijeli do kopečků, pár toček, pár serpentin, kus stoupání a jsme tady.

Vlastně tam.

V Žaclěři.

III.

Pár dní do neděle začínaje příjezdem

Takže jsme odešli nahoru na zámek. No tak zámek – turistická ubytovna udělaná z bývalýho záměčku. Ale zvenčí to jako zámek vypadá. Tak my a naše holky jsme dostali dvě cimry v přízemí. Z toho jsem ze začátku moc radost neměl, protože se tam denně, ale hlavně večerně potloukají kolem zámku různý místní individua. To vím z loňska. Ale bylo to tak lepší, protože jsme aspoň jako loni nemuseli nejmní 80x denně do těch strašnejch schodů.

Hned jak jsme do toho pokoje přišli, tak jsem měl konflikt s Darkem. On je takto jako hodný hoch, ale někdy, teda spíš většinou dokáže v tomhle svém věku lézt úplně strašlivým způsobem na nervy, ale o tom ještě bude řeč. Že ho tam vychováme, to jsme si řekli. Loni jsem ho každé večer mlátil řemenem, ale moc to nepomohlo. Jenže letos na to máme prostředky! Ale o tom ještě bude řeč. Dostal jsem se s ním do konfliktu kvůli nočnímu stolku. On tvrdil, že je jeho. Že stojí nalevo od jeho postele. Já jsem tvrdil, že je můj a že stojí napravo. Myslím, že měl pravdu, protože všichni měli stolec nalevo od postele. Ale jeho štěstí bylo, že se nakonec sebral a přinesl si vodkud'si stolec jinej, kterej si postavil nalevo od postele, za což jsem ho pochválil a bylo to vyřízený.

Pak jsme si tak zhruba vybalili a já jsem postavil svůj obrovskej kufr doprostřed uličky a nechal jsem ho stát a Holeček mně nadával a nemohl projít a bylo to světový. Pak jsme s Jíchou jen tak letmo po cestě přezkoušeli naše přístroje; oba fungovaly výborně. Ten Jíchův až moc, jak jsem v jednom okamžiku poznal.

Zbytek odpoledne jsme se různě povalovali a nedělali nic; v pět jsme šli dolů na večeri k věznici (tam je totiž basa) a večer jsme začali jako oddíl (čtvrtej – teda náš) číst tu knížku. Pán much – to ti dám přečíst. A pak jsme šli spát. Ale když jsme byli ještě vzhůru a svítila Jichova prťavá lampička, kterou tam vezl až z Brna a předtím z Ruska, přišla ke mně po zdi stonožka. Dostal jsem z ní šok a musel jsem ji rozplácnout, až bylo po ní.

— — —

A bylo ráno. Pro nás začínal den v sedm, to byl budiček. A taky něco jako rozcvička.

Po snídani začal program. Náš oddíl měl mít dopoledne vycházku spojenou s koupáním, takže jsme šli do Prkennýho dolu. Tam teče potok, kterej je přehrazenej, takže vznikne rybník. Takovej malej, ale jejich. A dá se tam plavat. Takže jsme se koupali. Je tam příšerně ledová voda. Že Holeček se v ní vydržel ráchat asi půl hodiny, to mě nepřekvapuje. Nýbrž to, že jsem to vydržel tak dlouho s ním (v té vodě myslím, jako). A pak nám Silva (to je naše oddílová vedoucí), předčítala těch pět Bramborovejch pohádek, který teď děláme. Po tom prvním přečtení nebo spíš poslechnutí jsem z toho měl pocity dost různý, ale je to dobrý. Fakt. To poznáš, když to slyšíš víckrát.

Před obědem jsme pak sestavili razítko naší masážní kliniky – primář MUDr. Petr Holeček, napsali jsme tabulku jako firmu a ještě řadu různých drobných prací abysme mohli tu kliniku co nejdřív otevřít. Teď vybočím a popíšu Jíchův masážní stroj. Jak jsem už říkal, je založenej na principu katodovýho výboje. Skládá se z ovládacího pultu na kterým je vypínač a regulátor velikosti výboje („Jemně – Prostředně – Silně“). Od toho pultu vede jedna šňůra do zásuvky a druhá do takové masívní rukojeti, kde se indukují vysoký napětí; tam se nasazují různý takový skleněný násadce, vlastně trubice, naplněný nějakým plynem. Má to několik násadců různě tvarovaných podle částí těla. A pak ještě pověstnej železnej násadec, taková trubka, kterou se dalo téměř svařovat. Tak teď víš, s čím jsme tam měli co dělat.

A pak byl polední klid, ve kterým se Jicha nák nepohodl s Darkem a pak to začalo. Chvilí se spolu honili po pokoji, až jsme se rozhodli, že mu pomůžem. Já jsem se pověsil na Darkovu pravou a Michal na levou ruku, povalili jsme ho na postel, Petr Peňáz si mu lehl na nohy, a aby sebou Darek nezmítal a uklidnil se, našrouboval mu na palec od nohy takovej speciální louskáček na ořechy. (Jo, čili ne mačkáním, ale šroubováním se v něm drtily ořechy. Anebo něčí prst.)

Takže Darek tam ležel a nemohl nic dělat, protože my jsme leželi na něm a potom Holeček vytáhl Jíchův přístroj. Darek začal rvát už při pohledu na něj, takže mu Petr Peňáz musel kousek přitáhnout louskáček. Holeček tam nasadil nejdřív skleněnej bodovej násadec a zapnul to na „prostředně“. S takovým opravdu milým a přátelským výrazem ve tváři se s ním přiblížil k Darkovi a starostlivě mu přiložil ten výbojovej konec dvakrát na břicho. Dvakrát to zapraskalo, dvě fialový jiskry proletěly Darkovou košilí a zavrtaly se do jeho kůže. Dvakrát strašlivě zařval a pak začal škemrat, abysme ho pustili. Když to s náma nehlo, protože jsme se rozhodli, že ho vychováme pro dnešek opravdu pořádně, myslel, že se snad z toho nějak vyvleče, a začal se vzpouzet. Takže Petr Peňáz o něco víc utáhl louskáček a Holečkova kulatá tvář se roz-

zářila jako měsíček. Věnoval Darkovi letmý pohled a okázale na chvíli vypnul stroj, aby mohl bez nebezpečí sundat původní skleněný násadec a v zápětí zašátral rukou v přístrojovém kufříku a vytáhl už tehdy pověstnej železný násadec.

Už psychické účinek tohohle léčebného zařízení byl strašlivej. Darek začal ječet. „Né, železným né!“ řval. Holeček se na něj láskyplně zadíval a pak zapnul stroj. Zreguloval ho na „silně“ a obrátil se s ním k Darkovi. „No tak, Darečku, ticho“, řekl laskavě a přiložil mu násadec k noze. Darek nepopsatelně zařval a připojil že „...to je jako jehly!“...

Ještě chvíli jsme se tak všichni – opakuju znovu všichni – bavili (opravdu všichni bavili – i Darek. Kdyby totiž nechtěl a opravdu by zuřil, nikdo by ho na tu postel nedostal), až se najednou otevřely dveře a vešla Paní. Okamžitě jsme všichni povolili, vstali jsme, nic se jaksi neděje, že? a tak. Paní se zeptala, co to mělo znamenat, no mládenci! a my jsme řekli že nic, že jsme zkoušeli nějaký masáže a Paní odešla zjednat pořádek. Zapnutej přístroj v Holečkově ruce našťěstí ani moc nebrala na váhu. A protože Paní za nás sprdla Silvu, dostali jsme pak vod ní všichni „co drželi Darka“ facku. No tak, facku zrovna né, ale tak náák. Samozřejmě Holeček tomu ušel.

Odpoledne jsme dělali improvizace. Ze začátku tam na té louce, takové té hezké, to bylo k těm pohádkám, a pak jsme se vrátili a na zámku v sále jsme dělali volný improvizace. To bylo výborný. Nejlepší z nich byla tahle:

Polehali jsme si na zem a zavřeli oči; museli jsme se dokonale uvolnit. Ale totálně; v žádné končetině, v žádném svalu nějaký napětí. Nic. Panák bez svalů. Pak nás Silva obešla a u každého vyzkoušela, jak je uvolněnej. A ti, kteří se jí pak nezdáli asi dost soustředění vstali a na zemi nechala jen asi tři (nebo čtyři?). Včetně mě. A já jsem teda byl tak dokonale, jak snad ještě nikdy v životě. Jako uvolněnej myslím. Nedělal jsem to poprvé. A pak ti, co stáli šli k ležícím (bylo to akorát na dvojice) a začali s něma všelijak manipulovat. My jsme nevěděli, kdo to je, ten náš partner; měli jsme to poznat z toho zacházení s náma. Podstata právě tkvěla v tom, že s náma měl manipulovat sice všelijak, ale nesměl nám ublížit. Nechtě, pochopitelně. Třeba když by mně zvedl ruku do vrchu, tak ji musí zase měkce položit, protože ten ležící to nečeká a snad by ani při tom celkovým uvolnění nebyl schopnej pád té ruky zvládnout.

Ke mně přišel někdo a nevěděl jsem kdo. Jenže on se mnou zacházel tak mistrně, s takovou jistotou a přehledem, že okamžitě získal mou důvěru a už jsem se nebál, takže jsem věděl: to může bejt jen Petr Peňáz. A taky jo. To jak se mnou on zacházel snad nemělo obdoby. Jen jednou mu trochu ujela má hlava a sjela na parkety. To se musí okamžitě napravit. Protože ten ležící pak znejistí a jde do střehu – kdyby náhodou něco, a už není z hader. A on to napravil hned vzápětí a tak výborně, že jsem ani na okamžik nezapochyboval o tom, že už to nikdy nebude, jo, že to byla jen náhoda, nebo tak. A potom přestal a po chvíli jsem cítil, že se mě chopilo množství rukou a chvíli se mnou hejbal, ale už to nebylo vono, protože jich bylo moc. Nebylo to tak dokonalý. Pak mě vzaly do luftu a nesly mě do jednoho rohu místnosti. Ucítil jsem, že mě pokládají na něčí tělo. Nevěděl jsem čím a pak ty ruce, co mně podpíraly hlavu, mně ji položily na hrudník toho těla. Jen ta hlava uchem dolehla na ten hrudník, uslyšel jsem silnej, pravidelnej buchot. Prásk, prásk, mlátilo něčí srdce a pořád, když pak ještě na mě položili jiný tělo, jak jsme tak leželi v té změti, slyšel jsem to srdce bušit.

Pak Silva řekla, že máme pomalu otevřít oči. A chvíli ležet, než se strašně opatrně máme zvednout. Základ tvořily dvě těla, na nich Nad'a, na ní já a na mých nohách ještě někdo. Tak jsme se pomalu sbírali z té hromady a šlo to ztuha po tom tranzu, protože jsem se nemohl fyzicky dobře ovládat. To bylo moc dobrý.

Pak už se do večera nedělo nic. Šli jsme do místního kina na 1. díl polskýho velkofilmu Potopa.

Příští den (to byla středa) jsme šli na tu louku u lesa. To dopoledne jsme si vymínili k samostudiu textů do Lady, a tak jsem tam napsal podstatnou část jednoho soukromýho dopisu. Taky se ho na chvíli zmocnila Nad'a a nakreslila tam takovou zidealizovanou ženskou, takže jsem tam musel přikreslit chlápka, abych to spravil.

V poledním klidu náš pokoj přišli navštívit Pavel Kříž a Standa Zajíček. To jsou dva moc dobří kluci z III. oddílu. Pavel stačil utéct; Zajda dopadl podobně jako včera Darek. Dovědělo se to vedení a činnost kliniky nám byla až na další zakázána.

Odpoledne se dělal Lada. Když nás Paní vypustila, šel jsem na nádvoří a tam sedělo kolem ohniště na lavičkách pár lidí a něčemu se chechtalo. Tak jsem tam šel a oni si četli rómský pohádky. Je to napsaný strašně srandovně. Pak jsem hučel do Petra Peňáze, aby sepsal oficiální žádost k vedení, aby nám povolilo kliniku.

Večer byl takovej oheň, kterej by sám o sobě za moc nestál, ale Lubor tam dělal se všema takovej hromadnej test. Říkal, že výsledky pudou do computeru a že se je dovíme nejpозději a nejdřív do týdne. To je zvláštní, do dneška je nikdo neviděl.

— — —
Ve čtvrtek byl asi zase Lada, už ani nevím – to bylo dopoledne. Odpoledne jsme měli sportovní. A tak jsme hráli kvalifikační boje našeho oddílu v ping-pongu o účast v pirkovském finále. Já jsem hrál první match s Nad'ou. Ta to moc neumí, takže jsem hladce vyhrál. Pak jsem hrál s Jichou. Ten to umí moc, takže jsem hladce prohrál, i když jsem dřel jak kůň. To byly odpolední zápasy.

A večer sedím u stolu v pokoji, na nic zlého nemyslím a najednou se rozletěly dveře a dovnitř vpadl někdo (už ani nevím kdo) a s očima navrch hlavy zařval: „Všechno uklidit! De sem komise!“ Nejdřív jsem nechápal o co jde, ale pak jsem si uvědomil, že to bude ta kómis, která byla konečně ustanovená na základě naší žádosti o zrevidování zdravotní nezávadnosti naší kliniky a s tím spojeným oficiálním povolením provozu. Do toho okamžiku jsme občas ordinovali tajně, přes úřední zákaz, a když se to vedení dovědělo, tak z toho byly oplétačky. A vedení se to dovědělo dycky, protože ten pacient strašně řval. Takže vedení si myslelo, že tam ty lidi snad mučíme nebo co, proto jsme chtěli komisi právě dokázat, že nejen že to není zdraví nebo dokonce životu (no to už vůbec) nebezpečné, ba právě naopak, k udržení zdravé kondice nezbytné a dokonce příjemné. (Ovšem narozdíl od běžné klinické praxe jsme nastavili regulátor výbojového přístroje pouze asi na půl stupně). Bleskově jsme se všichni oblékli do bílých plášťů, připravili přístroje a jedno lůžko, na kterým se dobrovolně uvolil podstoupit předvádění přístrojů na vlastním těle Pavel Ťoukálek, tj. vedoucí III. oddílu.

Tak a byli jsme tam za kliniku: primář MUDr. Petr Holeček, sekundární lékaři: MUDr. Jiří Rambousek – oddělení elektromasáže, MUDr. Igor Veselý (to jako já) – oddělení masáže vibrační, MUDr. Michal Novotný – odd. ruční masáže. Zdravotní bratři: Petr Peňáz, Aleš Šibal, Darek Rafii. Komise nám byla záhy představena v tomto složení: „Za vedení tábora“ (tuším) Silva Delongová, mám dojem, že „Za divadlo“ nebo tak něco pí. Jindra Delongová, „Za školství“ pí. Nevěčná (to je jedna učitelka z mé bývalé devítiletky, vona tam jela s náma), „Za architekturu“ Lubor Fridrich a už tam myslím nebyl nikdo.

Nejdřív Holeček představil personál kliniky a pak se Pavel rozhalil, lehl si na postel a p. primář na něm začal předvádět Jichův přístroj. Pavel byl dobrej, protože to nijak nebojkotoval, naopak říkal, že je to velmi příjemné. Pak se odhodlala Paní, že to vyzkouší na své ruce a protože to bylo tak slabý, tak taky řekla, že to nic nedělá. A ptala se jak to, že teda ten Standa Zajíček u toho tak řval a prchal, tak jsem jí vysvětlil, že je to blázen a psychopat a že by to dělal, i kdyby se to ani nezaplo. Pak pan primář předvedl ještě ostatní násadce (kromě toho železnýho, kterej jsme před komisí skryli) na Pavlovi – dokonce taky ten skleněnej bod'ák. Tím to bolí jako jehlou a Pavel říkal, že teprv tohle je zajímavý, že těma druhejma vůbec nic necítil. Pak si p. architekt přál s Pavlem prohodit několik slov; položit mu pár kontrolních otázek. Dopadlo to dobře, protože Pavel ho ještě poznal a dokonce byl schopen odříkat číselnou řadu až do desíti, takže komise musela konstatovat, že léčba opravdu nezanechává vážnější následky. Pak jsme komisi předložili důkazy o naprosté nezištnosti, bezúhonnosti, ale také úspěšnosti naší kliniky. A to letáček proti úplatkům a reklamní prospekt o kvalitě léčby. Po té p. architekt vyslovil údiv nad tím, jak může mít taková klinika tak strašně oprýskanej strop, kterej pořád opadá a tak, takže jsem byl nucen mu vysvětlit (samozřejmě před celou komisí), že naše klinika patří k nejhůře dotovaným v tomto státě a nejsou prostředky na opravu. Pak komise uvedla, že celým táborem letí fáma o nějakém hrozném přístroji. Prej železným a všichni z něj mají strach. P. primář chvíli dělal, že neví, o čem je řeč, předváděl něco jinýho, ale pak přece jen vytáhl železnej nástavec, od prvních dnů tábora opředenej zlou pověstí. „Ano! To je on!“ vykřikla komise a obratem jej zabavila. Tím byl Jichův přístroj oficiálně schválen pro lékařskou praxi. Pak jsem předvedl já svůj přístroj; ten byl schválen jednoznačně, protože tyhle masáže jsou fakt příjemný. Dál už nebylo co schvalovat, tak komise sdělila, abychom vyčkali s praxí až do úředního povolení (na papíru), které vydají v nejbližších dnech. Ale musíme prej ukázat doktoráty, tak je Petr Peňáz později vyrobil. A bylo to.

Večer se četl Pán much a já jsem ho přerušil jen na ping-pongovej zápas s Hanou. To bylo utkání, po kterým bych se nejraději neviděl, protože jsem ho strašně blbě prohrál. Ona Hana to umí moc dobře, ale podařilo se mně jí vnutit svůj styl hry; snažil jsem se hrát krátce a všechno sekat, aby nemohla smečovat, což ona umí. Dařilo se to a vyhrál jsem 1. set. Taky ve druhým jsem vedl až do konce a měl jsem 4 (!) match-bally, ale už jsem to nevydržel a projel jsem to. To jsem už věděl, že je konec a že ten třetí nevydržím; a taky ne. Strašně jsem se totiž před tím v těch dvou setech honil. Nejradši bych se neviděl, to jsem už

řikal, ale možná to tak bylo lepší, protože bych se dostal do semifinále (v případě výhry) a tam bych sehrál trapnou roli outsidera. A šlo se chrnět.

Ale pozor! Ještě na něco jsem si vzpomněl! A to jak jsme dopoledne dělali z Holečka mumii. Inspirovali jsme to samozřejmě my dva. Nebylo jaksi co dělat a byli jsme v pokoji u holek a on tam ležel na posteli a já vedle něj. A potom jsem si klekl a začal s ním pracovat jako funebrák, když připravuje mrtvolu do rakve. Pokoušel jsem se mu sepnout ruce, ale ty prsty mu nechtěly držet; ruce se pořád odklápěly. A voči! Dycky jsem mu zatlačil voko, ale jak jsem pustil, tak se jedno nebo druhý otevřelo a tak blbě se na mě dívalo. Zkrátka von byl strašná mrtvola. A tak to šlo furt dokola a výborně jsme se bavili. A pak nějak přišla řeč na sarkofágy a tak jsme vzali papír (toiletní) a celýho jsme ho vomotali. A von si pak do hlavy vydlabal dvě díry, aby viděl, a šel po chodbě a vypadalo to strašně.

Tak to byl čtvrtek

Na páteční události si hrubě nevzpomínám. Asi se nedělo nic zvláštního.

Avšak v sobotu! To dopoledne přšelo, takže jsem si na cestu na oběd vzal svůj gestapáckej gumák. A hrál jsem si na velitele jednotky. Ostatní kluci byli pouze nižší důstojníci. Magická síla toho pláště je taková, že to naprosto dobrovolně uznají. Pozval jsem tedy „pány důstojníky“ na oběd do „důstojnické jídelny“. A tam u stolu jsem seděl s důstojníkem Holečkem a důstojníkem Darkem. I zahájil jsem kampaň proti Darkovi. Nechtěl totiž nám dvěma, vyšším pánům důstojníkům, u stolu posluhovat. Přál jsem si vědět, proč odpírá poslušnost, konstatoval jsem, že taky jeho jednotka nemá právě nejlepší výsledky, a tázal jsem se ho, jestli by se nechtěl podívat na východní frontu. On nás pak oba urazil, takže jsem si poznačil jeho jméno do notesu a hned po návratu na zámek jsem dal vystavit rozsudek smrti. Darek v něm byl mimo jiné zločiny odsouzen také pro své „sklony k humanismu“. Pak ho všichni podepsali a já a Aleš jsme šli rozsudek vlastnoručně vykonat, protože mě, Darka a Aleše poslal Holeček do lesa na souše na „stožáry“ na Bimbo-Show.

Tak si Aleš vzal revolver, já rozsudek a plášť a šli jsme s Darkem do lesa. Já jsem si pokaždý něco zapomněl v pokoji a pořád jsem se vracel a Holeček zuřil a já jsem měl radost. „Je ti doufám jasný, Petře, že to komando, cos vyslal do lesa, se tam sice výborně pobaví, ale žádný dřevo nepřinese!“ To řekl Jícha. Holečkovi to bylo jasné, a tak jsme šli. Po takové cestě pořád dál, až jsme narazili na příhodný místo. Tam jsme Darka postavili na pařez a já jsem mu přečetl rozsudek. Ale Darek skvěle sehrál úlohu takovýho prostýho Rusáčka, toho typickýho Ivánka, a s takovým naivním výrazem ve tváři (ale nádherným, to by se muselo vidět) dával najevo, že nic nechápe. Tak jsme mu ten rozsudek pracně přeložili do ruštiny, ale on pořád nic nechápal, pak jsme ho otočili zádoma k nám a on pořád nic nechápal a tak naivně rusky se usmíval (von je na to typ), až Aleš vypálil první ránu. Výraz obrovské hrůzy se mu zjevil ve tváři – konečně pochopil. A pak začal tak rozevláté ivanovsky prchat a Aleš do něj musel vyprázdnit celej zásobník (ty rány se rozlíhaly po celým lese), než konečně po rusky padl a bylo po něm. Ale i potom, když jsem zaprotokolovával stojíc nad ním, že „zastřelen na útěku“, měl takovej nechápavej, širokej, hlubokej ruskej výraz. A bylo po srandě. Našli jsme souše a šli jsme zpátky. Večer jsme se museli družít s nákým pražským pěveckým dětským souborem. Voni brnkali na kytary (měli jich tam asi 50 a všichni stejnej rytmus) a zpívali většinou blbý písničky. Pak jsme s něma museli kolčit [tančit; pozn. '99], ale naštěstí šli dost brzo pryč. A pak se to všechno vyčistilo, takže tam zbylo jen osm lidí z našeho oddílu, náhodou přesně na páry, takže se tam daly ploužáky. Tak to bylo: já, Jícha, Michal a Aleš, a Nad'a, Jarka, Věra a Hana.

Ze začátku se to celkem pravidelně střídalo (mimochodem tančit s Nad'ou ploužák je fakt zážitek). Ale pak odešel Aleš a pak Hana. A pak to začalo. Nad'a si chytla stabilně Michala a to co předvedla byla ukázka naprosto dokonalé, precizní, profesionální balicí techniky. Vona si s ním prostě očividně hrála jak kočka s myší a on jí na to naletěl. Totiž to je tak, že von je v tomhle totálně zelenej. Vona ne. A má na to. Já jsem měl Věru a Jícha Jarku. Ale my jsme jeli normálně. Partneři se samozřejmě už neměnili, a tak jsme se s Věrou strašně hezky až do konce bavili. Vo všem. Taky vo Michalovi a tak. Bylo to hezký.

Před spaním jsme se o tom s Jíchou ještě bavili. O Nadě, jak to neuvěřitelně provedla, a Jícha zastával názor, že Michal je osel, jak jí na to skočil (to jako že to snad neměl opětovat nebo aspoň né tak příliš). Tak jsem se ho zeptal, co si myslí, že by jako dělal on na jeho místě, a řekl jsem, že bysme udělali totéž, jak znám naše a Nadiny kvality. (Téma kvalitama myslím teď v obou případech samozřejmě něco jinýho). A on to uznal.

IV.

Den pracovního klidu

Nedělní ráno začalo šokem. Příčina: Darek, samozřejmě. Myslím, že ho máme všichni rádi, ale on trpí vysvětlovací mánií. A to tak příšernou, že se to snad nedá ani popsat. Překypuje totiž obrovským množstvím různých úlomkovitých vědomostí z nejrozličnějších vědních oborů. A naprosto nesouvisle, bez jakýchkoliv příčin nebo souvislostí, z naprosto neznámých popudů a zcela neočekávaně (když se to vše shrne, tedy nesmyslně) je dává k dobru. Totiž k dobru! To si myslí on.

Uvedu příklad, kterým se uvedl on hned první hodinu po příjezdu našeho pobytu na zámku. Povalovali jsme se na kavalcích a bavili jsme se úplně o něčem jiném, on prohlásil – tak, jak jsem popsal – zčista jasna, úplně bezdůvodně, že: „Moucha má na sobě chomáčky a v nich přenáší červíky a bakterie“. Nebo tak nějak. Chyba vždycky když takhle začal byla, že jsme do toho jeho žvanění zasáhli a hádali se s ním. Nejinak to nedělní ráno.

Nejdřív se probudil o hodinu dřív než byl budíček a experimentoval se zabíjením vos trichloretylénem. Vzbudil mě tím taky, ale bohužel nejen že jsem mu to nezakázal, nýbrž jsem ho v tom ještě podpořil. Ta morální moje podpora ho zřejmě natolik posílila, že když jsme vstali, cítil se nejpovolanějším člověkem k tomu, aby nám začal nejdříve vysvětlovat a posléze se s námi hádat asi na 50 různých témat rakovinným lékařstvím začínajíc, přes stereovizní kina pokračujíc a pantografy elektrických lokomotiv končíc. Totiž to se musí vidět. On, génius, jak s takovou laskavostí a dobrosrdečností se vidí kompetentní všechny problémy řádně vysvětlit a srozumitelně vyložit všem těm blbečkům okolo. Sice Jícha a Petr Peňáz ho dycky usadili, protože ve všech teoriích měl vážné trhliny, ale jestli jsme si mysleli že přestane a že dá sobě a hlavně nám pokoj, to jsme se zbodli. To on zase nepřestane. Po snídani jsme nacvičovali menuet na Bimbo-Show. Bylo to velmi pěkné. Princip komičnosti byl v tom, že pánové byli velice vážní (jak ostatně normálně v menuetu) a dělali to dobře (ten menuet), a dámy to pletly a kazily. Nad'a vyvolávala, že k sobě musí mít nákyho přiměřeného chlapa, teda co se týče vejšky a tak, že. No a tak jsme nakonec šli spolu. Jenže všechny figury menuetu nebyly dořešené až do konce, tak se řeklo, že se na tom bude ještě dělat a Holeček mě, Aleše a Darka poslal znovu na stožáry – tedy na soušky do lesa, protože (to jsem zapomněl říct) ty souše, co jsme přitáhli včera odpoledne s Alešem a Darkem nám včera lidi z II. oddílu, zvířata ta hnusná, pořezali na táborák. Slíbili, že nám donesou nové kůly, ale zatím se nic nedělo. Tak jsme vzali pilu a sekyru, že to tam hned očistíme a šli jsme. Přifařil se k nám ještě Michal. A cestou jsme zpívali kanadské lesácké tradiceonály (přesněji řečeno jeden), takže jsme se dostali vbrzku do pravé dřevorubecké nálady. A když jsme přišli na místo, viděli jsme, že z těch hnusných souší, který tam byly skácený, si jaksi nevybereme, a tak musíme holt náky skácet sami. Mimochodem, souší a hezkejch tam bylo plno. Ale my jsme už byli nezvratně rozhodnutí, že jsme dřevorubci. Tak jsem vyhlídl rovnej strom akorát pro naše účely (suchej samozřejmě) a nasekal jsem ho. A pak Aleš. Potom jsme s Michalem poklekli a podržli jsme jej. Aleš se do něj opřel, zapraskalo to, švih, prásk a ležel přesně tam, kde jsme ho chtěli mít. (Ten strom samozřejmě). Stáhli jsme ho na cestičku, a další. Pak ještě jeden. To je nádhera. Fakt. Jak to praská, když se ta koruna prodírá ostatními větvema, co jí stojí v cestě! Jak to krásně dusne a nadskočí, když padne. Kácet stromy (ale po romanticku sekerou a pilou) je krásný. Ještě štěstí, že na nás nepřišel hajnej, on by nám to všechno vzal. Myslím tu sekyru, která sice nebyla za dva zlatý a topůrko za tolar, ale byla vypůjčená přímo od něj. V tom byla komičnost situace vlastně. Pak jsme ty kůly vzali a šli jsme zpátky. Holečkovi jsem hned sdělil, že jsme vykáceli půl lesa, a on nám sdělil, že jsme blbci. Odpoledne jsme jeli do Trutnova. Na divadelní představení nějaké amatérské nebo poloamatérské skupiny z Olomouce. Vyměnili jsme si, že tam musíme jet vlakem. Teda hlavně my, fanatici do vlaků. Holeček, Petr Peňáz, Jícha a já. On totiž tou krásnou krajinkou jezdí takovej ten typickej motoráček, ta stará Tatra. Tak plnej vlak tam snad nikdy neměli. (No, vlak – dva červený vagónky). A prakticky obsazenej samým Pirkem. Sedl jsem si k voknu, abych měl všechno z první ruky. A abych měl ve svém bláznění kolegu – naproti mně seděl Petr Peňáz. A pak vedoucí stroje nastartoval a dali jsme se do pohybu. To je taková nádhera! Jak ten vagónek drncá a ujíždí tou krajinou! Hezkou. Já s Petrem jsme každěj otřes toho vlaku fanaticky prožívali a neustále jsme si průběh cesty humorně komentovali. No, byla sranda veliká!

A v Trutnově jsme šli do toho teátru. Amfiteátru. No jo! Pod širým nebem to ti dobří lidé provozovali. A snad k vlastní škodě, dost to tím ztratilo, i když děj se ve skutečnosti odehrává ve stejném prostředí. (Rockovej festival v Montaně, no. Zkrátka hippies, drogy... a tak.) Měli tam dobrou muziku – teda složenou dobře. Zahranou už tak dobře ne. V ději byla rafinovaně namíchána politika mající kořeny až kdesi ve II.

světové válce. Takže se vlastně ani nedivím, že to vyhrálo Jiráskův Hronov. A dostalo cenu ministerstva. Ale jinak dobrý.

Zpátky se jelo zase tím vlakem. A v noci. To bylo teprve hezké. A když jsme šli v Žacléři z nádraží na zámek, Michal se vedl s Nad'ou. Totiž ten člověk byl od včerejška od večera pod naším ostrým, kritickým pohledem naprosto ve všem, co prováděl. Nám bylo jasné, že si ho Nad'a sbalila jen tak (řekněme na těch pár dní), ale tomu případovi to jasné nebylo, dokud mu to ona sama neřekla. On si totiž myslel bůhvíco že se mu nepovedlo a jakej je úspěšnej playboy, a tak skákal, jak ona pískala, a ještě blbě. Do Trutnova se totiž playboysky přistrojil a vyholil a vzhled korunoval riflovou holčíčí vestičkou, kterou za tím účelem vysomroval od Silvy. Byl přesvědčenější, kdovíjak v tom světácky nevypadá. Nevypadal. Teda vypadal, ale ne jako playboy, nebo eso, nebo king. Jako teplouš. Fakt. To mu pak taky Jícha v Trutnově řekl. On z toho byl úplně vedle, ale vestičku nosil dál.

Takže bylo asi půl jedenácté. Neděle pomalu končila. Ale pozor! Ne pro náš oddíl. Pro ten to nejdůležitější a snad taky nejhnusnější za celý den a možná tábor mělo teprve začít. A začalo. A bylo to tady.

V. MARE CRISIUM (moře krizí)

Schylovalo se k tomu vlastně pomalu celý ten týden. A bohužel dost neoriginálním způsobem. Prostě každodenníma pařákama v pozdních nočních hodinách. Když budu dále mluvit adresně, není v tom nic osobního. Jenom to vzhledem k povaze díla podávám faktologicky přesně. Iniciátorkami všech (pařáků) byly holky. V čele s Nad'ou. A byly to pařáky (no, vono se tam moc nepilo) naprosto nesmyslný, vlastně tak zoufale a křečovitě organizovaný. Jako kdyby musely za každou cenu bejt každé večír, jinak zdechnem. Já teda ji chápu (Nad'u), stejně jako tu patnáctiletou snahu hrát si na velký, která ostatně nekončí jen v patnácti. Takže jsme s Jíchou sice byli v podstatě proti tomu, ale nijak jsme to nepacifikovali. Ba dokonce já jsem byl jedním z iniciátorů (bohužel) sbírky na chlast. A ani jsem si snad neuvědomoval, že z toho nevzejde nic dobrého. A tak kromě prvního večera, kdy oslavoval Aleš narozeniny, se pak každé večer nesmyslně pařilo. Se mnou včetně, protože bych býval pozbyl světáckosti.

Tady ta Nadina skalní vášeň pro každovečerní bohémsej život nám s Jíchou šla vyloženě na nervy. Ale co horšího! Ty pařáky se organizovaly úporně každé večer, i když z každého předchozího byl nějaký průser. A co nejhoršího – nevodnesli jsme to ani tak my (spíš vůbec), ale Silva. Už po tom druhém dostala od Paní sprd'ana, že se tam kouřilo. Blbý holky. Blbý holky! Můj bože, jak jsem je v ty chvíle nenáviděl. Jak si hrajou na velký. A Silva byla ještě taková – já nevím, snad hodná – nebo spíš takovej blázen, že to ani nezakázala. I když jsme tím dělali průsery jen jí. Dyť si snad musela uvědomit, že každým dalším povoleným pařákem přivolá na svou hlavu jen další průser. Ty holky to totiž neumí. Dyť vony to tak neumí, až je to příšerný. Neumí prostě normálně pařit. Normálně pařit. Ano, to se taky dá. A tou nedělí to vyvrcholilo.

Z té peněžní sbírky koupily holky chlast. Něco tvrdýho a tři flašky vína. A tak, když jsme přijeli z Trutnova, vymohly si ještě takový menší tančení asi do půl dvanácté. Dělo se to nahoře v malém sále. Nám klukům se tam sice nikomu nechtělo kromě Michala, kterej se mohl přerazit, jak poskakoval vokolo Nadi. Holeček, Petr Peňáz a Darek se žádnýho pařáku neúčastní. Já a Jícha jsme si řekli, že tam teda pudem (ač neradi). Jo, a Aleš tam šel. Já jsem tam přišel vo něco později a už se téměř tančilo. Ale ne dlouho, neboť přišla Paní. První co udělala bylo, že zabavila kuřivo. Plnou krabičku „amerik“. Ameriky! Pro Kristapána, ty blbý holky si koupily ameriky! Tenkrát jsem v tom momentě nevěděl, jak dalece v tom ta která holka lítá, ale to ještě nebylo tak zlé. Ty cigarety Paní prostě zabavila. Ale pak se podívala na vokno a tam pod ním tak, že to musel každé vidět, byly vyloženy všechny ty flašky. Pane bože! Já nevím. Vony si snad hrály na nějakou recepci nebo párty. Vony to ani neschovaly! A při tom plnoletí jsme tam jenom tři. Paní nám povolila otevřít jen jednu flašku a to tvrdý zabavila. A odešla. Aby se vzápětí vrátila a začala vykřikovat, jak si teprv teď uvědomila, že v našem oddíle jsou ještě patnáctiletí atd. a zabavila ostatní. Kromě té otevřené flašky. A odešla. Pak přišla Silva. „Děcka, vy jste tak blbí,“ řekla sice s úsměvem, leč domnívám se, že přece jen bohužel trochu trpkým. A pak nám vyličila, jak právě přišla dolů Paní, jak ji za ty její děti sprdla a jak nám i tohle dost hladce prošlo. A ponechala nás tam.

Byl jsem strašně naštvanej. Strašně. Poznamenal jsem několik nelichotivých poznámek k blbcovi, kterej neschoval ty flašky. Nad'a řekla, že to přece nemohla vědět, že sem přijde. A já jsem potom znechuceně odešel. Všechny tam nahoře jsem nenáviděl. A nejvíc Nad'u, Michálka a Hanu. A Jíchu taky, že tam zůstal.

Nejvíce mě ale mrzelo to, že si Silva vo mně myslí to samý, co o těch pitomcích. A já nevím proč, ale strašně mně na tom tenkrát záleželo, aby mě neřadila tak totálně k nim. Tak jsem bloumal po chodbách a ona zrovna vycházela z kanceláře. Tak jsme se po sobě tak podívali. Já jsem pokrčil rameny. A – možná to nebylo vode mě zrovna moc hezký vůči těm nahoře – ale cítil jsem nějak, že nemůžu jinak. „To sou přece takoví blbci!“ řekl jsem. „To je..., to se snad..., já nevím, přece...“ udělal jsem v nedostatku výrazů teatrální komicko-tragické gesto. Už nevím, co na to řekla, ale fakt je, že za chvíli jsme se už strašně hezky bavili o našem oddíle a o lidech v něm jednotlivě. Pak šel okolo Holeček, tak jsem mu řekl, aby šel sem. A všichni tři jsme tam pak seděli a bavili se hlavně o otázkách našeho oddílu a tak.

A pak to nahoře skončilo. Oni šli dolů. Jícha se k nám hned nasomroval a to neobyčejně hlučně, jak to má ve zvyku. Silva šla pryč a my jsme mu s Petrem oznámili, že se hned teď budou dít zajímavý věci. Jen co se vrátíme z umývárny. Ještě před tím jsem ale Jíchovi řekl v pokoji, jaký je vlastně názor na Hanu, kterou on tam dotáhl, jaká se ukazuje že je, a že se pro Pirko nehodí. Ano, ve všem se mnou byl zajedno. On umí přemejšlet. A zase je ale pravda, Hana ho téhle přednosti často zbavuje. A tak jsme šli s Holečkem do umývárny a slíbili sme, že „jen co se vrátíme!“ Ještě jednou jsme se po cestě ujistili, že jsou to blbci. Potom Petr povídal, jaký je to vlastně obrovský štěstí pro nás, že máme Silvu. A že ona nás má ráda a že je asi taky ráda, že nás dostala. A že jí děláme samý průsery a ona nás za to ani vlastně nesprdává nebo tak. Já jsem pak v umývárně řekl, že v našem oddíle je několik jedinců, kteří vlastně působí jako katalyzátor. (To jsem taky říkal dole Jíchovi.) A že bez jejich podnětů by k takovým věcem ani nedocházelo. A že by teda bylo lepší, kdyby nebyli. On souhlasil. „A koho ty by sis představoval, že by se měl vyhodit?“ zeptal se. „No, Hana, Michal a Naďa.“ „Ano, přesně tak,“ řekl. „Přesně tak.“ A sešli jsme dolů.

Lehli jsme, Jícha zhasl a Petr začal. Takovým odměřeným a pololehkým tónem. S nepatrným nádechem ironie. Je to odpornej tón. Hlavně pro toho, komu patří. Takže začal: „Dneska se situace v našem oddíle vyhroutila, že? A všichni asi víme proč. No!“ Už si to nepamatuju přesně jak to říkal, ale mám dojem, že to bylo tak nějak. Já a Jícha jsme raději nezasahovali a ostatní se nesnažili ani dutnout. „A zkrátka, přišli jsme na to, že v našem oddíle je několik lidí – nebudu je jmenovat – jejichž přítomnost má velmi neblahý vliv na práci celého kolektivu. Neřeknu kteří to jsou, ať si to domyslí sami. A zařídí se podle toho. Kdybych je jmenoval, tak by se to na chvíli zlepšilo a pak bysme byli tam, kde jsme teď.“ Ostatní na něj doráželi, aby jim to řekl. Byl jsem rád, že je neoblomnej; že je to takhle vlastně hovadina jsem pochopil až záhy. Ve chvíli, kdy Aleš (v našem oddíle jeovej) prohlásil, že je mu to jasný, že to teda určitě on patří mezi ně. A že teda když k němu nemáme důvěru – nebo něco v tom smyslu řekl, tak se teda hned teď sbalí (bylo asi 12) a jede pryč. Vstal, začal si oblíkat gatě a házet věci do kufru. A nemyslel to ze srandy. Tak mu Jícha řekl, aby přestal blbnout a šel si lehnout. Ale on přestal, až když ho Holeček ujistil, že on mezi ně nepatří. Pak se otevřely dveře a vešla Věra a Míla. Jen tak mimo, ale vlastně k věci podotýkám, že tam nahoře se ta flaška vypila a že se z ní (to jsem teda jen slyšel) Věra a ještě jedna (nevím která) dokázaly slušně setnout. Říkám jen jak jsem to slyšel. Ale když jsem je pak viděl na chodbě, vypadaly na to dost. No, rozhodně teď už byla Věra vystřízlivělá. Co ji k tomu přivedlo, to nevím. Ale do našeho pokoje ji zřejmě přivedla naše hádka. Prej byla slyšet až k nim. A chtěla vědět, vo co de. Petr chvíli nechtěl nic říct, ale pak jí zhruba reprodukoval co nám říkal před chvílí. Samozřejmě chtěla taky vědět, kteří to jsou. On to pochopitelně nechtěl říct. Taky je musel ujišťovat, že to žádná není. A tak odešly. Na to Jícha vyjel na Petra, že takhle se nikam nedostanem, leda do malérů, když ostatním neřekne, kdo to má bejt. (Jícha teda věděl, kdo to je, tomu jsem to už řekl.) A že už to začalo před chvílí s Alešem. Taková nejistota nemá smysl. Já jsem se k němu přidal, a tak Petr podlehl. „No, tak když to chcete vědět, tak je to Hana Šebestová, je to Naďa a je to Michal Novotný,“ odsekal. „A dál už nic neříkám!“ Chvíli bylo ticho. Pak je protnulo: „Jé, děcka, to je sranda,“ – to je idiotskej, typický darkovskej úvod, kterým začínal většinu svých sdělení. A hned jsme viděli, že je chyba, že to adresný určení slyšel. „Já sem myslel, že tam patřím já! A vono ně, che, che! To je sranda. Voni mě nechcou vyhodit!“ Tak jsem na něj zařval, aby držel hubu. Asi po třetím napomenutí od nás tři konečně ztichl. Jéžiš, to je blbec! A pak se ozval Michal: „Mohl bys mně, Peťo, prosím tě říct, proč tam patřím já?“ „No vidíš,“ obrátil se Holeček vítězně na Jichu. „Tady to máš. Já jsem to říkal. No, a co mu teď chceš říct? To je jasný, že mu to nemůžem nijak zdůvodnit.“ „No,“ na to Jícha. „To bych Petře tak netvrdil.“ A začal to mírně rozebírat. A ne špatně. Skončil potom téma stupidníma rádoby pařákama. Pak jsem taky podotkl, že to chlastání a ty pařáky jsou vůbec blbost a že vidíme, kam to vede. Jícha vodsouhlasil a řekl, že hlavně teda ten chlast. „No jasně, chlastat se prostě nebude,“ povídám našťvaně. „A Igore,“ vobrátil se Michal na mě. „Ted' mně řekni, proč najednou zčistajasna takhle obracíš? Předtím

dycky když to někdo navrhl, tak: »Jó, jasně, koupí se flaška a napijem se« – to by mě teda zajímalo, jak to, že tady před Petrem najednou tak vobracíš? “ „Proč, proč,“ vyjel jsem. „Protože to sakra neumíte! Copak to má nákej smysl?! Hra na velký, to je úroveň! A chlastat se zkrátka prostě už nebude!“ Pak mě zas Jícha podepřel tím, že to je fakt a nezáleží na tom, jestli je na mejdanu alkohol nebo ne. Může bejt úplně stupidní mejdan bez alkoholu, stejně jako zná výborný mejdany, kde byl alkec. A samozřejmě naopak. A je vidět, že tady na to prostě nemáme. Ještě chvíli jsme se tak bavili (zajímavě, hlavně ale hlučně), a tak za chvíli přišla zase Věra a Mila. Zase řekly, že je to slyšet až tam a taky se v kostce dověděly obsah debaty a Jícha jim sdělil závěr: to je nedělat alkoholický pařáky a v případě pokračování bojkot nejvyššího řádu. Věra z toho byla na větvi a asi třikrát se ptala proč nebo tak. Nedočkala se odpovědi; snad pouze sporé nějaké. A tak smutně konstatovala, že jsme blbí, a šla pryč. V napětí jsme usnuli.

— — —
Celý ráno pak probíhalo v takovém zvláštním napětí. Sice jsme na sebe mluvili nebo tak, ale nebylo to normální. Pak se ke mně přitočil Michal a řekl, že mám říct Holečkovi za něj, aby mu sdělil, čím nám tady vadí, a když to bude přesvědčivý, tak nám nebude překážet. V opačném případě ale nevidí důvod, proč by měl odcházet. To bylo rozumný. Ale taky fikaný, protože tolik přesvědčivejch důvodů nikdy nikdo nenajde. A že se k nám nehodí? To je fakt, že to není žádný argument. Potom začal zcela očividně sichrovat svý postavení v Pirku. Nejdrív několikrát nechal na posteli svou dvanáctistrunku. Kdyby někdy jindy Jícha sedl a začal si na ni brnkat a pak by tam Michal vrhl, zabil by ho. On totiž dělá, jako by ta dvanáctka byla snad z křišťálu a měla cenu nejmíň dva milióny. Ale dnes ne! Jícha si na ni několikrát vrzal a Michal přišel do pokoje a neřekl mu ani slovo.

A potom při odborné! Byl tak šíleně aktivní, že jsem to u něj ještě nikdy neviděl. Silva řekla, že by bylo dobrý, kdyby se do těch „bramborovejch pohádek“ složily nějaký písničky. Tak si Michal došel pro svou důležitou kytaru a důležitěj notovej sešit, kterej si vzal s sebou, aby mohl důležitě hlásat, že si tam bude poznamenávat hudební nápady, který se mu dostaví. On totiž trpí chudák fixní ideou, že je zázračné hudební dítě. Že umí skládat. A patrně ho k tomu opravňuje to, že jedinej z nás tam má jakýsi „hudební vzdělání“, protože chodil pár let do klavíru. A tím pádem je hotovej skladatel. Takže: „Děcka, všechny texty, co napíšete, mně hned dejte! Já je zhudebním!“ byla jeho první slova, když se vrátil. Tím mě ale celkem nepřekvapil. Už když jsme měli skupinu a já jsem psal texty na cizí melodie, tak se předváděl stejně a říkal, abych napsal někdy něco jen tak a že mně to zhudební. A já jsem ho prostě nepřesvědčoval o tom, že když si něco napíšu jen tak, že si tu hudbu k tomu udělám taky (což se asi dvakrát stalo). Nejinak tady. Nechal jsem ho mistrovat a v duchu jsem se žral a říkal si: uvidíme, kdo teda. Textově jsem byl v té době totálně vykradenej. Ale rozhodně musím aspoň něco složit.

Darek začal chrlit svý texty jako na běžícím pásu. Ten kašpar by si ale stejně nedal vysvětlit, že kvantita zanechává dost hluboký stopy na kvalitě. A tak Michal promptně první z nich zhudebnil. A přesně jak jsem čekal: jednoduchá country melodie úplně bez nápadu, nic. Viděl jsem, že nemá moc na víc (jako Michal), i pookřál jsem.

V poledním klidu jsem se strašně porafal s Nad'ou. Uznávám, že k tomuto scénickému výstupu jsem zavadal příčinu. Bohužel. Protože jak by to jindy kvůli takové blbosti neudělala, dnes čekala zřejmě od rána na nejmenší záminku. Nádherně blbě jsem se jí předhodil k nohám. Začalo to tak: Paní přikázala klukům z našeho oddílu, aby uklidili kolem ohniště. Z celkem malicherné příčiny (nevím už jaké). Naprosto nesmyslněj, typický vojenskej buzerací příkaz. Stejně tam nebylo co k uklizení. Ale že jsou to echa včerejšího večera, to mně bylo jasné. Tak jsme tam s Michalem šli – sami dva. Chvíli jsme se tam mořili nesmyslným překládáním větví z hromady méně upravené na více upravenou, až mě to dožralo, že jsme tam sami. Řekl jsem, že se na to... A že jdeme zpátky, když se ostatní můžou válet... A šel jsem se válet taky. Pak na nás přišla Silva, sprdla nás, že tam nejsme, a vyhodila nás (ovšem kromě Holečka, samozřejmě) ven. A z celého oddílu jsem tam byl já, Aleš, Michal, Naďa a ještě dvě holky. Zase se nevědělo, co se má dělat. Pak přišel náš bývalej vedoucí Pavel Reich, že nám jde jako pomoci. A taky řekl, že neví, co by se tady mělo dělat. Aleš měl kudlu, tak si holky v čele s Nad'ou (červeně podtrženo) plus Michal (v závorce) začali házet do stromu. Nevěděl jsem co dělat, tak jsem řekl Alešovi, vzali jsme pilu a sekeru a šli jsme si skácet pár stromů.

Když jsme se vrátili, byla tam už vzorně poskládaná hromada roští. Jak se může vyrobit poskládaná hromada roští z poskládané hromady roští, to dodnes nechápu. A bylo tam umeteno. Ano! Umeteno kolem dokola. Tak jsem tam přišel a Naďa ještě něco dodělávala, takže se hned pustila do mě. Zahulákala něco vo tom, jaká jsem sketa a tak. A že jsme to měli uklidit my, teda kluci a místo toho se jdu flákat někde po

lese a vodřou to za nás holky. Tak, tak – já jsem byl ten zločinec! Na mou hlavu mělo padnout to, že tam z kluků nikdo nebyl. Kromě Michala ovšem, kterej tam pracoval, čímž si – jak se domníval – upevnil u Nadi pozice. No tak tím mě teda definitivně dožrala. To bylo moc. Ale jakž takž jsem se ovládl a se sarkastickým úsměvem jsem se jí zeptal, co tady teda dělají a že se je vo to nikdo neprosil, aby tady něco dělaly. „Měli jsme to přece nařízený my,“ dodal jsem. A to jsem zatraceně bodl vedle. Ale za to rovnou do vosího hnízda. Pro tenhle okamžik, pro tuhle hádku jsem byl nenávratně K.O. už v prvních vteřinách. Ale nejhorší bylo, že neměla pravdu. Neměla pravdu! A přísahám, že ze mě nemluví zaujatost. Fakt neměla pravdu. Až na ten začátek, že jsme to měli dělat my, to je fakt. Ale to další, to byl samej výmysl, jedna nejodvážněji překroucená pravda za druhou, že jsem něco takovýho v životě neslyšel. A nebyl jsem schopnej vůbec žádné obrany. Hned na začátku, po mé nešťastné větě na mě vychrlila neuvěřitelněj přívál slov. Dal by se shrnout asi tak, že sme neměli co dělat v nákym lese a měli jsme tady uklízet. Na to jsem se zmohl na poslední obrannej hák, když jsem jí řekl, že když jsme odcházeli, nic se tady nedělo a ony, speciálně ona v čele, házely kudlou do stromu. Tvrdá rána, cha, cha! Tvrdá rána jako kdyby nebyla. Ta se ani nezastavila. Ta byla rozjetá jako tank. A teď začala s tím překrucováním. S odstupem se na to snažím dívat objektivně. Možná byla po včerejším večeru (protože dostat se v té hádce k němu, o to jí šlo) obětí pokroucených informací, možná to s ní udělal vztek, prostě nevím a nevěděl jsem ani tehdy; snažil jsem se srovnat si to v hlavě, ale v ty chvíle dost neúspěšně. Bohužel už nemůžu ani dost málo reprodukovat obsah. Jen vím, že zkrátka neměla pravdu. Jenže zase jak se to vezme. Z jedné strany svou pravdu měla, ale přesvědčit ji o tom, že ta její pravda je vlastně nepravda, to chtělo v ty chvíle diplomatický kličky na nejvyšší úrovni. Ty by možná zvládl Petr Peňáz. Já v ty chvíle ne. Zmohl jsem se jen na ubohoučké kličkování založený na puntičkářské kontrole jejího projevu a bezděčných chybách ve formulacích nebo slovíčkách. Jinak jsem byl vedle a snažil jsem se získat čas. Když se mě pak závěrem s vítězstvím v očích zeptala, co na to všechno můžu říct, obrnil jsem se tím, že jí to všechno, co jí chci teď na to říct (a při tom jsem nevěděl vůbec nic) nebudu říkat tady a teď. Ona řekla, že to můžu říct teď klidně, že je na urážky zvyklá, když říká, co si myslí. Řekl jsem jí, že nějakýho urážení jsem dalek a že jí to nebudu říkat teď a privátně z toho důvodu, že to řeknu později a přede všema. To se ještě tenkrát myslelo, že se svolá nějaká valná hromada našeho oddílu. (Ty pařáky, ty vyhazovy atd.) Významně jsem zakončil a odešel jsem. V bláhovém sebeujištění, že jsem snad přece jen tak blbě neskončil.

Pak asi za čtvrt hodiny jsme šli na louku číst Pána much a já jsem to reprodukoval Jichovi. Skoro celý. Uklidnil mě tím, že to je docela normální a že on taky není schopnej v hádkách hned reagovat. To dojde až později. Tehdy už jsem přesně věděl, co jí mám na to který říct, až se zase chytmem. A snažil jsem si to zapamatovat, kdybych to fakt musel říkat před všema.

Celý odpoledne jsme na sebe (s Nadou) nepromluvili a po Pánovi much se trénoval menuet. Ona zjistila, že je se mnou v páru a reagovala na to zhnuseně. Já jsem jí zas věnoval jen ty nejnutnější pohledy v rámci toho tance. Jinak jsem předstíral, že ji ignoruju, a tvářil jsem se blazeovaně. Podobně to probíhalo až do večera. To byl zase oheň. Jako normálně nás přemluvili, ať přitáhnem kytary (já a Michal). No a tam jsme se zase smířili. Michal seděl samozřejmě vedle Nadi na lavičce. Tak jsem si sedl vedle něj. A furt se nám nechtělo nic hrát. „Kluci, tak hrejte něco,“ řekla Nad'a najednou. Michal zavrnl svou obvyklou frází, že jako nic neumí a že se mu nechce. To dává mistr najevo, že čeká na další pobízení. „Kluci, tak Igore, zahrej ty něco. Když jsme se dnes tak hezky pohádali...“ Na to jsem jí řekl, že jako uznávám, že to roští jsme měli dělat my, to jako jo. Ale jinak..., nechal jsem pár významných teček. Podívali jsme se na sebe. A tak významně jsme se usmáli. Ale to ještě byla jakás takás bariéra uprostřed. A pak ten významnej úsměv přešel v normální. Usmáli jsme se na sebe. A už ne přes bariéru. To byl jeden z nejhezčích okamžiků toho dne.

A pak už to šlo zase normálně. V našem oddíle se situace od dnešního dne vylepšila. Pak už to bylo dobrý. A já a Nad'a si od té doby rozumíme skvěle. Takže – uklidnila se hladina přetékající. A je to zvláštní, nebo spíš vůbec ne, ale od té doby jsem už ani na okamžik nepřihradil Nad'u k těm dvěma, nad kterejma – řekněme – Damoklův meč se stále třepal. Ale dál to bylo dobrý. A je to dobrý. A bylo po krizi a je po krizi.

VI.

„Bud' zdrav, umělče!“ (bez komentáře)

Úterní dopoledne se dělaly pohádky, Michal tam působil jako skromný velký umělec, blejskal se se svejma dvěma písničkama (totiž melodiema), který vyprodukoval předešlýho dne. A já jsem se žral. Protože

z toho byli všichni úplně vedle a já jsem viděl, že to nic tak světobornýho není. Ale to ze mě mluvila opravdu jen bladá závist, protože to zase není tak špatný a zároveň mně bylo jasné, že dokud něco nestvořím já, tak musím držet hubu. Ale jinak mě velice potěšila poznámka mladého intelektuála Radima Zezuly, který po vyslechnutí té jedné písničky prohlásil, že mu to obsahově připomíná písničku z televizní Popelky. Nikdo jinej tam ten den na zámku nebyl. Jen náš oddíl. Všichni ostatní jeli na nějakou výlet. Takže jsme stloukali stojany na rampu a i jinak připravovali Bimbo-Show. Včetně menuetu; to už jsem byl při tom s Nadou v nejlepším pohodě. Ale to už jsem vlastně říkal. A netekla taky voda. Fakt. To bylo hnusný. Museli jsme jezdit až dolů na náměstí s konvema pro vodu. Fuj & tajxl! Odpoledne jsme se víceméně (spíše ovšem více než méně) povalovali na kavalcích. Přemejšlel jsem, jak bych se měl konečně už zapojit do těch pohádek. Darek vedle mě plodil text. Jicha vedle mě plodil text. Když je nezávisle na sobě vyhotovili, začali si je vzájemně zotuzovat. Při čemž Jicha byl jaksi víc v právu. Jednak nezačal a jednak byly Darkovy argumenty blbý. On totiž oslavil už úspěch s těma dvěma textama, který Michal zhudebnil, a cítil se být velikým textařem a odborníkem minimálně na úrovni – no, třeba Fischera, nebo Suchého, a tím pádem povolaným do tohohle každému kecat. A k tomu úplně pitomě. Jicha ho usadil. A právem. Darek to neviděl pochopitelně rád, ale stejně se nakonec radoval, protože v Jichově textu byla jedna myšlenka, na kterou on přišel údajně sám teď, ale kterou prej už kdysi v jedné své básni řekl kdosi známej. Takže ten text padl a měl jsem po kšeftě. Prozatím.

Ale večer, těsně před tím, než jsme odešli do kina na druhý díl Potopy, přišla do našeho pokoje Nad'a. Speciálně za mnou. Ona napsala v dopoledne text a nechtěla ho dávat Michalovi, který by s tím nadělal zase něco na country způsob. To mně řekla. Vzal jsem si to. („Je to tvoje poslední šance!“) Že z toho já žádnou country neudělám, to jsem věděl. Byl jsem rozhodnutý dát tomu rockovou podobu. Tak jsem si nejdřív našel rytmus, který na ten text sedl. Udělal jsem na to akordy a v tom rytmu jsem je hrál k té sloce. Ta melodie vyšla sama. Ale byla taková moc jednoduchá. Moc rovná. A to není taky dobrý. Nad'a si sedla vedle mě. A pak jsem jí přehrál ty akordy na sloku a tu melodii jsme dodělali spolu. Vona má na to nějaký smysl. Další. A pak už to bylo vono. Tak jsem to napsal a bylo to. Pár míst jsem tam ještě trochu vyspravil. A jí se to líbilo. Ostatním myslím taky. A mně koneckonců taktěž.

Ve středu ráno a dopoledne bylo Michalovi „špatně“. Chudák, upoutal se na lože. On sám. On je totiž hypochondr. A nejstrašnější, kterýho jsem kdy viděl. A je to vlastně chudák, protože si začne namlouvat nějakou nemoc (často) a sugeruje si to tak silně, že to opravdu pak dostane. Tím si vyvolal už kdysi před třema rokama slabou žloutenku. Nechali jsme ho teda, aby se s tím potěšil (jak řekl Pavel Reich) a dělali jsme sami.

Pak přišla potřeba, aby se zhudebnil další z Darkových textů typu „bleskový telegram“. Tak jsem s tím šel k nám na cimru a Nad'a šla se mnou. Zas jsem tomu dal nejdřív rytmus. A spolu s úplně prostou melodií ten charakter textu vystihuje. Michal nám ze své postele neustále mistroval a říkal mně, jaký akord mám dát tam neb onam. Tak jsem mu řekl, že si tam dám akordy, jaký chcu; on se mírně nakrkl. A když to bylo hotový, zavolal na nás, abysme přišli k němu a zahráli mu to. Mělo se tomu rozumět tak, že jako velký mistr kriticky zhodnotí. Kdybych si potrpěl na teatrálnosti, napsal bych, že nevím, zda se mám smát, či plakat. Tak jsem mu to zahrál. Jemu ale stejně nezbejvalo nic, než aby řekl, že jako dobrý.

Odpoledne se hrál fotbalovej zápas. III. oddíl se cejtil, tak nás vyzval. Tříčlenný mužstva. A tak jsme jim to holt klepli 7:3. Já, Jicha a Michal.

Během dne napsala Věra svůj druhý text. Ten první dala Michalovi. Ten ho šel skládat za paní Nevěčnou, takto naší zdravotnici. Když to bylo, tak se holedbal, jak to sám složil a jak pí. Nevěčná pomáhala. Jinak jsem se velmi záhy dověděl, že ta melodie byla vlastně celá její. On posloužil asi dvěma nápadama. A ten druhý text mně večer vrazila do ruky. Tak to mě moc potěšilo.

Čtvrtek. Co bylo, sakra, ten čtvrtek? Já si pamatuju až polední klid. To jsem si sedl na postel, vzal si ten Věřin text, vyprosil jsem si od Michala kus notovýho papíru (jen stránku, jenom stráněčku [škemry, škemry]) a začal jsem si s ním takt po taktu a doslova notu po notě hrát. Protože jsem měl plný zuby těch svejch jednoduchejch melodií. Takže jsem piloval každej tón. A vono to vyšlo! Když jsem skončil, vzal jsem kytaru a šel jsem ven zahrát to Věře. Že tam sedí na cimbuří, to jsem si zjistil, ještě než jsem začal. Má bláznivost šla tuším ještě tak daleko, že jsem to chtěl skončit dřív, než ona s těch hradeb sleze. Prostě chtěl jsem ji to přijít zahrát na ty hradby. A tak jo. Řekl jsem jí, že jsem to už složil a tak že ji to jako teda zahraju.

Řekla jo; vyškral jsem se nahoru. A hrál jsem to. Hrál jsem jí to. No z dálky na nás musel bejt příšerně romantickej pohled. Kdybych se na nás mohl dívat tak z dvaceti metrů, asi bych se nachechtal. A pak jsem dohrál. Ona řekla... řekla... – no, nebudu to reprodukovat. Znělo by to dost hloupě. Ale byla to obrovská voda na mlýn mé ješitnosti a samolibosti. Ajaj! Zakňoural jsem něco v tom smyslu, jako že to snad né a že ta melodie nebo tak... – prostě takový ty řeči těch skromnejch chudinek, který dělají, jako že oni nic a tak, člověk jaksi dělá co umí a podobně. Chvilí jsme se ještě bavili tam nahore a pak jsme šli na odbornou. Tam na hradbách psala svůj třetí text. Nejlepší ze svejch. A pak ho dopsala a strčila ho Michalovi. To mě otrávil. Ale jak se ukáže zítra, bylo to to nejlepší, co mohla udělat. Večer se mě ještě Petr Peňáz ptal, jestli existují jmenovitě nějaké písničky, v kterých se nerýmuje text. Uvedl jsem asi dva příklady. A on šel napsat své dva texty o penězích a o věcech. A brzo to napsal, takže už

— — —
druhej den ráno, spíš teda dopoledne mně je dal. Zatím jsem je odložil. Byly jiný starosti. Například včera večer jsme na nádvoří experimentovali se stroboskopem a nechali jsme ho přes noc venku. A ráno v něm bylo plno vody. Nevědělo se, jestli bude ještě fungovat.

To bylo tenkrát srandy! Ale přece jen pak fungoval. Dopoledne jsme trénovali pohádku (jako oddílověj program na Bimbo-Show, která se měla konat tradičně v tradiční den. Byla to čínská pohádka, vybral ji Petr Peňáz. A k tomu dni byla vybrána neobyčejně citlivě. Pojednává o hodným a zlým králi. Ten zlej král to nepřenes přes srdce, že u toho hodnýho se mají lidi líp a tak tam vrhne s brannou mocí, tu zem obsadí, prohlásí se tam králem a lidi se mají blbě. To je zhruba obsah. Velmi dobré, což? Jenže v té pohádce to nakonec skončí happyendem. Michal, Darek a já jsme dělali to vojsko. Darek byl voják, protože je nejvyšší a Michal je nejnižší, tak byl nejvyšší. Generál. Ten den mně to nějak zvlášť dobře myslelo, takže jsem pro tu pohádku vymyslel vojsku téměř všechny komediální prvky. řvaní, zravení, rozkazy atd.

V poledne pořád nevezli oběd. četl jsem si Petrovy texty. Najednou mně napadla melodie. Nebo spíš jen záblesk. Ta rychlost, se kterou jsem Michalovi zcizil kus notovýho papíru, vzal kytaru a vypálil na nádvoří, kde mě nikdo nerušil, byla neuvěřitelná. Tam jsem si sedl a ani se nehl, dokud to nebylo. Tou melodií jsem smutek těch textů ještě znásobil a samotnýho mě to dycky rozebere, ta písnička. Petr Peňáz to taky vynachválil. Cítil jsem se být velikým mistrem. A shlížel jsem na svět až odněkud z Himálaje.

Naproti na lavičce seděla Věra s Michalem a ten s kytarou a taky tam cosi vyváděli. Asi tam skládají melodií k té její písničce. A taky jo. Když už jsem byl pak na cimře, tak tam za chvíli přilítla Věra a řekla, že „Už to máme.“ Zeptal jsem se jí, kdo vlastně tu melodií složil. Řekla, že ona, a mně to bylo celkem jasný. Tím víc, když mně to pak zazpívala. Co mám povídat, bylo to krásný. Byl jsem strašně rád v tu chvíli, že mně ten text včera nedala. Tu melodií s textem nemohl(a) nikdo skloubit tak dokonale, jako autor(ka). A je to asi fakt nejhezčí melodie, která byla do té doby složená.

Protože se už zítra mělo hrát celopírkovský finále v ping-pongu (probojovali se tam čtyři lidi; od nás Jícha a Michal), otevřela se v našem pokoji sázková kancelář. Tipovalo se na pořadí, sázka na každěj tiket: 1,- Kčs. Je to zvláštní, ale ono to chytlo. Z celýho Pirka chodily do našeho pokoje zástupy a každěj sázel jak šílenec.

Večer jsem se pokusil dostat do kina na Motýlka, ale bylo mi to (a ještě hrstce věrných) zakázáno. Náhradou za to bylo nám dovoleno – příkázáno*, (* nehodící se škrtněte) abychom šli na večerní vycházku do lesa. Tak jsme šli. Ale ne tak hladce, protože jsme už chtěli vyrazit, když jsem zjistil, že mně někdo ukradl mou krásnou riflovou bundu. Prohledal jsem kde co a ne a ne ji najít. Situace začala být kritická; poletoval jsem mezi pokojem a hlavním vchodem jako blázen. Pak mně pomáhal i Holeček; taky jsme hledali úplně všude. Kromě skříně. Tam jsem se díval, to by bylo zbytečný. On ji ale přece otevřel a rozhrnul šatstvo. Vísela tam na věšáku. Jen zařval: „Jééééééé, to je blbec!!!“ Zbrunátněl v obličejí a odpotácel se na postel. Zjevně byl na pokraji infarktu. Uklidnil jsem ho naším vžitým rituálem [rituál „loajální“; pozn. '99] a bylo to.

V lese nebylo špatně. Seděli jsme, byla úplná tma a přinutili mě, abych s sebou táhl kytaru, takže jsem hrál a verunky po nás lezly a kousaly do nejružnějších částí těl. Pak se dalo pomalu do deště. Šli jsme raději zpátky. Když jsme šli spát, lilo už jako z konve a Holeček dostával infarkty, protože se strachoval o svou nedělní Bimbo-Show, která měla bejt na nádvoří.

Věra a Jarka rozdávaly zájemcům pusinky na dobrou noc.

— — —

V sobotu ráno nepršelo. Nastával poslední den před obrovskou show. To se dělo věci, to se dělo věci! Bylo takové zajímavé datum. No jo! V poledne při vysílání Radio Journalu Bimbo v meteorologické předpovědi Petra Peňáze vystoupily erární rosníčky na osmý přičel. No jo! Už na osmý přičel. To to letí, to to letí! To byste lidi nevěřili. No nic, tak dál.

Odpoledne se teda hrálo velké ping-pongové finále. Už samotné přípravy naznačovaly něco velkého. Největší sál na zámku se přizpůsobil tomu účelu. V dostatečném odstupu od stolu se rozmístily co nejekonomičtěji židle. Spousta židlí. To bylo pro diváky. Jinak se v místnosti zřídily dvě veřejné instituce. Jednak to byl Holečekův rádiorozhlasatelský kout, a pak můj samočinný „computer III. generace“, kterej měl oznamovat výsledky zápasů. Taky skóre a servis v průběhu. (Byla to obyčejná tabule, ale to jen tak na okraj.) Protože bych na to sám nestačil, zřídil jsem si pomocníka. Byl to Darek. Ale jo, osvědčil se znamenitě.

Ještě jsme přijímali poslední sázky. A když Holeček těsně před zahájením finále ukončil rozhlasem sázení, bylo v seifu kanceláře na 90 podaných tiketů. A stejně tolik korun.

Finalisté byli rozlosováni po dvojicích a začalo se. První utkání Svejkovský – Michal. Michal tam sehrál opravdu trapnou roli: 2:0 na sety. Hladká prohra. Druhej match. Jícha – Michal. 2:0 na sety. Velice hladká prohra. My s Darkem jsme se mořili u computeru. To byla skutečně dřina. Sledovat zápas, při bodu se otáčet, smazat předešlý a napsat nové číslo. člověk z toho za chvíli začne blbnout. Ale pak přijde zmechanizování úkonů a jde to. O přestávce veřejně Holeček představil obsluhu výpočetního střediska.

Další zápas: Pavel Kříž, velmi dobrý hráč (30 % procent sázek na 1. místo) a Svejkovský, velmi dobrý hráč, hraje závodně (50 % procent sázek na 1. místo, věk: asi dvanáct). Svejkovský dával najevo, že počítá s prvním místem. Proto naprostá většina obecenstva včetně osádky computeru a rozhlasu stála za sympatickým Pavlem Křížem. A on vyhrál. Vyhrál! To bylo všude radosti! No a Svejkovský přišel k nervovému zhroucení a odběhl si na toaletu ulevit zuřivým pláčem. A protože Pavel předtím velmi hladce porazil Michala, očekávalo se, že to nandá Jíchovi, kterej byl s ním řekněme na stejné úrovni. Nenandal. Jícha vyhrál. A zbývala mu velká přestávka a soupeř nejtěžší – Svejkovský.

Jícha vyšel ven. Měl strastiplný výraz, i cítil jsem se povinen ho potěšit. Vyšel jsem za ním. Taky jeho kroky zamířily na toaletu. Následoval jsem ho. Když jsme oba odděleně stáli, zeptal jsem se: „Tak co?“ Von řekl, že ...no jó, že neví, co ten Pavel dělal, takhle moh bejt ještě první. Přešli jsme k oknu. „Tak pročs mu to nenechal?“ zeptal jsem se. „No dovol, to snad ne! Tak když můžu, tak co bych mu to nechával?“ A mluvil dál o problémech toho turnaje. Moc jsem ho neposlouchal a díval jsem se z okna na protější stráž. Přerušil jsem ho: „Podívej na tu stráž. Jak je to nádherně plastický! Ten les a každá nerovnost terénu. To je výběrový okamžik na fotku.“ Opravdu; slunce stálo dost nízko nad obzorem. V ideálním úhlu osvětlovalo protější stráž. Nádherně vymodelovalo celou krajinu. Stráž, les, všechno. A ve vzduchu byl mírněj opar. Dodával romantičnosti a změkčoval jinak tvrdý hranice stínů. „No jo, člověče, fakt! Na barvu...“, „povídá. Chvilí jsme tak vedle sebe leželi v tom okně a dívali se dolů. „Už musíme jít,“ řekl. „Za chvíli to začne. Ale dokázals mě poeticky rozptýlit. To je víc, než hodina trenérových rad!“ dodal s ironickým patosem. Zašklebil jsem se a řekl jsem, že vím, co dělám. S patřičným patosem. A utkání začalo. Petr Svejkovský už hrál jen o zbytek své prestiže. Jícha o prvenství.

Všeobecně se čekalo, že si se Svejkovským neporadí. A po prohraném prvním setu tomu všechno nasvědčovalo. Ale nepovolil. Vyhrál těsně druhej set. Vyrovnáno! V pauze jsem za ním přiběhl od počítače: „Jé, člověče, tys na to přišel, jak ho uplácat!“ povídám mu rozzářeně. Moje nadšení vůbec nesdílel. Řekl že ne, že to je taková hra divná... V podstatě šlo o to, kdo dýl vydrží s nervama. A byla to pravda. Markantně se to ukázalo zvláště v rozhodujícím setu. Smečovat nemohl ani jeden. Míčky se na obou stranách pečlivě podsekávaly. Šlo jen o to, kdo udělá chybu.

Labilnější nervovou soustavu prokázal Svejkovský. Udělal o něco víc chyb a v závěru vedl Jícha 20:19. Oči mně lezly z důlků, bylo to horší než mistrovství světa. Čehokoliv. Byl jsem napnutej, ani jsem nedejchal. 20:20 - ježíšmarja, to je hrůza; třesoucí se rukou jsem přepsal číslo na tabuli. 21:20 - Jícha vede. Holeček se musel do mikrofonu namáhat, aby uklidnil diváky. Jícha mně později řekl, že jak se tak upínkali, byl úplně v jakýmsi tranzu. Že ho dělil bod od vítězství si uvědomil, až když to bylo zase vyrovnaný. Ale dál, další servis. Pálka – dřevo, pálka – dřevo... ping-pong. Rozšířenýma zornicema jsem sledoval hypnotizující míček. „Ať proboha udělá chybu, ať udělá chybu,“ modlil jsem se. Konečně! Ten výsledek 22:20 pro Jíchu už nikdo nenapsal. V okamžiku, kdy míček směřoval od Svejkovského palky nenávratně do sítky, jsem se vymrštil, strašně jsem zařval (dřív než všichni ostatní) a vrhl se k Jíchovi. Tak jako všichni, ale já první! V půli cesty mně na parketách v tom šíleném bezhlavém běhu ujely nohy a šel jsem k zemi. Dojel jsem po

ní rovnou k Jichovi k nohám. Vyškrábal jsem se na něj, fanaticky jsem ho objal a řval jsem něco. Už ani nevím co. Asi nic určitýho. Náš oddíl se kolem něj nakupil. Byl king. A najednou byl nahoře a lítal nahoru a dolů na našich rukou. To byly nádherný chvíle.

Když přejdu ke sprostému materializmu, musím konstatovat, že takový pořadí: Jícha, Kříž, Svejkovský, Michal tipovali jen dva lidi. Vyplatilo se jim po dvacetikoruně a čistej zisk kanceláře dělal okrouhle 50,– Kčs.

Když jsme šli na večeri, dával jsem si pozor na Jichu, jak zpychne. Ale nezpychl. Ani ze srandy, jak bych to asi udělal já. Byl úplně normální, stejnej jako vždycky. Bavil jsem se tím, že jsem se mohl přetrhnout v klanění před ním. Úslužně jsem se nabízel dojít pro to či ono, odsunul jsem mu židli a ometl, jen když jsem mohl sdílet společnost velkého mistra. On to bral humorně, říkal, že jsem blbej a tak. Ale choval se úplně normálně. Šel až tak daleko v demonstrování své normality, že nám dokonce přinesl čaj. To by jindy tak ochotně neudělal, teda že by se sám nabídl. Ani nečekal až ho tam odnesu na rukou, vstal a přinesl thé. Asi se dost kontroloval, aby se choval stejně. Ale doufám, že mu křivdím, že to prvenství na něm skutečně neza-nechalo žádných následků (krátkodobě, pochopitelně). Ačkoliv vím, že ne, do Michala má strašně daleko.

Večer byl řízen obří ceremoniál pro vítěze se vším příslušenstvím: několik řečníků, fanfáry, medaile, diplomy a reportéři. A samozřejmě stupně vítězů. A na tom nejvyšším byl náš člověk! Ano! Snad drobný postavou, ale veliký svým uměním. No jo! Pošklebováním větami: „Ty náš velký mistře“ nebo: „Ty náš malý vítězi“ anebo: „Ty náš malý stolní tenisto“ jsem dráždil Jichu ještě dlouho do noci.

Po ceremoniálu nás Holeček nahnal na dostavení stojanů na Bimbo-Show. Exceloval jsem v zatloukání hřebíků, takže jsem zatloukal, zatloukal, až jsem se příšerně praštil do palce. Kolem byl Holeček, Jícha a Aleš. Vypukli pochopitelně v ten nejsrdečnější smích. Co jsem měl dělat; ze vši síly jsem zkřivil rty přes bolestnou masku do tvaru, ve kterým jsem si představoval veselej úsměv. Ale jinak jsem jim to nezazlival, protože v opačném případě bych se asi stejně smál nejvíc. Jinak to bolelo pekelně. Aleš, kterej ten stojan držel, pak sdělil, jak úplně cítil, jak ta sekera (tou jsem to zatloukal) narazila na to měkký. No, ale stloukli jsme to.

Stloukáme, stloukáme, a najednou vidím od strážní věže, kterou se přicházelo zvenčí na nádvoří a tedy i do zámku, přicházet postavu. Postavu korpulentní, přioděnu v praktický cestovní havelock (nebo co), s příručním zavazadlem sportovního kabelovitěho typu. Snad Ivana (?), blesklo mně v hlavě. Už byla tma, takže byla ozářená jen zezadu žárovkou nad vchodem strážní věže. Ale co by tady dělala Ivana? „É...“, já, ahoj Ivano!“ Všichni tři u těch stojanů jsme zareagovali prakticky stejně. Takže to přece jen byla Ivana, jinak Jichova sestra a dokonce dvojče. Tedy poměrně populární osoba. Chvilí se s náma bavila a pak šla dál. A za několik vteřin se ozvalo z holčičího pokoje strašlivý zaječení. Začínalo asi na: „Jéééééééé...“ a přes zvuk sirény na vozech VB končilo na: „...na!“ Tak nějak to bylo s příjezdem Ivany.

Ale my jsme ještě museli zapojit reflektory na rampě. Nad'a zase zorganizovala pařák, takže Michal byl hned v tahu a kupodivu dost brzo taky Jícha. Petr Peňáz natáčel v kuchyni vyprávěčskej text do naší pohádky pro Bimbo-Show, Darek se někde flákal, Aleš zmizel za chvíli, takže s Petrem Holečkem jsem to dělal sám. Dvakrát jsme to zapojili, což mělo za následek stejnej počet vyrazení pojistek. Na to nám Paní zakázala to už teď večer vůbec strkat do zásuvky. Ale to bysme už neudělali stejně, protože členové Kolektivu měli dole pařák a tím pádem se ocitli dvakrát bez energie. Takže chodili okolo a podle povahy měli buďto ironické poznámky na rtech nebo vražednou masku ve tváři. Ti nejhorší obojí. Každěj uzná, že za takovýho stavu věci by pokračování v experimentech byla věc krajně neprozřetelná. A tak jsme si řekli, že to dokončíme ráno.

Já jsem šel nahoru. Tam se opět fanaticky trsalo. Michal tam vrazil ploužáky, aby se dostal na Nad'u, takže jsem střídal jako poslední. Taky jsem vyvedl jeden kus s Hanou, ale to už ne. My se dost nesnášíme, takže si to, když už to je, děláme poměrně nepříjemný. Ona se udělá hodně rezervovanou vůči mně, což nelibě nesu; harmonickéj soulad je pryč, a tak čekám toužebně na poslední tón.

Úplně naopak je to s Nad'ou. Ta se zatraceně vyzná, takže ví, co se žádá (snad) a na partnera se prostě zavěsí, naválí se na něj, natlačí všema svejma devizama. Ale je to příjemné. Takové tedy... ehm... splynutí, jako. Ale je to fajn. Vona se vyzná.

A zase něco jinýho je Věra. Vo nějakým odpudivým odtazení (viz Hana) není vůbec řeč, ale zato si ponechává takovej drobněj odstup. Takovej malinkatej. A člověk není obalenej jak v Pišťanech. To sem ale píšu jen pro porovnání rozdílů, pokud se dá slovně vyjádřit. A na rozdíl od Nadi, kypré a nadělané, do které se boří ruce, je Věra v rukou taková pružná a pevná jako kočka. A moc hezky se s ní povídá.

A Jarka je prostě srandovní. Takovej přechod mezi Nad'ou a Věrou. Spíš k Nadě. Ale je to šašek. Šaška. Kašparka. Tak. A v tanci (ploužáky) se výborně shodnem.

A dost už.

A byl konec a šlo se spát. Svítla už jen Jichova zelená lampička. Pustil jsem svůj malej tranzistoráček. Nasadil jsem grimasu do tváře a do hlasu a řekl jsem s přehnaným brněnským přízvukem: „Kluci, pustíme si Laxik a budem kolčit!“ Tedy – o přesnou štatl-brněnštinu nejde. Je to taková její zparodovaná větev používaná v našem oddíle mezi klukama. Pochopili, na co jsem snad narážel. Jícha se usmál. Na rozdíl od Aleše, kterej se smál, až se popadal za břicho, a vychvaloval můj vtip.

A pak se zhaslo. Jestli všichni před usnutím rozjímali o tom, o čem já, myslelo se houfně na neděli. A s ní spojenou vrcholno kulturní událost: Bimbo-Show.

VII.

Made in Holeczech

za Á): Horečnaté přípravy Nádherné jitro! Vskutku! Dávalo tušit radostný den. Hned časně dopoledne se rozlétly všechny oddíly do nejružnějších končin Žaclěrska připravovat svůj program. My jsme měli vyhrazeno nádvoří. Dokončili jsme rampu a zkušebně ji zapojili. Svítla. Paní skákala kolem a byla z toho celá pryč. Že nás to zabije nebo dokonce vyrazí pojistky, a podobně. A když ta rampa stála, vzpomněla si, že nám to nedovolí zapnout, dokud někdo z novopečených „ingů“ z Kolektivu nepodepíše prohlášení, že se nemůže nic stát. Nakonec Pavel Reich to prohlášení podepsal a pomohl nám to dozapojovat.

Po poledni, když se začal trénovat menuet, začal jsem vyvádět nájezdy na Nad'u. Ta z toho byla vedle. Jo, to chápu, že já bych byl asi poslední, od koho by to čekala. Ale u ní jsem nemohl chybit. Té to dělá dobře. Oběma stranám to koneckonců dělá dobře. Snad mně tím u ní stouply akcie. Řekněme, že si na ni dost potrpím. A když spojím příjemné s užitečným, tak to chvílema zahlídal Michal a řek bych, že z toho moc radost neměl. Tak v tomhle duchu probíhal menuet.

Pak šla partie Nad'a, Jícha, já a ještě kdosi do kuchyně, sežrala tam co se dalo a místo aby šla pilně nacvičovat pohádku, poslouchala Jichovy zážitky ze Sovětského svazu. Holeček zuřil. Když nás konečně svolal, chyběla Věra a jinej ještě kdosi. Abych mu předvedl svou dobrou vůli, dobrovolně jsem pro Věru a ještěkdosiho doběhl do kuchyně. Věra a ještěkdosi vyráběli topinky. Na elektrovařiči pro velkovývařovny, kterej má průměr plotny asi půl metru. „Holeček vám prikazuje, že máte hned přijít na pohádku!“ „My hned přijdem, jen co se to dodělá.“ To řekla Věra. Pokrčil jsem rameny. Velkovařidlo zatím proměnilo spolehlivě kuchyň a přilehlé místnosti v saunu. „Věruška si dělá topinky!“ oznámil jsem jedovatě a radostně jsem čekal na hněv velikého, který se snese na jejich hlavy. „No jo, to je fakt nemožný.“ Byl skutečně hodně namíchlej. „To fakt nemá smysl s váma něco dělat!“ „No, snad s něma, s něma. Například já...“ vlísal jsem se. „No jo. To je fakt.“ Věruška konečně přišla. Už byly topinky hotový, dala všem kousnout a mohlo se zkoušet. Morálka byla ale pryč a vůbec nám to nešlo.

Potom se snesly na nádvoří všechny židle, co jsme mohli kde sebrat, a vznikl nádhernej přírodní teátr. Podstatou přirození pánů v menuetu byly rifle a bílej nátělník. Ani jedno, ani druhý jsem neměl. Takže rifle mně půjčil Aleš a pro nátělník jsem si došel nahoru ke kamarádům ze III. oddílu. Připravovali se na show. Ale jinak jsem nezjistil nic mimořádného, když jsem jednal se Standou Zajíčkem o zapůjčení toho prádla. Ani jsem neregistroval, že má na sobě slavný pumpky se šlema, základní část oděvu Petra Peňáze. Včetně jeho košile. Až když ke mně přistoupil Pavel Kříž a řekl: „Ahoj, Igore,“ všiml jsem si, že má na sobě Holečkovy manšestráky a tričko, který měl zdařile vycpaný polštářama, takže byl asi dvakrát tak tlustej. Pak jsem se po nich podíval důkladněji a zjistil jsem, že oni jsou vlastně my. Kříž byl teda Holeček, Zajíček byl Peňáz, Špatný byl Veselý, ...é, totiž Veselý byl Špatný..., vlastně..., no, koneckonců, to je jedno. A Nevěčný představoval Rambouska. Velmi vtipné karikatury. Že budou na Bimbo-Show parodovat naši kliniku, to jsem věděl. Tak jsem se smál, až jsem se popadal (za břicho). Dole se pak na ten základ namontovaly rokokový (nebo jaký) prvky oděvu z kusů saténu. Darek s Petrem Peňázem mě nahaštrošili, ale stylizaci rukávu udělali stejně blbě. Věra to musela pak předělávat. A když nikdo nešel na chodbě, přeběhli jsme rychle do pokoje našich dam. Ty byly taky krásný. Nad'a mně dala zřídit obrovskou mašli do mýho rokokovýho cípku z vlasů. Chvilku jsme laškovali, ona konstatovala, že má nejhezčího partnera, já nápodobně jsem o ní tvrdil totéž. A byla to pravda. Fakt!

Pomalů jsme se řadili; za oknem jsme viděli, že už je hlediště plný. Pak se rozsvítily reflektory, světlo to

bylo obrovský. Vyšel Holeček a něco řekl. Pak tam naběhla Ivana ještě s někým a realizovala Darkův nápad: na velkých papírových plochách bylo voskem a teda neviditelně (prozatím) napsáno přivítání. Zviditelnělo se tím, že Ivana vzala štětku a hnědou vodovou barvu a přetřela papír. Na vosk barva nechytla a objevilo se:

Vítáme vás na.

Potom přetřela červeně druhé papír. A vylezl nápis vyveden v obřích literách:

Bimbo-Show.

za Bé): Bimbo-Show

– Bimbo-Show, obří celopírkovská show, pořádaná každoročně na soustředění Pirka dříve III., nyní IV. oddílem k významnému celonárodnímu dni. Bimbo-Show 1976, ročník III., vč. Show-Dance v r. 1973 roč. IV. Zakladatel: Petr Holeček. Program oddílů po kulturní stránce hodnotný (teoreticky).

Stručný přehled:

r. 1973, Brusov II – samostatná Show Dance, účinkuje pouze II. (nyní IV.) oddíl.

r. 1974, Radhošť – Bimbo-Show poprvé celopírkovská; snaha o velkou výpravu, rozhlasová reklama, plakáty. Celkový krach. Nejzdařilejší inscenace: Kolektiv, Nebezpečí hor.

r. 1975, Žaclěř I – Bimbo-Show č. 2, poměrně zdařilejší. Zdařilých inscenací několik. Spojeno s významnou kulturní událostí, vernisáží výstavy děl neznámého mistra Generalissimus.

r. 1976, Žaclěř II – Bimbo-Show č. 3, poprvé v amfiteátru. Technicky na výši, programově rovněž. Většina inscenací víceméně více či méně zdařilá.

Vesměs konferováno Petrem Holečkem. Značný ohlas diváků.

(Výňatek z dodatku kapesního akademického slovníku A–Z, heslo: Show, Bimbo.)

Takže tolik obnášela ta dvě slova. Ale my jsme už byli nastoupení v párech na chodbě a všichni jsme nervákovali, že už tam musíme jít. Holeček tam pořád kecal a když se nám zdálo, že už je čas, vyrazili jsme. Obešli jsme vlastně zezadu hlediště a pak na bok ke strážní věži. Tam jsme se otočili směrem k divákům a čekali na první takty. Ty ale neměly ještě dlouho přijít. Holeček kecal a kecal, už to trvalo strašně dlouho a pak ještě ke všemu začal číst pohádku! To bylo strašné. Příšerně jsme zkusili. Zapomněl jsem napsat, že celej den byla tak strašlivá kosa, že jsem i odpoledne, kdy svítilo slunko, chodil nabalený jak v zimě. Měl jsem na sobě všechno, co jsem našel a mohl navlíct. A ostatní nápodobně. A teprv večer! Těch deset minut jsme tam stáli a klepali jsme se jak sbíječky. Byla to fakt hrůza. Měli jsme jen ty nátělníky. Ale co my, co teprv holky! Ty měly, chuděry, na sobě ještě míň než my. Nadávali jsme, kašlali jsme už na důstojnost a sem tam jsme dělali dřepy. Cvakali jsme všichni zubama vo sto péro a už jsme nemohli ani mluvit. Holeček konečně skončil a my jsme to vodtančili. A povedlo se to a líbilo se to. Tím jsme votevřeli vlastně definitivně show.

Skončili jsme a vpálili se dovnitř voblíct. Venku zůstal jenom Jícha s Mílou. Ti chudáci museli ještě nahatý odehrát jako král a královna začátek naší pohádky. Pak mohli teprv za náma a měl program I. oddíl. To byl jeden z nápadů (buď Holečka nebo Petra Peňáze), kterej nepovažuji za příliš šťastnej. Rozkouskovat tu pohádku mezi další části programu. Když skončil I. oddíl, odehráli jsme další kousek. A přišel III. oddíl se svou velkolepou záležitostí. Byla to, jak už jsem řekl, parodie na naši masážní kliniku. Hlavní role byly: Holeček, Petr Peňáz, Jícha a já. Začalo to dost trapným úvodem. Jejich holky ve stylu velkých výpravných revue tam stály v řadě a přednesly vtipnou (jak se domnívaly) báseň zesměšňující Petra Holečka. To bylo hloupé a domnívám se, že se ho to snad mohlo i dotknout. Vypadalo to špatně. Jenže pak odešly (když tak diváky uvedly do příběhu) a přešla jedna po způsobu velkých hostesek a přenesla ceduli s nápisem »Brno – založení kliniky«. A pak vyšel na scénu Petr Holeček. Ale ten falešnej v podání Pavla Kříže. Skvělej Holeček! Naprosto dokonalá parodie gest, pohybů, způsobů a řeči Velkého Holečka. Dále vstoupil falešný Petr Peňáz, obsazen Stanislavem Zajíčkem. A totéž. Potom já. Zahrán Mirkem Špatným. To samé. A posléze Jícha. Skvostně, opravdu skvostně proveden Romanem Nevěčným. Jak nás čtyři měli přečtený, to bylo neuvěřitelný. Třeba já. To jsem byl já! A rozvinuli děj:

o založení kliniky, o léčbě prvního pacienta, kterej nám padl do rukou a nevyšel živ (jiskření Jíchova přístroje velmi vtipně imitovali v naprosté tmě jiskrama ze zapalovačů). O redaktorovi listu, který přišel udělat na kliniku interview a nevyšel teprve živ. Celá scénka končila velmi sugestivně v naprosté tmě za blesků stroboskopu a zvuků písně Help! Když se rozsvítilo, všichni leželi mrtví na zemi. Pouze Petr Holeček přežil velice ledabyly. A stejným způsobem odešel.

Potom skutečněj Petr Holeček vyšel na scénu, zaškaredil se do diváků a řekl svým typickým, sarkasticko-výhružným tónem: „Tak jsme se zasmáli, ŽE!?“ a uvedl diváky do další části naší pohádky. a po jejím skončení show pokračovala druhým oddílem. Byl rozdělen na dvě části. První předvedla pásmo stupidních říkadel a reklam parodicky podaných. Nebylo to špatný. Druhá udělala parodii na Ein kessel Bunttes. Jak se vyjádřil Jícha, taková forma skautských scének. Trochu prej pod úroveň Pirka. Ale nebylo to špatný.

Následoval náš závěrečný vstup s pohádkou. Příběh končil happy-endem; jak už jsem někde napsal, zavládla opět spravedlnost. A Holeček vyšel na scénu a významně oznámil, že: „Ne všechno vždycky končí tak dobře, jako v této pohádce!“ A kdo znal dnešní, respektive včerejší datum, pochopil. Následovala inscenace Kolektivu. Byla to pověst „O Břetislavovi a Jitce“ a byla zahraná loutkově (!). Ano, maňáskama! Originální nápad, originálně zpracovanej. Téměř.

Závěrem vystoupil Jícha a měl projev, ve kterém připomenul výročí vernisáže Neznámého mistra a že výstava je shromážděna v katalogu, který je zapůjčitelný na našem pokoji. A bylo dobře, že to řek, protože v divácích seděla máti Lubora Fridricha, co je akad. malířka, a tak si to ještě ten večer zapůjčila ku prohlédnutí. A prej je to dobrý.

Takže bylo po show. Ó, pardon! Zcela sobecky jsem zapomněl ještě na baletní výstup našich holek (teda jazz-baletní) na hudbu z My Fair Lady. To bylo někdy závěrem.

Tedy, toto byl konec.

A všechno uklidit. Aspoň židle. A nahoře se organizovala další show-dance. Bóže, zase trsání! To jsem si myslel otráveně, když jsem tam šel. Sotva jsem otevřel dveře, ozvalo se zahalekání, kterému vévodil Nadin hlas. Něco hlasů zvolalo: „Ano! Igor!“ Tak to se mně stalo poprvé v životě. Že by někdo pozdravil nebo dokonce oslavil můj příchod na podobnej podnik. Ten den jsem byl asi hodně populární. No a tak se trsalo. Rychlý věci v kruhu. Já a Jícha jsem byl tak rozjařený, že jsme dokonce jeden kus dodělali v prostřed toho kruhu na stole. A všichni byli rozjaření, takže se to setkalo s ohlasem. Byli jsme slavní. Byli jsme světáci.

K jedné hodině se končilo. Usínali jsme možná bohatší o zážitky, ale rozhodně o vzpomínky na tuhle show. Náhodou, krásnou show. Tak tohle je teď teprv konec, samozřejmě. Ted' teprv ta velká letošní show končí.

Ano! Bylo to krásný, ale tady je ten stín: jakmile na soustředění žije Bimbo-Show už jen ve vzpomínkách, je už jeho konec blízko.

Zatraceně blízko.

VII.

Několik dní (které neotřásly ničím)

V pondělí ráno byla velká tryzna. Odjížděla nám naše drahá zdravotnice paní Nevěčná. Ukázalo se, že je opravdu dobrá. A taky paní akad. mal. Tedy paní Fridrichová. Kolektiv na rozloučenou hrál různé obligátní dechovkové pochody. Všechny nástroje imitovali hubou. Ale opravdu skvěle. Napodobili typickej zvuk dechové kapely tak, že na dálku to bylo téměř k nerozeznání. A malé děti polehaly do prachu silnice a nechťely tak dovolit panu Nevěčnému, aby odmanévroval se svým vozem a oběma oblíbenými ženami do Brna. Paní Nevěčná děti ukonejšila slibem, že „V sobotu pro vás zase přijedem!“ A vše se vrátilo do normálních kolejí.

Dopoledne jsme zase po dlouhé době dělali Ladu. Vzal jsem si foťák a všechno jsem dokumentoval. Důvod této mé činnosti byl hlavně ten, abych dostal proplacenej materiál. Takže jsem si nasadil svůj kanón a mistroval jsem okolo. Aleš si tam přinesl svůj miniaturní foťáček. Sice až z Japonska, ale toho lesku jako já nedosáhl.

V průběhu dopoledne přišel správce objektu soudruh Valeš Vlastimil a žaloval Paní, že v pokoji chlapců třetího oddílu jsou rozbořené dveře od skříně. Paní přerušila zkoušku a zavedla vyšetřování. Mladí páni se zdařile vykrucovali a Paní nedospěla k žádnému výsledku. Brzo nato rozpustila dopolední zkoušku.

V pokoji jsem byl velice dobře rozpoložen a tak jsem si začal dělat srandu z Alešova aparátu. Teda mimochodem, foťák je to dobrej, ale nejkomičtější na celé věci je to, že se pohodlně vejde do kapsy a on ho nosí v obrovské brašně jako mám já. Prostě vůbec žádný příslušenství, jen ten foťák v brašně, kam by se mu takovejch vlezlo asi dvacet. Takže jsem jakoby nic a jakoby jen tak začal vykládat, jak je zajímavý třeba

komára střílet kulometem, a rozváděl jsem to dál. On pochopitelně věděl, na co narážím a že je veřejně zesměšňován. Proto řekl, abych mlčel, a když jsem nemlčel, vytáhl revolver a nabil zásobník. To by ještě nebylo špatný, ale on vložil do hlavně prázdnou patronu. A vyzval mě, ať nechám nezapných nárážek na jeho přístroj. Podotkl jsem, že nejkomičtější jsou autobusové linky, který nejsou vůbec vytiženy, a že je strašná sranda, když v tom obrovském autobuse sedí jedinej pasažér. Zařval, ať držím hubu, nebo střelí. Natočil jsem se zádoma, protože dostat to dopředu kamkoliv je daleko nepříjemnější. A dobře jsem udělal. Znovu jsem začal a on střelil. Úsměv na tváři mně na vteřinku vyprchal, protože by mě ve snu nenapadlo, že prázdná nábojnice od poplašáku vypálená trochou spálených plynů z téhož plného náboje, když je ještě ke všemu vytlačena naprosto nedokonale těsnicí hlavní, může vyletět a udeřit s takovou prudkostí. Dalo mně trochu víc práce zachovat ten úsměv na tváři. Cíle ale bylo dosaženo; přestal jsem.

Kdo to čte, možná neuvěří, že celá scéna probíhala v úsměvném a naprosto přátelském duchu. Vzájemně jsme nepociťovali vůbec žádnou zášť. Opravdu. Takovej typ zábavy, nebo možná „zábavy“, je mezi náma docela běžnej.

Urychleně, avšak nenápadně (to znamená světácky rozevlátě) jsem se pak položil na postel. V místě dopadu nešťastné střely byla totiž skupina svalů dost značně exponovaných právě při stání. Navenek to vypadalo, že jsem z toho vyšel snad vítězně, ale musel jsem si přiznat, že jsem v celku dopadl... – no, zkrátka dopadl.

Odpoledne proběhlo bez podstatnějších vzruchů. Vlastně bylo zasvěceno flákání. Ležel jsem na pohovce, hlavu jsem měl vraženou v reprobedně a poslouchal jsem starý Beatles.

Před večerním nástupem přijela nějaká redaktorka z Prahy. Měla o nás napsat. Byla to mladá holka, ale šeredná, jak se vyjádřil Darek (mimochodem dost překvapivě), jako – už ani nevím, jak to řekl. Ale byl to značně odbornej výraz. čert ví, jak k němu přišel. Takže večer se za ní chodilo po oddílech. Nás se ptala na různé věci. Jak sem dlouho chodíme, co děláme teď (takže jsme jí zahráli písničky) a podobně. Ale nebyla nepříjemná. Pilně si dělala poznámky a my jsme vzpomínali na svá mladá léta. Byla to docela sranda.

Holeček tam ale nebyl, protože zrovna prošťourával záchod. Paní ho za jeho nepřítomnosti propagovala jako největší postavu našeho oddílu. Až sem to šlo. Potom ale dojatě zavzpomínala příchodu tohoto člověka a posloužila redaktorce dojemnou historkou o ubohém, utlačovaném dítěti školou vysmívaném, jehož maminka přišla z těchto důvodů žádat o jeho přijetí do Pirka. V tom se otevřely dveře a Petr vešel. Jícha se uplatnil zahalekáním (tedy jako obvykle), zahalekáním vtipu. Tentokrát to bylo velelegrační lidové rčení, že „My o vlku...!!!“ až uši zaléhaly. Paní podezřele rychle ztichla, zakončila a převedla řeč jinam. Bylo vidět, že to Petrovi vrtá hlavou, o čem se tady mluvilo. A když jsme před spaním byli v našem pokoji všichni, tak Petr, kterej se dověděl, o čem Paní mluvila, ztropil strašlivou scénu. „No to je snad zlej sen!!!“ ječel svou obvyklou táborovou frází. „To snad je sen, já se probudím a nebude to pravda! No to snad nemyslela vážně! Jééé... Petře!“ obrátil se Petr na Petra. „Prosím tě, řekni mně teď přesně slovo od slova, co všechno o mně říkala.“ Petr Peňáz mu zhruba reprodukoval obsah řeči. „No to je neuvěřitelný. To je přece úplná volovina. Já vůbec nechápu, jak na to přišla. Proboha, víte někdo jak to bylo?“ „Já to řeknu, já to řeknu,“ vyletěl jsem. Petr mně to jednou říkal; obsah jsem si pamatoval téměř přesně, takže jsem to všem téměř přesně tlumočil.

(Kdo nechce, nemusí to číst. Ať přeskočí závorku. „To bylo tak“ začal jsem. „Když chodils do sedmé třídy, kamarádils s Mahdalíkem. Nějak jste se dozvěděli o Pirku a Mahdalík tam šel. Potom ses ho zeptal, jaký to tam je. On řekl, že dobrý. A ty ses zeptal: »A je tam opona?« »Je!« »A můžou ju stahovat děčka?« »Můžou!« A tak hned začals chodit do Pirka.“)

„Ano, přesně tak to bylo,“ odpověděl s úsměvem. „A to, co tam navrchu tvrdila Paní, je úplná hovadina!“ Potom se Michal ptal, kdy to teda začalo s tím nádorem, takže když se zhaslo, Petr celou tu historku podrobně vyprávěl.

IX.

Military (po vojansku) Volně vložená událost, která otrásla

Už od začátku soustředění měl náš oddíl v plánu, že udělá pro Kolektiv brannou hru. Oni to totiž po nás sami chtěli. Takže hned, jak jsme druhý den vstali, řekl Holeček, že to uděláme už dnes v noci. A od rána jsme začali plánovat detaily a každou minutu manévru. Samozřejmě našim obvyklým způsobem práce, totiž neustálým hádáním. Ale na sklonku odpoledne jsme přece jen dospěli k jakés – takés kostře celé hry.

Vypadala asi takto:

V 03.00 je budíček. Do pěti minut (chacha!) měl být Kolektiv sražen na nádvoří, kde měl vyslechnout instrukce. Pak se měl vydat určeným směrem a na cestě se spojit se dvěma důstojníky Rudé armády, společně se pak odebrat na louku a tam zapálit naváděcí oheň pro přistání sovětského letounu se zásilkou léků. Stane se podraz a přistane německý letoun. Představují jej svíčky zapálené na zemi. Likvidují se palbou ze vzduchovek. Německý aeroplán je zničen. V jeho troskách objevují partyzáni (Kolektiv) raněné ruské zajatce. Dělalí se placky pro jejich posilnění a odnáší se na základnu (zámek). Tamtéž provede vyškolený sovětský politruk politickou přednášku. Do jednoho ze svršků tam odložených se podstrčí legitimace SA, kterou se prokazovali partyzánská zrádci v případě zatčení, aby nebyli zastřeleni. Brigáda se potom i se zrádcem odebere k rybníku v Prkenném Dole, kde umístí uprostřed hladiny světlomet (svíčku) pro přistání sovětského hydroplánu se zásilkou léků. Na to je objeven zrádce mezi partyzány a naloženo s ním podle vlastního uvážení. Návrat na zámek kolem 05.30.

Tak tedy měla celá akce vypadat teoreticky. Ale můj bože, to bylo fiasko! Ne z naší strany, my jsme měli připravený všechno opravdu perfektně do nejmenšího detailu. Z jejich. K tomu se ale ještě dostanu.

Už v poledne jsme vyrobili podvržené letáky, které lámanou češtinou vyzývaly občany, aby zastřelili své velitele, složili zbraně a tak. Jinak budou „zastřelováni!“ Měly se rozhodit někde na cestě a partyzáni sami měli po jejich nalezení prokázat svou politickou výši.

Dále to vaření. Holeček vymyslel placky. Nad'a s Michalem měli jít a ve městě koupit mouku. Protože ji neměli v malém balení (jen po 5 kilech), přinesli krupici. To je ale blbost. Nad'a to hájila tím, že ať uvaří kaši, ale musela vědět, že je to pitomost, stejně dobře jako my, protože nebylo mlíko a nic. Když jsem řekl Holečkovi, co vyvedli, byl na pokraji nervového zhroucení. Ale vymyslel, ať se koupí polívka. Letěli jsme s Alešem do samoobsluhy. Tak tak jsme to stihli. Vybral jsem takovou, která měla návod i v ruštině. Všechno ostatní se vyškralo; zůstal jen ten ruskej návod. To jsme považovali za neobyčejně vtipné. Na Jíchův popud se vyrobil strojně psaný rozkaz pro jednotku. Byla to asi metr dlouhá nudle, celá popsaná body. Pak jsem vyrobil legitimaci SA pro „zrádce“. Byla jako živá. Skutečně. S přibývajícím večerem jsme stále nacházeli v akci nepřesnosti a neshody. Strašně jsme se hádali. Několik jedinců odešlo. Uraženě. Ale vlastně se jim nedivím. Konečně jsme s Holečkem vymysleli definitivní verzi. To je ta uvedená hned na začátku. Všechno jsme měli materiálně (nejrůznější rekvizity) naprosto dokonale připravený. Do poslední baterky. Stejně tak mužstvo. Každý měl přesně vymezený úsek v časovém a pozičním plánu. Každý znal svou úlohu a věděl, co bude kde kterou minutu dělat. Oba dva plány akce (zajišťovací pro nás a vlastní manévry) dokonale harmonovaly. Spolu s technickým plánem. Prostě dokonalost sama. Ministr obrany Martin Džúr [tehdejší „ministr národní obrany“ – pozn. aut.] by nad tím skákal radostí.

Bohužel výsledek, kterýho nám bylo záhy dáno se dočkat nepokryl snad ani z desetiny veškerou režii nás všech. V to počítám obrovský naděje, který každý do té akce vkládal, i to napětí v noci. Mnozí z nás ani nespali.

Takže kolem deváté jsme se odebrali na lože, před sebou necelých pět hodin spánku. Já jsem teda za boha nemohl usnout. Byl jsem tak příšerně napjatý, že se to ani vypovědit nedá. Asi hodinu jsem se převaloval, pak mně přišlo jít na toaletu. Tápu tak temným pokojem, mímám Michalův kavalec a slyším z něj nákej šepot. Stěží rozeznávám obrysy dvou postav. Je to zvláštní, ale první mě napadá Nad'a. Michal a Nad'a. No sakra, myslím si. Ti to berou hopem. Když v tom se jeden z hlasů ujišťuje, že jsem to já, a abych šel tam. Teda k nim. čím bych mohl bejt Michalovi a Nadě v jedné posteli prospěšnej jsem dost dobře nechápal. Až když jsem přišel úplně blízko, poznal jsem, že Nad'a není Nad'a, ale Aleš. Taký nemohli chrnět. Tak jsem k nim přisedl a chvíli jsme promlouvali. Ale to brzo skončilo. Znovu jsem si lehl a pokračoval v bludné pouti bezesnou nocí. Oka jsem téměř nezamhouřil, ač jsem se snažil velice. Převaloval jsem se nevím jak dlouho, bylo to příšerný. Konečně!!! Budík zařval a bylo po utrpení. Půl třetí!

Začal tanec.

Byl jsem první na nohou. Rozsvítil jsem Jichovu lampičku. Pak jsem šel na Holečka. Jemně jsem mu zatřásl rukou. Vypleštil na mě oči. „Co je?“ zeptal se pitomě. Začal jsem si hrát: „Pane generále, hodina H udeřila,“ salutoval jsem. Výborně předvedl dětinského, senilního hodnostáře. „Nééé,“ zakňoural. „Mně se chce spat!“ dodal trucovitě a zavrtal hlavu pod polštář. Jinak to nešlo, musel jsem se začít chechtat. On pak svěže vyskočil. Ostatní taky vstali, v několika minutách jsme byli oděni a připraveni k plnění bojových úkolů. Petr Peňáz šel nahoru vzbudit Silvu.

Už delší dobu před budíkem se z chodby ozývalo mlácení litacích dveří. Na štěstí to byly „jen“ (ano,

znovu: „jen“) naše holky. Pane bože, to jsou nány! Ty největší dámy (to jest Nad'a, Hana a dále) nemohly totiž spát. Na tom ještě není nic zlého. Ale ony tam tak prostě blbnou už asi od půl druhé. Tedy lítají z pokoje do kanceláře a tam si vaří kávu. Prásk. A zpět. Prásk. A znova. Prásk, prásk. To, že se nikdo z Kolektivu nevzbudil, považuju za zázrak. Zvlášť už kvůli tomu, že pokoj dědků z Kolektivu byl hned naproti našemu, kterej byl zase téměř naproti našim holkám. A sousedil s kanclem. Takže téměř až do tří jsem se zabýval tím, že jsem poletoval mezi kuchyní a kanceláří, držel se za hlavu a lamentoval nad těma ránama. Takéž jsem je nabádal k pořádku, leč marnost nad marností. Jícha z toho byl taky vedle a velice upřímně si ulevil, že „...sou přece takový husy...“ Ach, jak jsem s ním cítil.

Konečně první skupina vypadla. Na louku, kde měla připravovat letadlo a udělat ze sebe raněný. Byli všichni po ruský oblečení. Měli hnědý, teda zelený pionýrský košile v pase přepásané velice těsně řemenem, takže vypadaly jako rubašky. A všichni měli holínky. Krása! Zůstali jen oba Petři, Ivana a Darek. Ti měli vzbudit jednotku. A já s Jíchou jsme vyšli do lesa na rozcestí. Ano! My jsme totiž byli dva sovětští důstojníci, se kterýma se měli spojit. A Jíchova úloha spočívala v tom, že mluvil jen rusky a já jsem měl lámanou češtinou tlumočit.

A teď budu popisovat události tak, jak se děly, i ty, o nichž jsem se doslechl až ráno. Samozřejmě se jedná o ty akce, kterým jsem nebyl osobně přítomen.

Tedy - zmínění lidé, ruský namaskování, šli úderem třetí vzbudit Kolektiv. A se zlou se potázali. Nešlo jen o vulgární výrazy, kdy žádosti o políbení prdele byly celkem běžnou rutinou. Docházelo i k pokusům o fyzickou likvidaci. Nebohý Petr Peňáz byl nucen se bránit všemi prostředky, jsa napaden zuřícím Dólou (Doležalem) asi o dva metry vyšším. Pochybuju, že by vůbec něčeho dosáhl. Naštěstí se ale vzbudila Paní. Nejdřív Kolektiv vyndala, že pro ně tady děláme to a tak, sami nespíme atd. Načež následoval striktní příkaz okamžitě se podrobit povelům. No co mohli dělat, vstali. A shromáždili se na mostě před bránou. Holeček předal rozkaz. Naprosto bez zájmu byl úplně otřesně přečten Lubošem Jeřábekem. O něm a ostatních takových ještě bude řeč. Pochybuju, že to vůbec někdo poslouchal.

Já s Jíchou jsme zatím trnuli na rozcestí. Už bylo asi čtvrt hodiny zpoždění proti plánu. Neměli jsme ani ponětí, co se děje dole na zámku a těšili jsme se (aspoň já teda), jak si vyhrajam, jak budem dělat Rusy, oni nám třeba budou nahrávat a tak, když jsme je viděli přicházet.

Jo! Chacha! Byli jsme všichni naivní ubožáci. Dorazili jsme k nim a vyměnili si heslo. Vymyslel ho Jícha a byla to výborná parodie na ty různé duchaplný partyzánský signály. Na jejich výzvu „Našli jste hodně hub?“ jsem odpověděl „Ne, ale chytili jsme srnce!“ Ale už jsem byl jakejsi nesvůj, protože z toho davu jsem hned vycítil jakýsi nepřátelství. Prostě odpor k celé té akci. A tady jsme u toho. Celá ta banda se dala rozdělit na 4 skupiny. 1., ta nejhorší. Sem patřili převážně noví členové Kolektivu, bývalý rozpadlejší IV. oddíl. Jeřábek, Zezula, Jojová a ještě někdo. Vyznačovali se tím, že zcela nepokrytě dávali najevo nesouhlas a snažili se ze všech sil sabotovat všechnu naši činnost. A nemysleli to ze srandy. Skupina 2. - neutrálové. Nesouhlasili, ale nebyli alespoň aktivní. Na tu nebo na onu stranu. Celkem nevadili. 3. skupina - ti dobří. Patří sem převážná část kolektivu: Pavel Ťoukálek, Lubor Fridrich, Bóra Hála, Jura Delong, Máca, Ája a Jarka Žáková. Ti to tedy sabotovali, ale už na vyšší úrovni, protože si dělali randu a taky se snad tím bavili. Příklad: Lubor s Pavlem neustále ostatní přesvědčovali, že my dva jsme němečtí špióni a požadovali se našeho odstřelení. Do 4. skupiny patřili jen dva lidé. Jára Svozil se svou ženou Danou, roz. Synkovou. Ti byli vysloveně výborní. Jejich vztah třeba k práci druhých je obdivuhodnej. Vzbudili je pozdě, nějak se na ně zapomnělo, ale přesto byli okamžitě oblečení a nastoupili. Ještě se omlouvali za ten pozdní příchod. Stejně za něj nemohli. Mně po cestě na louku humor úplně vázl. Cítil jsem to nepřátelství a nebyl jsem prostě schopnej se rozehrát. Mám dojem, že Jícha byl na tom podobně. Na druhé straně zase ale chápu, že není nic příjemného bejt vzbuzený ve tři ráno a vyletět ven na nesmyslnou akci. Tak to v té chvíli viděli oni a tak by to viděl každý.

Na palouku se nám naštěstí, snad nějakým zázrakem, podařilo přimět je, aby rozdělali signální oheň. Blbci z bývalého IV. oddílu se snažili i tuhle činnost sabotovat (jako ostatně všechno), ale musí se nechat, že se na ně celkem nebral ohled.

Oheň už plápolal asi 5 minut, ale letadlo neletělo. Ti idioti tam snad chrněli. Už to začínalo bejt trapný. Byli jsme mezi něma jak na trní. Úplně normálně se už ozývaly dohady, že „...to jsou přece jen Němci.“ Poznámky jako takový, teda obsahově, byly myšlený ze srandy. Pochopitelně. Ale tón byl podbarvený už hodně nepřátelsky. Potom se u lesa konečně objevil náznak letadla. Jenom náznak. Asi na pět vteřin se rozsvítily poziciční světla na koncích křídel. A dost. Ježišmarja! Oni si asi mysleli, že to stačí. Z Kolektivu

si toho na štěstí nikdo nevšiml. Rychle jsem nenápadně signalizoval baterkou k lesu. Doufal jsem, že to pochopí tak, aby opakovali.

Jestli pochopili, to nevím, ale opakovali, a s řevem motorů. To bylo o moc lepší. Začali jsme s Jichou podle plánu volat: „Samaljot! Samaljot!“ a podobně a utíkali jsme mu vstříc. Podle plánu se od letadla ozvala palba. Zalehli jsme, pár jedinců z Kolektivu se vrhlo dopředu (převážně skupina 1) a než jsem jim stačil podat instrukce o rozstřílení svíček, prostě je umlátili klackama. Všichni se sestoupili okolo. Našli letáky. „Tady je napsaný, že vás máme zastřelit!“ obrátila se na nás Jarka Žáková. Ano, typickej prostáček. Skvěle. A ostatní to začali taky brát doslova. Chytli nás a stáli okolo výhrůžně. Potom některá z holek řekla (nevím už která, ale pán Bůh jí to zaplať): „Jé, vono je to s chybama. To vypadá jako od Němců!“ Pavel Ťoukálek, kterej si předsevzal, že nebude věřit naprosto ničemu a všechny představitele našeho oddílu považoval za Němce, převlečený za Rusy, řekl: „No co si myslíš, kdyby to naškrabal Rus, tak to bude stejný. Já bych je oddělal!“ Ale nakonec se to urovnalo. „Objevil“ jsem v lese raněný. A je slabej výraz, řeknuli, že nebyli ani trochu nadšení, když jsme jim sdělili, že je musí odnést na zámek. Ty raněný. Stavěli se k tomu s odporem a jak jsem se dověděl od lidí, co ty raněný dělali, bylo jim v té chvíli strašně trapně. Taký čekali úplně jinej přístup. A od Kolektivu ještě ke všemu. Všem nám bylo trapně. Ale nakonec Jára Svozil zvedl jednu raněnou a jal se ji odnášet. A ostatní taky přestali raněný všelijak vláčet po zemi a jinak nechutně sabotovat a nějak je pobrali. Ovšem chovali se k nim rezervovaně, protože Pavel Ťoukálek rozšířil, že jsou to možná všichni Vlasovci. Z toho taky vyplynuly dvě krásný scénky po cestě do zámku. Jednak: Pavel vedl Michala holí jako puškou. Michal měl jen prostřelenou ruku, takže mohl jít. A když přišla řada na Pavla, aby převzal od Járy Svozila tu raněnou, předal mu „pušku“ a s vážným výrazem ho požádal: „Pohlídej mi tady toho Vlasovce!“ Ale to by se muselo slyšet. A když ho pak zase vedl sám, rozhlédl se široce rusky po krajině. Na východě už svítalo a obzor byl zbarvenej červeně. Obrátil se k Michalovi a začal široce rusky deklamovat: „Vidiš? Tam na východě brzy vstane slunce a zrodí se nový den. Slunce vstane a ty – spát budeš!“

Dovedli jsme je zpět do zámku a mezi okamžiky jsem tak k Holečkovi prohodil, že to je úplný fiasko. Oni mysleli, že už je konec a s obrovskou námahou jsme je vehnali do sklepa, kde jim měl soudruh z Rudé armády udělat politické školení. Sovětský politruk Petr Peňáz byl vynikající. Jeden z nejdokonalejších ruských typů, jaký tam byly. Ale pozor, on není ruskej typ v civilu vůbec. Jenže jak si vezme rubašku a gatě zastrčí do holínek, je to nejdokonalejší ruskej politruk, jakýho jsem kdy viděl. Svou perfektní ruštinou jim začal politicky přednášet a bylo to skvostné. Ale skončil o moc dřív, než měl. Jeden z důvodů byl taky ten, že na něj různí Jeřábci a podobní stupidně pokřikovali, aby to přeložil.

Dost jsme pochybovali, že se nám je ještě podaří dostat dolů do Prkeňáku k rybníku, ale ukecali jsme je. Hlavně díky asi zákroku Silvy, která celou hru dělala s náma (byla naštěstí jednou z raněných) a díky Jarkovi Svozilovi, kterej je taky přesvědčoval. Ten člověk by za tu noc zasloužil metál. Já, Jicha a Silva jsme šli vpředu a bavili se o tom, jak je to všechno podělaný. Jicha filozofoval velice dlouze. Má tu smůlu, že si neuvědomuje, že kdokoliv nemá kdykoliv náladu na jeho hodinové filo-vývody. Neříkám, že sou blbý. Jenom přescas. Někdy.

Řešili jsme problém, komu vrazit tu legitimaci SA. Mělo se to povést už během přednášky, ale nepovedlo. Silva pak nakonec „jako“ mluvila s Jeřábkem, pučila si od něj bundu a strčila to tam.

Nestačili jsme s Jichou nadávat na ty blbce, co byli u rybníka. Ještě jsme byli daleko a už jsme slyšeli nejveselejší výskot a povykování. Ti kretění fakt nemají v sobě kousek disciplíny nebo přinejmenším trochu schopnosti se krotit. Ale to je vlastně totéž. Snad jim byla dlouhá chvíle.

U rybníka bylo jasné, že ten bod programu - totiž plavání doprostřed a umístění tam svíčky, signálu to pro hydroplán, splněn nebude. Jednak od naší návštěvy na začátku soustředění rybník prapodivně vyschl, scvrkl se téměř na polovinu a vodní hladinu obklopovala tím pádem asi třímetrová zóna smrdutého bahna. A jednak proto, že v těch 04.45 hod., kdy jsme tam dorazili, byl neobyčejně mrazivý vzduch a nad hladinou se držela téměř neproniknutelná dvoumetrová vrstva páry. Kategoricky odmítali v té vodě plavat. Že by to bylo šílenství, to ostatně uznal každý. Hydroplán teda marně čekal na svůj signál.

Potom se z křovin vynořila jiná brigáda představovaná částí našeho oddílu, která nahoře dělala raněný. A prohlásili, že Kolektiv má mezi sebou špióna. Všichni se prohledali a legitimace SA se našla u Jeřábka. Na odstřel to s ním nevypadalo, protože se obhajoval tím, že mu to tam strčila Silva, když si zapůjčila jeho bundu. Bylo mu alespoň naříděno, aby svíčku umístil na konec jakési trubkové konstrukce, která čněla z hráze asi na čtyři metry do středu rybníka. Roztřepaně lezl dál a dál. Směrem od břehu se konstrukce

rozšiřovala a proto volal, že sletí. „Jo, to sis měl rozmyslet dřív, než vstoupils do SA!“ zvolal na něj mravoučně Jára Svozil. A byla to jedna z nejhezčích point těch manévřů. Hydroplán jako přiletěl (Ivana, Věra, Darek) a předal pytel s lékama.

S naprosto klidným svědomím Kolektiv většinu léků vysypal. Když se jim řeklo, že ho prostě musí nést do zámku, jali se ho vláčet po cestě. Jícha omdlával, protože to byl jeho pytel. Dokonce pravej vojenskej pytel od americké armády. Fakt. Nakonec, na popud Járy (opět on), ho přece jen nesli.

Kdo si ráno ten den kolem páté přivstal, mohl spatřit početnou, neuspořádanou skupinu mladých lidí ve věku od patnácti do osmadvaceti let otráveně a mátožně se ploužící oroseným ránem k Žacléři. Nikdo nemluvil. Všichni toho měli plný zuby. Jarek Svozil zjistil, že nahoru do Žacléře jede tou dobou autobus. Zeptal se nás, jestli máme prachy. Řekl jsem, že ne a Jícha se zeptal: „čto eto takkoj aftobus?“ Jára se zasmál. Opravdu ten a jeho manželka si zaslouží prostě, aby se před něma smeklo. Celou hru se nám snažili pomáhat a on jedinej si zachoval humor až do konce. Proto, když pak nahoře na silnici bylo slyšet zvuk Dieslova motoru, řekl: „Vidíte. A tímhle autobusem jsme mohli jet, kdyby ti burani ruští měli prachy!“ To ráno bylo nádherný.

Nedaleko zámku byl navršeněj pahorek na vodojemu a na ten jsme s Jíchou, Alešem a Věrou vylezli a pozorovali nádherněj nukleární východ slunce. Zjistili jsme, že sedíme asi metr od vosího hnízda a tak jsme se vrátili na zámek.

Po lavičkách tam polehávalo a posedávalo několik lidí z našeho oddílu. Vyměnili jsme si názory na tu věc. A že to stálo za nic. Nebo za něco. Jak kdo chce. A že byli vyloženě odporní. Až na pár:

Bylo to zvláštní hnusno-krásný ráno.

X.

Ranní polévka

„Máte děcka někdo tu polívku, co se měla vařit nahoře?“ Vylovil jsem sáček ze své kapsy a podal ho mlčky Silvě. Nikdo moc nemluvil. Jen co musel. Po probdělé noci chutnala zvláštně, ranní polévka.

XI.

...a hry

Dopoledne nestálo za nic. Do desíti většina z nás spala a potom se nás Silva při pohádkách marně pokoušela přimět k tomu, abysme se soustředili nebo byli vůbec schopní něco dělat.

Před polednem jsme konečně realizovali nápad s volejbalovým hřištěm. Sundali jsme ráhno s reflektorama, stojany jsme obrátili a natáhli špagát. Zahrát si volejbal alespoň trochu jako lidi se přes to dalo.

Odpoledne jsme měli míčové hry. Myslel jsem, jak budeme houfně hrát voliš, když jsme se s tím mořili, ale zbyly mně jen oči pro pláč, protože všichni spali. Pozdě odpoledne jsem konečně získal Věru a šli jsme shánět další. A tady mě příšerně dožral Jícha s Michalem, kteří si zkrátka plácali ping-pong a že kvůli nim ostatní nemůžou hrát normální volej, protože jich není dost, jim bylo prostě volný. Tak jsme to viděli my. Strašně jsme se s něma s Věrou pohádali, ale bylo to marný. Obě strany měly svý argumenty, na kterejch něco bylo. Tak jsme šli pryč. Věra řekla, že „...to sou takoví blbci...“

Podařilo se mně přemluvit Darka a Aleše. Hrál sem s Alešem a Věra s Darkem. Protože tam byl Darek, dělal jsem neustále poznámky, že jako hrajeme proti Persii a pozor na ty asijský servis. Nás jsem prohlásil za Kubu a měl jsem podobné poznámky. Ovšemže vynášející Kubu nad Persii. Taky jsem zpíval „Cuba si, yankee no!“ z čehož se mohla Věra potentočkovat smíchem. Výborně jsme se bavili a plácali jsme až do večere.

Pak na mě přišla Silva, že mám nosit cosi. Já už nevím. Asi jsme měli jet s vozejkem pro večeri. Byl jsem pořád naštvanej, a proto jsem s úplně klidným svědomím práskl Jíchu s Michalem a ohradil jsem se, ať jdou oni, protože rozbíjejí kolektiv. A Silva mi to udělala k vůli. Jícha nevěděl až do této chvíle, kdo byl strůjcem jeho zla. Přihrnul se potom, když šel Aleš pryč, a tak jsme začali hrát spolu. Zjistili jsme, že jsme neporazitelná superdvojice. Ten večer jsme vyzvali z toho titulu ještě dvě další velmi silné dvojice a obě jsme potřeli.

Dostal jsem od Paní příkaz, že musím fotodokumentovat práci většiny oddílů. I vzal jsem si příští dopoledne foťák a udělal jsem naše „Bramborový pohádky“.

Před polednem nám Silva zabavila Alešův revolver. Marně jsem se jí snažil vysvětlit, že po těch vosách střelíme za účelem vědeckého bádání. Aleš mně nadával, protože jsem jí ten revolver neměl ukazovat, a tak jsem v poledním klidu šel do kanceláře a vyškemral jsem ten revolver zpět proti slibu, že už k vosám nebudeme přikládat hlaveň. Aleš, kterej nedoufal, že se se svou zbraní ještě kdy setká, vyvalil oči a sanice mu sklesla nejmíň o deset čísel. Zkarikoval jsem tvář a hlas a sebevědomě jsem mu oznámil, že není nad to, když člověk umí jednat s lidmi.

Zanedlouho šla část oddílu na Rýchory (to je taková kóta, která se stala poutním místem členů Pirka na obou soustředěních [na sobě má hospodu]) a část měla dát vyrobit na blízké pile ty „věci“ do Bramborových pohádek. [Ty „věci“ byly dvě tzv. brány stavěné na loukách k sušení sena; pozn. aut.]. Účast v obou akcích byla naprosto dobrovolná, ale skutečně!

Zůstal jsem na zámku. Jícha zjistil rozměry a šli jsme s Nad'ou jako jednatelkou (hlavní tedy jednatelkou) do přilehlé myslivny shánět dřevo. Ovšem doma byl jenom chlapeček asi osmiletý, takže v tomhle případě nám nebyla Nad'a nic platná ani pro nejbližší budoucnost. Zato nám chlapeček sdělil, že se pan hajný vrátí kolem čtvrté. Cestou z nepořízené jsme vlezli až nahoru do trámů pod střechou strážní věže. Nemluvili jsme celkem vzato o žádných smyslech. Jen tak. O nesmyslech. Ale za to jsme tam objevili opuštěný vosí hnízdo. Poprvé v životě jsem viděl vosí papír a z něj stavbu. Opravdu zajímavá. Ano, zajímavá.

Odpoledne dělal Holeček se Silvou a Bórou Hálou takovou anketu prakticky se všemi členy Pirka. Na základě příběhu knihy Pán much se ptali děti na různé rafinovanosti, při kterých vycházeli z té knížky. Např. jestli chodí rádi do školy, co by dělali na pustém ostrově, co by tam jedli, jestli by dokázali zabít zvíře a tak. Chtěli tím zjistit, do jaké míry si autor případně vymyšlel a co by ve skutečnosti nebylo. Byl jsem přítomen asi u dvou prvních výsledků a musím konstatovat, že ten děj by snad eventuálně mohl být skutečností. A taky musím konstatovat, že mě mile překvapili lidi, o kterých jsem neměl zrovna nejlepší mínění jak po stránce morální, tak po intelektuální, protože zrovna ti odpovídali nejlíp. Seděl jsem tam a proklínal svou tupost, protože jsem si nedokázal vymyslet ani jednu smysluplnou otázku, kterou bych jim položil.

Asi ve čtvrt na čtyři si tam přišla sednout (teda jako posluchačka) Nad'a. Holeček dycky v mezičase šlel; ať jde pryč mně říkal, a jestli by se nedala náh vystrnadit. Chápal jsem ho a řekl, že se o to pokusím. Leč dost marně. Říkala, na toho hajného je do čtyř dost času. A pak zas ať tam jdeme sami. Řekl jsem jí, že tam s náma musí být a že to na ní závisí. Tak nakonec šla. Hajnej nám řekl, kam máme jít na souše a vlastnoručně nám nabrousil sekeru. Ó, kdyby tušil, že je to necelých čtrnáct dní, co jsme zrovna s touhle sekerou provedli několik lesních pýchů. Chacha! Ten by jinak vyváděl!

Po návratu na zámek jsme zjistili, že se právě vrátila skupina výletníků na Rýchory. Byl to podařenější výlet. Později mně bylo sděleno (tuším Věrou), že sice šli s úmyslem dojít na Rýchory, ale po několika (málo?) kilometrech skončili v jakési hospodě. Vida. I tolik málo stačilo bláznovi Darkovi na to, aby se vrátil s vyvrtnutým kotníkem. Příhoda byla prý neobyčejně komická. Opravdu lituju, že jsem při tom nebyl. Omezím se pouze na shrnutí, že ubohý šílenec sbíhal ztřeštěně s jakési kamenité stráně. Slyšeli jen dusot a pak už neslyšeli dusot, jen zařvání.

Hnátu měl oteklou jak džbán a vyvaloval se na kavalci. Radil jsem vtipně, že se mu dá „výplach žaludku a chinin“ a bude hned zdravěj. A až pojedem, tak ještě „klystýr na cestu, aby si nestěžoval, že jsme ho tady neléčili“. Sranda, co? Ale shodl jsem se na tom aspoň s Járou Svozilem.

XII.

Vivat Herodes! (strašné dítě)

Tím nechci vyjádřit naprostý souhlas s činností toho pána. Chraň bůh! Chtěl bych pouze říct, že do určité míry s oním starcem sympatizuji. A dokonce mám pro jeho počínání naprosté pochopení.

Tím úvodem nenaznačuju, že snad nemám rád děti. To jaksi vůbec ne. Děti jsou někdy (znovu: někdy) velmi milé. Ovšem někdy až moc. A nedovedou pochopit, že právě to je krajně nemilé. Když se velmi malé dítě upne k někomu většímu nebo velkému, dělá to s tak příšernou láskou a oddaností, že dotyčný musí zoufat. A touží po zbraní. Kterou by v nejbližším okamžiku ukončil život malé bestie, toho tyrana, kterej neví, kterej nechápe, čím je v daným okamžiku, a otravuje. Připadá mu to strašně srandovní a otravuje

a otravuje. Bohužel považuje za hru všechno, hlavně odhánění pryč (před dětma nemluvit sprostě) a otravuje a otravuje a otravuje. A člověk touží po zbrani, kterou by v nejbližším okamžiku ukončil život ďábla nebo život svůj.

Nejpřílnavějším tvorem mezi dětmi z prvního oddílu, tedy mezi nejmenšími dětmi, byla malá Kirilka. Robátko to jedva přes půl metru vysoké, leč tak živé, že jedinou naší spásou ve chvíli, kdy nám počalo opět projevovat náklonnost, byl útěk. Jakkoliv, kamkoliv.

Byla to jak už jsem popsal šíleně mrňavá, drobounká a křehounká holčička a snad jen těmhle svým vlastností vděčí za mnohé. Zamilovala si z našich kluků oba Petry, mě hodně a pak taky Michala. Za to, že nám začala tak projevovat náklonnost můžou Petři. A snad speciálně Petr Peňáz.

Jednou nám Silva poručila něco vyvést do Bramborovejch pohádek. A oni v souvislosti s tím šli dělat nahoru k malým dětem anketu, co říkají na to či ono. Petr Peňáz se v rozhovoru s tímto dítětem snad nějak zapletl a ono si ho oblíbilo. Okamžitě se ho chytlo (a to doslova za kšandy) a už se jej do konce soustředění nezbavil. Ba naopak, zavlékl je na úplně nevinné lidi, kteří snad nikdy neprovedli nic strašlivého. Hned v tu chvíli se vpotácel do pokoje. Ona mu visela zezadu na gaticích a tloukla ho pěstičkou do zad. Nás si zatím ještě nevšímala. To byl poslední den klidu. A pak už nebylo prakticky jediného dne, aby oba Petři plus já nepřicházeli na pokraj šílenství, když si dítě zamlulo, že nám projeví lásku. Patří do kategorie dětí, které pod prvním dojmem se ocechují jako „roztomilé“.

Při pouhém spatření toho tvora jsme prchali. Vzpomínám si pouze na jednu silnou scénu (těch ostatních bylo nepřeberně), kdy jsem ráno seděl s oběma Petrama na lavičce. Za chvíli vyšla malá Kirilka ven a když spatřila, že tam sedíme, vrhla se k nám. Bylo to tak náhlé, že jsme ani nestačili pomyslet na nějakou ochranu. A už nám rajtovala po kolenou, šplhala po nás do vrchu a vůbec nás všelijak rozveselovala. Zanedlouho přitáhly ostatní děti, obklopile nás a byli jsme ztraceni. Kirilka nás nutila předčítat stupidní říkání ze svého textu a když se jí zdálo, že nejevíme pro věc dost zájmu, dávala nám trestný body a mlátila do nás pěstičkou. Holeček přišel na chvíli na spásnou myšlenku; tvrdil jí, že ty fialový písmenka neumí číst. Začal jsem říkat to samý a na chvíli byl pokoj. Na chvíli, než si přinesla text strojového originálu. A znovu. Domluvil jsem se s Petrem pohledem a vyrazili jsme pryč.

Petr Peňáz měl v tom panickém útěku nejvíce rozumu a nenávratně se ztratil v zámku. Ne tak my. Prchali jsme dolů pod hradby. To bylo špatný; někudy jsme se vrátit museli. Okno do kuchyně bylo zavřené, takže normální cestou. Šel jsem strážní věži a sotva jsem vykročil na nádvoří, sesypalo se na mě nejmíň padesát malých lotrů v čele s tím největším – nejmenším.

Rezignoval jsem. Naprosto apatický jsem byl doveden na lavičku. To zvíře na mě vylezlo a nutilo mě číst ty idiotský říkadla. To jsem ovšem vzhledem k na mě spáchanému násilí kategoricky odmítl a dal jsem to Kirilce na vědomí. Když po chvíli viděla, že se mnou nic není, poručila ostatním, aby mě pustili. Ano! Konečně jsem byl volný. A podobně den co den. Tak jsem ladně sklouzl do reálu. Do toho čtvrtka, kterej jsem opustil při návratu „výletníků“ z „Rýchor“. A mělo to za cíl představit Kirilku, to strašné dítě. K večeri byly bramboráky. Vyhledal jsem v jídelně pro sebe a talíř volné místo. Strašné dítě sedělo přes uličku u vedlejšího stolu vedle Lubora Fridricha.. Našlo si v něm zalíbení a nový objekt (naštěstí). Zdárně ho otravovalo (dlužno poznamenat, že ani z padesáti procent tak jako nás) a on se s ním taky vesele bavil. A měl k těm bramborákům před sebou pivo. Jenže za chvíli odešel. Strašné dítě obrátilo pozornost ke mně. Zkoumavě se na mě zadívalo. Výsledek bádání byl ten, že mně s rozzářeným obličejem sdělilo: „Ty máš šišatou hlavu!“ Nasupil jsem se. „Jó?“ obrátil jsem se k ní s úsměvem. Ovšem hned jsem jí přestal věnovat pozornost. Ona mně ne. „No fakt. Ty máš šišatou hlavu, Igor!“ Naklonil jsem se přes stůl. „Michale, víš, co mně řekla? Že mám šišatou hlavu!“ Chvíli jsme se tomu chechtali. On velice bodře. Než se obrátila na něj. „A Michal taky. Michal má taky šišatou hlavu!“ Chápavě jsme na sebe kývli, řekli jsme si: „Ale jistě!“ a povzbudivě jsme se na Kirilku usmáli. „Nó, oba máte šišatý hlavy. Ale Michalova ještě ujde, ale Igor ju má jak krokodýl!“ To se nedalo fakt vydržet, měl jsem co dělat, abych se nesložil pod stůl. Stěží jsem popadal dech a sdělil jsem to Věře. Seděla vedle mě a div se z toho nepomlátila. Dítě potom začalo vyvádět. Stouplo si doprostřed uličky, začalo pokřikovat různé nesmysly, občas do mě bouchlo a bylo pohybově velice aktivní. Jen chvílemi trochu zavrávalo. Byl jsem vyveden z míry. Protože to, co teď vyváděla, byl asi desetinásobek její obvyklé činnosti. Pojal jsem neblahé tušení, přerušil jsem její jančení a naklonil se k ní: „Ééé..., nedal ti ten strejda napít z té sklínky?“ „Jakej strejda?“ zeptala se. „Nó..., ten s tím knírem.“ Jestli jste zapomněli, myslel jsem na Lubora a jeho drink. „No dal. To je hodnej strejda,“ dodala. Takže to bylo jasné. Ten člověk jí dal napít piva. A ona byla jak kára.

Urychleně jsem opustil jídelnu. Připadalo mi to nesmírně legrační. Vyprávěl jsem tu příhodu kde komu, ale s tak patřičným ohlasem se to u nikoho nesetkalo. Do večera jsem pak před ní prchal. Naštěstí na mě brzo zapomněla.

A to je konec příběhu o strašlivém dítěti.

XIII.

Sci-fi (sci-fi)

Ten večer se chvíli sedělo u ohně. Nic. Normálně, jak ohně probíhají. To znamená úplně blbě. Kolem deváté nás zahrnuli do zámku, abysme nepoplašili malé děti, které tam budou mít noční hru. Nesmělo se vůbec vycházet z pokoje. Ani nikde žádný světlo.

V našem pokoji bylo pár lidí. A svítla Jichova prťavá lampička se zeleným cylindrem. Věra pod ní dčítala Pána much. Na svém kavalci se rozvaloval Michal. Vedle seděla Nad'a. Pak tam byl ještě někdo. A pak tam byl Aleš a byl jsem tam já. V pokoji bylo zelenavý šero. Polohlasem jsme se bavili s Alešem o různých věcech.

Sci-fi.

A přes filmy jsme přešli na knížky. A na science-fiction. Takže jsem za chvíli zavedl řeč na svého oblíbence Součka a jeho věci. A překvapilo mě, že není neznám. Aleš říkal, co všechno od něj četl. A Nad'a taky. Po-díval jsem se po ní a vytřeštil jsem oči. Vida, už začala s Michálkem pracovat. A když zvážím Nad'u, ale hlavně Michala, tak to vůbec není cynickej výraz. A pokračoval jsem dál v líčení Součka.

Sci-fi.

A protože jsem se dostal do patřičné nálady a Aleš byl taky v náladě a atmosféra celé cimry měla tu pravou náladu, začali jsme si s Alešem vykládat různý vědecko-fantastický povídky.

Sci-fi.

Že činnost těch dvou tam je rázu zcela povrchního, to bylo od začátku zjevné; co chvíli nás oba vyzývali, ať pokračujem, a „hlasitěji“ (!) a „dál“. Mimo to Michal kladl upřesňující otázky na různý scény. Vyprávěl jsem kromě jedné americké povídky samý Součky. Z většiny knížek, který mám. Občas jsem mrkl doleva. Nepouštěla si ho nijak víc na tělo. Dostal povrchní lekci jen na horní partie.

Sci-fi.

Před spaním mě Michal pochválil za ty povídky. Prej byla jedna lepší než druhá. I zaplesalo mi srdce.

A naposledy: sci-fi.

XIV.

Šedý pátek

A doslova a do písmene. Od rána. Zkrátka jeden z nepříjemných dnů. Celá vzpomínka je tak bílošedě zamlžená. Jako mně připadají všechny ty snímky, co jsem ten den dělal.

Hned dopoledne (když jsem tak u těch fotek) jsem se nalezl na Kolektiv a šel jsem je fotit. Jednak jsem to měl nařízený od Paní, ale hlavně mě to samotnýho zajímalo, co je ten jejich „Doktor Ox“. Zkoušeli tam na té loučce jen začátek a není to špatný. Poletoval jsem kolem nich, jako obvykle jsem si hrál na profesionála a pátil jsem jeden snímek za druhým. Jako objekt jsem si pro tu chvíli zamiloval Bóru Hálu, takže jsem mu objektivem věnoval trochu víc pozornosti.

Pak kohosi napadlo, že nasbírají verunky a nasypou je někomu na ksicht. Jmenovitě Járovi Svozilovi. On je dobrák, tak na to přistoupil. A mě přinutili, abych to vyfotil. Proč ne? A vznikl z toho zajímavěj morbidní snímek. To ještě nebylo tak zlý. Pak ale někoho napadlo, aby totéž provedli s něčí prdelí. Nahou, pochopitelně. Mně bohužel nezbylo nic jiného, než tu stupidnost vyfotit. Pak se brzo skončilo. Cestou zpátky na mě naléhali, abych oba portréty brzo zhotovil.

Na zámku se nic nedělo. Náš pokoj byl prázdný. Seděl jsem na posteli a vyndával film. Přišla Silva a chvíli jsme se bavili o Pánovi much. Pak mě poslala na pomoc Jichovi. Jicha na nádvoří otesával klády. Stěžoval si, že mu nikdo nepomáhá. Všichni mu utekli za různějma daremnejma zábavama. Takže jsem tam s ním byl teď jen já. Snažil jsem se mu pomáhat a měl jsem radost sám ze sebe.

Před polednem dokončili Petři a Silva své intervýjevy týkající se Pána much. Něco nám přehráli. Jak už jsem řekl – opravdu pozoruhodné.

V poledním klidu jsme jen tak blbli. Je to zvláštní, ale nikdo si skutečnost zítřejšího odjezdu nepřipouštěl. Takový to mezní: nebrat na vědomí za žádnou cenu. Jenom ten den byl jaksi zamlženej. Odpoledne jsme byli pozvaní na kobereček před pirkovského klavíristu – konzervatoristu. Předvedli jsme mu všechny písně do našich pohádek. Aby je jako profík zhodnotil. Byl z toho vedle a dělal, že je to dobrý a že se mu to líbí. Ale možná to byla pravda.

Pak nám Paní ještě jednou významně připomenula, abychom nezapomněli na texty písní do Ladovejch pohádek. To je totiž hrozná sranda. Vona slyšela naše pohádky s písničkama a tak najednou po dvou letech přišla na to, že musí mít své (Ladovy) pohádky se zpěvy taky. No, co se dá dělat? Nic!

Po té jsme vzali s Jíchou, Michalem a Alešem kůly, který Jícha dopoledne s boží pomocí otesal, a odnesli je na místní pilu, jak jsme to měli domluvený. Dobrý muž nám je za půl hodiny rozříz vejpůl na cirkule. Nutili jsme mu půlkilo, ale nic nechtěl. A vůbec musím konstatovat, že v tom kraji žijí opravdu velmi hodní lidé.

Do večere jsme hráli „lístekovou“. A poněvadž tam záleží pouze na úlomkovitých vědomostech odpálených na povel duchaplně od boku, exceloval tam pochopitelně Michal. Jak je ta hra vlastně paradoxní dokládá to, že Petr Peňáz měl všeho všudy zisk dvou (!) lístků.

Pak byl nástup. Poslední. Lesklý. Petr Peňáz zuřil. Dostával hysterické záchvaty a málem mě uškrtil, když jsem se škodolibě smál jeho neštěstí. Jakýmu? On totiž musel podávat hlášení. On. ON, kterej podobný stupidní šaškárny nenávidí. Nevím, kolik je v tomhle teatrálnosti, ale asi moc ne.

Hlášení podle stanov PO zní: „Soudruhu předsedo táborové rady, ten a ten. Oddíl atd. (...)“ a jinak tam nikdy nikdo hlášení nepodával. A když zástupce Kolektivu, kterej byl před náma, různě odeřval Holečkovi (neboť on to byl [!], předseda táborové rady, takže si každý umí představit, jak vypadalo průměrně takový hlášení) své hlášení, vykročil Petr Peňáz. A provedl to tak neobvyklým způsobem, až se mně při prvních slovech zatajil dech. Vystoupil a spustil takovým chladným tónem s mírným nádechem ironie. A mírně v tom hlase mrazilo, když vyslovil naprosto vážně: „Pane předsedo táborové rady, Petr Peňáz. IV. oddíl...“ a ve stejným duchu dokončil. Sice jsme se většinou chechtali, ale moc sranda to nebyla. A udělal to výborně. To nikdo nečekal. Proti jeho vůli ho jmenovali předsedou našeho oddílu a celý soustředění se vzpíral své nejsvětější povinnosti. A tak za něj pořád hlásila Eliška. Ale dnes byla s Darkem a jeho napuchlou hnátou ve špitále u roentgenova aparátu.

A pak se vyhlašovaly vítězny pokoje v úklidu. Je to neuvěřitelný, ale z našeho oddílu právě pánský pokoj obsadil třetí místo. To znamená čokoládu. Rozdělit jsem ji asi takto: „Tak to spočítáme... to máme... tady pro mě kousek, tady pro Jíchu (na!), Alešku, to je tvoje (na!) a pro Petra ta... ježíš, vono se toho ulomilo víc, to musím ukousnout, Petře (na!), tak teď Petr Peňáz (na!), aha, von nechce, je uraženej, tak jeho díl беру já..., jé, von tady spadl kus na zem, to už nemůže nikdo, hoši, vstrčit do úst, takže to sežeru, Michal nebude chtít a Darkovi by se to na tu nemocnou nohu nemělo dávat..., zas to budu muset sám... a je to!“ A bylo to.

Tak jsem sežral čokoládu.

A následovala obecná, povinná veselice.

XV.

Centrální objekt(y)

Veselice byla, jak už jsem řekl, povinná a tím pádem idiotská. Začala úplně blbě, zpěvem nad kytarama, a pokračovala taneční zábavou. Většinou z toho byly naše děcka dost otrávený. Dole se hrál pingpong a různě podobně se vyváděla absence.

Potkal jsem dole Hanu a začal jsem po ní loudit. Tedy texty, ovšemže. Pouze dva texty. Dva mezi náma populární anglické texty. Překvapilo mě, že se mi věnovala celkem s nevšední ochotou, a tak jsem jí dal tužku a papír. Šla nahoru do sálu a řekla, že mně to tam napíše. A skutečně, za chvíli jsem tam přišel a viděl jsem už ode dveří, jak pilně čmárá po papíru. Ale taky jsem tam spatřil Naďu. Byl ploužák a ona kupodivu plonk. Hned mě zahlídla a tak jsem zaměnil obličej za jinej a hnál jsem se k ní. Pobaveně sledovala, jak se „horečně“ proplítám mezi lidma a celým sálem. U ní jsem zarazil, spěšně jsem se uklonil a ten kus jsme dotančili spolu. A pak ještě pár. A co je zvláštní, poprvé v životě jsem si s ní normálně popovídal. Tak různě. O všem.

Jícha už od loňska sliboval, že provede na soustředění velké abstraktní dílo. Kombinaci akustických a vizuálních vjemů. Zkrátka, počmáranej papír se trhá a čmárá se na něj barvou. Zvuky se snímají a ma-

ximálně zesilují. Ted' se konečně k tomu dostal. Předtím jsme jedno okno na nádvoří potáhli papírem. Ted' si připravil barvu a „aparaturu“. A sezvali jsme celej náš oddíl. Dělal jsem mu externího asistenta. Všichni se shromáždili na nádvoří před tím oknem.

Začal. Nejdrív se papír protrhl a pak vyjela čepel nože. A udělala čtyři díry, ale takový, jen co by ruce po lokty a nohy po kolena vystrčil. Takže to udělal. (Seděl za tím papírem na židli). Na papír byl namířenej reflektor. Bylo to efektní. Bílej papírověj obdélník a z něj z protrhaných děr ční nohy a ruce. Pohled na nohy, tedy bosé nohy, samosebou, vyvolal u různých lidí asociace různé. Například Eliška (pochopitelně) pravila velmi dobrým vtípem jako obvykle (ona si o sobě aspoň myslí, že je zábavná), že ho za ten palec zatahá. Kdyby to řekl někdo jinej a ona se smála, to bych celkem bral. Ale když někdo může popukat nad vlastním fórem, to vypadá fakt dost blbě. A taky to, že někdo nebere na vědomí, že ostatní jeho vtipnosti prakticky ignorují, a pokračuje v nich. Nejinak ona.

Ruce chvíli tápaly po papíru. Podle plánu jsem mu položil na kolena prkýnko, na prkýnku mistička, v té mističce barvička. červená. A do ní ponořil Jícha pracky a začal jimi tápat po papíru. Vznikal tak zajímavěj abstraktní obraz. Barva se roztykala po bílé ploše, po rukou, po nohou. Bylo to fascinující divadlo. Včetně těch zvuků. Zesílenějch.

Když to skončilo, byla reakce obdobná jako při nějaké avantgardní hře na Provázku. Lidi se rozházeli a nevěděli, co si o tom myslet. Snažili se vést učený řeči o tom, co viděli. Ještě štěstí, že Jícha byl aktér. Kdyby byl divák, bylo by to s ním pak k nevydržení. Naďa blahosklonně uznala, jako že jo a tak. Mně se to líbilo. A Věra, Věra to jediná asi nák moc prožívala, takže z toho byla úplně hypnotizovaná. Pak jsme se v pořádku rozešli. Pokračovali jsme.

Zaskočil jsem do našeho pokoje pro cosi. Znovu jsem vzal do ruky ten text, co mně napsala Hana. If I Had A Hammer. To je česky Kladivo a tak jsem si začal hvízdát melodii. Odhvízdal jsem první řádek „Bylo by to krásný“. Nakoukla tam Naďa; šla shánět lidi nahoru. A hned doplnila zazpíváním druhýho řádku třetí sloky: „bejt v melodii tónem“. Pak zaváhala. To už jsem za ní vyšel na chodbu, tak jsem hned zazpíval: „tím tónem kterej hladí, jak hedvábnej šál“. A dál už se chytla a dozpívali jsme to nádherně dvojhlasně:

...tím tónem co ladí a zní pod balkónem,
bejt v melodii tón a znít a ocelově zvonit,
ó, to bych si tak přál.

To bylo nádherný. Jen tak. Mimochodem. Po cestě chodbou. To se mně moc líbilo.

Ted' řeknu něco o svém objevu století.

Většinu té veselice hráli Beatles. Ti staří. A při tom mě celou dobu fascinoval Standa Zajiček. Pořád jsem tvrdil, že vypadá jak Ringo. Takže přimět ho k tomu, aby se posadil a zahrál si na něj, nedalo moc práce. Opravdu byl nádherněj Ringo. Přesně imitoval jeho pohyby odkoukaný z Helpu a dělal, že má před sebou celou baterii bicích. Byl fantastickej. Třeba v You're Going To Lose That Girl, kde to nahrávali ve studiu a Ringo měl při tom v hubě cigaretu, si stočil kus papíru místo žvára a úplně přesně ho napodobil. Okouzleně jsem ho pozoroval. Upozornil jsem na něj ještě několik lidí, ale chytlo to jen Silvu. Mohli jsme na něm oči nechat. Z nenápadnýho úhlu jsme ho sledovali, abysme ho nevyplašili v jeho krásné hře. A tím se ještě víc přiblížil k Beatles v mé mysli, protože si ve své naivitě představuju, že oni asi museli bejt taky tak hraví. To už měl v rukou paličky a mlátil jako do bubnů. Ale z jeho pohybů se dal vyčíst úžasnej smysl pro rytmus. A zařval jsem moment!, a odběhl jsem a vrátil jsem se s virblem z takové kufrové soupravy [Orfovy nástroje – pozn. aut.]. Pak jsem přinesl ještě činel. Zapojil do své hry tyhle dva opravdový nástroje. A to už mně bylo jasný, že se zrodila nová hvězda. A abych to podchytil, řekl jsem Silvě, že by bylo dobrý, kdyby mohl trénovat na těch bicích, co máme v klubovně v baráku. Samozřejmě souhlasila. Byla z něj stejně vedle jako já. A bylo proč. Byl tak výbornej, že jsem prostě viděl před sebou Ringa. Já jsem měl Zajdu vždycky rád, ale pro tohle jsem si ho zamiloval.

Tak to byl můj managerskej objev Žaclěře '76.

Pak už bylo zakázaný pokračovat nahoře. Šlo se dolů. Pavel Ťoukálek tam zapálil kapsli slznýho plynu. To bylo strašný a komický zároveň a celá společnost brečela.

Dole se vytvořily tři nebo čtyři spolky a hrály karty. Hrál jsem se Silvou a Naďou mariáš. Moc to ne-umím. Ze začátku jsem to bral vážně. Ale pak mně začal radit Bóra Hála a začala bejt sranda. Výborně jsme si rozuměli. Hovořili jsme profesionálně výrazama z mariáše, kterým jsem rozuměl tak napůl, neustále jsme reflekovali hru, i když ním bylo jasný že máme tak blbý karty, že... Taky jsme vždycky prohráli. Ale nehrálo se o prachy. Jen tak. A my dva ještě o srandu.

Ve dvě hodiny byl konec našemu oddílu. Zbyli jsme tam z našeho pokoje jen já s Alešem. Šli jsme spát. Rozsvítil jsem jen baterku, abysme je nerušili. Je to velmi silná baterka. Ozáří bezpečně prostor do několika desítek metrů. Nejlepší, jakou jsem kdy kde viděl. Aleš pochvalně poznamenal, že je to výkonný reflektor.

Ruplo mně v bedně a začal jsem darčit. Udělal jsem mu přednášku o tom, že to není reflektor, ale refraktor, protože reflektor... atd. atd. Nevím co jsem blbnul. Ale že je to nakažlivý, za to bych dal krk. Díval se na mě vyjeveně. Pokýval chápavě hlavou a suše polkl. Ach jo!

Usínal jsem s pitomým pocitem poslední noci na tomhle táboře.

XVI.

Sláva nazdar výletu (ahoj!)

Hned od rána se balilo. Všude roztahaný kufry, krámy, plno bordelu a mezi nima Holeček. Tak.

Pak přišla smutná událost. Stojany na Bimbo-Show tam nebyly na nic potřeba, a tak jsme je museli roztlouct. Když začnu dělat takovou věc, mám vždycky strach, že někdo přijde až už to bude a řekne, že to máme spravit, že to je na něco potřeba. Zuřivě jsem do toho mlátil sekyrou, vzpomínal na svůj rozpláclej palec a kdyby někdo takovej přišel, snad bych ho tou sekerou zabil. A pak se různě uklízelo. Kufry jsme museli odnést ručně (ručně!) až dolů do města. Všem.

Sešli jsme dolů a na poslední oběd. Na soustředění.

Celý dopoledne jsem Věru štvál. A navíc na mou velice hloupou větu: „Chtěl bych znovu prožít soustředění a pak třeba zdechnout, to by mně stačilo“ řekla: „Igore, kdybys byl teď třeba můj brácha, tak za tyhle slova bych ti hned jednu vrazila.“ Měla pravdu. Uvědomil jsem si to, když mně to řekla. A slíbil jsem jí, že jí dole z jedné zahrádky urvu kytku. Samozřejmě, že jsem na to zapomněl. Zjednané autobusy Dopravního podniku se dostavily, Pirko se naložilo.

Jak podobná, ale přece jiná byla ta cesta tam. Pod kopečkama v nížinách už mírně začínal podzim. Na hlavní zastávce, asi tříčtvrtěhodinové, v jednom motorestu seděli všichni v hospodě. Já s Jáchou jsem zapadl do blízkýho lesa. Tam jsme sebou plácli do nádherné trávy a čuměli do korun stromů. A bylo mně dobře jako nikdy.

Cestou zpět jsem v jinak vypleněné krajině objevil jedinej květ široko daleko. Smolnička nebo ten divokej karafiát nebo jak se to jmenuje. Zanesl jsem ho Věře. Kdybychom byli v Rómských pohádkách, klasifikoval bych její reakci větou: „padla na zadek, omdlela“ (citát).

A pak se to vzalo hopem. Ani jsme se nenadáli a vjížděli jsme do Řečkovic.

A za pár minut jsme rolovali před vchodem do pionýrskýho domu. A jsme tam.

Vlastně tady.

V Brně.

XVII.

Epilog

Kráčím obtěžkán zavazadly po boku Darka. Je na tom stejně. Je sobota odpoledne. V zádech máme pionýrskéj dům. A tábor. Zastavuju se a ohlížím. Vidím tam zbytek lidí a kufrů. A bylo mně smutno, protože byl konec. Hodně smutno.

„Vidiš, Darku, zrovna takhle to vypadalo to ráno před třema týdnama. Ale to bylo celý soustředění před náma. Jo, jo!“ Taky se obrátil a vytřeštil oči. „Ježišmarja!“ zařval. „Dyť vono už je po prázdninách! Dyť jdeme ve středu do školy! To tak rychle uběhlo, já jsem si to ani neuvědomil. Ježišmarja, von už je konec!“

Rozchechtal jsem se.

Tak. A bylo to venku!

Napjatě jsem čekal, co bude. A bylo hned druhý den. Věra si pospíšila a (servilně taky černou propiskou) zapsala jako první svoji reakci do prázdných stran za koncem Žacléře '76. Spadl mi kámen ze srdce, protože to opravdu dopadlo tak, jak jsem doufal. Vychválila to, ergo vychválila mě. Mohl jsem to bez obav předat dál. Jistěže jenom malému vybranému okruhu nejbližších. Nicméně hned ve druhém kole jsem to

znovu risknul a – ne, že by nepatřila mezi nejbližší, ale přece jenom je to vedoucí... – zkrátka po úterní zkoušce jsem to předal samotné Silvě. Ta si v reakci celkem pochopitelně ponechala odstup, ale dopadlo to taky dobře.

Mohl to tedy dostat další a pak další... Vlastně jsem se už ztotožnil s tím, že si to přečte většina z nás. Z přibývajících ohlasů bylo vidět, že to bude jen dobře. Přišlo to ve správnou dobu na správné místo. A je učebnicovým paradoxem, že ta, pro kterou jsem to původně začal psát, totiž ta „moje“ Věra, to nakonec nikdy nečetla.

Premiéru Bramborových pohádek v listopadu postihla nepříjemnost v podobě absence jednoho z pilířů celé hry, totiž pravého kytaristy, totiž mne. Dostal jsem výzvu, abych někam jel a slavnostně tam převzal cenu v jakési fotografické soutěži, což byl první plod mých aktivit v této oblasti. Silva měla pochopení a s kyselou tváří, nicméně bez okolků mě uvolnila. Michal byl tedy nucen zvládnout celou hru sám (i v místech, kde jsem původně hrál jenom já) a tak vlastně ani nevím, jak to tehdy (dole v Ornisu) dopadlo.

Asi podobně jako reprízy. Tak tak nějak všelijak. Ale dělali jsme to rádi. Bylo to přece naše představení. Mimochodem, realizaci tohoto kusu jsme se vlastně stali (vedle Kolektivu) jediným oddílem, který dotáhl svoji vlastní inscenaci až k veřejné produkci. V celé popisované éře něco podobného nesvedl ani oddíl nad námi (čapek, Jak se dělá divadlo), ani oddíl pod námi (Sally). Až o mnoho let později se to zase podaří oddílu pod vedením „mladého vedoucího“ Jichy.

Mezitím Žaclěř '76 začínal obíhat našim oddílem a v Pirku se rodila fáma. Věra, nadržená na zápisy Mod ostatních, mě jednou večer doprovázela až k Holečkovi, aby si mohla přečíst jeho příspěvek. To jsem chtěl taky, ale on („originál každým coulem“), nás oba převezl, protože to nahrál na pásek a ten mi poslal poštou. Zato jsme si oba mohli přečíst zápis Petra Peňáze, který to měl ještě před ním. Ano. Přesně takhle jsem si představoval reakci na knihu a na mě samotného! Tak to všechno chválil, až jsem se pýřil. Navíc působilo neodolatelně půvabně, když on, učenec a filosof, vyjadřující se vezdy jako dokonalost sama, byl teď úplně prostoupený nakažlivou bezprostředností toho expresivního textu a tak zpitomělý svérázným osobním stylem a slovníkem, že prostřednictvím jeho krásného kaligrafického písma z něj vycházely výrazy jako: „...betálná věc...“, „su vůl, kerej...“ nebo „...mezi téma dvouma strachama...“ a podobně. V závěru navrhl, abych to nedával čist všem. „Ne všechněm všechno vykládejte,“ citoval nějaké – jak napsal – „Římany“. Na rozdíl od Holečka, který na svém pásku naléhal, abych tím obšťastnil všechny, od čehož si sliboval zásadní pročištění ovzduší té naší komunity. Nebo měl tu špinavou práci udělat někdo jiný. Tak se taky stalo a Michal to v sobě drží dodnes. Ale to předbímám. Zatím to Michal ještě furt nečetl. V té době byla věc už stejně příliš rozjetá a vlastně jsem ztratil vliv na výběr čtenářů. Proti myšlence pročištění jsem ale nic neměl.

Volné listy na konci knihy se mezitím staly názorovým fórem našeho oddílu a kromě toho, že se tam každý, veden mým příkladem, vypsál co nejpoctivěji sám ze sebe, mě tam každý chválil. A to jsem právě potřeboval. Ostatně, toto byl jeden z pozdějších motivů toho psaní, tak říkajíc komerční. A že mě tam na jednu plácaly po zádech všechny tři mé favority, totiž Věra, Jarka a Nad'a, to bylo příjemné násobně. Konečně! A to byl další komerční důvod. A v té souvislosti je zajímavé, že když jsem se po čase (až někdy v únoru) odvážil dát to přečíst i Elišce, které jsem prostě nikdy nerozuměl a jejím vtipům se málokdy smál (bylo to vzájemné), právě její uznání a otevřenost mě potěšily snad nejvíc. Z rozbití téhle bariéry jsem měl opravdu radost a hned jsem k ní taky citově vzplanul. Ted' jsme však ještě pořád ve starém roce, v listopadu 1976.

Od premiéry jsme odehráli několik představení Pohádek. Nedá se o nich říct, že by byla taková nebo maková. Žádné nebylo našťěstí vyložený propadák, ale taky žádná bomba. Tehdy se Žaclěř stal už docela populárním a těšil jsem se tím, že jsem mu začal říkat bestseller. Michal ho zatím furt nečetl.

V souvislosti se Žaclěřem '76 jsme taky k sobě našli bližší cestu já a oddílová „vamp“ – Nad'a Burianová. Tím jsem si mohl odškrtnout dosažení třetího komerčního cíle svého „románu“. A byl jsem hrdý sám na sebe, jak se dokážu přenést přes její dívčí přednosti a komunikovat s ní úplně „rozumně“ a „normálně“. Svatá pravda, jak to o mně Silva ve svém příspěvku do „Žaclěře“ přesně takhle napsala,

namlouval jsem si. A protože jsem velký a navíc čerstvě oceněný fotograf, hrnou se ke mně modelky až do bytu. Při jedné takové seanci jako vystřižené z Antonioniho Zvětšeniny, kterou jsem ovšem dosud neviděl, jsem se svojí korunní modelkou Nad'ou nafotil sérii portrétů. Za podpory vodky, vhodné hudební kulisy a otevřené konverzace, jsem z ní dostal výraz zpod povrchu, jaký jsem u ní do té doby nespasil: skrytý úsměv pro da Vinciho a oči jako studny. Teď, teď jsem ji dostal! Mně jedinému se otevřela taková, jaká opravdu uvnitř je! Byl jsem o tom zcela přesvědčen. Bylo to v sobotu odpoledne a pak jsme oba přiletěli pozdě do Pirka, kde na nás čekaly Bramborové pohádky. Táhla z nás vodka a Paní se Silvou nám vynadaly. Byly trochu nervózní: klíčová subreta a polovina orchestru nikde a za půl hodiny má začít představení! A ne ledajaké. Pro delegaci ze Sovětského svazu!

Chm! Vony si snad myslí, že jsme malý děcka! Pro Rusáky to zvládnem levačkou. A taky jo. Navíc při hře samé jsme viděli, že nemusíme ani moc otevírat huby. Byly to, jak jsem seznal, nějaké baby z jakéhosi moskevského ústředního všesvazového leninského pedagogického institutu, nebo co. Stejně ničemu nerozuměly, a jak vyplynulo z následující srdečné besedy, zprostředkované tlumočníci, taky nic nepochopily. Avšak rozhodně jsme za Péro politicky zabodovali.

Počátkem prosince jsem si přečetl román Roberta Merleho Malevil. Tak se mi to líbilo, že jsem knihu donesl na nejbližší zkoušku a začal trvat na tom, že jako další hru po Bramborových pohádkách musíme nastudovat právě toto. Oddíl si to hned přečetl, Jícha se taky nadchl a spolu jsme vymysleli dva konstruktivní a zásadní dramaturgicko-režijní nosné prvky. První: v představení použijeme filmové dotáčky, které natočíme v létě na soustředění. A druhý: hlavní ženskou postavu, krásnou Miette, bude hrát krásná Nad'a Burianová. To byl ovšem senzační, originální nápad!

Pozitivní bylo, že jsme na tom opravdu začali tak trochu dělat, a dokonce jsme si sjeli pár improvizací (nebo simulací) různých scén. Cítili jsme se v tom docela dobře a zdálo se to být na správné cestě. Se svými prázdninami přišly ale vánoce a věc jsme až do ledna uložili k ledu.

Během vánočních prázdnin si Kolektiv zorganizoval lyžařskou rekreaci v Žaclěři, na kterou přizval i náš, dospělý už oddíl a také oddíl pod námi (tak zvaný Zajíčkův). Já jsem tam s nimi ovšem jet nemohl, neboť jsem měl mezi vánočními svátky a Silvestrem zaměstnání.

Večer před Štědrým dnem jsme se všichni sešli a navštívili kino, což jsme prohlásili za novou tradici oddílu, protože jsme to tak udělali už podruhé. Následující večer, Štědrý večer, jsme se ve městě sešli znovu, k tomu ještě menší část „Zajíčková“ oddílu, a založili jsme další tradici, kterou se měla stát po všechny další mnohé roky (neuvažovali jsme jinak, než v kategoriích blízcích se věčností) návštěva půlnoční mše. Loni jsem byl jenom s Jíchou. Tehdy to bylo na „Křence“, letos jediný brněnský kostel, který měl půlnoční povolenou, byl ten na Starém Brně.

Na ulicích byly davy lidí, přestože docela mrzlo. Odcourali jsme se tedy příjemnou procházkou přes Husovu a dolů na Mendlák. Tam jsme se jen tak tak nacpali do chrámu praskajícího ve švech. Bylo to stejné jako loni. Byl narváván mládeží, z níž nejméně polovina byli bezvěrci tak jako my. „Chodit na půlnoční“ byla zkrátka taková móda, ale – a to se nás týkalo – taky trochu takový vzdor.

A tak jsme se k sobě tiskli: Nad'a, Věra, Jícha, Holeček, já a ze „Zajíčková“ oddílu Zajíček, Pavel Kříž a Martina Nováková, obletovaná kráska „Zajíčková“ oddílu. Inu, oddíl alespoň bez jediné obletované krásky je pouhou bárkou zatracenců... A vrátili jsme se nad ránem v povznesené náladě.

Hned večer po té jsem vytáhl Jíchu na Felliniho Amarcord. Svátečně (a kalamitně) nejely tramvaje a museli jsme od starého divadla až do židenického Světozoru utíkat. Připadal jsem si hnedle jako v jedné scéně toho skvělého filmu. Jícha to viděl poprvé a nebyl mocen slov.

Na Štěpána zmíněná vybraná část Pirka odjela na ty své vánoční hory. Šel jsem jim k „baráku“ zamávat a v podstatě jsem byl svým osudem znechucen. Zrál ve mně názor, že když už musím zůstat v Brně kvůli práci, nebudu přece ještě navíc takový hňup, abych do ní chodil. Můj chmurný výhled do příštího týdne se ale rozjasnil ve chvíli, kdy jsem zjistil, že neodjela ani Nad'a Burianová, neb té to zatrhlo z výchovných důvodů sám pan Burian.

Druhý den dopoledne jsem u svého obvodního lékaře sehrál etudu na téma: „těžce nemocný mladý muž, který je v obličejí bledý, s teplotou 37,8 °C, s bílým jazykem, rudým hltanem i hrtanem, mající ozev na plicních hrotech, lalocích i průduškách“, která dopadla nad očekávání úspěšně. Osm let v Pirku přece jen nebylo tak úplně marných. Obratem jsem získal pracovní neschopnost a hromadu léků a vesele jsem se odebral domů, kdež jsem se rozvalil a pouštěl si desky.

Následující ráno jsem telefonem zazvonil Nadě Burianové do ouška a pak celý týden po dopolednách, kdy její přísní rodičové dleli v práci, přechala z domácího vězení a chodila ty desky poslouchat se mnou. Taky jsme se trochu fotili a tak jsme se proročnili až k novému roku, jenž se vyznačoval hned dvěma šťastnými sedmičkami v letopočtu.

8

1977

Vnímání času

Jak na Nový rok, tak po celý rok. Třeba. Hned druhého ledna v nedělní podvečer přišel na návštěvu Jícha a Nadě Burianová. Trochu jsme vtipnili, udělali jsme pár fotek a Jícha referoval o tom pirkovském lyžařském zájezdu, z něhož se právě vrátil. Zajímavou byla ta část zprávy, která pojednávala o „nějakým novým klukovi“. Byl to spolužák našeho Darka a bylo jím zaplněno volné místo rekreace.

A Jícha tlumočil bezmezné nadšení, jež se prý zmocnilo celého přítomného Pirka. Nebo alespoň našeho oddílu. Jmenuje se prý Holcner a sice Petr, oznamoval Jícha nadšeně. (Chm! Tak prej Petr. No a?) No už to jméno samotné jako by ho předurčovalo do našeho oddílu! A navíc – on je tak fantastický, blouznil dále Jiří, že všem připomíná našeho starého dobrého Stuchlíka! (Chm! [To jsem si myslel znovu já.]) Tedy, výsledek celé lyžovačky s Petrem Holcnerem byl ten, že byl jednosvorně pozván přítomnými oddílovými autoritami rovnou do Pirka jako nový člen. (Chm!)

V nejbližším Pirku jsem viděl, že měli v podstatě pravdu. Pokud bych si ale mohl dovolit trochu je poopravit a pokud je bezpodmínečně nutné, aby někoho připomínal a zaplňoval typově nějakou mezeru, pak na mě osobně působil nejspíš jako syntéza Petra Stuchlíka a Miniho. Měl Stuchlíkův dar trefného a vtipného glosování, ale měl Miniho „aristokratický“ odstup, nadhled a ještě takovou mírnou neproniknutelnost. Dobrá, i já jsem ho akceptoval a časem se ukázalo, že toto přivedení spolužáka na volné místo v zájezdu bylo tím nejkrásnějším příkladem podřezání větve pod vlastním postavením v oddílu, kterého se kdy nějaký jeho člen (v tomto případě Darek) dopustil. Petr Holcner se u nás v krátkosti stal tak oblíbeným a platným, že jsem se divil i já a musel dát Jíchovi za pravdu. Navíc to poněkud koriguje moji teorii o tom, že každý nový člen to má v Pirku těžké a ostatní nemají klid dřív, dokud se jim ho nepodaří vyštvať. Petr Holcner byl ale šťastně mimořádný případ.

První lednový víkend se odehrál zcela nečekaný Holečkův happening. Z ničeho nic ho napadlo, že natočí písničkový klip. V pátek si vše zorganizoval a v sobotu dopoledne jsme se do toho pustili. Vybral si (bůhví proč) vykopávku z šedesátých let, píseň „Dominiku (-niku-niku)“. Pěveckou hvězdou mu teď, místo Judity Čerovské měla být černá „Carmen“, naše Věra. Ostatní utvořili kompars a technické služby.

Klip se natáčel pod Domem pionýrů, na louce u vypuštěné pseudobarokní kašny. Byl nádherný, jiskřivý zimní den, pro natáčení přímo stvořený. Technika postavila ohromného sněhuláka, jenž byl opatřen čepicí a šálou a (jak jsem pochopil) představoval zřejmě toho Dominika. Věra totiž kolem něj hopsala, tancovala, objímala ho a laskala. V pozadí se kroutil kompars, který tvořila zbylá děvčata našeho oddílu. Toto vše se dělo jako play-back na uvedenou píseň, kterou na pokyny režiséra Holečka zapínal, vypínal, vracel a znovu začínal stanovený technik – mistr zvuku, stojící opodál s magnetofonem. Režisér Holeček seděl za kamerou, odkud vše řídil a tiskl spoušť.

Mým poněkud dobrovolným úkolem bylo obsadit nahoře hlavní cestu a náhodným kolemjdoucím slovy: „Pozor, tady se natáčí film!“ zbraňovat v tom, aby je snad, propánajána, nenapadlo jít na louku.

Při této službě jsem ale nemusel říct jediné slovo. Náhodní kolemjdoucí vždycky nedopatřením pohlédli na tu v Lužánkách tak nestandardní situaci, znervózněli, odvrátili zrak a přidali do kroku. Ani ve snu by je nenapadlo tam chodit.

Byla sice zlá doba, ale škoda, že se nepodívali. Já jsem se díval pořád, protože scénérie působila velmi komicky: na zasněžené louce kolem velikého sněhuláka poskakovalo několik dívek, které k tomu navíc bezhlesně otevíraly ústa. K tomu vřestivě na plné pecky hrála odněkud jakási hudba. Jaká, nebylo možno následkem zkreslené reprodukce rozeznat. Stranou této dovádějící skupinky seděl uprostřed zasněžené louky na dřevěné židli Holeček a sverepě zíral směrem ke sněhulákovi. Před ním stál na třech tenkých pavoučích nohou kapesní skládací stativ značky Meopta (295,— Kčs), výrobek, jenž se zapsal do dějin fotografie tím, že se viklal, už když byl složený ve své papundeklové krabičce. Na něm byla upevněna miniaturní kamera Eumig, známá v Pirku od doby zájezdu do Tábora. Holeček se tvářil přísně a tajil dech, aby stativ i s kamerkou nepovalil. Při pohledu z cesty nebylo zřejmé, proč ten člověk sedí uprostřed louky. Pavoučí stativky a kamera velikosti pouzdra na brýle nebyly na tu vzdálenost vůbec k rozeznání. Náhodní chodci tak nemohli zjistit, že tam sedí Fellini a pro jistotu raději utíkali.

Byla blbá doba. Jenom tak lehce ji pamětníkům nahodím náznakem rozhovoru, který jsem někdy v polovině ledna vedl s Jíchou na cestě z Pirka: „Ty, Jicho,“ u syna doktora filozofie, který toho času dělal vrátného v kamenickém družstvu Dlažba, jsem předpokládal větší informovanost. „Co to vlastně je ta »Charta '77«?“ Sám jsem nevěděl skoro nic. „No, to je taková skupina...“ a tak dále. Víceméně mi vyložil to, co dnes už všichni víme. Řekl jsem na to nejspíš něco, jako: „A jo! To je dobrý.“ Nebo tak nějak. Byl jsem s tím srozuměn. Nebyl jsem ignorant. Jenom jsem měl tehdy důležitější starosti. Naštěstí. Slovo naštěstí teď nepíšu proto, abych obhájil „moudré“ rozhodnutí „jen se, proboha, do ničeho nemíchat“. Já jsem neudělal žádné rozhodnutí. Takovým způsobem jsem vůbec neuvažoval. Bylo mně přes osmnáct a měl jsem prostě jenom důležitější starosti. To je celé. Musel jsem nahánět baby a nasávat kulturní podněty ze všech stran. To je nejkrásnější čas a dnes jsem rád (pochtivě to doznávám), že jsem se o něj nepřipravil. Mimochodem, pro rozvoj správným směrem byly pro naši generaci téměř životně důležité mnohé hudební objevy. Například jsem v té době na jedné návštěvě u Iva Strecka vybral mezi deskami tu s nejpřitažlivějším obalem a nápisem: „Jethro Tull, War Child“. V tomto období velkého hladu jsem si to hned nahrál, aniž jsem věděl, co dělám. To jsem se zase trefil! Hned mi došlo, že Jethro Tull patří mezi hudbu, kterou nelze jenom mít nebo nemít rád. Ztotožnění s ní je prostě postoj. A to jsme potřebovali právě nejvíc.

A pokud jde o to „Válečné dítě“, deska byla zrovna příhodnou ilustrací nebo kulisou už dříve zmíněných sáhodlouhých militaristicko-pacifistických debat, které běžely mezi mnou, jako cynikem a skeptikem a Petrem Peňázem, v roli idealisty. Debaty došly až tak daleko, že jsme si dokonce vyměnili několik mnohostránkových esejů na dané téma, ale svá stanoviska jsme vzájemně příliš ovlivnit nedokázali; jak jsem už napsal: „přesvědčoval mě, ale nepřesvědčil“. A naopak. Ale rád jsem tuto možnost třibení mysli a doplňovacího studia přijal.

Ve středu 26. ledna přišla obleva a my jsme šli odehrát své Bramborové pohádky poprvé mimo laskavou mateřskou náruč pionýrského domu. Úplně jako velcí jsme měli hrát v Klubu mládeže na Křenové, který ona mládež po svém nazývala Esenc. Vyjednala to Silva a byli jsme dokonce na plakátech.

Bohužel, moc slavně to nedopadlo. Nádherně jsme to rozjeli, asi do poloviny nám to šlo samo a byli jsme šťastní. Dotáhnout to takhle až do konce, bylo by to nejlepší představení, které jsme kdy sehráli. Jenže ono se to nějak – bůhví proč – zašmodrchalo a ve druhé půli, otřesně škobrtající až do konce, by se v nás samým studem krve nadořezal. Nikdy nám snad kolektivně nebylo trapněji. Tím spíš, že tam vlastně nebyl skoro nikdo než asi patnáct nebo dvacet diváků a všechno naši známí. Samozřejmě taky ta „má“ Věra. S tou jsem pak seděl v Grandu a po tom všem mi tedy vůbec nebylo do řeči.

Mezitím se (označení bestseller je už přesné) Žaclěř '76 dostal velkým obloukem do té části oddílu, která nebyla se mnou v tak vysloveně pokrevním spojení, jako Jarka, Jicha, Holeček, Věra, Petr Peňáz nebo Naďa. Došlo to až k Elišce a byl jsem docela napjatý. Michal Novotný to zatím ještě furt nečetl.

Při hltání vši možné dostupné beletrie jsem na přebalu jakéhosi populárního trháku přečetl ediční plán. Obsahoval anonci na titul, jehož autor mi nic neříkal a název už teprve ne. Zaujal mě ale námět: diktátor v jakési fiktivní banánové republice, který si ještě ke všemu říká Papá a ještě navíc to má být sci-fi. To mně nesmí uniknout!

Dával jsem si velký pozor a druhého února jsem to měl. Sotva jsem přečetl první krátkou kapitulu, svět se mnou zavířil. Pochopil jsem, že konečně držím v ruce knihu, na kterou jsem čekal osmnáct let. Proto jsem se okamžitě vypravil do knihkupectví na periferii a tam skoupil všechny zbylé výtisky, celkem šest. To pro lidi z oddílu. Tak – abych to konečně vyvalil – jsme objevili Kolíbku a hlavně Kurta Vonneguta. Ta kniha se nám v té době stala jakýmsi záchytným bodem a vyslovila za nás to, co jsme sami vyslovit nedokázali. S Jíchou jsme nad ní strávili nekonečné hodiny debat na pozdních procházkách, na něž jsme si navykli tehdy chodit. Bloumali jsme nočním Brnem a obraceli (mimo jiné) Kolíbku ze všech stran. Jedno bylo okamžitě jasné: Malevil byl zavržen (kam se na Kolíbku hrabal) a věděli jsme, že musíme hrát právě tohle.

Z uvedeného by mohl vzniknout dojem, že každá kniha, kterou jsem byl ohromen, ve mně vyvolávala neodbytné nutkání k tomu, abychom ji v našem oddíle okamžitě inscenovali. Tak to samozřejmě není. Jakási instinktivní soudnost mě ve většině případů držela na uzdě a inscenační pokusy, která mě přepadala, jsem celkem úspěšně dokázal ze své rozjitřené mysli vymítat. Takže postupem jara jsem například Hlavu XXII a Ostře sledované vlaky s nadšením vstřebal, ale jevištně ztvárňovat jsem je přece jenom nechtěl. I když v případě „Vlaků“ by se nám přímo nabízel jeden skvělý přednosta stanice...

Ostatně – měli jsme „rozdělanou“ Kolíbku. Cítili jsme se s tou knihou tak ztotožnění, že její přenos na jeviště byl přímo naší povinností. Ne povinností – posláním!

Pravda, smýšlení všech se neubíralo v této linii. Například Holeček si to přečetl, oznámil, že je to dobrý (aby se kryl), ale postupem času jsem pochopil, že na to nenahlíží zrovna jako na věc, která by mu skýtala dostatečné estrádní povyražení. A bylo to přesně tak. Proto se teď pro změnu spojil s Eliškou, začal s ní kout tajné pikle a bůhví, jaký lehký žánr spolu zase strojili.

S Jíchou jsme ale byli naprosto pevně rozhodnutí, že je do té Kolíbký dokopeme. Oba, Holeček i Eliška byli totiž přímo osudově předurčení pro dvě stěžejní role. Holeček prostě musel být samotným diktátorem Papá Monzanou. Už jenom kvůli němu by se to mělo udělat. A Eliška, to byla celá Ethel Crosbyová. Peňáz měl být velvyslanec Minton a tak dále. Trumfově eso postav a jejich představitelů jsme ovšem s Jíchou dokázali vynést okamžitě: do role božsky krásné Mony Monzanové, adoptivní dcery diktátora, jsme jednomyslně obsadili krásnou Naďu Burianovou. To byl skvělý a jedinečný nápad! Tvůrčí řešení, o kterém nebylo sporu. Akorát jsme nevěděli, jak to vysvětlíme naší Věře Zástěrové. Snad by mohla být Angelou Hoenikerovou...?

Na pátek 11. února přijal náš oddíl pozvání, aby doprovodil Kolektiv na jeho představení. Kolektiv totiž taky dotáhl svoji inscenaci do konce a na světě byl Doktor Ox. Kolektiv měl ten pátek představení v Hodoníně a nás si pozval jednak jako výpomocnou techniku, jednak jako výpomocné obecnstvo. Jeli jsme s nimi tedy do Hodonína.

Jejich Doktora Oxe jsme před tím už párkrát viděli. Já jsem se ani nemusel nutit do nadšení nebo do roztleskávání nepočetného hodonínského publika. Dr. Ox byl velmi povedené divadlo a tohle byl příjemný výlet.

Vúnoru jsem utužil své vztahy se „Zajíčkovým“ oddílem, konkrétně se samotným Stanislavem Zajíčkem. Svůj definitivní rozchod s aktivním provozováním country music jsem potvrdil tím, že jsem mu prodal své banjo. Konečně jsem se toho krámu zbavil a teď ho měl na krku další nešťastník. Tím spíš, že Zajíček byl odjakživa na hudbu zcela jiných žánrů; třeba hned o týden později v sobotu, po jakémsi velkém pionýrském bále (na kterém se snažila „tvůrčím“ estrádním způsobem participovat i část Pirka pod Holečkovým vedením), jsme se na pódiu v sále DPM chopili opuštěných bicích (Zajíček) opuštěné basy (já) a nějaký cizí hoch jménem Pilar si sedl ke klavíru. Začali jsme bluesovat a když jsme slyšeli, jak nám to šlape, odvážili jsme se dokonce i free. Byť jsme hráli poprvé, byli jsme docela dobré combo. Škoda, že jsme se s tím Pilarem už potom nikdy neviděli. Zajíčka jsem měl rád čím dál víc a zanedlouho jsem si ho dokonce vybral jako objekt své tehdy nejpovedenější aranžované fotografie s názvem Blues.

Co se týče mých osobních vnitrooddílových vztahů, na přelomu února a března jsem začal intenzivně citově varírovat mezi Naďou a Jarkou. Jak jsem už dříve naznačil, miloval jsem hned tu, hned onu.

Jarku jsem si tehdy navykl vyprovázet z Pirka až domů, na druhý konec města. Potom jsme dlouho vy-

sedávali na zadním schodišti jejich paneláku s cigaretou a po tmě. Tiskli jsme se k sobě tak, až mě trásla zima, jak jsem ji miloval.

Nad'u jsem si zval na privátní poslouchání hudby, časté focení a chození do kin. Celé dny jsem nemyslel na nic jiného, než na ni, pokud jsem ovšem nemyslel na Jarku. Byl jsem posedlý a zcela rozerván.

První březnový pátek jsme odehráli Bramborové pohádky v rámci městského kola jakési přehlídky amatérských divadel ve Vysokoškolském klubu, lidově nazývaném „Věčko“. Aniž to někoho tehdy napadlo, bylo to naposled. Pokud vím, nikdy potom už jsme je nehráli.

A bylo to taky naposled, co s námi vystoupil Michal Novotný. Mezitím se totiž událo to, že si přečetl oddílový bestseller Žaclěř '76. Po téměř čtyřměsíčním váhání a všelijakých ohledech jsem konečně chlapsky rozhodl: „Dobrá, tak ať si to přečte!“ a vydal jsem příslušný pokyn Elišce, u které se spis zrovna nalézal. Ať si to tedy přečte, ať už to dopadne jakkoliv. Nechtěl jsem ho odstřelit a kvůli tomu jsem to přece ani nepsal. Všechno jsem zvážil, rozebral to i s Jíchou a došli jsme k závěru: ať si to přečte.

Přečetl si to tedy, celé to vztáhl absolutně vůči sobě a odstřelil se sám. Do volných listů na konci knihy napsal, že teď konečně vidí, jak nám všem strašně vadí, proto tedy nebude dál překážet a odchází.

Později v Pirku si Paní nás a mě pak zvlášť osobně podala za (jak se doslechla) sepsání čehosi, co pojmenovala „elaborátem“ (samozřejmě v hanlivém smyslu) či pomlouvačným pamfletem proti Michalovi. čímž jsme ho vyštvali (já nejvíc) a to měl být (podle ní) celého elaborátu účel. Nevím, odkud pramenily její informace, ale v podstatě nevěděla, o čem mluví. Extempore dopadlo navíc kontraproduktivně. Pouze nás popudilo, aniž jsme viděli nutnost se obhajovat. (Já vůbec.) Seděli jsme v Ornisu před Paní na parapetu a zarputile jsme mlčeli, přesvědčení o své pravdě. Jenom Silva pak ještě Michala úporně přemluvila, že s náma musí, prostě musí odehrát ty pohádky aspoň ve Věčku. Že to bez něj nejde.

Tak tedy přišel a hrál, moc jsme se po sobě nedívali a moc jsme spolu nemluvili. To mu ale Silva vážně nemusela udělat. Docela jsem chápal, jak ta situace je pro něj blbá. Každopádně z toho vzešly dvě nejpodivnější hodiny, které jsem v souvislosti s Pirkem kdy zažil. Pak si sbalil dvanáctistrunku i plektrum (vždycky říkal plektrum místo trsátka) a definitivně odešel. Na jeho místě stanul Petr Holcner, jehož hvězda zářila stále jasněji.

V této souvislosti je poměrně pozoruhodné, že Aleš Šibal, ten, kterého Michal přivedl před rokem do oddílu, zůstal v Pirku. Tento nerozlučný Michalův druh a věčný fatální souputník, neváhající Michala následovat později ani do emigrace, zůstal ještě celý půlrok s námi a odešel až po soustředění. Je to docela zvláštní.

Vpolovině března jsme rozhodli, že je bezpodmínečně nutné uspořádat veliký mejdan. Vhodný důvod byl hned nasnadě: mnohé společné narozeniny (Jarka, Ivana, Jícha a já). Pracovně (a pak už i oficiálně) jsme to nazvali Fête u Jíchy, což mimo jiné signalizuje, že momentálně volný byl zrovna veliký byt Rambouskových. Fête u Jíchy předcházely pečlivé a poměrně komplikované gastronomické přípravy, které jsme organizovali my čtyři oslavenci. Pozván byl celý oddíl.

Ve čtvrtek 18. března jsme se tedy v odpoledních hodinách sešli a (v té době už dávno organicky zcela kompaktní) prožili jeden z nejpohodovějších a nejvydařenějších mejdánků v našich společných dějinách. Po příchodu „prezidenta“ Holečka a jeho usazení v čele tabule nastal úřední začátek, který obsahoval mimo jiné i žmolkovitý pudink, jež vytvořily předešlého večera Ivana s Jarkou.

Zaznamenávám tento večírek, protože my, kolektivní individualisté, jsme na rozdíl od jiných oddílů před námi i po nás, moc podobných hromadných akcí nepořádali. Což byla možná škoda. Tady se s postupujícím časem dělo všechno možné (tak, jak to na večírcích bývá), hráli k tomu Beatles a Czesław Niemen a jen pro zajímavost uvádím, že když jsem asi kolem jedenácté tančil s Eliškou ploužák, vedli jsme k tomu překvapivě otevřený a důvěrný dialog, což bylo donedávna naprosto nepředstavitelné a byl to také následek Žaclěře '76. Po něm jsem zůstal vnitřně rozpolcen s problémem, zda k tomu všemu náhodou nemiluju taky ještě Elišku. Nakonec jsem se rozhodl pro zásadovost a zůstal věrný pouze své Nadě, Věře a Jarce.

Až si o dvacet let později, v březnu 1997 tyto narozeniny (Fête u Jíchy) v dostupně stejném složení také zopakujeme, budou mě muset domácí páni kolem třetí hodiny nad ránem už taktně vyhodit, jinak bych sám nešel. V roce 1977 se z toho bytu ještě nevyhazovalo, takže když postupně všichni vypadli a už nezůstal nikdo, kdo by poslouchal alespoň mě, uložil jsem se s kytarou na otoman v hostinském pokoji jako pravý, unavený rocker.

Ten týden měli všichni ostatní jarní prázdniny, radost až do rána jim tedy nevadila. Já jsem měl ale ohromné štěstí, že jsem příští den v „procesu“, jak se tehdy říkalo, nemusel odvádět žádné dramatické výkony. Stačilo pouze v polospánku odsedět jakési školení civilní obrany.

Poslední březnový víkend jsme si udělali výlet do Prahy na výstavu Interkamera '77. Jela podstatná část našeho oddílu (Jícha, Ivana, Eliška, Holeček, Petr Holcner a já) a část „Zajíčková“ oddílu, totiž Zajíček a Pavel Kříž.

Předchozím odstavcem je zmínka o akci Interkamera v rámci této knihy zcela vyčerpávající, až na jednu historickou zajímavost, kterou tento „studijní“ zájezd přece jenom má. V sobotu večer odešla většinová část našeho zájezdu spát na hromadu, jeden přes druhého, do bytu Jíchova pražského švagra. Jenom mně a Holečkovi nebylo líto peněz a vzali jsme si jako páni pokoj v holešovickém hotelu Parkhotel. A tam jsem v rámci Pirka poprvé uvedl do praxe jednu průpovědku svého dětství: když jsem byl malý a křičel vztekale zplna hrdla: „A co mám dělat?!“ tu odpovídala babička rozverně: „Vyslít se a běhat!“ což mě dokázalo rozzuřit ještě víc. V oddílu jsem toto poněkud modifikované rčení zavedl do kolektivního povědomí a symbolické provádění tohoto žertu mé babičky se stalo dalším z oddílových rituálů. Spočívalo prostě v tom, že kdykoliv se někdo zapomněl a řekl: „Co budeme dělat?“ navrhoval jsem okamžitě „Svlíknem se a budeme běhat!“ a byl jsem hotov věc okamžitě realizovat. Ostatní obraceli oči v sloup a Holeček tomu jako zabráňoval.

V pokoji Parkhotelu jsem si už konečně zabránit nenechal a udělal jsem, jak jsem řekl. Holeček mě nervózně chytal po pokoji a povedlo se mu to až ve chvíli, kdy jsem už už vybíhal na chodbu. Tak to byla taková legrace.

Soustavné opakování je, jak víme, matkou moudrosti. Soustavné opakování mnohých našich zvyků a rituálů byla vždycky sranda. A soustavné opakování této průpovědky přinese nakonec taky své ovoce ve zúročení příjemnou pointou.

Vdubnu jsme celooddílově a poměrně pravidelně chodili do kina. Tak jsme (kromě několika kravin v Ponrepu) několikrát opakovaně shlédli velký Amarcord a ve filmovém klubu (ach, bože, konečně!) legendární Antonioniho Blow-Up. Poprvé jsme se kolektivně vypořádali z kina jako praštění a měli jsme zase jasno: takový příběh jsme chtěli napsat, sehrát, režirovat, natočit, prožít. My hoši jsme chtěli být úplně jako filmový David Hemmings (vlastně budu mluvit jen za sebe): vypadat jako on, chovat se jako on, být takový fotograf jako on a stejně to umět i se ženskými. (Jak se mně to všechno podařilo, na to dnes ani netroufám pomyslet, ale to s tímto příběhem koneckonců nesouvisí.)

Ahned na to udeřila hvězdná éra našeho Darka. Od května začal být šíleně produktivně tvůrčí a to především v oblasti filmové.

Snad na základě cílevědomého rozhodnutí, snad pod vlivem Antonioniho Zvětšeniny, snad když v lednu viděl Holečka, natáčejícího svůj klip Dominiku..., snad jenom proto, že doma objevil elektrickou kameru, tak zvanou šestnáctku, zkrátka rozhodl se, že se stane filmovým režisérem. První krok k tomuto cíli učinil tím, že se přihlásil do brněnského klubu amatérských filmařů, jehož organizovaní členové byli v té době úkolováni natočením dvou filmů: 1. téma: Ani kapka nazmar! 2. téma: volné. Darek se chutě pustil do díla a oba snímky stojí za to, abych je dějinám zachoval alespoň popisem.

Film na volné téma nesl název Sólo pro ruce a hlavní role Darek obsadil Věrou Zástěrovou a – mnou! Exteriéry (úvod a závěr) se točily na hlavním schodišti před průčelím Janáčkova divadla. Ateliéry pro střední část filmu se realizovaly v pirkovské klubovně Ornis.

Děj: nadaný mladý kytarista (já) stoupá po rozlehlém schodišti k branám svého uměleckého Olympu. Doprovází jej jeho milovaná dívka (Věra). Těsně před vchodem se zastavují, jeho láska mu přeje štěstí. Detailní záběr na čtvero jejich rukou, kterak se všelijak drží, hladí, mnou a podobně. Stříh. Koncertní sál (Ornis). Prázdné hlediště. Cink! Z ničeho nic v hledišti nastane divák (hraje Petr Holcner). Cink! Druhý divák (Naďa). Cink! Cink! Hlediště Ornisu (koncertního sálu) se postupně řídce zaplní naším oddílem. Cink! Poslední se zjeví Petr Holeček s rozevřeným deštníkem (?!). Sklapne jej, usedá a po něm všichni. Ruce všech okamžitě zamíří do pytlíčků s bonbony a v přesných intervalech kladou tyto do úst. Detail na ruce. Na pódium vstupuje mladý kytarista. Vyňá kytaru, posadí se a hraje. Patrně nějaký klasický kus. Detail na ruce. Obecenstvo kamenně sedí a láduje si bonbony do úst (ruce), rytmicky přežvykuje. Jedna

divačka (Nad'a) vytváří obrovské žvýkačkové bubliny. (Polodetail.) Kytarista končí. Obecenstvo dlouho bouřlivě tleská (detail na ruce), poté se odcinká pryč. Průčelí Janáčkova divadla. Mladý, nadějný, teď už zřejmě i úspěšný kytarista vychází, setkává se s milovanou, čekající dívkou, detail na ruce, odcházejí. Konec.

Docela nás bavilo to dělat.

Plakáty nebo titulky na začátku druhého filmu bych si představoval takto:
„A DAREK RAFII FILM – presents – PETR HOLEČEK – in – ANI KAPKA NAZMAR!“
Ano. Tím naznačuji, že v hlavní (a jediné) roli tohoto katastroficko-psychologického akčního thrilleru byla opravdová hvězda. Sám Petr Holeček. Ateliéry: základní škola v Řečkovících. Exteriéry: řečkovické sídliště, Kníničská přehrada.

Děj: normální občan (Petr Holeček) kráčí (s aktovkou) z práce k domovu. Cestou jeho pohled spočine na ceduli s výzvou „Ani kapka nazmar!“ stojící u chodníku. Občan vchází do sídlištního paneláku, kamera stoupá po průčelí, zastavuje se na nejvyšším patře. Střih. Občanský pokoj: kobereček, křesílko, stoleček s vázou a umělými květinami, v pozadí (jako v každém normálním pokoji) vodovod, umyvadlo. Obrázek na stěně. Kvůli tomuto interiéru, jehož aranžmá bylo možno zvládnout v jakémkoliv běžném bytě s koupelnou jsme museli (těžko říct proč) nutně odjet až do řečkovické školy a tam ve třídě pracně a nevěrohodně vytvářet jakože pokoj.

Občan (Holeček) tedy přijde domů, vstoupí do pokoje a umyje si v umyvadle ruce. Usedá do křesla a sedí. Po chvíli znervózní a zapátrá po okolí. Pohled na vodovod, detail: kape kohoutek. Prolínačka: Ani kapka nazmar! Občan vstává, utahuje kohoutek, usedá do křesla, sedí, kape kohoutek, vstává, utahuje a tak dále. Voda přes veškeré zásahy teče stále víc, občan manipuluje s francouzákem, voda teče proudem, valí se přes okraj umyvadla, občan prchá z bytu. Střih. Kamera sjíždí po průčelí paneláku, ze vchodu se v hrůze vyřítí občan, v patách se mu valí proudy vody. (Ty měl však divák pro technickou náročnost tohoto zvláštního efektu pouze vytušit.) Občan prchá ulicí velkou rychlostí, celé pozadí je rozmazané. Tento zvláštní efekt se natočil tak, že Holeček běhal (opravdu běhal!) kolem Darka, jenž ho sledoval kamerou. Občan prchá kolem cedule „Ani kapka nazmar!“ a (jak divák tuší) v patách se mu zřejmě valí stále mohutnější proudy vody. Drama končí tak, že uprostřed nedozírných vodních spoust od obzoru k obzoru trčí cedula „Ani kapka nazmar!“ na níž, křečovitě se drže, visí občan. Cedula i s občanem se posléze zvolna zhroutlí do vln od obzoru k obzoru a vody se nad vším zavrou. The End.

Pokud se někomu na závěrečné scéně něco nezdá, pak má úplnou pravdu. Nikdo na světě by nedonutil Holečka k tomu, aby visel na ceduli, natož aby se v šatech zřítíl do vln, a proto se samozřejmě v tomto dramatickém závěru nechal zastoupit kaskadérem.

Jako spolutvůrci a kamarádi jsme pak byli (Jícha, Holeček a já) přítomni premiéře obou smrtelně vážně míněných děl v sídle klubu amatérských filmařů na Radnické. Amatérští filmaři, ať už tam na mě působili jakkoliv podivínsky, obě dvě díla sepsuli a celkem rozumně to zdůvodnili. Určité znaky dobrého nápadu byli ochotni přiznat pouze scéně se zjevováním (a mizením) diváků v Sólu pro ruce. „Jinak, je to celý takový nejasný, jo? ...“ a podobně. Prostě – amatérští filmaři podrobili Darkovu tvorbu sice poměrně ohleduplné, nicméně v podstatě zdrcující kritice. „To je tak vždycky, když někdo přijde s něčím novým!“ rozčilovala se paní Rafii, tedy na místě přítomná Darkova maminka. V komunikaci s rodiči svých přátel vždy zcela bezpáteřný jsem účastně souhlasil.

Koncem května, začala „progresivní“ část oddílu (skupina kolem mě, Nadi a Věry) místo na sodovku do rituálního obchůdku chodit po Péru na panáka do denního baru vedle restaurace Szegedin. Tehdy byl Kolektiv už „slavný“ svým Doktorem Oxem a jednou večer mě požádali, abych to představení nafotil.

Protože potřebovali poslat hromadu fotek do Šrámkova Písku hned druhý den ráno, dostal jsem k dispozici temnou komoru u Delongů, která patřila Jiřímu D. Tam jsem všechno stihl a ráno mě našla paní Delongová zemdlelého a pospávajícího u leštičky vždy mezi jednotlivými vsadbami (řekl by pekař). Rozčilila se na ten nezodpovědný Kolektiv a odešla, aby se po chvíli objevila znovu s čajem a míchanými vajíčky. Tím mě vrátila zpět, protože asi tak od 03:45 do jejího příchodu (v 06:15) jsem celý Kolektiv i s Doktorem Oxem opravdu upřímně nenáviděl.

Že jsem setrval až do vítězného konce, za to může nepřímo Jiří Delong tím, že ve svém (tu noc opuště-

ném) budoáru vedle fotokomory měl gramofon a u něj jedinou desku. *Pink Floyd: Dark Side Of The Moon*. A tu jsem si asi od čtyř hodin pouštěl pořád dokola. Taková situace: za obrovským, jako výklad velkým oknem do zahrady, do té doby jednolitě černým, se začíná depresivně rozšerovat a vystupují děsné kontury keřů. Nastává hodina vlků. Mezi tím se motám od pračky k leštičce, posedávám, polehávám, občas mráкотně pospávám a do podvědomí mně při tom proniká ta hudba, která jako by byla vytvořena přesně pro takové chvíle. Dodnes, když ji slyším, cítím v sobě to ráno, kdy jsem se bál pohlédnout ven. Tím jsem taky (ne že bych je před tím neznal) objevil ty pravé Pink Floyd.

Před sedmou jsem vyšel do nádherného slunečného jitra jako vítěz. Přes to všechno jsem se cítil znovuzrozeně a hrdinsky.

Na přelomu května a června se Holeček, od jara už spolčený s Eliškou, pokusil do oddílu protlačit jinou inscenaci, než jsem chtěl já s Jíchou a námi zblblý zbytek oddílu. Naschvál (a nám napotvoru) proti naší Kolíbce postavili Deník pana Nuly George Grossmithe. Což je velká sranda, ale to docením až za čtyři roky, až si tu knížku z piety a zvědavosti koupím v antikvariátu. Ted' nedalo moc práce to smést se stolu. Zdálo se nám to celé takové plytké a my jsme přece měli na velké téma, na Kolíbku. A to jsme ani netušili, že už se Kolíbky tajně chopil Darek, připraven nás všechny na soustředění překvapit.

Najednou začal červen a nastalo pořádné vedro. Začali jsme tedy s Jíchou chodit na přehradu. Vysedávali jsme blízko hráze, na verandě opuštěné chaty, o níž jsem říkal, že je „moje“ a předčítali si zakázaného Škvoreckého.

Po jedné takové rekreaci v sobotu večer jsme celí rozpálení vedrem vysedávali v parádním pokoji u Jíchů. Až tam druhý den zase půjdeme, musíme sehnat nějakou babu. Přece zítra nebudeme sami. Vzpomínali jsme, které společně známe a napichovali telefonní seznam. Krásná Naďa je v Sovětském svazu. Jarka nemá telefon. Další nemůže, jiná nechce. Přece tam zítra nepůjdeme sami! Nakonec se nám podařilo vyvolat naši Carmen, tedy Věru Zástěrovou.

Přehradní rekreace druhý den byla příjemná asi tak, jako když se dva mladí muži motají s vyplazenými jazyky kolem krásné slečny na přehradě. To jest poměrně hodně. Přesto jsme byli všichni tři nějak jako na trní a pořád nás cosi poštívalo směrem k tvořivému organizování.

Výsledkem bylo, že jsme se předčasně vrátili a v parádním pokoji, tentokrát u nás, jsme (prostoupeni nekonečným pocitem sounáležitosti k celému našemu oddílu [rovná se Pirku, rovná se světu]), vymysleli tak zvané Setkání veteránů. Měli se sejít všichni stávající i bývalí členové „Holečkova oddílu“, které jsme pamatovali. A protože nikdo z nás nepochyboval o tom, že v kratších či delších intervalech přijdou setkání další, upřesnili jsme název na „I. setkání veteránů“, což jsem taky okamžitě i s termínem konání napsal Věře na nahá záda a ta jsme v exteriéru domovního dvora umělecky vyfotili. S výsledkem jsme letěli do temné komory k Jíchovi a potom celou věc zapít do restaurace Slavia. Tím byl program tohoto soft-erotickeho dne konečně vyčerpán. Pozvánky jsme pak během týdne dotvořili a rozeslali. To vše vlastními náklady. Taková jsme byli nadšenci.

Nápad se v příštích dnech setkal s poměrně velmi příznivou odezvou ze všech stran, ale odpoledne před dnes už legendárním I. setkáním veteránů jsme přece jenom ještě s Jíchou obešli ty nejdůležitější. Šlo samozřejmě o slečny; jednak jsme nechtěli ponechat nic náhodě, jednak ze zájmu. Byla to příjemná procházka a byli jsme u toho v červnových vedrech celí mladí, opálení a (v rámci možností) svalnatí.

Vúterý 28. června kolem čtvrté hodiny jsme se shromáždili, jak bylo určeno, před DPM. Bylo to perfektní, pozvání akceptovali opravdoví veteráni našeho oddílu: Mini, Petr Stuchlík, Ivo Streck nebo Eva Weiszová. Michal se tentokrát projevil rozumně a přišel v doprovodu Aleše Šibala. Méně perfektní už bylo to, že my, pořadatelé, jsme do pozvánek napsali Ornis. Spoléhali jsme na určitou formu zázraku, jenž se měl projevit tím, že nás nechají ožrat se přímo v Domě pionýrů, ale přepočítali jsme se. Tohle nám tedy nevyšlo. Pozvaní veteráni, zaplatili 50,- Kčs couvert a zatím se chovali klidně. Postávali v hloučku před vchodem do DPM, družně se bavili ale my, pořadatelé, jsme najednou nějak nevěděli „propána, co s nimi“.

Nakonec jsme samozřejmě skončili na privátu. V úvahu připadaly tři: u Jíchů to tentokrát nešlo, u Strecků kupodivu taky ne, povolil jsem tedy já. Všichni byli dlouhodobě pryč, s výjimkou čtyřiapadesátiletého strýce Lubomíra, ale ten se měl vrátit až v pozdních nočních hodinách. Vydali jsme se tedy, celá horda, k nám.

Tak se stalo, že toho památného dne zažil starý činžovní dům na Botanické ulici, v léta stojatých a mrtvolně nehybných prostorách svého bytu č. 16, první (a dosud poslední) veliký, hromadný, hlučný, zakouřený a ožralý, ale krásný mejdan nebo, jak se tehdy říkalo, pařák.

Pro začátek se celá společnost vevalila do mého pokoje, kde v oblacích dýmu probíhala stále živější konverzace, podmalovaná hudbou Beatles, Pink Floyd a Jethro Tull. Nálada i atmosféra byla skvělá. Je zajímavé, jak se tehdy veteráni dvou epoch „Holečkova oddílu“ (Miniho éra a Holečkova současnost) dokázali sejít. A bylo to čím dál lepší.

Tomu se poněkud (a jediné) vymyká to, že i když jsem v průběhu odpoledne nezaznamenal nic nepatřičného, s překvapením jsme s Jíchou asi po dvou hodinách zjistili, že Michal odchází, protože se urazil. Rozloučil se a odešel. Ex post jsme se potom od Věry (jeho vrby) dověděli, že na jakousi svoji poznámku, kterou jsme ostatně ani já, ani Jícha neslyšeli, vykonstruoval něco, co měl (podle něj) někdo z nás dvou vyslat na jeho adresu a tím mu (zase) ublížit. Stejně – byl prý jenom „na skok“. Tou dobou už se společnost začala dělit na menší zájmové a tématické skupiny, které se trousily po bytě.

Když John Lennon do houstnouceho šera začal zpívat Imagine, tehdy jsem najednou zjistil, že jsem zbyl v pokoji celou společností taktně osaměn s královnou svých představ, se svojí Pikovou dámou. V té době jsem už byl stejně nahaný, neb jsem zvěděl, že opravdu a tentokrát neodvolatelně vážně začala s kýmisi chodit. Přesto jsem se, volně s ní položen, nechal splývat ve vlnách a v pokoji, ozářeném jen stupnicí starého rádia, jsem se s ní utápěl ve sladkobolné sebetřýzni největší (jak jsem věděl) marné lásky na světě. Do toho Lennon teskně hvízdal v Jealous Guy. Jak mně to k tomu velkolepě sedělo! Atmosférou, samozřejmě, protože v té chvíli jsem ani nevěděl, jak se písně z Imagine jmenují, a kdybych věděl, neuměl bych to přeložit...

V horké tmě dohrála Lennonova harmonika v Oh Yoko! a deska skončila. Vrátili jsme se do kuchyně, kam se během mé palčivé černé hodinky přeneslo centrum společenského dění.

Někteří, jak jsem viděl, už odešli. Třeba Eva Weiszová, má brusovská láska, nebo jakási neznámá dospělá ženská, kterou na I. setkání veteránů Holečkova oddílu přivedl z nejasných pohnutek Ivo Streck. Odešel taky Aleš s Věrou; ta neunesla představu, „že se to tam začíná nák divně párkovat“. Dostála tedy své roli naivky a utekla. S Alešem v páru.

Celá společnost se definitivně usadila v kuchyni. Na pokecaném stole stál náš hnusný, léta používaný prádelní hrnec. Ted' byl naplněn odpornou zvětralou, kyselou a skleslou desítkou z nedaleké hospody U Bukála. Byl to výsledek společenské sbírky, která byla nutná, neboť ostatní chlast už došel. Nadšeně jsem si nabral do hrnku a s požitkem, jaký by z něčeho takového mohl mít snad už jenom bezdomovec, jsem upíjel tu brečku. Než zavřeli hospodu, stačili jsme operaci s hrncem ještě dvakrát zopakovat a navíc posílit láškou rumu.

Byt začínal vypadat poněkud chaoticky, ale byl jsem už ve stavu, kdy mně život přinášel jen samou radost. Až po půlnoci, když se Mini začal shánět po kávě a prohledávat jeden šuplík za druhým, tehdy jsem trochu znervózněl. Ano, nakonec přece jenom narazil na pytlík pravé zrnkové, kvalitní a dokonce tuzexové (!) kávy extra speciál. „Ježiš, tu ne, to není naše! To je strejčka!“ Tvářil se, jako by si myslel, že mu dělám problémy. Nechal jsem to plavat.

Společnost prořídla a pořád bylo dobře, když tu kolem jedné s půlnoci zarachotil klíč a vstoupil strýc Lubomír. Myslím, že na chvíli nevěřil smyslu: dole odemkne bezpečná těžká černá vrata, obklopí jej přívětivý chlad tiché kamenné chodby, vyjede starým, důvěryhodným dřevěným výtahem do pátého patra, otevře známé dvře... a tam uvidí to dopuštění. Synovcem, od kterého by se to nenadál, vedená ožralá banda; je tam ten Streck, kterého zná, ale taky nějaké ženské... Bodře jsme ho pozdravili a on prozatím utekl do svého pokoje. Ten byl naštěstí nedotčený, protože pro všechny zakázaný.

Asi po půlhodině naší poměrně tiché konverzace v kuchyni přišel mezi nás. Respektive – přišel na nás. Přišel nás vyhodit. Fakt mu stálo za to tam přijít, oznámit, že už je trochu pozdě, že to je soukromý byt a že by byl rád, kdyby se to do čtvrt hodiny ukončilo. Do paměti všech přítomných se musel nesmazatelně vrýt tím, že ani při tomto extempore neslevil ze svých letitých návyků a vstoupil mezi nás tak, jak byl celý život zvyklý se po bytě pohybovat, totiž pouze v trenkách.

No jo. Tak jsme šli. Stejně už nebylo co chlastat.

Nás, nejvytrvalejších veteránů, jsem teď ve dvě hodiny na ulici napočítal šest: Jícha, Mini, Stuchlík, Streck, Nad'a a já. Dlouho jsme se nemohli rozejít. Ivo Streck při tom pokřikoval provokativně na projíždějící žlutý vůz VB (policie): „Šilci! Švestky nebrat!“ Trnul jsem, že zastaví a seberou nás, což on vtipně rozvinul do fabulace toho, jak nás všechny zatknou i s mým strýčkem, který se bude hájit slovy (Iva Strecka): „Já su neviné, já su v trenclách!“ Ta představa mě baví dodnes.

Ráno jsem měl plnou hlavu zamilované kocoviny. Nemyslel jsem na nic jiného než na Nad'u Burianovou a na telefon. Kolem poledne jsem konečně určil dobu za rozumnou a vytočil číslo. „Zdar!“ „Ahoj.“ Bylo to takové jakési vlažné. „Tak co, dobrý?“ Nebyl jsem moc nápaditý. „Jo, dobrý,“ řekla s plnou hubou. „Co to jíš?“ To mě začalo zajímat. „Ale, knedle.“ „Jaký knedle?“ „Povidlový.“

Do hajzlu, knedle, a ještě ke všemu povidlový. Ne, viděl jsem, že vážně nemám šanci: začala mně chodit s nějakým jiným a teď ještě ke všemu do telefonu žere povidlový knedle. Těžko mně mohla říct něco hnusnějšího. Povidlový knedle! Tady jsou moje hranice. Na Burianovou prostě nemám.

V první polovině července přišla zpráva, že Kolektiv cosi chystá. Nějakou menší akci, takové své malé soustředění. A co víc, vzkaz přes Silvu zněl: máme jet taky. A máme se stavit večer u Delongů, kde se to domlouvá. No, to je něco! Večer jsem přišel na tu orientační schůzku radostně rozechvěn.

A zvěděl jsem toto: Aleš Záboj, jeden ze čtyř posledních matadorů rozpadlého oddílu Pepka Žampy pojal úmysl vytvořit své vlastní představení jednoho herce. Námětem mu byla kniha povídek Kamenáč Bill. V tomto představení mu budou protihráči jenom filmové dotáčky. Ty je potřeba natočit a to se stane teď v létě (za čtrnáct dní), někde ve volné přírodě. Realizujeme to my, respektive ti, kteří se za čtrnáct dní této týdenní akce zúčastní. Kolektiv nejel ani zdaleka kompletní, proto jsem se zavázal ukecat co nejvíc lidí z našeho oddílu. Líbilo se mně to a že já pojedu určitě, to byla jasná věc. Pak už nastala volná zábava, během níž Jiří Delong promítal některé dosud málo známé filmy z historie Kolektivu.

Zvědavá Paní sešla dolů pozdravit společnost, ovšem hned na to byla svým synem citlivě, leč nekompromisně vykázána. („Ne, mami, to fakt není nutný, abys všechno viděla...“) Některé záběry se zdály být poněkud choulostivými a nezačalo se promítat dřív, dokud to Paní nevzdala a neodešla. Dotyčné filmy jsou dnes k dispozici a k vidění v archivu Pirka bez omezení. Až tak se všechno změnilo.

Shánění lidí pro Sloup, neboť tam, v obci Sloup v Moravském krasu se měla celá věc konat, mi ale přineslo opravdové rozčarování. Nemohl jsem ani uvěřit, že všichni tak zajímavou věc odmítli. Ten nemohl, ten nechtěl, ta to, jiná ono. Jediný, kdo projevil okamžitý souhlas prostřednictvím svého typického spontánního a juchavého nadšení byla naše Věra. Tak přece někdo. Jsem potěšen.

S tím, že situace některých členů našeho oddílu je ještě otevřená, jsme se tedy vypravili s Věrou večer o týden později k Járovi Svozilovi, kde byla definitivní organizační domluva. Nevím jak Věra, ale já jsem do pokoje mladých manželů Svozilových, kde byl už shromážděn četný Kolektiv, vstoupil ve velmi slavnostní náladě. Cítil jsem se být jakýmsi velvyslancem našeho oddílu na této kolektivní půdě. Jako by to věděl, první, co mně Jára řekl bylo, že máme mluvit jen za sebe a nemyslet si, že jsme tady jako vyslanci oddílu a mluvit jeho jménem. „Né, no to je jasný. Jenom za sebe!“ kýval jsem horlivě. To mě převezl. Přesně do té role jsem se vcítil a to posláním jsem přišel naplnit. Hned v úvodu mně tedy sklaplo a už mě to tak nebavilo. Domluvili jsme věci a vyprovodiv Věru, šel jsem domů.

Vlastně nešel. Nakonec jsem se rozmyslel a přepadl jsem ve 23.30 Jíchu v prázdném bytě. Pak jsme až do rána poslouchali Beatles.

Záměr tvůrčího pobytu ve Sloupu byl tento: Kolektiv rozbije stanový tábor na mýtině u potoka v malebném údolí v blízkosti jmenované obce. Ausgerechnet v blízkosti Sloupu proto, že v obci samé odebere starý klavír (na inzerát, zn.: „Za odvoz.“). Toto křídlo dopraví do tábora, kde je vykuchá tak, že zůstane

jenom dřevěná skříň a právě ta poslouží celý následující týden jako ústřední rekvizita většiny filmových sekvencí natočených pro potřeby Aleše Záboje jako Kamenáče Billa. Později se toto prázdné křídlo stane základem scény v zamýšlené inscenaci.

Hlavní skupina přibyla do Sloupu v pondělí posledního červencového týdne v počtu přibližně deseti lidí. Byl tam pochopitelně Aleš Záboj se svou dívkou a pak část Kolektivu, v níž se nalézal například Jiří Delong, Dolo-Doležal a samozřejmě Jára Svozil, pak třeba tak zvaná Ája a tak zvaná Máca a tak dále. Byly postaveny stany, vyzvednuto křídlo, dopraveno na místo a vykucháno.

Já jsem to pondělí strávil v Brně. Šel jsem na pohřeb babičce, která se svým pořekadlem (aniž to tušila) takovou měrou zasloužila o integritu našeho oddílu.

Odjezd jsem o den odložil, takže jsem potom využil pondělí k poslednímu pokusu, jak dostat do Sloupu ještě Jarku, která by jela, avšak nemohla překonat odpor nesmyslně neústupných rodičů. V podvečer jsem se tedy vypravil k Maláskům osobně orodovat za její uvolnění a připravil jsem se víceméně na to, jak letím po držce ze schodů jejich šestého patra a za mnou všechny mé teenagerské propriety: žebadlo, zapalovač, žvára, zobcová flétna a tak dále. Jarka nebyla doma, mluvil jsem tedy jenom s rodiči a neskutečné bylo, že jsem uspěl a Sloup jí vyřídil. Bohužel ona sama znehodnotila výsledek mé vrcholné diplomacie tím, že na jiném místě Brna, kam jsem jí to přijel zvěstovat, se rozhodla z vlastních, naprosto obskurních „rodinných důvodů“ tam nejít. S ní bývalo opravdu těžké pořízení, ale prakticky to znamenalo ponechat mě na pospas Věře Zástěrové a to zase nebylo tak špatné.

Následujícího jitra jsem se tedy sešel na hlavním nádraží pouze s jedinou svou láskou Věrou a spolu jsme radostně odjeli do Moravského krasu.

Přestože jsme jakýsi popis cesty měli, nebyli jsme schopni ve sloupském okolí dotyčné tábořiště najít. To nám ale nevadilo, protože jsme bloudili v okolních polích, lukách a stráních za doprovodu kytary a flétny, což bylo romantické. V pozdních odpoledních hodinách, kdy jsem na pozadí protahujících se stínů a od blat plížících se mlh už naši situaci začínal vidět jako kritickou, jsme šťastnou náhodou natrefili na Dolo-Doležala, pod jehož vedením jsme konečně dorazili na místo. Ti se nám smáli! Nic mě ale nemohlo rozházet. Postavili jsme si s Věrou stan a s ní jsem pak do něj v noci zalezl šťastný jako blecha.

Ráno mě probudily kytarové variace na jethrotullovské téma. To Jára Svozil už seděl na kládě a hrál si. Vylezl jsem ze stanu. Bóže, tam bylo krásně! Vytáhl jsem z potoka flašku piva a sedl si k němu. To je ráno! To je život! Atmosféra toho rána je pro tábor ve Sloupu přesně vypovídající. Tak to cítím.

A tak to vypadalo: na mýtině u potoka schoulená skupina stanů, jíž vévodí uprostřed stojící křídlo. Občasní kolemjdoucí turisté a houbaři si mohou hlavy ukroutit. Na první pohled musí být každému jasné, že za tím věží nějaké velké umění. Nevězelo. Byla to v podstatě rekreace pod záminkou. A každopádně bezvadný happening.

Stravování z očouzeného kotlíku bylo kolektivní, prostředky na ně ležely na jedné kupě a pivo se nepřetržitě chladilo v potoce.

V průběhu týdne organizoval a natáčel Aleš Záboj nejružnější varianty filmových scén. Postupovali jsme proti němu po louce v rojnicích, házeli jsme proti kameře vlaštovky (obří moskyty), šíbovali jsme piánem sem tam po okolí, nebo jsme je dokonce zavěsili do korun stromů. Pak jsme naopak natáčeli Aleše, který jako Kamenáč Bill v tom klavíru visícím ve větvích „bydlel“.

Každý den byl samozřejmě zakončen sezením u ohně. S ohněm přicházel jeden z nejlepších materiálních požitků celého sloupského soustředění, totiž flip. Nápoj flip byl kolektivním produktem vánoční lyžařské rekreace v Žacléři a hitem toho léta. Původní recepturu přizpůsobil Jára Svozil tehdejšími domácími podmínkami tak, že v socialistickém státě nedostupný javorový sirup nahradil běžným tuzemským. Během půl roku byl pak experimentálně (mnohdy za cenu značných obětí) stanoven správný poměr jednotlivých tuzemských složek. V létě byly pokusy už dávno uzavřeny a z patologického hlediska zcela neškodný flip měla veřejnost k dispozici. Flip jest ideálním společníkem pro dlouhé a studené zimní i letní večery, a protože večery na Dražanské vrchovině byly toho léta mimořádně chladné, byl flip jedním z možných příjemných východisek.

Také tato kniha má ambice zařadit se do pokladnice světové literatury. Když už ničím jiným, tedy alespoň tím, že obsahuje recepturu vynikajícího gastronomického požitku. Tak tedy:

Ohnivý Jára

Sloupský flip Jaroslava Svozila.

Ingredience: pivo, rum, červený sirup.

Upřesnění: pivo 10°, rum tuzemský, sirup červený, nejlépe socialistický, bez identifikovatelné ovocné složky. Nevhodné jsou moderní, chutné jednosložkové sirupy (jahoda, malina), zcela nepoužitelné jsou sirupy light bez přírodního cukru.

Postup: pivo, rum a sirup vlijeme do varné nádoby v poměru 7:3:1. Pro zjednodušení: je-li základem půllitrová láhev rumu, pak přilijeme dvě celé a 1/3 půllitrové láhve piva a 1,66 deci sirupu. Směs lehce zamícháme, aby došlo k propojení ingrediencí, postavíme na oheň a už se jí nedotýkáme. Zahříváním se na hladině okamžitě vytvoří hustá tuhá pěna, dokonale zabraňující úniku etanolu zbůhdarma do atmosféry. V okamžiku, kdy nápoj vzkypí a pěna se vzedme, odstavíme nádobu a žufanem rozléváme. Pijeme velmi horké, účinek je dokonalý a zaručený.

Do soboty jsme natočili všechno, co bylo třeba, a večer jsme se všichni odebrali završit dobré dílo a radostný prožitek do sloupské hospody. Tam se v průběhu večera rozlétly dveře a ke své radosti jsem zase po dlouhé době uviděl Pavla Reicha, svého bývalého oddílového vedoucího. Snad dostal opuštěák, snad dezertoval, jen aby mohl přijet aspoň na poslední večer; každopádně byl v mundúru mladého podporučíka. Asi bych ho nepoznal. Byl poněkud vyšinutý, ale to je v takové situaci normální a už za rok to zakusím sám na sobě.

V neděli po ránu jsme rozřezali piáno tak, aby se dalo složit do vozu Volkswagen – Brouk a odvézt do Brna. Tak se stalo a kolektivní tábor Sloup '77 skončil. Exteriéry do Kamenáče Billa jsou natočeny a teď už jen zbývá, aby Aleš Záboj to své divadlo v Brně dotáhl do konce. A v té souvislosti se mi už vlastně ani nechce nejméně po desáté od začátku této knihy opakovat, že tím taky všechno skončilo a představení Kamenáč Bill (nebo jak se to mělo jmenovat) nikdy nikdo neviděl.

Vrátil jsem se do Brna opět proměněn, neboť tento způsob otevřeného kolektivního života byl v našem oddíle nepoznaný; toho jsme prostě nebyli schopni. Možná zatím, možná vůbec, ale hlavně jsme to nikdy nezkusili. A později už bylo zkrátka pozdě. Tahle možnost být součástí Kolektivu, jehož síla je taková, že je schopen úzus svých konvencí přenést jako normu na jiné, byla pro nás, jako pro oddíl, poslední. Ale tehdy jsme tak neuvažovali. Jenom to, že tam kromě mě a Věry nikdo z nás nebyl, je věčná škoda a chyba. Myslím si to dodnes.

Za týden začalo soustředění. Tentokrát v Kupařovicích nedaleko Brna, na šestnáct dní a zase na zámku. Pro náš oddíl jako takový bylo labutí písní, což jsme nevěděli, i když o nás (...) bylo už v podstatě rozhodnuto. Così jsme ovšem instinktivně tušili, aniž jsme si to připouštěli.

Kupařovice jsou nepatrná obec rozkládající se na březích říčky Jihlavy mezi Pravlovem a Medlovem. Vyznačuje se existencí zámku a jednotným zemědělským družstvem (JZD) s názvem Pojihlaví, které je velmi schopné a bohaté. Zámeček je v držení tohoto družstva; socialisticky jej zrestaurovalo jako rekreační objekt nebo školicí středisko odborů nebo co. Před branou toho zámku po přibližně třicetiminutové jízdě zastavily dva autobusy plné Pirka. Vystoupili jsme a naše poslední soustředění začalo.

Přestože zámek ani okolí nevypadal na první pohled příliš vábně, pozitivizmus, kterým jsem byl už téměř půl roku prostoupen, mě neopouštěl ani teď. Naopak. Teď jsem cítil šanci těch šestnáct dní konečně v Pirku jak se patří vychutnat. Teď, teď konečně jsme už opravdu nejstarší! Konečně můžeme bez omezení požívat kolektivních výhod nejstaršího oddílu. Sám Kolektiv poprvé po několika stoletích už konečně nejel s Pérem na soustředění! Byl zastoupen jen několika bezvýznamnými fragmenty.

S ohledem na následující průběh mně připadá, jako by podobně uvažovali snad všichni. Pokud ano, byla to iluze a byla poněkud demoralizující. Na rozdíl od loňského Žaclěře, který byl téměř fanaticky pra-

covní a navíc i produktivní, jsme se letos jenom nelehce nutili k něčemu jinému, než k zábavné rekreaci. Přesto jsme si připadali, že něco děláme. Vlastně jsme opravdu dělali, jenomže to už nemělo žádný praktický význam, což nám ale došlo až později.

Hned první odpoledne jsme vyšli se Silvou na poznávací procházku po okolí. Silva už byla v té době v poměrně pokročilém stádiu těhotenství, ale vycházka nebyla náročná, neboť celý širý kraj kolem Kupařovic je pravou ruskou rovinou, kde oko konce nedohlédne, a když dohlédne, stejně konce není. Zámek se svým zpustlým hospodářským areálem byl jednou stranou přilíplý ke Kupařovicům, druhou stranou ke křovinám, táhnoucím se až k řece, zbytek byl otevřen oné nekonečné rovině. Rovina se skládala z lánů.

Se Silvou jsme se vydali po ní cestou nazdařbůh rovnou do impresionistického obrazu. Claude Monet, Srpnové odpoledne v Kupařovicích: od obzoru k obzoru se táhne rovina pokrytá poli. Po levé straně ubíhá do dálí klikatící se stromořadí lemující říčku. V dálí se scenerie ztrácí v odpoledním oparu, jímž proráží v levé části obrazu skupinka drobných stromů a načervenalých střech, z nichž vystupuje hranatá kostelní věž (Medlov). Od spodního rámu ubíhá levou částí obrazu prašná cesta, ztrácející se v dálí v mlžném obzoru. Cesta je lemována alejí stromů, které připomínají vrby. Třetí strom na levé straně je uschlý. Na cestě je roztroušena skupina čtrnácti mladých lidí, odcházejících velmi zvolna k obzoru. Obrazu dominuje čtveřice dvou chlapců a dvou dívek v popředí. Jsou vymalováni v odřených džínách a vybledlých hnědozelených košilích volně přes boky. Podobné hloučky jsou dál v obrazu perspektivou menší. Ze strany pálí srpnové slunce. Zvířený prach u nohou zdůrazňuje snovou dramatickост scenerie stanovenou typicky monetovským zrněním barevných ploch, v němž zaniká jemný detail, jehož existenci ale tušíme.

V té chvíli nám jenom lehký vánek rozhazoval vlasy, když jsme se skoro beze slov courali okolím Kupařovic přesně takovou scenerií. Byli jsme uvolnění a vyladění. Tak to dnes vidím ze svého místa v té poslední čtveřici. Tak vypadalo léto '77. Léto odpoledního prašného vedra, podvečerních cigaret za rozbořenou otlučenou zdí, večerní blízkosti, přivřených očí a zkřížených jazyků. To bylo léto, kdy hráli Jethro Tull a Beatles. To bylo léto, kdy žil Lennon.

Tohle měla být poezie. Dál už bude jenom obyčejný popis.

Těžko říct, proč se v nás samotných usadila s odstupem času ta falešná fikce, že v Kupařovicích jsme nic nedělali, nanejvýš jenom podrývali celkovou morálku Pirka. Že jsme se jenom rekreovali ale nepracovali. To je nesmysl, který předkládám k posouzení.

Hned následující dopoledne, jak už to nemohl vydržet, nás Darek seznámil se svým dílem. Sám zpracoval scénář Kolíbky. Zdálo se mu (v zásadě správně), že se jaksí už dlouho nic neděje a s Kolíbkou už vůbec ne. Teď jsme tedy všichni seděli či polehávali v našem pánském pokoji a poslouchali Darkův přednes.

Bylo vysoce chvályhodné, že konečně někdo něco udělal. Svoji dramaturgicko-režijní interpretaci Kolíbky ovšem Darek spatřoval v jejím výrazném posunu směrem k veselohře. Scény knihy, už samy o sobě v některých případech komické, ironické nebo parodické, doplňovaly nyní různé kabaretní komediální prvky. Každé takové místo Darek vyzdvihl tím, že vážně pohlédl do publika, snad aby se ujistil, že všichni onen neorganický detail pochopili a akceptovali. Opravdu jsme se bavili, ale tak nějak jinak. Dívky se kousaly do rtů a chlapci zadržovali smích pod mladými vousy.

Podářilo se nám zachovat důstojnost skoro až do konce, kdy před závěrem přišla jakási scéna, v níž Bokonon, klíčová postava filozofického principu celé knihy, korunoval veškerou Darkem naoktrojovanou komiku tím, že ke komusi přiběhl a kopl ho do zadku. Pozorně jsme mlčeli. Darek se vážně rozhlédl po místnosti a hlasem sekretariátů pravil: „Myslíte, že by se tomu divák smál? Já se domnívám, že ano.“

V té chvíli naše tichá kritická oponentura skončila. Každý se zhroutil tam, kde se právě nalézal. Přitom jsme zařvali, div neodlétla střecha. Řehtali jsme se všichni, dokonce ani jindy tak ohleduplná a taktní Silva se neovládla.

Darkova věta vstoupila nesporně do dějin Pirka. Akorát na to už všichni zapomněli. Do konce našeho oddílu byla často při nejrůznějších tvůrčích činnostech citována.

Přes veškerou legraci jsme viděli, že tohle by asi nešlo. Ale byl to právě ten zásadní impuls, který mě a Jichu rázně postrčil k tomu, že jsme konečně přestali o Kolíbce pořád jenom kecat. Ještě ten samý den v podvečer jsme si sedli do našeho prázdného pokoje proti sobě do křesel, vytrčili nohy na stolek uprostřed

a od této chvíle začali velmi tvrdě pracovat. Do konce soustředění jsme se stahovali denně do této samoty, ať už to bylo v pokoji, v klubu, venku za zdí či v křovinách u řeky a opravdu jsme za dvanáct dní scénář Kolíčky dokončili.

Letošní soustředění se vyznačovalo některými zostřenými omezeními a nařízeními. Jednak přísně praktickou, do té doby nevídanou, odděleností pokojů podle pohlaví. Do chodby příslušného zámeckého křídla byl přístup z jediné strany. Vpředu byly pokoje chlapecké, v polovině chodby pak byla hlídka, mříž, zátaras a kulometné hnízdo. Za tímto opatřením se nalézaly, přísně zakázané pokoje děvčat. Běda hochovi, který by překročil tuto hranici. V tom okamžiku se v kteroukoliv denní i noční hodinu spolehlivě rozlétly dveře a vybíhala paní Delongová. Dívky se naštěstí mohly pohybovat volně i chlapeckou částí (jinak by se nedostaly do pokojů), takže tato věrná karikatura železné opony vlastně neměla praktický smysl.

Do oblasti nařízení pak spadalo letošní velmi důrazné dodržování některých pionýrských oficialit. Týkalo se večerních nástupů a v té souvislosti (což bylo letos nové) trváním na jakési uniformě v podobě zelené košile. Bylo to v pokynech (snad jako každý rok), letos však s ústním upozorněním, že tentokrát opravdu. V těch košilích jsme tedy pak museli stát každý večer na nástupu. Tehdy nás to pochopitelně prudilo; tlak doby nám byl ukradený.

Rozkaz ohledně košil většina z nás provedla „po svojom“. Košile, kterými jsme se opatřili, byly všelijaké možné, jenom ne ty předepsané, v pionýrském táborovém provedení, a ke cti vedení a ke chvále Paní do- dávám, že ať už vypadaly jakkoliv, všechno bylo tolerováno. Já jsem našel doma jakési dvě starodávné, patrně vojenské, kdysi snad khaki košile, dnes ale vypadající úplně skvěle. Nádherně vyrudlé do odstínu mezi bílým okrem a nádechem khaki, a když jsem si jednu z nich první den oblékl, spuštěnou volně přes džíny jako kratší kimono, mohly na ní všechny tři mé lásky nechat oči. A když se na mě jedna z nich (há- dejte která) tak krásně zespodu podívala očima hlubokými jako tunel do nekonečna a k tomu se usmála tak, jak to uměla jenom ona, proměnil jsem se v ten okamžik ve velký kynutý knedlík a hned jsem jí tu druhou daroval.

A pak jsme se spolu ruku v ruce odebrali na cigaretu do polí. Před jižní branou byl zdevastovaný prostor ohraničený otlučenou zídou. Za ní byla hromada jakýchsi tvárnic. Na ty jsme usedali bok po boku a ro- manticky hleděli třeba i do širých lánů. Tam jsme vykuřovali, skryti pohledům ze zámku, například proto, abychom nedráždili Paní. Tato dvě lehce erotizující kimona jsme neodložili prakticky celé soustředění a byla vlastně naší vzájemně spojující identifikací. Navíc nám dvěma, jak už řečeno, velmi dobře posloužila jako jedny z nejméně standardních „uniform“ při večerních nástupech ve velkém sále.

Kromě zelených košil pro večerní apely jsme měli (podle pokynů) přinést nějakou báseň s tématem VŘSR (tak zvaná Velká říjnová socialistická revoluce v Rusku). A protože toho roku slavili komunisté 60. výročí této velké události, ani Pírko se nedokázalo úplně vyhnout celospolečenskému holdu. Bylo nařízeno vytvořit jakési poetické pásmo, toto výročí oslavující.

Po příjezdu do Kupařovic jsme v pánském pokoji shromáždili na polici pod oknem veškeré své knihy a literatura k VŘSR tvořila nezanedbatelnou část. Všichni jsme to naivně vzali poměrně přihloupě vážně, což je mně i po létech dosti trapné. Ještě dnes se stydím, že jsem se na celou VŘSR s celou svou poctivostí nevyflákl!

Nařízená politická aktivita nakonec vyústila v jeden kolektivní pirkovský večer; v poetické, revoluční, asi dvacetiminutové pásmo, do kterého ale naštěstí nikoho ani nenapadlo zapojit náš oddíl. Těžko říct proč. Buďto nás už opravdu odepsali, nebo jsme už byli moc velcí, nebo byla na překážku naše okázalá politická vyhraněnost, rovnající se v podobné akci nepoužitelnosti. Menší oddíly byly použity všechny až po oddíl pod námi, to jest „Zajíčkův“ včetně. Byla to taková rudá Bimbo-Show.

Jednou večer bylo tedy celé Pírko naveno do sálu. Vřítel jsem se okamžitě do první řady, kde jsem se rozvalil uprostřed, abych měl všechno z první ruky a nikdo mně neviděl do tváře. Vystoupilo ale pár mlad- ších dětí a důvod ke zvláštnímu veselí jsem zatím neměl. Průběh není důležitý až do okamžiku, kdy přišlo poslední číslo. S ním se na pódium dostavili dva reprezentanti III. oddílu a rovnou největší hvězdy: naši nadějní nástupci, sám Stanislav Zajíček a Pavel Kříž. To bylo pro mě překvapení (ani s jejich účastí jsem nepočítal) a už při jejich vážném příchodu jsem málem spadl ze židle. S Jíchou, který seděl vedle mne, jsme měli co dělat, abychom zachovali alespoň přijatelnou míru vážnosti.

Bylo zřejmé, že přišel zlatý hřeb programu. Zajíček s Křížem nastoupili doprostřed „jeviště“, rozevřeli velkou knihu, kterou si společně drželi před sebou jako Kocourkovští učitelé noty ve filmu Katakomby, pohlédli do publika a já na ten pohled v životě nezapomenu. Šklebili se u toho jako d'ábli, ale jenom očima. Zbytek obličeje měli pokud možno kamenný. Jen ze svého místa, pouhý metr od nich, jsem viděl jejich cukající koutky. Ovládal jsem se. Za nic na světě jsem jim to nechtěl zkazit a připravit tak sám sebe o ten zážitek.

Hlasem stejně pohnutě důstojným, jako byl jejich výraz začali:

Kříž: „Konstantin Biebl.“

Zajíček: „Lenin.“

Nebudu sem ten opus přepisovat. Tímto principem si rozdělili celý text a já jsem byl v závěru zralý na odvoz sanitou. Z uvedeného jasně vyplývá, že celé pásmo odeznělo ve standardním pirkovském duchu tak, jak se podobné násilnosti vždycky odehrávaly. A tohle byla navíc úplně velká sranda.

Je příznačné, že Pirko celou událost vlastně vnitřně ignorovalo a postupně vymazalo z povědomí. Nikdo si už na to po dvaceti letech nepamatoval nebo možná raději nechtěl pamatovat. Což platí i o obou protagonistech. Zajíček a Kříž to „zapomněli“ opravdu velmi důsledně tak, že i po letech se byli dokonce schopni přit, že se nikdy nic takového neodehrálo. Chápu je, přestože jim to nevěřím.

A tak jsme zase jednou setrvali na svém a komunisté se z nás nestali ani absolvováním této politické estrády, ani „dodržováním“ zoufalého nařízení, týkajícího se zelených košil. Ty jsme přece k našemu obrazu přeměnili v symbol lehké letní erotiky.

Někdy nebyly ovšem potřeba ani zelené košile, ani žádné jiné. To když nás takhle jednou po večerce napadlo, že se půjdeme vykoupat. Vlastně jsme se původně domluvili, že si u řeky uděláme oheň.

Byla teplá bezměsíčná noc, a když jsme sešli křovinami až k řece, zdálo se, že v té tmě, jako v pytli, nevidíme ani své ruce. Nakonec jsme se v pouhém světle hvězd rozpoznali a postávající na štěrkovité pláži hned u vody, nevěděli jsme najednou, co dál. „Tak co budeme dělat?“ zapomněl se Holeček. Zřejmě tím ani nic nemyslel, ale moje velká chvíle přišla. Připomínám březnovou scénu z pražského Parkhotelu. Svoji replikou „Svlíknem se a budem běhat,“ jsem byl otravný už přes půl roku. A teď jsem konečně mohl všem předvést, že jenom tak nekecám. Ještě jednou tedy Holeček: „Tak co budeme dělat?“ A já: „Svlíknem se a budem běhat!“ vykřikl jsem. Zarazili se, protože teď to mohlo být vážné.

Myslel jsem to samozřejmě vážně. Košile i rifle letěly na štěrk pláže a stanul jsem před nimi jen tak. Holeček udělal jako pokus mě zadržet. Já jsem se ale nenechal a začal běhat. Teď nastal okamžik pravdy. Jestli mě v tom nechají, bude to docela trapné. Ne! Vzápětí mě následoval Jícha a ostatní pak po něm. Chvilí jsme nazí pobíhali po pláži a byl to náramný Satyricon.

Voyer by si příliš neužil. Uvyklí tmě viděli jsme svá bledá, hemžící se těla dobře, ale to bylo všechno, co bylo možno vidět, než jsme naskákali do černé řeky.

Byl to příjemný večer okořeněný light erotikou. O pět, šest let později už se budou na nočních koupalištích u pirkovských táborů takové věci dít normálně, bez pomocných záminek v rozdělovacích ohních. Anebo se děly i před námi. Je opravdu možné, že jsme byli takový prudérní spolek? Vrátili jsme se (šušky – šušky) kolem jedné.

Po odpolednách jsme se téměř pravidelně s Jíchou věnovali usilovnému psaní scénáře Kolíbký. Ostatní nás už znali a nechávali nás být: seděli jsme v autoizolaci a za přísné askeze jsme tvořili, až se z nás kouřilo. Vždycky v podvečer jsme už jenom blábolili. Úplně mimo a totálně vyšťavené nás pak musela některá naše dívka (s vysoce rozvinutými ženskými instinkty) pudově zachránit. Většinou to byla Jarka. Vlastně vždycky to byla Jarka. Zvedla nás z křesel a skopala dolů, do jídelny. „Jste padlí na hlavu. Co si myslíte, že ještě uděláte, unavení a hladoví!“ Tak. Měla svatou ženskou pravdu. Imponovalo mně to.

Hned bych s ní začal chodit, protože jsem ji samozřejmě taky miloval, ale měl jsem spoustu zábran. Nevím, co chtěla ona, ale už od jara každý pokus o přiblížení vyústil ve chvíle nervózního napětí, na nichž všechno ztroskotávalo. A tady jsme kolem sebe chodili v kruhu. Posezení s cigaretou končila husí kůží. Jako by se mě dotýkala skleněným rybím nervem. Prostě to nešlo.

Večer jsme se pak s Jíchou pokoušeli v tak zvaném klubu, v protějším křídle zámku, prověřit v praxi improvizacemi (simulacemi) nápady z našeho vznikajícího scénáře. Což se chvíli dělo, chvíli nedělo, chvíli se poslouchala hudba. Panovala družná zábava a celková pohoda, která k ničemu nevedla.

Pokud byl klub obsazen jiným oddílem, odehrávala se pohoda v našem pánském pokoji. Tam jsme řešili všechny možné problémy rozvalení na postelích. Já, obklopen svou kupařovickou lvicí, ne nepodoben mladému římskému císaři. Lvice jménem Nad'a, stočena v klíně, působila blahodárně na císařské sebevědomí.

Nad naším oddílovým nevázaným užíváním Kupařovic se však vedení Pirka začínalo pomalu kabonit a zdánlivě bezmezná benevolence začala s plynoucím časem vykazovat určité meze. Výše uvedené, pravidelné, „lví pozice“ působily bůhví proč na vedení Pirka jako nesnesitelně provokující a nepřijatelné dráždidlo a navíc se Pirkem mezi nižšími oddíly začaly o našem „nevázaném sladkém životě“ rozšiřovat divné, většinou ale nepravdivé zvěsti.

Předchozí poznámka o plynoucím času skýtá vhodnou záminku k popsání příhody z jiného soudku a jiného pozdního večera, kdy jsem s Petrem Holečkem provedl velmi pečlivě obřad, na němž jsme se v Brně domluvili, totiž – vnímání času.

Chvilé pohodového štěstí z toho, že něco je jenom tak samo pro sebe, přijdou a odezní. V nejlepším případě po nich zůstává nějaká nejasná chiméra. A tomu jsme se měli pokusit v Kupařovicích čelit. Čelit tím, že jsme se chtěli spolu každý večer na chvíli zastavit a uvědoměle vnímat čas. Tu chvíli toho dne, toho léta, toho života.

Vzpomněli jsme na náš úmysl až skoro za týden. Natolik jsme tam byli šťastní. Copak já jsem mohl se lvicí v klíně sledovat čas?

Bylo před půlnocí, když jsme se (Holeček a já) posadili vedle sebe v herně u jídelny. Viděl jsem toto: na stole před námi probíhal ping-pongový turnaj, nepřiliš silná žárovka osvětlovala naše židle o kus dál. Seděli jsme zády k oknu, kterým naše počínání shovívavě sledovala srpnová noc. Končil pátek prvního týdne.

A teď jsme se podívali na hodinky. Bylo půl dvanácté a dvanáctka trčela v datovém okénku. Mám to dodnes před očima a vím, že chvíle samotného štěstí jenom pro štěstí samo, byla zapamatována v pátek 12. srpna 1977 ve 23:30. Holeček si to taky pamatuje, jenom už neví, kdy to bylo. Jak jsem řekl, prožili jsme si to jenom jednou, i když jsme to původně chtěli dělat denně. Pro samé šťastné chvíle jsme na to jaksi zapomněli. Ale našťástí jsme nezapomněli úplně na všechno.

Naše okenní knihovnička neobsahovala jenom několik Kolíbek a revoluční poezii, kterou jsme přivezli podle pokynů směrnic. Bylo tam ještě pár sbírek poezie, kterou jsme naopak přivezli na pokyn sebe samých. Kromě velkého projektu Kolíbků bychom mohli udělat ještě něco menšího, takové malé poetické odpoledne. Zkusíme to v Kupařovicích a jestli se to povede, kdo ví, třeba to někde zopakujeme. Vymyslel to Jícha.

Nápad to nebyl špatný, v mém případě ale narážel na vrozenou, téměř nepřekonatelnou cudnost v souvislosti s přednesem poezie. Ta mi totiž připadá příliš intimní na to, aby byla nahlas deklamována mnou tak neuměle. I když jsem svého Préverta donesl (a sbírka Jako zázrakem teď byla součástí naší knihovny), byl tam spíš proto, že jsem chtěl, aby ho četli ostatní. Nechtěl jsem ho přednášet nahlas, proto jsem se v našem odpoledni poezie posadil do divácké řady.

Blbě bylo, že to udělali skoro všichni a Jíchova vize se začala hroutit. Všechno zachránila Věra, která přišla pečlivě připravena a celé to odpoledne poezie udělala skoro sama. Na téma láska. Ale jak pěkně! Propracovala takový chytlavý výběr z Žáčka. Perfektně jí to sedělo a básně prokládala úžasnými rockovými písněmi z alba, jenž bylo hymnickou deskou naší polohy a našeho roku 1977, kdy jsme trpěli přímo posedlým hladem po rockové hudbě domácí produkce. Ten hlad byl zjara částečně ukojen novým LP nově povoleného Mišíka, ale počátkem června přišla úplná bomba. Přišla z Bratislavy a jmenovala se Na II. programe sna. Varga & Collegium Musicum, k tomu Hammel, Hladík a Peteraj. To byl zásah! Nic lepšího jsme od dob jejich geniální Zelené pošty neslyšeli. Byli jsme z toho úplně vedle. Po létech jsem zjistil, že to poslouchal dokonce i Holeček; tedy můžu říct: trefilo nás to všechny. Těžko říct, jak moc koho, ale ta deska se stala jakýmsi symbolem toho léta. Alespoň pro mě.

Ted', v polovině srpna, jsme ji všichni dobře znali, ale přesto, když po posledním Žáčkově textu zazněla

sborová Lalia polná, která vás svým jediným hudebním doprovodem chrámových varhan vynese do oblak, zůstali jsme sedět a z těch výšin se nám dolů vůbec nechtělo. Byli jsme úplně tumpachoví. Věra nás dostala. Ze zasněného vytržení, kdy jsme nebyli mocni slov, a které by nám možná vydrželo až do večera, nás zachránil Petr Peňáz. Vstal, prohlásil, že tolik krásy v takovém množství je nebezpečné a proto nás vrátí na zem prostřednictvím Havlíčka-Borovského. Udělal to a poetické odpoledne skončilo. Jícha byl zklamán a Věru pochválil. Bylo to vážně hezké.

Michalovo dotčení a následné uražení naší domnělou poznámkou na I. setkání veteránů, mělo dohru v rozhovoru, který jsme vedli Věra, Jícha a já někdy začátkem prázdnin. Já a Jícha jsme nebyli ještě otrlí pragmatici a opravdu nás spíš mrzelo, že se na nás Michal dívá jako na své permanentní ubližovatele. Na mě (autora Žaclěře '76) jako na svého likvidátora a Jícha, zcela jistě stojící v pozadí toho všeho, nebyl v jeho očích o moc lepší. Byla to samozřejmě všechno konstrukce a pitomost a chtěli jsme pokud možno uvést věci na pravou míru. Navíc jsme měli z postojů Michala (což je pochopitelné), ale taky Paní, Silvy a Věry vsugerován sice nesmyslný, ale přece jenom jakýsi pocit viny. Výsledkem zmíněné schůzky byl dopis, kterým jsme pozvali Michala k jednání o urovnání vztahů.

Objevil se v Kupařovicích, v pohodě s Pirkem prožil den a večer jsme v opuštěné temné jídelně za účasti třetí, neutrální strany (Věry) zasedli k rozhovorům. Ty proběhly v naprosté pohodě a shodě, trvaly asi dvě hodiny a byly úplně zbytečné. Rozešli jsme se v nejlepším, všichni si vzájemně myslíme pořád totéž a on nám to do smrti stejně nezapomene.

Poznámka: Pokud jsme jako oddíl momentálně nepraktikovali dramatickou výchovu, popřípadě jsme neleželi u řeky, courali jsme se horkým srpnem po okolí zámku a Kupařovic. Procházky byly téměř zhmotněním našeho tehdejšího souznění. Jako kdybychom snili na střeše samotného léta. Myslím, že ten čas byl vrcholnou syntézou naší kolektivní existence. Nemám pohodovější pocit z Pirka než těch šestnáct dní kupařovického srpna '77.

V polovině druhého týdne nastal den, který bych mohl klidně (a zcela nedvojsmyslně) nazvat Dnem svatebním.

V Pirku se od nepaměti odehrávají tak zvané svatby mezi Pirkaři. Od nepaměti znamená od soustředění v Muráni, v roce 1970, kdy si Pavel Reich vzal Danu Synkovou, jak pamatují pamětníci (například Dana Svozilová – Synková). Od těch dob docházelo každou chvíli k nějaké „svatbě“ a členové Pirka se náruživě brali mezi sebou. Mně se tradice vyhnula; nikdy jsem se neoženil, nemohu tedy s určitostí říct nic o pravé motivaci těchto obřadů. Kdysi se tím možná jakási vzájemná náklonnost řešila, v mých dobách to už byla (dám za to krk) jenom „taková tradice“ bez obsahu. V našem oddíle si v roce 1973 těsně před prázdninami „vzal“ Jícha Mílu Obrátilovou a cestu do Anglie pak prohlásili za „svoji cestu svatební“. Pokud vím, u nás to bylo jednou (a pouze tenkrát), kdy se takhle někdo „ženil“.

Až do Kupařovic 1977. Tehdy, ve zmíněný svatební den, kdy došlo hned k několika „svatbám“, se stalo to, že Zuzanu Chytilovou ze „Zajíčkova“ oddílu si nevzal nikdo jiný, než sám Holeček (!). Ano, jinými slovy: narazil korunu (ale s rolničkami) celé té nedotknutelné tradici. Od té chvíle to už nikdy nebude takové, jako před tím (jak se píše v románech). Svým potměšilým činem zničil něco krásného. Je to směšné, ale tradicionalistické vedení Pirka na to opravdu takto nahlíželo. Po takové degradaci pirkovských svateb bych si tedy já v Pirku už nemohl vzít ani Naďu Burianovou.

K této svatební tragédii došlo proto, že Holeček se na jaře rozhodl vzdorovat přílivu divoké vlny avantgardy, jejíž vlajkovou lodí byla Kolíbka a které podlehl téměř celý oddíl. Hrůze, jež se valila oddílem a v níž nebylo možno spatřit ani nepatrný záblesk estrádní naděje, čelil Petr Holeček podobně jako Winston Churchill. Spojenectvím se samotným ďáblem. Holečkovým ďáblem byla Eliška a byla ochotná jít (proti nám a celé Kolíbce) Holečkovi na ruku. Tak se jejich prostřednictvím objevil zmíněný Deník pana Nuly, což je skvělá věc, ale tehdy prostě nemohli mít šanci.

Jak už to ale bývá, spojenectví, které se zprvu zdá být zcela pod kontrolou, se postupně začne vymykat z rukou a Mefisto Faustovi pomalu přeroste přes hlavu. Ovšem těsně před tím, než mohl být milý Petr odnesen dírou ve stropě a nenávratně ztracen, vysmekl se jako úhoř z tohoto svazku a stále se stupňující míry Eliščiny přízně tak, že cynicky zneužil téměř posvátný rituál pirkovských „svateb“. Zavřel se tajně se Zuzanou a svědky do klubu a už to bylo.

Tím urazil Elišku, zavalil příčinu k mnohým nepodloženým a scestným spekulacím, ale, a to je nejab-surdnější, pobouřil celé vedení Pirka a dokonce Silvu (!) účelovostí svatby a hlavně tím, že byla neveřejná. Obřad byl bez čumilů a tím se prý dopustil pošlapání té krásné pirkovské tradice. Zkrátka (cituji z Pitín-ského hry Matka): „Všecka tradic zesrána za jedinej den!“

Ten večer se zrovna naše dekadentní část oddílu, někdy po deváté, vracela z jakési romantické procházky. Svatby zrovna proběhly, ale o tom jsem jenom věděl, protože mě to příliš nezajímalo. Nikdy. Tím méně pak takového večera. Až tehdy jsem ale zjistil, k jaké absurditě došlo a jaká další ještě nejspíš proběhne. V té souvislosti pro mě mělo být satisfakcí, že život zase jednou prohodil hracím stranám karty a před soudem náhle stanul samotný soudce. Ale vůbec mě to netěšilo (ač by mohlo); spíš mě znechucovalo po-myšlení na to, jak je celá ta „kauza“ tristní.

Z večerní procházkové poezie věčného léta jsme vpadli akorát do toho nejlepšího. Vrcholně rozčilená Eliška, s podporou jindy neutrální Míly, byla obořená do Holečka. Střídavě na něj dorážela nebo zase ura-ženě odcházel. Od Silvy to taky schytal. Celá scénérie se nakonec přenesla do našeho pánského pokoje. Tam jsme se všichni povalili na postele, a jako že je to vážnej konflikt (ještě daleko horší než loni v Žacléři, protože tentokrát jde o skutečnou podlost, která navíc přesahuje hranice oddílu) a jako že to musíme „řešit“.

A oni opravdu dokázali o té věci asi hodinu diskutovat. Jestli to celé jako bylo či nebylo od toho Holečka („od tebe, Petře“) svinstvo. Že se do toho zapojil seriózně i Jícha, to mi připadalo už úplně jako holé ší-lenství. Já samotný jsem k tomu vlastně neměl vůbec co říct. Kdyby tam nebylo tolik lidí a v klíně mi ne-ležela stočená lvice, asi bych se začal vrtat v nose.

Hruža mě obešla jenom ve chvíli, kdy se navrhovalo odročení „diskuse“ na zítřek. Uondaný Holeček se patrně momentálně zbláznil, a jako by toho ještě neměl dost, pravil, že ano, že ráno je moudřejší večera. Tehdy jsem jedinkrát považoval za nutné se vmísit s unylým zavtipkováním, že: „Večer je přece větší sranda.“ Zkusil jsem to odlehčit. Na to se Holeček naštěstí vzpamatoval a rychle souhlasil. Oni ještě chvíli „rokovali“ a nakonec jsme se rozešli, aniž se co (samozřejmě) „vyřešilo“ a příští den se už zaplat'pánbůh nepokračovalo. Jenom někteří pak s Holečkem chvíli nemluvili.

V ping-pongovém turnaji jsem letos sice postoupil z oddílové kvalifikace, ale hned na to jsem byl v os-mifinále vyřazen Pavlem Křížem, což mě těší. Jen málo lidí na světě se dnes může chlubit tím, že je v os-mifinále vyřadil sám Pavel Kříž. Zato Jícha se opět vytáhl a ve finále nastoupil zase proti Svejkovskému. Ten zřejmě nehodlal opakovat svoji loňskou katastrofu, celý rok tvrdě trénoval a Jícha ve finálovém duelu, kdy jsem ho koučoval, už neměl šanci. Tak to bývá. Léto pomalu končí a my, staří, začínáme být zralí do starého železa.

Na jednom z posledních pokusů, jak se před pádem do propadliště pirkovských dějin ještě zachránit, jsme s Jíchou usilovně pracovali od samého začátku soustředění. V každé volné chvíli jsme psali scénář Kolíbky a teď, koncem druhého týdne, jsme jej opravdu dopsali. Inscenačním klíčem mělo být prostředí pouťového panoptika s mechanickými figurínami, hrajícími příběh. To skýtalo možnost ohromné spousty gagů a připravovali jsme prezentaci před oddílem. Tu však bylo nutno zatím odložit, protože se přiblížil 21. srpen a schylovalo se k estrádě.

Jakkoliv se to zdá neuvěřitelné, Bimbo-Show v Kupařovicích '77 měla být poslední. Rozhodnutí učinil jediný člověk, v jehož kompetenci to bylo, totiž principál Holeček, tentokrát na nátlak zdola. Už nás to nebavilo, připadalo nám to celé takové pitomé, a tak jsme remcali. A navíc – stejně se teď potvrdilo to, co se od začátku soustředění začalo z ničeho nic šuškat: už jsme moc velcí, demoralizující a budeme opravdu vyhozeni. Vedení tak rozhodlo, takže co jim máme furt co šaškovat s estrádama.

Pro tuto „závěrečnou“ zvolil Holeček inscenační nápad s „pokojem“. Co tím ztvárňoval, to jsem nepo-chopil. Proč, to je jasné. („Sire Hillary, proč jste vlastně lezl na Mount Everest?“ Sir Hillary: „Protože je tady!“) Jak, to teď vyložím. Přes celou délku vstupního průčelí sálu kupařovického zámku se táhl zpustlý, ladem ležící balkón. Něco, jako horní pořadí v divadle. Tomu neodolal konferenciér Holeček a tam insta-loval svůj dramatický „pokoj“, když před tím poručil vynést harampádí. A odtud také v sobotu 20. srpna 1977 zahájil svoji poslední Bimbo-Show. Do temného sálu zazvonil budík a probuzený Holeček ve svém pokoji vstával do svého estrádního dne, třpytícího se ve světle stovek barevných reflektorů tisícerým fli-

trem, jež mají tanečnice našit na uměřeně průsvitných róbách, dne lesknoucího se saténem fraků tanečníků a blyštícího se trombóny orchestru Karla Vlacha, doprovázejícího Franka Schöbela. A to vše moderuje Petr Holeček v samotném Friedrich Stadt Palastu v NDR.

Nechal jsem se unést. Tak to samozřejmě nebylo, ale jednou, jednou to tak bude. Všichni to víme. Přesto i tenkrát v Kupařovicích byla výprava v rámci možností rozsáhlá, s velkým vyvýšeným prostorem, postaveném ze všech dostupných praktikáblů na druhém konci sálu.

Největší sodu v této poslední Bimbo-Show předvedli ti, kteří své vysoké schopnosti signalizovali už nejméně dva roky, tedy oddíl pod námi, to jest III. oddíl, tak zvaný Zajíčkův („Křížův“, „Šimakův“ apod.). Předvedli značně rozsáhlou a pokročilou ukázkou ze své oddílové inscenace, s názvem Sally, podle knížky „Sally, tvá kamarádka z Anglie“, z tehdy mezi dětmi poměrně populární edice Kamarád.

Bylo to překvapivě dobré. Udělali z toho muzikál, Zajíček hrál na kytaru, písničky byly skvělé a perfektně zpívali. Jejich výkon byl takový, že jsem vlastně nevěřil svým smyslům. Vždyť jsou lepší než my! Pomyšlení na to, jak zdatné máme nástupce bylo pro mě skutečně trpké. Tak to už se můžeme opravdu sebrat a vypadnout.

Ale vždyť jsme ještě nic neudělali!

Jeden nedostatek však jejich Sally přece jenom měla. Ten typický, pirkovsko-oddílový. To znamená, že se nikdy nedodělala a nehrála, což je u divadelní hry nedostatek poměrně závažný. Ale nemám z toho radost, třebaže bych mohl mít. Byli jsme prostě všichni hrobaři svých dramatických ambicí.

Ve finále jsme vystoupili my. A loučili jsme se. S Bimbo-Show, s Pérem a – co já vím – se svým právě uprchlým mládím. Předvedli jsme (v Holečkově režii) pro pamětníky takový historický exkurs po všech Bimbo estrádách a naší účasti v nich. První byl Brusov a Show-Dance – pochod četníků ze Saint-Tropez, pak Radhošť – C&W a Holečkův song, první Žacléř: Šla Nanynka..., druhý Žacléř: menuet. Celé jsme to uzavřeli kupařovickým loučením s Pirkem. Loučení spočívalo v tom, že jsme opustili scénu za zpěvu písně. Tu zkomponovala od A do Z naše Věra. Vždycky měla tendence k produkování naivně romantického sentimentu, ale tady překonala všechna očekávání a překonala sebe samu. Píseň byla tak zoufalá, že v porovnání s ní byl úvodní šlágr Bramborových pohádek z pera stejné autorky hotovým jízlivým šklebem.

Mám v tom ale taky prsty. Když mně to Věra odpoledne přišla přehrát za účelem konzultace (jestli je to jako dobrý), řekl jsem samozřejmě, že je to perfektní (mluvil jsem přece s krásnou slečnou). Je to výborný, ta harmonie je skvělá, fakt. „Ale připomíná to Bramborový pohádky. Melodie je trochu cajdák. Musíš ji vést úplně jinak,“ plácal jsem. „Ta melodie musí jít proti tomu textu!“ To bylo dobré; kde jsem to sebral? (Samozřejmě vím kde; parafrázoval jsem Zvěštinu.)

Udělalo to na ni dojem a poslechla mě. Přepracovala melodii a postavila ji „proti textu“. V první sloce textu se pravilo:

„Roky plynou a čas letí,
my už dávno nejsme děti.
Dost už víme, dost už známe
a teď, když se loučit máme,
každý divný pocit má.“
...a tak dále.

Celé dílo mělo asi šest slok, v nichž přival sentimentu postupně mohutněl jako řeka, a když jsme v závěru večera s touto písní na rtech za doprovodu kytar vycházeli z potmělého sálu, všichni, ale skutečně naprosto všichni (s výjimkou cynického Zajíčka, Kříže a Šimaka) měli slzy v očích. Malé děti srdceryvně plakaly, Paní k tomu neměla daleko. To se té naší Věrce opravdu povedlo, klobouk dolů. Vyšli jsme ze sálu a šli jsme pryč. Měli jsme to za sebou.

V sále a přilehlých prostorách však nastalo boží dopuštění a kvůli nám pozdvižení až demonstrace. Hořce plačící malé děti obklopily paní Delongovou, vzpínaly k ní drobné ručky a vzlykaly: „Nechte je tady! Vždyť oni ještě nejsou tak staří!“ Paní, dojatá naším sentimentálním chansonem a zoufalstvím malých

děti nedokázala dlouho vzdorovat. Nakonec ustoupila a odvolala náš vyhazov. Mohli jsme dál zůstat v Péru! Byli jsme zachráněni.

To se musí zapít! A odebrali jsme se do sklepa kupařovického zámku, kde v místnosti s ohromným krbem, v němž hořela vatra, probíhal nějaký z mnoha večírků té zanedbatelné části Kolektivu, která letos na soustředění byla. Jako nejstarší jsme měli povolenou účast tak, že pod osmnáct let do jedenácti, nad osmnáct bez omezení.

JZD Pojihlaví, majitel zámku, produkovalo vynikající červené. Na tehdejší socialistické poměry dost drahé, ale stálo za to, a ten večer obzvlášť, aby teklo proudem. Z desek bývalého oddílového kolegy Jeřábka nepřetržitý přívál rokenrolů taky tekla proudem a pěkně jsme se tam povznegli. Naši neplnoletí to krásně stihli i za hodinu jim vyměřenou.

Naši sedmnáctiletí to museli stihnout za pouhou hodinu, ale nešťastný, patnáctiletý „Zajíčkův“ oddíl neměl dovoleno ani tolik. Když jsem po hodině byl vyprovodit naše nezletilé slečny do postýlek, potkal jsem na chodbě bludného Šimaka, z jehož obličeje, jindy tak veselého, číselo čiré zoufalství. Tak rád by se opil, ale neměl jak. V okamžiku, kdy jsem se vracel zpět do sklepa, konspirativně se ke mně přitočil a zahučel mně do ucha dramaticky: „Igore, přines mně zdola jednu láhev!“ Konspiroval jako zkušený odbojář. Naklonil se ke mně ještě jednou: „Prachy mám a chuť taky!“ a zase zmizel v ilegality. Udělal z toho skutečné drama; dodnes bych rád věděl, kde k té své poslední krásné větě přišel.

Ani nevím, jestli jsem mu něco slíbil nebo ne. Nehodlal jsem ale v žádném případě překračovat nařízení Paní a podávat alkohol dětem. Byl jsem loajální a vděčný Pirkar, právě zachráněný před vyhazovem. A navíc jsem dole okamžitě na všechno zapomněl.

Ve sklepe v té době už seděla jenom jediná moje láska. Ta, která už měla dostatečný věk pro sezení ve sklepe třeba až do rána, skladatelka sentimentálního dojaku Věra. Přisedl jsem si k ní a v nepřetržitém proudu na nervy už lezoucích rokenrolů z Jeřábkových desek („Lubošu, dej tam zase něco jinýho. To je furt dokola!“ „No co, to só rokenróly, né, ☹️❌❗!“) jsme obrátili ještě nejednu láhev toho skvělého červeného. Ostatní plnoletí z našeho oddílu už počestně spali.

Kolem druhé hodiny jsem měl už všeho tak akorát. V příjemném rozpoložení jsem se vrátil do prvního patra. Na chodbách nikdo nebyl. I ten nešťastný Šimako už to vzdal.

V pokoji jsem našel na zemi pirkovský magnetofon a sluchátka. Někdo před spaním ještě poslouchal Beatles. To byl dobrý nápad. Udělal jsem to taky. Položil jsem se se sluchátky na hlavě a při prvních tónech *Dear Prudence* jsem upadl do polomrákotného stavu blažené komatické katarze. Ta hudba mě tehdy obklopila a prostoupila zároveň a přestal jsem tak docela rozpoznávat rozdíl mezi abstraktními vizemi a skutečností. To byla zase poezie. Teď přijde realita: byl jsem ožralý.

Najednou se mně zdálo, jako bych měl sen. Jako by se otevřely dveře, do pokoje vklouzla dívčí postava a zamířila ke mně. To je nádherný sen! Sedla si ke mně na postel. „Ahoj,“ oslovil jsem lvici – sen. „Ahoj,“ zašeptala. „Jenom tak... Přišla jsem za tebou.“ No to je aspoň sen! „Jenom tak. Na dobrou noc.“ Líbala mě. Všechno se se mnou točilo a začínal jsem mít obavy, že to nezvládnou...

Když se rozplynula, pokoj se našťestí přetočil zpátky a ohrožení pominulo. To byl ale krásný sen. Anebo to nebyl sen? Přišla na dobrou noc...

„Good night,“ zpíval Ringo Starr a *Double White* dohrálo.

Nazítří jsem se probudil do kocovinového rána, a když jsem sešel dolů, zjistil jsem, že tam panuje jakýsi rozruch a uprostřed rozruchu stojí Paní. Paní je tentokrát rozčilená z toho, co jsme zase v noci provedli, a jak to tak vypadá, už zase máme průser. „To mi jenom potvrdilo, že to v Pirku s vámi už není dál možné. Hned po tom, co jsem se rozhodla, že tady zůstanete, provedete tohle!“

Ježíšmarja, CO jsme zase provedli? Dyt' jsme se snad akorát vožrali! Přecitlivělý postoj vedení k této skutečnosti byl ale důsledkem naší zavedené seriózní solidnosti. Když jdete potom jednou chlastat, vyrazí vás z Péra, než vás přejde kocovina.

Chudák Věra! Tou sentimentální písni si sáhla až na dno a bylo to stejně k ničemu. Ještě teď, na místě, hned za horka Paní odvolala to, co včera v dojetí odvolala a už jsme byli zase vyhození. Ale to bychom byli tak jako tak. Bylo prostě rozhodnuto, že už jsme staří. (Ještě že jsme se ožrali.) Znechucující byla

právě jenom ta účelovost využití našeho zločinu, protože podle stejných měřítek by se v celé dlouholeté historii Kolektivu našlo na soustředěních jenom velmi málo dní, kdy by vyhozen být nemusel. Tak jsme to sice viděli, ale hlavu jsme si s tím dlouho nelámali. A kazit si zbytek rekreace, to jsme teď, po tom všem, nebyli ochotni už vůbec. Tak nás vyrazili, no. Tehdy nám ale ještě nedošlo, že *nás* neznamenal celý oddíl; myšleno bylo jenom *nás*, problémovou skupinu dekadence.

Odpoledne jsme s Jíchou představili oddílů naši Kolíbku, na což jsme se už dva dny nedočkavě třepali. Byli jsme přesvědčeni, že je to skvělé a že jsme si s tím ohromně poradili. Přestože reakce byla nakonec v podstatě sice kladná, byla v podstatě rozpačitá, protože – a teď, nahlas, jsme to najednou slyšeli sami – jako by tomu něco chybělo. Podařilo se nám ten příběh splácet do dialogů a ty, zbavené okolních myšlenek, dovést od opony k oponě. To bylo asi tak všechno. Na to, co jsme původně chtěli, to nebylo nic moc. A pak se do toho ještě obul Petr Peňáz a pěkně to celé ztrhal. Trochu jsme se spolu hádali a odmítali jeho návrhy, ale měl v podstatě pravdu. Najednou se zjevilo i mně, že je to celé vlastně úplně pitomé. Shodli jsme se ale na tom, že inscenační klíč, totiž panoptikum, je dobrý nápad a Petr sám do týdne napíše ukázkou scénáře podle svých představ.

Začalo to být docela produktivní a tvůrčí. Kdyby soustředění trvalo ještě čtrnáct dní, asi bychom to měli. Kdyby nám potom vydržel dech ještě další měsíc, jsem přesvědčen, že by byla premiéra. Kdyby...

Nic z toho se ale nestalo. To kreativní nám naopak do čtrnácti dnů jaksi zmizelo a bohužel, nenašel se nikdo zvenčí, kdo by měl zájem nás podržet a pomohl nám dostat se přes ten útlum. Z nás takovou schopnost neměl nikdo.

Pozitíři se přiřítli do Kupařovic konec. Bezohledně a neodvratně. Tak tak jsem ještě stačil nafotit pár aktů ve zdevastovaném okolí zámku a na uschlém stromě v aleji na polní cestě.

Když jsem asi hodinu před odjezdem, který byl atypicky v úterý, seděl s Nad'ou naposled na těch našich kuřáckých tvárnících, znovu mě posedl spleen, tak jako před čtyřmi léty v Brusově. Tehdy ale pramenil z toho, co začne.

Ted' končilo soustředění, to je blbé a dál? Skončíme v Péru, to je horší. Dobře, a dál? Dál to, že teď na jednou zmizí doprovod mé lvice, na kterém jsem po čtrnácti dnech začal být docela závislý. To už mě tedy vůbec netěšilo.

„No tak, Igore, nebud'...“ ona se fakt dovedla podívat. Ovinuly mě šlahouny, ale teď na mne účinkovaly asi jako na mrtvého.

Přijely autobusy. Nastupování a odjezd filmoval Darek svojí velkou kamerou. Natáčel i v průběhu soustředění. Měl v úmyslu vytvořit velkofilm o Pirku a o pionýrském domě.

Co z toho. Za hodinu jsem už zase stál doma v pokoji a nic mě nebavilo. Co tady na mě čeká? Nic! Nic než sirá, staromládenecká postel.

Než jsem ale dofabuloval tohle melodrama a než jsem si k tomu stačil pustit nějakou vhodnou hudbu, ozval se zvonek.

A už tady byla zas! Taky to na ni dopadlo: jen přišla domů, pohádala se s nic nechápajícími rodiči, práskla dveřmi a tentokrát se přišla nechat utěšit zase ona.

Tak jak říkám. Nebyl to krásný čas?

Hned další den odpoledne jsme se zase všichni sešli u DPM na našich starých známých lavičkách – pamětnících. Třeba jako před čtyřmi léty, když jsme byli žloutenkoví vydědění. Tehdy jsme nesměli do „baráku“. Nebo před dvěma roky, kdy nám nad hlavou kroužil Sojuz-Apollo a my jsme vlastně vstupovali do svých nejlepších časů. Ted' jsme zase neměli klid a pořád jsme si to skončené soustředění spolu protahovali. Proto taky padl návrh na společný víkend. (Ještě aspoň jeden.) Nevím, od koho to vzešlo, ale dopadlo to tak, že příští den jsme všichni obdrželi pozvání od Petra Holcnera strávit ten nejbližší víkend v domě jeho rodičů v Lysicích. A tak se stalo.

Vsobotu ráno přijel do Lysic fragment našeho oddílu. S Petrem Holcnerem jsme tam tedy byli: Petr Peňáz, Darek, já... Nejel ale Holeček... A nejela taky Nad'a, ale to mně už zas tak moc nevadilo. Z kupařovického románu jsem se pomalu oťepal. Byl jsem přece tak mlád! (A nakonec – co mně zbývalo.) Ostatně – Věra a Jarka jely a měl jsem tedy možnost znovu naskočit na ten kolotoč.

U Holcnerů bylo fajn. Jeho rodiče nás obskakovali a nepřetržitě nosili na stůl vybrané pokrmy. Takovou měli radost z toho, kolik si ten jejich zádumčivý uzavřený chlapec našel v tom Pírku kamarádů.

Po té, co jsme se zase něčím nacpali a rozvalili kde se dalo (tedy – hlavně já; ostatní se chovali slušně, ale od té doby, čert ví proč, nebyli prý Petrovi rodiče už nikdy tak pohostinní), tedy po té, co jsme se rozvalili, Petr Peňáz představil úvodní scénu své verze Kolíbký. čímž mi umožnil, abych mu vrátil i s úroky tu kupařovickou potupu. A taky jsem to hned udělal, ale hlavně proto, že se mně to nelíbilo. (A tak to vlastně bylo pořád dokola. Celý podzim, až jsme pochopili, že prostě nejsme schopní to dodělat.) I když, přes všechny prestižní hádky nad Kolíbkou, nám šlo přece jenom víc o věc samu a našli jsme s Petrem i s Darkem (původním autorem scénáře) společnou řeč, ačkoliv na tehdy ještě nerozpoznané marnosti našeho snažení to nic nezměnilo.

Večer se musela (přes veškerou snahu telefonicky čelit buzeraci přísných rodičů) vrátit do Brna Jarka. Škoda. Všichni jsme pak seděli při svících a při měsíci a dveře do zahrady pozdního léta byly pořád ještě otevřené. Jako praví veteráni Sloupu, kterým všichni ostatní mohli jenom závidět, rozhodli jsme s Věrou, že jim předvedeme alespoň ten flip. Uvařili jsme ho a potom stejně vypili skoro celý sami na zápraží, které nám ostatní ohleduplně přenechali.

Od setkání veteránů před dvěma měsíci prodělala Věra jakýsi posun. Najednou jí nevadilo, že jsme se tam spolu tak „nějak divně napárkovali“. A mně to nevadilo už vůbec. Léto jako by začínalo znovu. Nemohl bych jí ale takovou pěknou, poetickou myšlenku říct, ani kdyby mě tehdy byla napadla. Měli jsme plné pusy.

Dnes vím, že to odcházející léto s sebou přineslo začátek podobného procesu, kterému jaderná fyzika říká *poločas rozpadu*. Přestože v Lysicích to ten víkend vypadalo na všechno možné, jenom ne na to. Ale už to začalo.

IV. oddíl, tak zvaný Holečkův, má *čas rozpadu* deset měsíců.

Málo tomu nasvědčovalo. V září jsme začali normálně chodit do Péra a ani jsme vlastně nevzpomněli na ortel, kterým jsme byli ukončeni. A nešli jsme tam ani s tím, co jako bude, protože stejně nebylo nic. Nikdo nás nevyhazoval, nikdo (ani Paní) o ničem nemluvil, nikdo nic nenaznačoval, o nějakém limitu nebyla vůbec řeč. Proto jsme se snažili dál dělat na Kolíbce, jako by se nemetlo. *Snažili* je správný výraz, protože nám to šlo čím dál tím hůř. Holeček mohl být spokojen, ale nejspíš nebyl, protože na perspektivu role diktátora Monzany si časem zvykl. A kromě toho, buď jak buď, realizovaná Kolíbká rovná se šance na přežití, to je jasné.

Co se týče mě a abych konečně uzavřel svoji pirkovskou Love-Story, přes všechny Kupařovice a Lysice jsem od poloviny září začal definitivně a zcela vážně chodit s Jarkou. Tou z mých tří jediných pirkovských lásek, o které jsem se zmiňoval nejméně. Tak to bývá. Po všem tom obcházení v kruhu jsme se nakonec vyprovokovali až k uzavření chození. (Přijde čas a muž se musí usadit.) Jenom mu to usazení musí nakonec zprostředkovat Kecál – Jícha. Já a ona jsme tehdy už nebyli vůbec schopni se rozumně čehokoliv dohodnout.

Tak konečně! Konečně jsem měl taky vážnou známost. Ale mohl jsem si připadat jako Čeněk Šlégl ve filmu Kristián. V nočním baru neustále zvedal dámám „ztracený“ kapesníček, jež vedle nich sám upouštěl za účelem seznámení, které se mu konečně podařilo až po té, kdy na jeden opravdu upuštěný omylem šlápl.

Úplně vážně jsme pak spolu chodili, ale to už bylo jiné. To už pak nebyla pirkovská láska, která se tady v mnoha podobách od začátku prolíná a která je specifickým vztahem s Pirkem zcela svázaným. Jejím hlavním rysem je to, že s Pirkem stojí a padá, ale právě jako taková vlastně nekončí. Jaroslav Svozil, jeden z nejplodnějších pirkovských autorů, v úvodu své sbírky poezie o vojně napsal jakési motto: „Přátelství z vojny patří k těm trvalým, na která se nezapomíná.“ Budiž. Já přiložím taky jedno k dílu: „Přátelství z vojny a pirkovské lásky jsou si podobné v tom, že jedno se nezapomíná a druhé je věčné“. Tak.

Začátkem října už začalo být cosi znát. Pomínám, že přestal chodit Aleš Šibal, protože to je irelevantní, Zale mám z té doby pocit, jako by tam chodil jenom Jícha, Petr Peňáz, Petr Holcner, Věra, Nad'a, Jarka

a já. Kam se poděli všichni Holečci, Elišky, Ivany a Míly? (Tak například *Holečci* se poděli tam, že začali chodit jenom v pátek; jako mladí vedoucí vedli „Zajíčkův“ oddíl, který přebrali už na soustředění.)

Ve výše uvedené sestavě (Jícha až já) jsme natočili archivní nahrávku písní z Bramborových pohádek. Odehrálo se to v sále, první říjnový pátek, skoro na den přesně rok po naší inscenaci Kdyby tisíc klarinetů. Teď nás tam byl jen poloviční hlouček. Ale znovu nás to dokázalo chytit a hlavně ty naše holky pořád pěkně zpívají.

Druhý den jsme v tomto počtu odjeli na víkend do Jíchovy chalupy v Beranově. I tam jsme si vzali scénář Kolíbkou. Pořád jsme to nevzdávali. Jenomže jak jsme se stále víc oprošťovali od toho prvotního kupařovického tvůrčího vytržení, docházelo ke stále ostřejšímu kritickému prozření. Pořád (a čím dál tím víc) tomu něco chybí. Zase jsme do toho vrtali, ale nic zásadního se nám nedařilo vymyslet. Tak alespoň hezký víkend.

Do konce roku to běželo právě tak. Navíc si dívčí část oddílu začala stěžovat, že si to děláme (my hoši Kolíbkou) pro sebe, že tam nejsou žádné ženské role. Což byl nesmysl. K tomu nám Silva začala předhazovat, že se furt jen dohadujeme a nikam to nevede, už to trvá moc dlouho (jako kdyby v Péru vždycky všechno netrvalo ještě dýl), že z toho nic nebude (to měla ale pravdu) a máme toho nechat. Paní neříkala nic, protože naše situace signalizovala jejím letitým zkušenostem, že s našim oddílem je všechno na dobré cestě a nebude třeba nějakých drastických zásahů. A to měla také pravdu.

Večer před Štědrým dnem jsme už neměli ani sílu dodržet „tradici“ z loňska. Ležel jsem doma na gauči, poslouchal Chicka Coreu na desce *Where Have I Known You Before*, a zahalen v oblacích dýmu, přemýšlel o tom, že jsme zrovna teď, celý náš oddíl, měli být v kině. Tak jako před rokem. Proč tam vlastně nejsme, když jsme se tehdy domluvili na věčné časy? Nikomu se nechtělo a byl jsem si jistý, že se vlastně doopravdy nechce ani mně. A nechtělo se mi vlastně vůbec nic. Ležel jsem a vnímal Coreovu elektrickou fúzi, znějící pokojem, který byl zakouřený, studený a syrový.

O den později to dopadlo s půlnoční mší stejně, jako s kinem. Poslední, k čemu jsme se ještě vzepjali, byl silvestrovský mejdan. Přestože záměrem bylo zorganizovat ho ve stejném duchu jako jarní Fête u Jíchy, vyvolali jsme už jen pouhý stín. I když byla jakž takž sranda a dokonce se vařil flip, nemohl jsem se zbavit nepříjemného pocitu, že už to nějak drhne. Na jaře to mělo obsah a ducha. To teď bylo pryč, přestože jsme se to snažili několik hodin vzývat.

Skutečně jsme jako společenství končili?

9

1978

Cesty

Naše pirkovská oddílová vůle byla stále slabší. Tím spíš, že „Celopirko“ po čtyřletém krystalizačním procesu (a my jsme se flákali s Kolíbkou!) konečně finišovalo s Ladovými pohádkami, do nichž vlastně z našeho oddílu nebyl nakonec povolán téměř nikdo, přestože v uplynulých letech jsme se na vznikajícím představení intenzivně podíleli. Pouze Holeček vytvořil jednu z hlavních rolí, ale ten měl jako „mladý vedoucí“ svoje teplé místo v Pírku už stejně pojištěné. Začínali jsme zcela evidentně stát jaksi bokem. Ne, že by nám vadilo, že nehrajeme v Ladových pohádkách. Připadaly nám, jak bylo řečeno, uva- lené už před sedmi léty v Olešnici, kde jsme je po prvním čtení zavrhlí a nechtěli už nikdy ani vidět. Ale některé věci na světě jsou zkrátka osudově neodvratné a nelze jim uniknout.

Chození do Péra nám čím dál tím víc připadalo pozbývajícím smyslu. Začali jsme hledat jiné východisko.

Jaroslav Ludvík – Šimako, ze „Zajíčkova“ oddílu skrytě vyobcovaný „závadový asociál“, hledal taky východisko a společně jsme je našli koncem února v OKVS v Pisárkách. Tam jsme v „kulturním středisku“ postaveném z papundeklových buněk založili své divadlo. Zakládající sestava byla ovšem

kompletně pirkovské provenience: Šimako, Jícha, Jarka, já, pak Petr Stuchlík (konečně!) a taky Ivo Streck.

A je to vlastně to divadlo, které se o rok později stalo připravenou půdou pro J. A. Pitínského (tehdy se ale ještě jmenoval původně) a pro jeho první legendární inscenaci s názvem *Lyrické agrese*, v listopadu 1979. Tehdy mělo divadlo název Tak-Tak. Inscenaci byl tvůrčí potenciál vyčerpán a soubor se do roka rozpadl.

Vesměs pirkovští odchovanci stáli u pokusu o zrod dalšího divadla: v srpnu 1981 došlo ke snahám o znovuoživení Kolíbký, u něhož byl Jícha, Ivo Streck a já. Na podzim jsme se v OKVS na Šelepově sešli zase a byl u toho ještě navíc Stanislav Zajíček, Petr Peňáz, znovu Petr Stuchlík a dokonce i Holeček. Jíchou a Peňázem bylo rozhodnuto, že se bude hrát *Král Ubu* Alfréda Jarryho. Už jenom proto, kdo bude hrát samotného otce Ubu. No, kdo asi? Po půl roce snahy, která nikam nevedla (bylo to přece jenom poněkud nad naše tehdejší síly) se všechno rozsypalo.

Když se po dvou letech na scéně objeví znovu J. A. Pitínský, pozvedne z našich (pirkovských) trosek (Šimako, Jícha, Zajíček, Stuchlík; mě to tehdy nebavilo) nové divadlo a slavnou *Kafkovou Amerikou* začne velká, pět let trvající éra divadla nazvaného *Ochotnický kroužek*. Ale to už je, jak říká Kipling, jiná pohádka. A bude ji muset napsat někdo jiný.

To byla historická odbočka do budoucnosti, ve které všechno se vším souvisí tak, že kdyby neslyšela malá Silva výzvu v rádiu, nebyl by Šimako za dvacet let odešel z Pirka a o rok později by nepřivedl Pitínského. A tak dále.

Začátkem března roku 1978 jsme už pravidelně každou středu večer a neděli dopoledne jezdili do Písárek na své vlastní zkoušky. Do Pirka jsme chodili ze setrvačnosti a jakési piety. Nikdo nás nevyhazoval, ale to bylo vše. Akceptovatelné a seriózní kádrové rezervy (Holeček, Peňáz, Jícha, Eliška, Míla) se pomalu stávaly „mladými vedoucími“. Do prázdnin ještě chodili (ale nedochodili) Jarka, Naďa, Ivana, Darek a částečně i Věra. Částečně proto, že se jí přece jenom podařilo na poslední chvíli nacpat do Kupařovic na soustředění.

O sobě se už v žádné z těchto souvislostí nezmiňuju, protože se mě nic z toho netýkalo. Byl jsem v té době už na jiném soustředění. Nepříjemný problém s ohniskem dekadence v našem oddílu pomohla vyřešit československá lidová armáda.

Koncem zimy se mně z té předtuchy tak trochu zvedal žaludek: snad ne už teď? Ne, to přece ne. Zrovna teď? Když už zase všechno začíná? Upínal jsem se k našemu novému divadlu, ale tušil jsem, že už v něm dlouho nepobudu. Nebo ano? Co jen mám udělat, abych se té vojně vyhnul? Můj nepůvodní nápad nechat se zavřít do blázince mi rozmlouvala Jarka i Silva. Budiž. Nezkusil jsem to, *oni* na mě samozřejmě nezapomněli a začátkem března jsem obdržel pozvánku do města, které se mně okamžitě, a jak se to tehdy jevílo, navždy znechutilo. Tábor. Možnost pozvánku odmítnout byla pouze akademická. Vlastně bylo jedno, jestli jít do kriminálu nebo do kriminálu.

Proto jsem ve čtvrtek 30. března dal Jíchovi foťák se vším příslušenstvím (do hrobu si to přece s sebou nevezmu) a na věky věků uložil na dno skříň desky a zesilovač.

Večer přišla Jarka. Všechno končilo a oba jsme to obřečeli. Jako by nám pod nohama mizel svět. Tak jsme to cítili a měli jsme vlastně pravdu.

Ráno jsem z pátého nástupiště vstoupil do vlaku na kusé koleji.

A pak jsem odjel.

Když jsem za dva roky, v březnu 1980, vystoupil přesně na tom samém nástupišti, bylo – jak jinak – už všechno jinak.

10

Zpět dvaceti lety

Vúnoru 1979 rozhodl Petr Holeček o tom, že se náš („jeho“) oddíl rozpustí. Možná tomu sám věřil, tak jako ti, co tam s ním ještě zbyli. Ale náš oddíl zanikl už tři čtvrtě roku před tím, před prázdninami

1978, ve chvíli, kdy byl definitivně okleštěn o svoji živočišnou součást. O to druhé, protivážné dialektické závaží. Což platí jakkoliv obráceně, ale platí to obecně. I „Zajíčkův“ oddíl se rozpadl krátce po tom, co byl zbaven své „škodlivé“ a „nedůležité“ části. Konečně nastal klid. V našem případě mrtvolný klid mladých vedoucích.

To co v létě 1978 přijelo do Kupařovic II a stále bylo považováno (i sebou samotným) za „Holečkův oddíl“, byl už pouhý mumifikovaný, intelektuální kastrát, jenž mohl popuzovat vedení (a také je začasťe popuzoval) toliko svými disputacemi a revoltujícími postoji, což je sice stejně zuřivě rozčilující, nicméně přece jenom tolerovatelné.

První člen „Holečkova oddílu“, jehož jméno lze nalézt v archivech Pirka, jsem (od 13. října 1964) já. Ale to neznamená, že jsme trvali třináct a půl roku. Oddíl jako takový vlastně povstal někdy za „Miniho éry“, na přelomu 60. a 70. let. Pravým „Holečkovým oddílem“ se stal za další 3 až 4 roky a to nejlepší se vlastně událo během posledního roku a půl.

Přestože jsme se už nikdy nesešli všichni pohromadě v sestavách z let své „největší slávy“, propojení, které jsme mezi sebou tehdy vytvořili, které třeba v komunikaci umožňovalo jenom pouhý náznak, to pořád ještě existuje a dodnes je lze mezi námi vyzorovat.

Když jsme v březnu 1997 oslavili dvacáté výročí Fête u Jíchy, největším potěšením bylo, že pokud se mezi námi něco změnilo, tedy to většinou bylo ještě lepší. Kdybychom se sebrali a odešli těmi dvaceti lety na chvíli zpět do Pirka, nikomu by nebylo nic nápadné. Je to zábavná představa.

Nejspíš už se nikdy nesejdeme tak, abychom konečně udělali tu „velkou ránu“, svoji velkou Kolíbkou, a těžko říct, jestli je to pro svět škoda nebo ne. Když se ale potkám s kýmkoliv z nás, mám dojem, že to, co tam tehdy bylo, tam pořád ještě je.

Anebo si to namlouvám. Kdo ví...?

Ale myslím, že ten neón ještě svítí.

Brno, září až říjen 1976
srpen až listopad 1991
březen 1998 až únor 1999